

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

موافق ۱۳۹۶/۵/۱

رأی صادره در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی از تاریخ ابلاغ قبل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید منصور رضوی

دییر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر طاهره چنگیز

دییر شورای آموزش پزشکی عمومی

مورد تأیید است

دکتر باقر لاریجانی

معاون آموزشی

و دییر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رأی صادره در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی

رئیسه: پزشکی

دوره: دکتری عمومی

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در شصت و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ بر اساس طرح دوره دکتری عمومی پزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح بیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.

ج- موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه مؤسسات در زمینه دوره دکتری عمومی پزشکی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوب می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

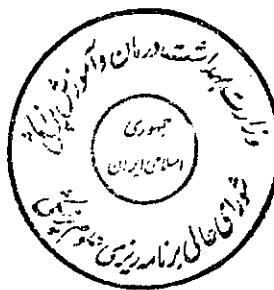
۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره دکتری عمومی پزشکی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

فصل اول

برنامه آموزشی رشته پزشکی

مقطع دکتری عمومی

مقدمه:

با گذشت بیش از ۲۰ سال از تدوین برنامه دوره دکترای حرفه ای پزشکی در اجرای بند ۱۲ اصل سوم و اصول بیست و نهم و سی ام و بند ۱ اصل چهل و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تصویب آن در سال ۱۳۶۴، دانشکده های پزشکی ایران دستخوش تغییرات کمی و کیفی وسیعی شده اند. از جمله تغییرات ایجاد شده در ساختار دانشکده های پزشکی که در بازنگری برنامه مد نظر قرار گرفته است می توان به رشد تعداد دانشکده های پزشکی، افزایش چشمگیر تعداد و تنوع دوره های تحصیلات تكمیلی تخصصی و فوق تخصصی، توسعه دانش و تجربه ابیانی کشور در آموزش پزشکی، و تغییرات فناوری اطلاعات و سهولت دسترسی به دانش روزآمد، همراه با تغییرات کلی در رویکردهای کسب دانش و مهارت در هزاره سوم اشاره نمود. از سوی دیگر، تغییرات نظام خدمات سلامت، شامل گسترش برنامه پزشک خانواده در نظام سلامت، تغییر در ترکیب سنی جمعیت کشور و بار بیماریها، افزایش دسترسی به متخصصین رشته های مختلف پزشکی در شهرهای کوچک، رشد استفاده از فناوری های تشخیصی و درمانی در مراقبتها روزمره و به تبع آن، گران شدن هزینه های مراقبت، افزایش مراودات بین المللی در مراقبتها سلامت، و نیز گسترش طبابت مبتنی بر شواهد و مفاهیم جدید کاربردی در طب، توجه به تغییرات متناسب در توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی و برنامه درسی مورد نیاز برای حصول آن توانمندیها را ناگزیر می نماید.

برنامه حاضر، با توجه به تغییرات پیشگفت در نیازهای نظام سلامت، بافتار دانشکده های پزشکی، تحولات دانش پزشکی در سطح کشور و جهان، و تجارب سی سال گذشته دانشکده های پزشکی در زمینه آموزش پزشکی عمومی و مداخلات بهبود کیفیت در دانشکده ها تدوین شده است. در این بازنگری سعی شده است ضمن پرهیز از تغییرات بنیادی که اجرای آن در اغلب دانشکده های پزشکی کشور چالش برانگیز است، برنامه به نحوی سازمان دهی شود که دانشکده های پیشرو و توانمند امکان اجرای راهبردهای نوین و موثرتر آموزشی را با حفظ اهداف و محتوای اصلی (core) برنامه داشته باشند و در عین حال، بتوان از اجرای برنامه اصلی در تمام دانشکده های پزشکی کشور اطمینان حاصل نمود. این برنامه به عنوان برنامه درسی ملی پزشکی عمومی ارائه می شود و هر دانشکده مکلف خواهد بود برنامه درسی دانشگاهی خود را بر اساس این برنامه و ضوابط و مقررات ابلاغی معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تدوین نماید. از مهمترین ویژگیهای این برنامه به عنوان برنامه ملی می توان به تاکید بیشتر بر اهداف و محتوای اصلی متناسب با توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی، امکان انعطاف در اجرا، بسته کردن به دروس الزامی در برنامه ملی و محول نمودن تدوین دروس انتخابی به دانشکده ها، و امکان انتخاب استراتژی های اجرای برنامه بر اساس شرایط دانشکده اشاره نمود. رسمیت بخشیدن به آموزش مفاهیم و مهارتهای مهمی چون منش حرفه ای (Professionalism)، آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence-Based Medicine EBM)، طب سنتی و مکمل، طب خانواده و رسمیت بخشیدن به آزمونهای مهارتی و عملی به عنوان یکی از شروط دانش آموختگی از ویژگیهای این برنامه در مقایسه با برنامه قبلی به شمار میرود. انتظار می رود با اجرای مناسب این برنامه در عرصه های پیش بینی شده (مطابق استانداردهای مندرج در فصل ۴ این سند)، به خصوص عرصه های بالینی سرپایی و درون جامعه، سطح مطلوبتری از آموزش پاسخگو به دست آید.

عنوان و مقطع رشته به فارسی و انگلیسی:

رشته: پزشکی (Medicine)

مقطع: دکتری عمومی (MD) Doctor of Medicine

تعریف رشته:

پزشکی شاخه ای از علوم کاربردی است که با هدف حفظ و ارتقای سلامت، به تشخیص، درمان و پیشگیری از بیماری ها می پردازد. ریبع ابن احمد اخوینی در هدایه المتعلمین که کهن ترین کتاب پزشکی فارسی (قرن چهارم هجری) است، طب را این گونه تعریف می کند: «بجشکی (پزشکی) پیشه ای بود که سلامت آدمیان نگاه دارد و چون رفته بود باز آرد، به علم و عمل».»

رشته پزشکی در مقطع دکتری عمومی Doctor of Medicine (MD) پایه و بنیان تمام شاخه های تخصصی پزشکی به شمار می رود و از این رو، کسب مهارت های مورد انتظار در این دوره نه تنها برای ارائه مناسب خدمات پزشکان عمومی به جامعه ضروری است، بلکه موقیت در دوره های تخصصی و فوق تخصصی نیز مستلزم می باشد. صحیح فرآیند طبیب شدن در دوره پزشکی عمومی می باشد.

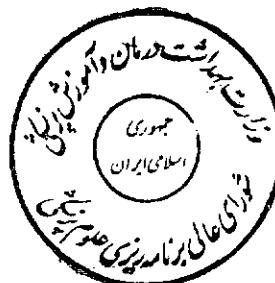
دانش آموختگان پزشکی عمومی، دانش، هنر و مهارت تشخیص، درمان و پیشگیری از بیماری ها را از طریق کسب دانش ضروری در علوم پایه پزشکی و شاخه های مختلف علوم بالینی، تمرین و ممارست در به کارگیری این علوم در مواجهه با بیماران و مراجعین و نیز تمرین و تکرار مهارت های عملی بالینی به دست می آورند. به علاوه، لازم است به موازات کسب دانش و مهارت، به رشد اجتماعی و حرفه ای لازم برای احراز صلاحیت شغل طبابت از طریق مشارکت هدایت شده، هدفمند و توانم با بازآندیشی در تعاملات حرفه ای در طول تحصیل به خصوص در ضمن کارآموزی و کارورزی دست یابند. برای تحقق این اهداف لازم است استانداردهای برنامه مندرج در فصل ۴ این سند به دقت اجرا شود.

شرایط و نحوه پذیرش:

قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تاریخچه رشته و سیر تکاملی در جهان و ایران:

تاریخچه طب در جهان: آموزش آکادمیک طب در جهان پا به پای تمدن های بشری پیشرفت داشته است و مرجعیت علمی در طب، متناسب با میزان حضور تمدن های مختلف و قدرت برقراری ارتباط و تاثیر آن تمدن ها در عرصه جهانی، جا به جا شده است. گزارش فلکسن در ابتدای قرن بیستم را شاید بتوان نقطه عطف آموزش سازمان یافته طب نوین در جهان دانست. تاثیر این گزارش و پویایی علم آموزش پزشکی در قرن بیستم و قرن حاضر، پیامدهای روشی برای دانشکده های پزشکی داشته که از جمله این موارد میتوان به تبیین راهبردها و روش های مختلف آموزش و ارزشیابی، نظام مندی فرآیند های آموزشی، و قرار گرفتن حوزه آموزش پزشکی به عنوان یکی از حوزه های تخصصی علم آموزش که در پی مستند کردن شواهد مرتبط با فرآیندها و سازمان های آموزش دهنده طب هستند اشاره نمود. به موازات این پیشرفتها در آموزش آکادمیک پزشکی، تغییرات شگرف در محتوا و بافتار علم و خدمات پزشکی نیز که گاه توان با تغییرات پارادایمی بوده است به خصوص در هزاره سوم، آموزش پزشکی عمومی را به شدت تحت تاثیر قرار می دهد.

تاریخچه طب در ایران: سابقه آموزش آکادمیک طب در ایران، به قبل از ظهور اسلام باز می گردد. مدرسه و بیمارستان عظیم و نامدار «جندی شاپور» در قرن ششم میلادی، هم مدرسه و مرکز تحصیل طب و فلسفه بود، و هم بیمارستان و دارالشفای بیمارانی که بدان جا رجوع می کردند. دانشگاه جندی شاپور از مهم ترین مراکز آموزشی و تحقیقی دنیا ای آن زمان بود که تعداد زیادی دانشمند و پزشک در آن مشغول به تدریس، تحصیل و طبابت بودند. در این مرکز علاوه بر کتب تالیف شده دانشمندان ایرانی بسیاری از کتابهای یونانی و هندی را به پهلوی ترجمه کرده و آن ها را تعلیم می دادند. با مطالعه و بررسی این دانشگاه می توان به قدمت تعلیم و تعلم رسمی طب در ایران پی برد. همچنین ابداع روش درمان بیمارستانی را باید تا اندازه زیادی از آن ایرانیان دانست. بیمارستانهای دوره اسلامی اغلب بر اساس نمونه ها و اصول بیمارستانی جندی شاپور ساخته شده بودند.

بیمارستانهای معروف عضدالدله در شیراز و بغداد و بیمارستانهای بعدی در دمشق براساس نمونه جندی شاپور بنا گردیده بودند. نخستین فرآورده دارویی اسلامی نیز از این مرکز بزرگ پزشکی جهان بوده است. جندی شاپور به هنگام فتوحات اعراب مهمترین مرکز پزشکی جهان بوده است. این دانشگاه تا قرنها از مشهورترین دانشگاههای جهان بود.

پس از اسلام با شکوفایی تمدن اسلامی و باروزی این تمدن در ایران، پزشکان ایرانی همچنان طلایه دار آموزش آکادمیک طب و تدوین کتابهای مرجع بودند. مدرس (محل تدریس) ابن سینا، به عنوان کهن ترین آکادمی آموزش طب که کتاب درسی معتبر (قانون در طب) را نیز منتشر کرده است همچنان پا بر جاست کما اینکه تا قرنها این کتاب منبع درسی معتبر برای اطباء در سراسر دنیا به شمار میرفت.

آموزش طب نوین در ایران تا قبل از تشكیل مدرسه دارالفنون، سازماندهی خاصی نداشت و کتاب قانون ابن سینا و شرح اسباب نفیسی، کتب معتبر و کلاسیک به شمار می رفتند. برای تحصیل طب محلی معین وجود نداشت و فراگیرندگان پس از طی مقدمات اولیه (خواندن دروس صرف و نحو و حکمت الهی در مطب پزشکان معروف قدیمی)، به فراگرفتن حکمت طبیعی (طب وغیره) می پرداختند و بدون هیچ مانعی می توانستند پس از گذراندن مقدمات اولیه و کسب اطلاعات مختصراً در طب، به عنوان پزشک به درمان بیماران مشغول شوند. این وضع تا زمان سلطنت ناصرالدین شاه و صدارت امیرکبیر ادامه داشت. در این دوره به دستور ناصرالدین شاه، دکتر کلوکه، حکیم باشی دربار برای ارتقای آموزش طبابت به آموزش تعدادی از افراد همت گمارد تا اینکه در سال ۱۲۶۶، امیرکبیر قسمتی از ارک شاهی را برای تاسیس مدرسه دارالفنون در نظر گرفت و در سال ۱۲۶۷ قسمتی از آن آماده شد. در سال ۱۲۹۰، ناصرالدین شاه دستور ساخت بیمارستان را صادر کرد و اولین بیمارستان در ایران (بیمارستان سینا)، در سال ۱۲۹۸ به ریاست مرحوم ناظم الاطباء افتتاح شد و سپس دانشکده های دیگری نیز از مدرسه دارالفنون منشعب گردید.

در سال ۱۲۹۷، تشكیلات مدرسه طب از دارالفنون جدا شد و مرحوم لقمان الدوله ادهم به ریاست آن برگزیده شد و از همین دوره، بخصوص از سال ۱۳۰۷، آموزش طب (در مدرسه طب) نظم و قوام بیشتری پیدا کرد و به دوره های آموزش علوم پایه و بالینی تقسیم شد. در سال ۱۳۱۲ قانون تاسیس دانشگاه تهران به تصویب مجلس رسید و هریک از مدارس، دانشکده نامیده شدند که یکی از آنها دانشکده طب بود. اکنون پس از گذشت قریب ۱۰۰ سال از تاسیس اولین مدرسه پزشکی در ایران، تعداد ۶۲ دانشکده پزشکی در سراسر کشور مسئولیت آموزش دانشجویان پزشکی عمومی را بر عهده دارند.

جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه نمایند:

- مراکز بهداشتی درمانی، مطبهای خصوصی و بیمارستانها

- سازمان ها و موسسات مرتبط با خدمات سلامت

- مراکز آموزشی و تحقیقاتی مرتبط با علوم پزشکی

فلسفه (ارزش ها و باورها):

پزشک عمومی بعنوان صفت اول در ارائه خدمات سلامت با جامعه قرار دارد. بنابراین دائماً در معرض قضاؤت و ارزیابی جامعه قرار گرفته باید ضمن داشتن ویژگیهای مطلوب حرفه ای و مهارتهای تخصصی و هنجرهای جامعه را مراعات کند.

انسان موجودی چند بعدی با دغدغه ها و نیازهای متنوع جسمی-روحی و فرهنگی است. این امر موجب می شود برنامه های آموزش نیروهای انسانی برای تامین سلامت انسان دارای ارزشها ی چند لایه و متنوعی باشد. پزشک عمومی نمی تواند صرفاً به جسم و بیماریهای آن بپردازد. پزشک تنها شخصی است که به عنوان صاحب یک حرفه می تواند به خصوصی ترین حریم انسان های نیازمند خدمات سلامت راه باید به سوری که گاه به اسرار بیمار از تزدیک ترین همراهان وی بیشتر آگاه است. بنابراین مهمترین ارزش و رکن کلیدی در برنامه های پزشکی عمومی باید تربیت

پزشکانی متعهد به اخلاق و منش حرفه ای باشد. دانش پزشکی قلمرویی نزد حال تغییر دائمی است و پزشک نیازمند آن است که برای اطمینان از صحت تصمیم گیری های بالینی و ارائه خدمات و انتظام این اقدامات با شواهد معتبر، یادگیری مادام العمر و ارتقای حرفه ای مستمر را سرلوحه فعالیت حرفه ای خود قرار دهد. از این رو، پرورش تفکر انتقادی و مهارت های یادگیری خود راهبر، یکی از ضروریات برنامه پزشکی عمومی به شمار می رود که به خصوص در راهبردهای اجرایی برنامه بایستی مورد توجه قرار گیرد.

بر اساس اصول تعلیم و تربیت، طراحی آموزشی مناسب و سازماندهی محتوا در عرصه های یادگیری امری ضروری است. تقویت تعامل میان استاد و فراغیر، تماس زودرس و هدفمند دانشجو با محیط بالینی، همچنین تعریف فرصت تمرین و یادگیری مهارت ها و محول نمودن مسئولیت بیشتر به دانشجویان مناسب با مرحله آموزش (علوم پایه، مقدمات بالینی، کارآموزی و کارورزی) توأم با روش های اطمینان از اینستی و حفظ حقوق بیماران در برنامه مورد تاکید قرار گرفته است.

دورنما (چشم انداز):

برنامه دوره پزشکی عمومی با استفاده از آخرین یافته های آموزش پزشکی خواهد توانست ضمن حفظ قابلیت اجرا توسط دانشکده های کمتر برخوردار، به تحقق استانداردهای جهانی مورد قبول برنامه آموزش پزشکی در ایران مکنند و در هر حال، با اجرای آن دانش آموختگانی متعهد، توانند و پاسخگو در برابر نیازهای نظام سلامت ایران به جامعه تقدیم شود.

رسالت (مأموریت):

رسالت برنامه درسی پزشکی عمومی، تبیین اهداف، فرصت های یادگیری، و قواعدی است که تکمیل و اجرای آن در دانشکده ها به تحقق توانمندی های مورد انتظار از دانش آموختگان این دوره بیانجامد. این برنامه ضمن توجه به دغدغه های کلیه ذینفعان برنامه، اهداف آموزشی را با رویکردی عمل گرایانه و منعطف به نحوی ارائه میکند که کلیه دانشگاه های کشور بتوانند با در نظر گرفتن تمامی منابع و ویژگی های آموزشی خود، تربیت پزشکان عمومی را با حداکثر انتظامی با برنامه ملی اجرا نمایند.

ما بر این باوریم که دانش آموختگان این رشته باید با استفاده از دانش و مهارت های روز آمد در زمینه پزشکی بگونه ای تربیت شوند که بتوانند به عنوان اولین نقطه تماس مردم با نظام مراقبت سلامت^۱ ایفای وظیفه نمایند. فارغ التحصیلان این برنامه باید بتوانند نقش حرفه ای خود را یا از طریق ارائه مستقیم و مطلوب (روز آمد) خدمات به بیماران و یا از طریق هماهنگ سازی خدمات با سایر ارایه کنندگان خدمات و به فراغور نیازهای سلامت و منابع موجود در جامعه ارائه نموده و از این طریق به تحقق نظام ارائه خدمات ادغام یافته^۲ کمک نمایند. مراقبت ارائه شده توسط این فارغ التحصیلان بدون در نظر گرفتن سن، جنس، نژاد و یا سطح فرهنگی و اجتماعی و با در نظر گرفتن پیش زمینه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و روانشناختی بیماران بوده و باید در حد امکان مداوم، همه جانبی و فراغیر، در جهت ارتقاء سلامت آحاد جامعه باشد. همچنین این دانشجویان باید بگونه ای تربیت شوند که بتوانند به شناسایی مشکلات جامعه که فراتر از مشکلات افراد مراجعه کننده و متقاضی خدمات سلامت است، پردازند و با آگاهی و درک صحیح از رفتارهای مرتبط با سلامت در جامعه نقش موثرتری در حمایت از تلاشها و حرکت های اجتماعی که جامعه در جهت محافظت از سلامت آحاد خود انجام می دهد، ایفا کند.

ما بر این باوریم که دانش آموختگان این رشته افرادی مسئولیت پذیر، دلسویز، انساندوست و خود توانمند ساز بوده و در ارتقای سلامت جامعه با تمام جدیت و متعهدانه فعالیت می نمایند. دانشکده های پزشکی به عنوان مجریان این دوره متعهدند که در طول اجرای برنامه ارزشها و اصول نظام جمهوری اسلامی ایران را رعایت نموده و زمینه های رشد و

تعالی انسانی را برای دانشجویان این برنامه آموزشی بر مبنای فرهنگ غنی اسلامی و با در نظر گرفتن کرامت انسانی فراهم نمایند و بتوانند پزشکانی متعهد به اسلام و پایبند به موازین علمی تربیت نمایند.

فراهم کردن مبنای برای ارزشیابی نحوه پیاده سازی و اجرای برنامه همراه با تعیین میزان دستیابی به کلیه اهداف آموزشی و فراهم نمودن ساز و کار مناسب جهت ارزیابی توانمندی دانش آموختگان از جمله مهمترین رسالت برنامه خواهد بود.

اهداف برنامه:

هدف نهایی برنامه آموزش پزشکی عمومی، این است که با کسب توانمندیهای مورد انتظار، دانش آموختگان این دوره، قادر شوند ضمن مراعات ضوابط اخلاق حرفه ای، مراقبت از سلامت افراد تحت پوشش و درمان بیماران را مطابق با استانداردهای خدمات بر عهده بگیرند، توانایی مدیریت اطلاعات و یادگیری مادام العمر را کسب نمایند و به عنوان خط مقدم ارائه خدمات در نظام سلامت به خوبی انجام وظیفه کنند.

وظایف حرفه ای دانش آموختگان در جامعه:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان این رشته شامل:

- مسئولیت فنی مطب های شخصی و مراکز مجاز خدمات سلامت

- ارائه خدمات سلامت منطبق با ضوابط مصوب در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

- ارائه خدمات مشاوره و آموزش سلامت به فرد، جامعه و گروههای هدف (با مراعات مقررات اختصاصی برای هر گروه هدف)

- مشارکت در کلیه فعالیت های آموزشی و پژوهشی مورد تایید در مراجع ذیصلاح (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سایر سازمان های مجاز بکار گیرنده پزشکان عمومی)

- ارائه خدمات کارشناسی مسائل سلامت حسب نیاز سازمان متبع در محدوده صلاحیت حرفه ای پزشکان عمومی

- مشارکت در فرآیندهای مدیریتی حوزه سلامت

توانمندی ها و مهارت های اصلی مورد انتظار:

محورهای اصلی توانمندی های مورد انتظار از دانش آموختگان پزشکی عمومی عبارتند از:

۱- مهارت های بالینی

۲- مهارت های برقراری ارتباط

۳- مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)

۴- ارتقای سلامت و پیشگیری در نظام سلامت و نقش پزشک در آن

۵- پیشرفت فردی و فراگیری مستمر

۶- تعهد حرفه ای، اخلاق و حقوق پزشکی

۷- مهارت های تصمیم گیری، استدلال و حل مسأله

توضیح کامل توانمندیها و فهرست مهارت های عملی مورد انتظار از دانش آموختگان این رشته به تفصیل در سند توانمندیهای مورد انتظار از دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی در جمهوری اسلامی ایران مصوب شصت و دو مین

جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی (۹۴/۱۰/۲۰) آمده است (پیوست شماره ۱).

راهبردهای آموزشی:

این برنامه با استفاده از راهبرد برنامه ریزی سیستماتیک، و با درنظر گرفتن توانمندی های مورد انتظار (competency-oriented) به نحوی تدوین شده است که امکان اجرای بخش های مختلف آن با استفاده از یک یا چند مورد از راهبردهای آموزشی زیر در دانشگاهها وجود دارد:

- آموزش تواأم دانشجو و استاد محور

- آموزش جامعه‌نگر (Community Oriented Education)
- آموزش مبتنی بر موضوع (Subject Based Education)
- آموزش سرپایی (Outpatient Based Education)
- آموزش بیمارستانی (Hospital Based Education)
- آموزش مبتنی بر مشکل (Problem Based Education)
- آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (Task Based Education)

روش‌ها و فنون آموزشی:

در این دوره، از روش‌ها و فنون آموزشی مختلف متناسب با اهداف یادگیری هر درس و امکانات و شرایط دانشکده بهره گرفته خواهد شد.

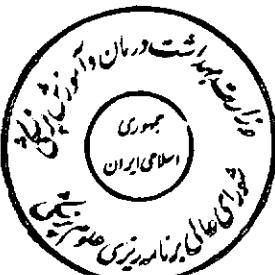
تاكيد برنامه بر تناسب روشها و فنون با اهداف و زمينه هاي یادگيری است و از اين رو، روش يا فن خاصی در كل برنامه ملي تجويز نمي شود. با اين حال، توصيه مي شود در استفاده از روش يا فنون آموزشی علاوه بر وجود شواهد در مورد پيامدهای آموزشی هر روش يا فن، به پيامدهای پرورشی آن و نيز آمادگی دانشجويان و مدرسان برای اجرای مناسب، همچنین مسائل اقتصادي و اجرائي کاربرد اين روشها نيز توجه شود. در مواردی توصيه هاي لازم در مورد روش خاص برای برخی دروس در شناسنامه معرفی دروس(فصل سوم اين سند) ارائه مي شود. همچنین در استانداردهای برنامه(فصل چهارم اين سند) روشهاي آموزشی برای ارائه برنامه بیشتر توضیح داده شده است. نمونه ای از انواع روشها و فنونی که می توانند مورد استفاده قرار گیرند عبارتند از:

- انواع کنفرانس‌های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌ای، بین دانشگاهی و سینهار، و بین المللی
- بحث در گروه‌های کوچک-کارگاه‌های آموزشی- ڈورنال کلاب و کتاب خوانی- ارائه موردن Case presentation
- گزارش صحگاهی- راندهای کاری و آموزشی
- تمرین فردی و گروهی در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی (Skill Lab)
- آموزش ترکیبی (Blended Learning)، استفاده از تکنیک‌های شبیه سازی بر حسب امکانات
- کار در آزمایشگاه بر حسب امکانات
- Self study خودآموزی
- سایر روش‌ها و فنون آموزشی بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

انتظارات اخلاقی از فراغیران:

از دانشجويان پزشكى انتظار مي رود:

- در مراقبت از بیمار، منشور حقوقی بیمار (پیوست ۴) را دقیقا رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی بیمار (Patient safety) را دقیقا رعایت نمایند (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه تدوین و در اختیار فراغیران قرار خواهد گرفت).
- کدهای اخلاقی مرتبط با مادر، جنین و نوزادان را به دقت مراعات کنند (این کدها از طرف گروه آموزشی در اختیار فراغیران قرار خواهد گرفت).
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی داروها (Drug Safety) شامل ترکیبات شیمیایی و غیر شیمیایی مرتبط را دقیقا رعایت نماید. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه تدوین و در اختیار فراغیران قرار خواهد گرفت).
- مقررات پوشش حرفه‌ای (Dress code) (پیوست ۵) را رعایت نمایند.
- مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی (پیوست ۶) را رعایت نماید.
- به سوگند نامه حرفه خود متعهد و پایبند باشند.

- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می کنند محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، همکاران و فراغیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفة ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.

ارزیابی فراغیران:

الف- روش ارزیابی

انتخاب روش ارزیابی فراغیران بر اساس اهداف یادگیری و شرایط هر دانشکده بر عهده کمیته برنامه درسی دانشکده است. انتظار می رود روش های ارزشیابی به نحوی انتخاب و اجرا شود که ضمن اطمینان از روایی و پایایی روش و ابزار مورد استفاده، به کارگیری آن روش نهایتاً مشوق یادگیری عمیق تر و مستمر در دانشجویان باشد. روش های ارزیابی در این دوره می توانند شامل موارد زیر باشد:

برای دروس نظری: آزمونهای کتبی، ارائه تکالیف به صورت گزارش کتبی یا سخنرانی، آزمونهای شفاهی، آزمون تعاملی رایانه ای است.

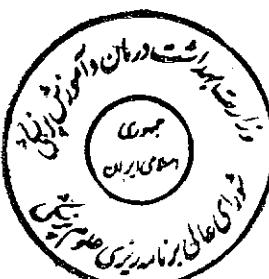
دروس عملی و بالینی: مشاهده عملکرد بالینی دانشجو در طول دوره، آزمونهای عینی ساختارمند نظری¹ OSCE²، OSFE³، DOPS⁴، OSLE⁵، ارزیابی های ۲۶۰ درجه، ارزیابی کار پوش (Portfolio) شامل ارزیابی کارنما (Log book)، و نظایر آن است.

با توجه به اهداف آموزشی در حیطه رفتار و منش حرفة ای، لازم است در تمام دوره تحصیل، ارزیابی رفتارهای حرفة ای دانشجویان در برنامه ارزیابی فراغیران که هر دانشکده پژوهی تدوین می کند گنجانده شود. توضیح بیشتر این امر در استانداردهای برنامه پژوهی عمومی (فصل ۴ این سند) آمده است.

ب- دفعات و مقاطع ارزیابی:

- ۱- تنظیم زمان و برنامه ارزیابی مستمر درون دانشگاهی دانشجویان بر عهده کمیته برنامه درسی دانشکده پژوهی است.
- ۲- آزمون های جامع دوره پژوهی عمومی عبارتند از:
  - آزمون جامع علوم پایه: در پایان دوره علوم پایه
  - آزمون جامع پیش کارورزی: در پایان دوره کارآموزی
  - آزمون عملی صلاحیت های بالینی پایان دوره: پس از طی شش ماه از دوره کارورزی

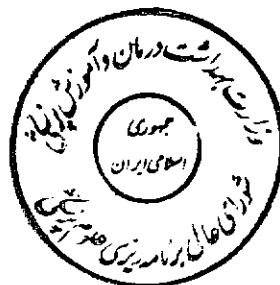
موفقیت در آزمونهای جامع علوم پایه و پیش کارورزی برای ورود دانشجویان به مرحله بعدی آموزش، و قبولی در آزمون عملی صلاحیت های بالینی پایان دوره برای فراغت از تحصیل الزامی است.

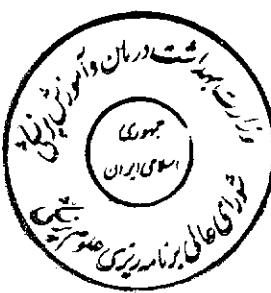
1 Objective Structured Clinical Examination
 2 Objective Structured Lab Examination
 3 Objective Structured Field Examination
 4 Directly Observed Procedural Skills

فصل دوم

حدائق نیازهای برنامه آموزشی رشته پزشکی مقطع دکتری عمومی

حداقل هیأت علمی و کارکنان پشتیبان آموزش مورد نیاز برای اجرای برنامه، فضاهای امکانات آموزشی لازم اعم از امکانات عمومی، اختصاصی آزمایشگاهی و بالینی، گروه‌ها و تخصص‌های آموزش پشتیبان، و تجهیزات و ملزومات ضروری برای اجرای برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی بر اساس استانداردهای کالبدی برنامه پزشکی عمومی مصوب دویست و چهل و نهمین جلسه شورای گسترش دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور (تاریخ ۹۴/۷/۲۶) تعیین می‌شود (پیوست ۲).

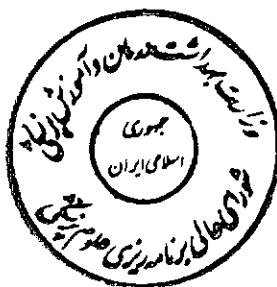

فصل سوم

مشخصات دوره و دروس

برنامه آموزشی رشته پزشکی

مقطع دکتری عمومی

مشخصات کلی دوره:

نام دوره: دکترای پزشکی عمومی (MD)

شکل نظام آموزشی و مقررات آن براساس آیین نامه آموزشی دوره دکتری پزشکی عمومی مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحد های درسی: تعداد کل واحد های درسی در این دوره ۲۹۳ واحد است که به شرح زیر می باشد:

۲۴ واحد	دروس عمومی
۶۹/۵ واحد	دروس پایه الزامی
۱۷۷/۵ واحد	دروس تخصصی الزامی
۱۶ واحد	دروس انتخابی اختصاصی
۶ واحد	پایان نامه
۲۹۳ واحد	جمع

مراحل: دوره پزشکی عمومی شامل ۴ مرحله است: علوم پایه، مقدمات بالینی، کارآموزی، کارورزی

دروس الزامی:

دروس الزامی شامل محتوای ضروری (core curriculum) است که یادگیری آن برای همه دانشجویان رشته پزشکی عمومی به منظور تحقق توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی الزامی است. دانشکده پزشکی با استنی شرایطی را فراهم کند که از ارائه این دروس و تحقق اهداف متدرج در آن اطمینان حاصل گردد.

دروس الزامی دوره در چهار مرحله دوره پزشکی عمومی به شرح زیر ارائه می شود:

۱) مرحله اول(علوم پایه):

دروس عمومی: حداقل ۸ واحد از ۲۴ واحد الزامی تا قبل از آزمون جامع علوم پایه پزشکی

دروس پایه: حداقل ۴۶/۵ واحد از ۶۹/۵ واحد پایه الزامی تا قبل از آزمون جامع علوم پایه پزشکی

ورود به مرحله مقدمات بالینی متوط به کسب نمره قبولی در آزمون جامع علوم پایه است.

۲) مرحله دوم(مقدمات بالینی):

تعداد واحد های اختصاصی مرحله مقدمات بالینی: ۲۹ واحد

تعداد واحد های شناور بین مراحل علوم پایه و مقدمات بالینی: ۱۵ واحد از دروس پایه

۳) مرحله سوم (کارآموزی):

حداقل طول مرحله کارآموزی ۲۱ ماه است که می تواند حسب برنامه دانشکده به دو بخش کارآموزی ۱ (یا استیوتدتی) و کارآموزی ۲ (یا اکسترنی) تقسیم شود.

تعداد واحد های نظری خاص مرحله کارآموزی (الزامی): ۲۱ واحد

تعداد واحد های کارآموزی بالینی (الزامی): ۶۳ واحد (معادل ۲۱ ماه)

تعداد واحد های نظری شناور بین مقدمات بالینی و کارآموزی (الزامی): ۷ واحد از دروس تخصصی

در پایان مرحله سوم، دانشجو باید برای ورود به مرحله کارورزی موفق به کسب نمره قبولی در آزمون جامع پیش کارورزی شود.

برای شرکت در آزمون جامع پیش کارورزی، بایستی دانشجو تمام دروس عمومی، و تمام دروس پایه و تخصصی مربوط به مراحل مقدمات بالینی و کارآموزی را با موفقیت گذرانده باشد.

۳) مرحله چهارم (کارورزی):

طول مرحله کارورزی: ۱۸ ماه

تعداد واحد الزامی کارورزی: ۵۶ واحد

یک ماه از مرحله کارورزی به مرخصی استحقاقی کارورزان اختصاص دارد.

فارغ التحصیلی دانشجو از دوره دکتری عمومی پزشکی منوط به موفقیت در آزمون عملی صلاحیت های (مهارت‌های) بالینی است.

دروس انتخابی:

دروس انتخابی شامل مباحث غیر الزامی (non core) برنامه است که به دانشگاهها و دانشجویان امکان می دهد حسب شرایط دانشگاه، نیازهای خاص منطقه و نیز علاقه گروههای آموزشی و دانشجویان، محتوا و فرصتهای یادگیری متنوعی را به عنوان مکمل برای کمک به تحقق توانمندیهای موردن انتظار از پزشکان عمومی ارائه دهد. مجموع واحدهای انتخابی اختصاصی در طول دوره پزشکی عمومی، ۱۶ واحد است:

تعداد واحد انتخابی اختصاصی که دانشجو باید تا قبل از آزمون پیش کارورزی گذراند باشد: ۴ واحد

تعداد واحد انتخابی اختصاصی (کارورزی) که باید در مرحله کارورزی حسب برنامه دانشگاه و انتخاب کارورز طی شود: ۱۲ واحد

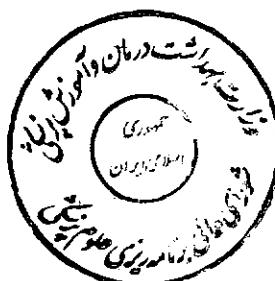
دروس شناور:

الف) دروس شناور بین مرحله علوم پایه و مقدمات بالینی: معادل ۱۵ واحد از دروس پایه (نام دروس در جدول مشخص شده است) می تواند در مرحله علوم پایه یا مقدمات بالینی ارائه شود. این دروس در آزمون جامع علوم پایه لحاظ نخواهد شد. به این ترتیب، گذراندن این دروس برای شرکت در آزمون جامع علوم پایه الزامی نیست و از طرف دیگر، گذراندن این دروس نیز بر خلاف دروس مرحله مقدمات بالینی، مشروط به موفقیت در آزمون جامع علوم پایه نخواهد بود.

ب) دروس شناور بین مرحله مقدمات بالینی یا کارآموزی: معادل ۷ واحد از دروس تخصصی (نام دروس در جدول مشخص شده است) می تواند در مرحله مقدمات بالینی یا کارآموزی ارائه شود.

توجه:

اختیار تغییر در محتوای برنامه های آموزشی مبتنی بر نیازهای سلامت منطقه مصوبه شصت و دو مین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ (ابلاغیه شماره ۴۱۵/۵۰۰/۹۵) در طول برنامه لحاظ شده است.

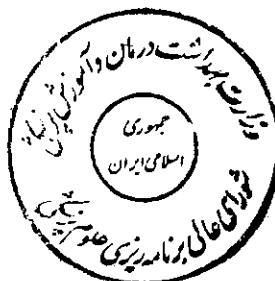

جدول الف - دروس عمومي دوره دکتری عمومي پزشكى

کد دروس	نام درس	تعداد واحد	ساعات دروس			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱-۴	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام*	۴	۶۸	-	۶۸	-
۵-۸	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۹-۱۱	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۱۲-۱۳	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۱۴-۱۵	یک درس از دروس آشنایی با متابع اسلامی*	۲	۲۴	-	۲۴	-
۱۶	ادبیات فارسی	۲	۵۱	-	۵۱	-
۱۷	زبان انگلیسی عمومی	۲	۵۱	-	۵۱	-
۱۸	تریبیت بدنی ۱	۱	۲۴	۲۴	-	-
۱۹	تریبیت بدنی ۲	۱	۲۴	۲۴	-	۱۸
۲۰	دانش خانواده و جمیعت	۲	۲۴	-	۲۴	-
۲۱	فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	۲۴			
	جمع کل	۲۴	۲۷۶	۶۸	۴۴۲	

* تذکر: گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) می‌باشد.

پیش نیاز	ساعت			واحد	عنوان درس	کد درس	گرایش
	جمع	عملی	نظری				
	۲۴		۲۴	۲	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۱	مبانی نظری
	۲۴		۲۴	۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	اسلام
	۲۴	-	۲۴	۲	انسان در اسلام	۳	
	۲۴		۲۴	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۴	
	۲۴		۲۴	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۵	اخلاق اسلامی
	۲۴		۲۴	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۶	
	۲۴		۲۴	۲	آیین زندگی (الأخلاق کاربردی)	۷	
	۲۴		۲۴	۲	عرفان عملی اسلام	۸	
	۲۴		۲۴	۲	انقلاب اسلامی ایران	۹	انقلاب اسلامی
	۲۴		۲۴	۲	آشنایی با قانون اساسی	۱۰	
	۲۴		۲۴	۲	جمهوری اسلامی ایران	۱۱	
					اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)		
	۲۴		۲۴	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۱۲	تاریخ و تمدن
	۲۴		۲۴	۲	تاریخ امامت	۱۲	اسلامی
	۲۴		۲۴	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۱۴	آشنایی با منابع
	۲۴		۲۴	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۱۵	اسلامی

جدول ب- دروس اختصاصی برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی

نوع درس (پایه/ تخصصی)*	مرحله ارائه درس	تعداد ساعت درسی(واحد)						نام درس	کد درس	
		کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری		جمع ساعت (واحد)			
دروس علوم تشريح										
پایه	علوم پایه			۱۱۸	۱۹۶	(۱۵)	۳۱۴	مقدمات علوم تشريح	۱۰۱	
پایه	علوم پایه			۸	۲۸		۴۶	علوم تشريح اسکلتی- عضلانی	۱۰۲	
پایه	علوم پایه			۲۰	۲۰		۵۰	علوم تشريح سر و گردن	۱۰۳	
پایه	علوم پایه			۱۷	۲۰		۳۷	علوم تشريح دستگاه قلب و عروق	۱۰۴	
پایه	علوم پایه			۱۶	۱۷		۳۲	علوم تشريح دستگاه تنفس	۱۰۵	
پایه	علوم پایه			۸	۸		۱۶	علوم تشريح دستگاه گوارش	۱۰۶	
پایه	علوم پایه			۱۷	۲۶		۴۳	علوم تشريح غدد درون ریز	۱۰۷	
پایه	علوم پایه			۶	۴		۱۰	علوم تشريح دستگاه اعصاب	۱۰۸	
پایه	علوم پایه			۱۴	۲۵		۳۹	علوم تشريح دستگاه حواس ویژه	۱۰۹	
پایه	علوم پایه			۴	۱۴		۱۸	علوم تشريح دستگاه ادراری تناولی	۱۱۰	
دروس فیزیولوژی:										
پایه	علوم پایه			۲۸	۱۲۲	(۸)	۱۵۰	فیزیولوژی سلول	۱۱۱	
پایه	علوم پایه			-	۱۴		۱۴	فیزیولوژی قلب	۱۱۲	
پایه	علوم پایه			۲	۸		۱۰	فیزیولوژی تنفس	۱۱۳	
پایه	علوم پایه			۴	۱۰		۱۴	فیزیولوژی اعصاب و حواس ویژه	۱۱۴	
پایه	علوم پایه			۴	۲۴		۲۸	فیزیولوژی گردش خون	۱۱۵	
پایه	علوم پایه			۴	۱۹		۲۲	فیزیولوژی گوارش	۱۱۶	
پایه	علوم پایه			۴	۱۰		۱۴	فیزیولوژی خون	۱۱۷	
پایه	علوم پایه			۲	۵		۷	فیزیولوژی غدد و تولید مثل	۱۱۸	
پایه	علوم پایه			۴	۲۰		۲۴	فیزیولوژی کلیه	۱۱۹	
دروس بیوشیمی پزشکی:										
پایه	علوم پایه			۲۰	۷۰	(۵)	۱۰۰	بیوشیمی مولکول- سلول	۱۲۰	
پایه	علوم پایه			۱۵	۲۲		۴۷	بیوشیمی دیسپلین	۱۲۱	
پایه	علوم پایه			۱۵	۲۲		۳۷	بیوشیمی هورمون ها	۱۲۲	
پایه	علوم پایه			-	۱۲		۱۲	بیوشیمی کلیه	۱۲۳	
پایه	علوم پایه			-	۴		۴	زنگیک پزشکی	۱۲۴	
پایه	علوم پایه/ مقدمات بالینی			-	۳۴		(۲)	(۲۴)	۱۲۵	
پایه	علوم پایه/ مقدمات بالینی			-	۳۴		(۲)	(۲۴)	اصول کلی تغذیه	
پایه	علوم پایه/ مقدمات بالینی			۸	۲۰		(۲)	(۲۸)	فیزیک پزشکی	۱۲۶
دروس میکروب و انگل شناسی:										
پایه	علوم پایه			۲۶	۱۰۱	۱۰۱	۱۲۷	باکتری شناسی پزشکی	۱۲۷	
پایه	علوم پایه			۲۰	۴۱		۶۱	انگل شناسی	۱۲۸	
پایه	علوم پایه			۱۲	۲۸		۴۰	قارچ شناسی پزشکی	۱۲۹	
پایه	علوم پایه			۴	۱۵		۱۹	ویروس شناسی پزشکی	۱۳۰	

نوع درس (پایه/ تخصصی)*	مرحله ارائه درس	تعداد ساعت درسی(واحد)						نام درس	کد درس					
		کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری		جمع ساعت (واحد)							
				۸	۴۷	۵۵ (۳ واحد)	دروس ایمنی شناسی:							
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی			۸	۲۰	۲۸		ایمنی شناسی پزشکی	۱۲۱					
پایه	مقدمات بالینی			-	۱۷	۱۷		ایمنی شناسی بالینی	۱۲۲					
				۱۹	۱۵۲	۱۷۱ (۹/۵ واحد)	دروس پزشکی اجتماعی و علوم سلامت:							
پایه	علوم پایه			-	۲۶	۲۶		اصول خدمات سلامت	۱۲۳					
پایه	علوم پایه			-	۲۴	۲۴		اصول اپیدمیولوژی	۱۲۴					
پایه	مقدمات بالینی			-	۱۷	۱۷		آمار پزشکی	۱۲۵					
پایه	مقدمات بالینی / کارآموزی			۱۹	۷	۲۶	روش تحقیق و پژوهشی مبتنی بر شواهد	۱۲۶						
پایه	مقدمات بالینی / کارآموزی			-	۱۷	۱۷	اپیدمیولوژی بیماریهای شایع واگیر در کشور	۱۲۷						
پایه	مقدمات بالینی / کارآموزی			-	۱۷	۱۷	اپیدمیولوژی بیماریهای شایع غیر واگیر در کشور	۱۲۸						
تخصصی	کارآموزی				۲۴	۲۴	اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده	۱۲۹						
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی			-	۲۴	(۲) ۴۸	روانشناسی سلامت		۱۳۰					
				۶۸		(۲) ۶۸	دروس آداب پزشکی							
پایه	علوم پایه			۱۷		۱۷	آداب پزشکی ۱	۱۴۱						
پایه	علوم پایه			۱۷		۱۷	آداب پزشکی ۲	۱۴۲						
پایه	علوم پایه			۱۷		۱۷	آداب پزشکی ۲	۱۴۳						
پایه	علوم پایه			۱۷		۱۷	آداب پزشکی ۴	۱۴۴						
				-	۱۰۲	(۶) ۱۰۲	دروس زبان انگلیسی تخصصی							
پایه	علوم پایه			-	۵۱	۵۱	زبان تخصصی پزشکی ۱	۱۴۵						
پایه	علوم پایه			-	۵۱	۵۱	زبان تخصصی پزشکی ۲	۱۴۶						
				-	۵۱	(۳) ۵۱	دروس پاتولوژی عمومی							
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی				۹	۹	کلیات پاتولوژی و آسیب سلولی	۱۴۷						
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی				۱۰	۱۰	پاتولوژی آماس، ترمیم بافتی و اختلالات همودینامیک	۱۴۸						
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی				۸	۸	پاتولوژی اختلالات سیستم ایمنی بدن انسان	۱۴۹						
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی				۱۰	۱۰	پاتولوژی تنپلازی	۱۵۰						
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی				۸	۸	پاتولوژی اختلالات ژنتیک و بیماریهای دوره کودکی	۱۵۱						
پایه	علوم پایه / مقدمات بالینی				۶	۶	پاتولوژی بیماریهای محیطی، تغذیه -	۱۵۲						

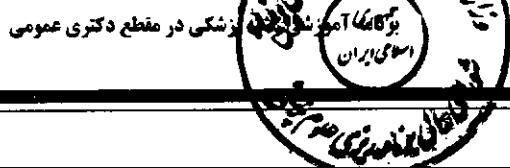
نوع درس (پایه/ تخصصی)*	مرحله ارائه درس	تعداد ساعت درسی(واحد)					نام درس	کد درس
		کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری	جمع ساعت (واحد)		
	مقدمات بالینی						ای و عقونی	
پایه	علوم پایه/ مقدمات بالینی			۲۴	-	(۱)۲۴	پاتولوژی عملی	۱۵۲
تخصصی	مقدمات بالینی/ کارآموزی			۲	۱۶	(۱)۱۸	پاتولوژی بالینی	۱۵۴
				۲۴	۶۸	(۴/۷)۹۲	دروس پاتولوژی اختصاصی	
تخصصی	مقدمات بالینی			۲	۶	۸	پاتولوژی دستگاه قلب و عروق	۱۵۵
تخصصی	مقدمات بالینی			۲	۶	۸	پاتولوژی دستگاه تنفس	۱۵۶
تخصصی	مقدمات بالینی			۲	۶	۸	پاتولوژی کلیه و مجاری ادراری فوقانی	۱۵۷
تخصصی	مقدمات بالینی			۴	۸	۱۲	پاتولوژی دستگاه گوارش	۱۵۸
تخصصی	مقدمات بالینی			۲	۶	۸	پاتولوژی کبد و مجاری صفرایی	۱۵۹
تخصصی	مقدمات بالینی			۴	۱۰	۱۴	پاتولوژی دستگاه تناسلی، مجاری ادراری تحتانی، پستان	۱۶۰
تخصصی	مقدمات بالینی			۲	۱۰	۱۲	پاتولوژی بیماریهای خون، و غدد درون ریز	۱۶۱
تخصصی	مقدمات بالینی			۴	۸	۱۲	پاتولوژی پوست، استخوانها، نسج نرم و مفاصل	۱۶۲
تخصصی	مقدمات بالینی			۲	۸	۱۰	پاتولوژی دستگاه اعصاب مرکزی و محیطی	۱۶۳
				۶۸		(۴)۶۸	دروس فارماکولوژی پزشکی	
پایه	علوم پایه/ مقدمات بالینی				۱۷	۱۷	اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	۱۶۴
پایه	مقدمات بالینی/ کارآموزی				۱۰	۱۰	فارماکولوژی داروهای قلب و عروق و ریه	۱۶۵
پایه	مقدمات بالینی/ کارآموزی				۱۰	۱۰	فارماکولوژی داروهای ضد میکروبی	۱۶۶
پایه	مقدمات بالینی/ کارآموزی				۱۰	۱۰	فارماکولوژی داروهای گوارش - خون و روماتولوژی	۱۶۷
پایه	مقدمات بالینی/ کارآموزی				۹	۹	فارماکولوژی داروهای آندوکرین	۱۶۸
پایه	مقدمات بالینی/ کارآموزی				۱۲	۱۲	فارماکولوژی داروهای دستگاه اعصاب و روان	۱۶۹
			۱۰۲		۲۴	(۴)۱۲۶	دروس شرح حال و معاینه فیزیکی	
تخصصی	مقدمات بالینی				۱۷	(۱)۱۷	شرح حال و معاینه فیزیکی ۱	۱۷۰
تخصصی	مقدمات بالینی	۵۱				(۱)۵۱	کارآموزی شرح حال و معاینه فیزیکی ۱	۱۷۱
تخصصی	مقدمات بالینی				۱۷	(۱)۱۷	شرح حال و معاینه فیزیکی ۲	۱۷۲
تخصصی	مقدمات بالینی	۵۱				(۱)۵۱	کارآموزی شرح حال و معاینه	۱۷۳

ردیف	نام درس	کد درس	تعداد ساعت درسی(واحد)					
			کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری	جمع ساعت (واحد)	درس
۱	فیزیکی							
۲	درومن مقدمات بالینی بیماریها							
۳	استدلال بالینی در رویکرد به علائم و نشانه های شایع	۱۷۴						
۴	مقدمات بیماریهای قلب و عروق	۱۷۵						
۵	مقدمات بیماریهای دستگاه تنفس	۱۷۶						
۶	مقدمات بیماریهای خون	۱۷۷						
۷	مقدمات بیماریهای گوارش و کبد	۱۷۸						
۸	مقدمات بیماریهای غدد و متابولیسم	۱۷۹						
۹	مقدمات بیماریهای کلیه	۱۸۰						
۱۰	مقدمات بیماریهای روماتولوژی	۱۸۱						
۱۱	مقدمات بیماریهای کودکان	۱۸۲						
۱۲	مقدمات بیماریهای جراحی	۱۸۳						
۱۳	مقدمات بیماریهای اعصاب	۱۸۴						
۱۴	مقدمات روانپزشکی	۱۸۵						
۱۵	مقدمات بیماریهای عفونی	۱۸۶						
۱۶	طب سنتی	۱۸۷						
۱۷	کارآموزی بیماریهای داخلی	۱۸۸						
۱۸	کارورزی بیماریهای داخلی	۱۸۹						
۱۹	کارآموزی بیماریهای قلب و عروق	۱۹۰						
۲۰	کارورزی بیماریهای قلب و عروق	۱۹۱						
۲۱	کارآموزی بیماریهای کودکان	۱۹۲						
۲۲	کارورزی بیماریهای کودکان	۱۹۳						
۲۳	بیماریهای کودکان (۱)	۱۹۴						
۲۴	بیماریهای کودکان (۲)	۱۹۵						
۲۵	کارآموزی جراحی عمومی	۱۹۶						
۲۶	کارورزی جراحی عمومی	۱۹۷						
۲۷	بیماریهای جراحی	۱۹۸						
۲۸	کارآموزی ارتوپدی	۱۹۹						
۲۹	بیماریهای ارتوپدی (درس نظری)	۲۰۱						

نوع درس (پایه/ تخصصی)*	مرحله ارائه درس	تعداد ساعت درسی(واحد)					نام درس	کد درس
		کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری	جمع ساعت (واحد)		
تخصصی	کارآموزی		۲ هفته			۱/۵ واحد	کارآموزی ارولوژی	۲۰۲
تخصصی	کارآموزی				۱۷	(۱)۱۷	بیماریهای مجازی ادراری و تناسلی (ارولوژی)	۲۰۴
تخصصی	کارآموزی		۲ هفته			۱/۵ واحد	کارآموزی بیهودشی	۲۰۵
تخصصی	کارآموزی		۲ ماه (۸ هفته)			۶ واحد	کارآموزی بیماریهای زنان و مامایی	۲۰۶
تخصصی	کارورزی	۲ ماه (۸ هفته)				۸ واحد	کارورزی بیماریهای زنان و مامایی	۲۰۷
تخصصی	کارآموزی				۶۸	(۴)۶۸	بیماریهای زنان و مامایی	۲۰۸
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۲ واحد	کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده	۲۰۹
تخصصی	کارورزی	یک ماه (یا ۴ هفته)				۴ واحد	کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده	۲۱۰
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۳ واحد	کارآموزی روانپزشکی	۲۱۱
تخصصی	کارورزی	یک ماه (یا ۴ هفته)				۴ واحد	کارورزی روانپزشکی	۲۱۲
تخصصی	کارآموزی				۲۶	(۱/۵)۲۶	بیماریهای روانپزشکی	۲۱۳
تخصصی	کارآموزی		دو هفته			۱/۵	کارآموزی طب اورژانس	۲۱۴
تخصصی	کارورزی	یک ماه (یا ۴ هفته)				۴ واحد	کارورزی طب اورژانس	۲۱۵
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۲ واحد	کارآموزی رادیولوژی	۲۱۶
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۲ واحد	کارآموزی بیماریهای عفونی	۲۱۷
تخصصی	کارآموزی				۲۴	(۲)۲۴	بیماریهای عفونی	۲۱۹
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۲ واحد	کارآموزی بیماریهای اعصاب (نورولوژی)	۲۲۰
تخصصی	کارآموزی				۲۵	(۱/۵)۲۵	بیماریهای اعصاب	۲۲۲
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۲ واحد	کارآموزی بیماریهای پوست	۲۲۲
تخصصی	کارآموزی		۲ هفته			۱/۵ واحد	کارآموزی بیماریهای چشم	۲۲۵
تخصصی	کارآموزی		یک ماه (یا ۴ هفته)			۲ واحد	کارآموزی بیماریهای گوش گلو و بینی	۲۲۷
تخصصی	کارآموزی				۲۴	(۲)۲۴	اخلاق پزشکی	۲۲۹
تخصصی	کارآموزی				۲۴	(۲)۲۴	پزشکی قانونی و مسمومیتها	۲۲۰
تخصصی					۶ واحد		پایان نامه	۲۲۱

* دروس تخصصی به دروس اختصاصی رشته پزشکی عمومی که ماهیت بالینی دارند اطلاق نمیشود و کلمه تخصصی به معنی فرآیندی رشته تخصصی خاص نیست.

** درس های ۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۲۱-۲۲۴-۲۲۶-۲۲۸ در جدول "د" آورده شده است.

جدول چ- برخی دروس انتخابی اختصاصی (Non core) برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی

ردیف	عنوان درس	نام پرسنل	دزدیه درسی اصلی	تعداد ساعت ترسی (واحد)	تعداد ساعت ترسی (واحد)	نوع درس	کارآموزی	عملی	کارگاه	نظری	جمع
۱	علوم تشریح	آناتومی جراحی		۱۷	(۱) ۱۷	تخصصی					۱۷
۲	فیزیولوژی ورزشی	فیزیولوژی ورزشی		۱۷	(۱) ۱۷	تخصصی					۱۷
۳	بیوشیمی	بیوشیمی بالینی		۱۷	(۱) ۱۷	تخصصی					۱۷
۴	پزشکی اجتماعی	مدیریت سلامت در حوادث و بلاحا		۲۴	(۲) ۲۴	تخصصی					۲۴
۵	ژنتیک	ژنتیک بالینی		۱۰	(۱) ۲۲	تخصصی	۱۵	۷			۷
۶	تغذیه	تغذیه در بیماریها		۱۲	(۲) ۴۰	تخصصی					۲۸
۷	ایمنی شناسی	ایمنی شناسی کاربردی			۲۴	تخصصی					۲۴
۸	فارماکولوژی	دارودرمانی بیماریهای شایع (ترابیوتیک)			۲۴	تخصصی					۲۴
۹	فارماکولوژی	نسخه فویسی و تجویز منطقی داروها			۲۴	تخصصی					۲۴
۱۰	گروههای بالینی	اصول طب فیزیکی و توانبخشی		۱۰	۱/۵	تخصصی	۲۰	۱۰	۱۴		۱۵
۱۱	گروههای بالینی	ایمنی بیمار			(۲) ۲۴	تخصصی					۲۴

* سقف تعداد واحدهای دروس انتخابی برای هر دانشجو از ابتدای دوره تا پایان کارآموزی ۴ واحد است.

** گروههای آموزشی دانشگاه ها می توانند بر اساس شرایط دانشگاه و نیازهای دانشجویان، نسبت به طراحی و ارائه دروس انتخابی در دوره علوم پایه، مقدمات بالینی یا کارآموزی اقدام نمایند. تعیین ترکیب و ساعت آموزش نظری، عملی - کارگاهی و کارآموزی بسته به موضوع، اهداف و محتوای درس بر عهده کمیته برنامه درسی دانشکده پزشکی است.

دروس انتخابی پیشنهاد شده در جدول چ نمونه هایی از دروس انتخابی هستند و دانشگاهها می توانند با توجه به نیازها و صلاحیت کمیته برنامه درسی دانشکده پزشکی، و با تایید دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی دروس دیگری را نیز به این فهرست اضافه نمایند.

جدول د- برخی چرخشها انتخابی (non core) کارورزی بالینی برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی:

ردیف	نام چرخش کاربردی	تعداد واحد	تعداد واحد	نام پرسنل	نکات
۲۰۰	کارورزی ارتوپدی	۴-۲ واحد	۲	کارورزی ارتوپدی	۲ الی ۴ هفته
۲۰۲	کارورزی ارولوژی	۲ تا ۴ واحد	۲	کارورزی ارولوژی	۲ تا ۴ هفته
۲۱۸	کارورزی بیماریهای عفونی	۲ تا ۴ واحد	۲	کارورزی بیماریهای عفونی	۲ تا ۴ هفته
۲۲۱	کارورزی بیماریهای اعصاب	۲ تا ۴ واحد	۲	کارورزی بیماریهای اعصاب	۲ تا ۴ هفته
۲۲۴	کارورزی بیماریهای پوست	۲ تا ۴ واحد	۲	کارورزی بیماریهای پوست	۲ تا ۴ هفته
۲۲۶	کارورزی بیماریهای چشم	۲ تا ۴ واحد	۲	کارورزی بیماریهای چشم	۲ تا ۴ هفته
۲۲۸	کارورزی بیماریهای گوش کلو و بینی	۲ تا ۴ واحد	۲	کارورزی بیماریهای گوش کلو و بینی	۲ تا ۴ هفته
۲۲۲	کارورزی پزشکی خانواده	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی پزشکی خانواده	۲ تا ۱۲ هفته
۲۲۲	کارورزی جراحی مغز و اعصاب	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی جراحی مغز و اعصاب	۴-۲ هفته
۲۲۴	کارورزی طب سنتی	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی طب سنتی	۲ هفته
۲۲۵	کارورزی بیهوشی	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی بیهوشی	۲ هفته
۲۲۶	کارورزی مسمومین	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی مسمومین	۲ هفته
۲۲۷	کارورزی بیماریهای روان تنی	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی بیماریهای روان تنی	۲ تا ۴ هفته
۲۲۸	کارورزی پزشکی قانونی	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی پزشکی قانونی	۲ هفته
۲۲۹	کارورزی طب فیزیکی و توانبخشی	یک واحد به ازای هر هفته کارورزی	۲	کارورزی طب فیزیکی و توانبخشی	۲ تا ۴ هفته

* دروس ارائه شده در جدول د، تنها نمونه ای از چرخشهای انتخابی دوره کارورزی است. تنظیم دروس نظری و چرخشهای انتخابی بر عهده دانشگاه های مجری دوره پزشکی است و دانشگاهها می توانند علاوه بر دروس فوق، دروس انتخابی دیگری را نیز حسب شرایط منطقه و دانشگاه و امکانات موجود مطابق ضوابط طراحی کنند و پس از تایید دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی، با مراعات سقف تعداد واحد انتخابی برای هر دانشجو، اجرا نمایند. سقف تعداد واحدهای دروس انتخابی برای هر دانشجو در مرحله کارورزی ۱۲ واحد است.

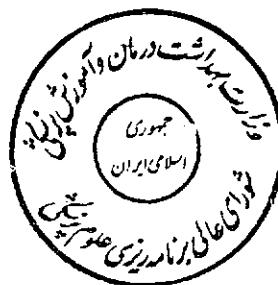
** سقف تعداد واحدهای چرخش های انتخابی کارورزی برای هر دانشجو ۱۲ واحد است.

توضیح در خصوص شناسنامه دروس:

۱- شناسنامه دروس در برنامه درسی ملی به منظور تبیین اهداف کلی، حجم و سرفصلهای ضروری هر درس تنظیم شده است. بدیهی است شناسنامه کامل (Course syllabus) باستی زیر نظر کمیته برنامه درسی پزشکی عمومی هر دانشگاه تنظیم شود. در شناسنامه کامل علاوه بر اهداف اختصاصی یادگیری، راهبردها و روشهای یادگیری، نحوه ارزشیابی دانشجو، منابع درس، و سایر مقررات مربوط به ارائه درس نیز تعیین و معرفی می شوند.

۲- تعیین و روزآمد سازی منابع مرجع آزمون های جامع برای دروس مندرج در آزمون های جامع علوم پایه، پیش کارورزی، و آزمون عملی صلاحیت های بالینی، بر عهده کمیته مشترک تعیین منابع آزمون های سراسری دوره دکترای پزشکی عمومی است. دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی مکلف است در آغاز هر سال تحصیلی منابع روزآمد را برای آزمونهای سال بعد به نحو مناسب (سایت دبيرخانه، مکاتبه با دانشگاهها و سایر روشهای مناسب) اعلام نماید.

۳- گروههای آموزشی مسئول ارائه دروس می توانند علاوه بر منابع تعیین شده برای آزمونهای جامع، و حسب صلاحیت و تایید کمیته برنامه درسی پزشکی عمومی دانشگاه؛ منابع دیگری را برای یادگیری دانشجویان در طول دوره تعیین نمایند.

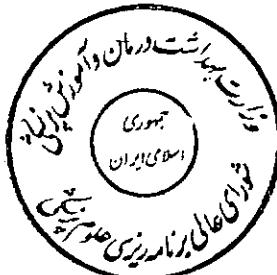

علوم تشریح غدد درون ریز علوم تشریح دستگاه گوارش علوم تشریح دستگاه اعصاب علوم تشریح حواس ویژه	علوم تشریح دستگاه تنفسی علوم تشریح دستگاه گوارش علوم تشریح دستگاه اعصاب علوم تشریح دستگاه قلب و عروق	دروس علوم تشریح مقدمات علوم تشریح علوم تشریح اسکلتی عضلانی اندام ها علوم تشریح سر و گردن علوم تشریح دستگاه قلب و عروق
۱۰۱	کد درس	
مقدمات علوم تشریح	نام درس	
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس	
ندارد	دروس پیش نیاز	
نظری	نوع درس	
۴۶ ساعت	ساعت آموزشی	
در پایان این درس دانشجو باید:	هدف های کلی	
۱- اصول و چگونگی نام گذاری های آناتومی را بشناسد و بتواند در تجسم و توصیف اعضا در وضعیت ها و حرکات مختلف بدن بکار بیند. ۲- ساختارهای عمومی اصلی بدن شامل دستگاههای اسکلتی، عضلانی، عروقی و عصبی را بشناسد و بتواند موقعیت اعضا مهم و دستگاههای بدن را در ارتباط با آن ها تعیین کند. ۳- انواع سلول ها و بافت های عمومی بدن شامل بافت پوششی، عضلانی و همیند (همراه با مشتقات آن) را بشناسد و با چگونگی تشکیل و تکوین جنین و جفت و منشا رویان شناختی اعضا حیاتی آشنا نی داشته باشد. حیطه نگرشی*: ۱- بر کرامت انسانی کاداور واقف باشد و آن را رعایت کند. ۲- برای هر یک از اعضا کاداور ارزش آموزشی و اهمیت جیاتی قابل باشد. ۳- پیش از کار بر روی کاداور آموخته ها و پرسش های خود را از مطالعه بر روی مولاز ارائه کند. ۴- در فرآیندهای یاددهی و یادگیری همزمان در کارگروهی بر روی کاداور مشارکت فعال داشته باشد.		
در این درس اصول و چگونگی نام گذاری های آناتومی، ساختارهای عمومی بدن شامل دستگاه اسکلتی، عضلانی و عصبی؛ موقعیت و ارتباط نسبی اعضا، انواع سلول و بافت های عمومی بدن شامل بافت پوششی، عضلانی و همیند (همراه با مشتقات آن) و چگونگی تشکیل و تکوین جنین و جفت آموزش داده می شود.	شرح درس	
امقدمات(تاریخچه) و معرفی پیشکسوتان، تعاریف و اصول کار با کاداور، بیان اصول اخلاقی حاکم بر حرفة پزشکی و کار با کاداور	محتوای ضروری	
۲-وضعیت آناتومیک بدن، صفحات و محورها، اصطلاحات (ترمینولوژی) و حرکات بدن ۳-کلیات دستگاههای عمومی بدن شامل استخوان بندی، مفاصل، عضلانی و عصبی ۴-آناتومی نرمال بدن و گوناگونی ها (واریاسیونها) ۵-اصلوں آناتومی رادیولوژیک و بالینی ۶-امقدمات بافت شناسی و روشهای مطالعه بافت ۷-اسلول و سیتولوژی ۸-بافت پوششی ۹-بافت همیند و چربی ۱۰-خون و خونسازی ۱۱-استخوان، غضروف و مفاصل ۱۲-بافت عضلانی ۱۳-بافت عصبی ۱۴-امقدمات و تعاریف و گامتوژن شامل اوژنیز و اسپرماتوژن ۱۵-تخمک گذاری، لقاح و تشکیل تخم (هفته اول) ۱۶-لانه گزینی و تشکیل پرده های جنینی و ارتباط خونی مادر و جنین (هفته دوم) ۱۷-تشکیل دیسک سه لایه جنینی، گاسترولاسیون و تشکیل محورهای بدن (هفته سوم) ۱۸-مشتقات لایه های اکتودرم، مژو درم، اندودرم و سینه عصبی (هفته سوم تا هشتم) ۱۹-دوره فتال (هفته های هشتم تا سی و هشتم)، جفت و پرده های جنینی و دوقلوها ۲۰-اصول تراتولوژی و ناهنجاریهای مادرزادی ۲۱-رشد بعد از تولد		
لازم است در همه دروس علوم تشریح بر جنبه های نگرشی تاکید شود. در صورتیکه مبحث علوم تشریح پوست در این درس آموزش داده نشود، لازم است در درس علوم تشریح غدد درون ریز پوشش داده شود.	توضیحات ضروری	

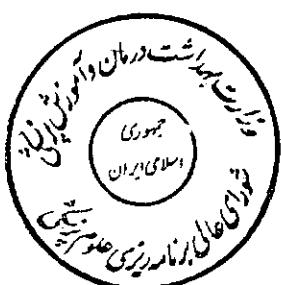
کد درس	۱۰۲
نام درس	علوم تشريح دستگاه اسکلتی-عضلانی
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش‌نیاز	مقدمات علوم تشريح
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۳۰ ساعت
کل ساعت	۲۰ ساعت
عملی ساعت	۵ ساعت
حیطه شناختی:	<p>در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن را بشناسد.</p> <p>۱- استخوان های اندام های فوقانی و تحتانی، موقعیت آنها و اتصالات عضلات، رباط ها</p> <p>۲- انواع مفاصل، ساختار مفاصل و عملکرد آنها</p> <p>۳- ساختار آناتومیک و عملکرد دستگاه عضلانی، عروق و اعصاب و مجاورات مربوطه</p> <p>۴- میوتوم غالب عضلات و مفاصل، عصب گیری حسی نواحی مختلف اندام</p> <p>۵- آناتومی کاربردی، سطحی، بالینی و رادیولوژیک دستگاه عضلانی - اسکلتی</p> <p>۶- نحوه تکامل دستگاه عضلانی - اسکلتی</p> <p>۷- ستون مهره ها</p> <p>حیطه مهارتی:</p> <p>۱- استخوان های نواحی مختلف اندام ها و ویژگی های مهم بالینی آنها را در اسکلت تشخیص دهد.</p> <p>۲- استخوان های نواحی مختلف اندام ها و ویژگی های مهم بالینی آنها را در کلیشه های رادیولوژیک تشخیص دهد.</p> <p>۳- نشانه های مهم بالینی استخوانی را در بدن فرد زنده و کاداور شناسایی کند.</p> <p>۴- عضلات مهم بالینی نواحی مختلف اندام ها و عملکرد آنها را در فرد زنده (عضلات درسترس)، کاداور و مولاز شناسایی کند.</p> <p>۵- حرکات اندام ها را در مفاصل مختلف بر روی فرد زنده انجام دهد.</p> <p>۶- عصب گیری حسی مهم بالینی در اندام ها را روی فرد زنده یا کاداور مشخص کند.</p> <p>۷- عروق سطحی مهم بالینی در اندام ها و موقعیت اعصاب اندام ها را روی کاداور و مولاز نشان دهد.</p> <p>۸- بعض شریان های رایج را در نواحی مختلف اندام در فرد زنده بگیرد.</p>
شرح درس	<p>این درس ادغام یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه حدود هر منطقه، ساختار، مجاورات، آناتومی سطحی، رادیولوژیک و آناتومی بالینی دستگاه اسکلتی - عضلانی و مفاصل اندام های پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل این دستگاه آماده سازد.</p>
محتوای ضروری	<p>- ستون مهره ها</p> <p>- استخوان شناسی اندام فوقانی</p> <p>- کمربند شانه ای و دیواره های زیر بغل و محتویات آن</p> <p>- قدم و خلف بازو و حفره آرنجی</p> <p>- قدم و خلف ساعد</p> <p>- دست</p> <p>- آناتومی سطحی، بالینی و رادیولوژیک مفاصل</p> <p>- استخوان شناسی اندام تحتانی</p> <p>- قدم و داخل ران</p> <p>- نالحیه سرینی و خلف ران</p> <p>- حفره پولپیته و خلف ساق</p> <p>- ادامه ساق و پا</p> <p>- آناتومی سطحی، بالینی و رادیولوژیک مفاصل</p> <p>- نحوه تکوین دستگاه عضلانی - اسکلتی</p>
توضیحات	<p>* لازم است در همه دروس علوم تشريح بر جنبه های نگرشی تأکید شود.</p> <p>** در صورتیکه این درس قبل از درس دستگاه قلب و عروق و دستگاه تنفسی آموزش داده می شود لازم است مبحث "دیافراکم" نیز پرسش داده شود.</p>

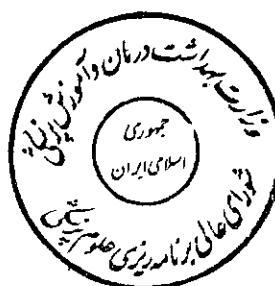
کد درس	۱۰۳
نام درس	علوم تشریع سر و گردن
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش‌نیاز	مقدمات علوم تشریع
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۰ ساعت
کل ساعت	۲۷ ساعت
عملی ساعت	۱۷ ساعت
هدفهای کلی:	حیطه شناختی
حیطه شناختی	در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته‌های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن را بشناسد.
حیطه نگرشی*	۱- ساختار و اجزای آناتومیک استخوان‌های کرانیوم و صورت ۲- ساختار و موقعیت آناتومیک و مجاورات عناصر گردن ۳- نحوه خون‌رسانی و عصب‌گیری ناحیه گردن ۴- ساختار و موقعیت آناتومیک و مجاورات اجزای صورت، احشا و حفرات ۵- نحوه تکوین قسمت‌های مختلف ناحیه گردن و صورت و ناهنجاری‌های تکوینی این نواحی
حیطه مهارتی:	۱- نشانه‌های مهم بالینی استخوانی و سطحی مربوط به هر استخوان را پیدا کند. ۲- قسمت‌های مهم بالینی ناحیه گردن را همراه با عروق و اعصاب مربوطه در کاداور و مولاژ شناسایی کند. ۳- قسمت‌های مهم بالینی ناحیه صورت، احشا و حفرات را همراه با عروق و اعصاب مربوطه در کاداور و مولاژ شناسایی کند. ۴- قسمت‌های مهم بالینی جمجمه و صورت را در کلیشه‌های رادیولوژیک تشخیص دهد.
شرح درس	این درس ادغام یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات درخصوص ساختار اسکلتی عضلانی آناتومیک، مجاورات و تکوین طبیعی ناحیه سر و گردن می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات این ناحیه آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک ساختارهای سر و گردن می‌پردازد.
محتواهای ضروری	۱- بررسی استخوان‌های کرانیوم ۲- بررسی استخوان‌های صورت ۳- نهادهای جمجمه و رشد و تکامل جمجمه نوزاد ۴- عناصر سطحی و فاسیاهای گردن ۵- مثیث خلفی گردن ۶- مثیث های قائمی گردن ۷- صورت و ناحیه پاروئید ۸- حفره تمپورال و اینفرا‌تمپورال ۹- تکامل کمان‌ها، بن‌بست‌ها و شکاف‌های حلقی ۱۰- تکامل صورت، زبان و دندان‌ها ۱۱- آناتومی بالینی، کاربردی و رادیولوژیک سر و گردن
توضیحات ضروری	لازم است در همه دروس علوم تشریع بر جنبه‌های نگرشی تاکید شود.

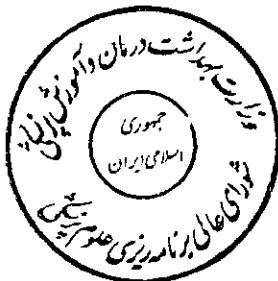
۱۰۴	کد درس
علوم تشريح دستگاه قلب و عروق	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
مقدمات علوم تشريح	دروس پیش‌نیاز
نوع درس	ساعت آموزشی
نظری	ساعت ۱۷
عملی	ساعت ۱۶ ساعت
کل	۲۲ ساعت
هدف‌های کلی:	حیطه شناختی
در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته‌های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن‌ها را بشناسد.	حیطه شناختی
۱- ساختار قفسه سینه شامل استخوان‌ها، عضلات، عروق و اعصاب جداره.	حیطه تکریشی
۲- تعریف، تقسیمات و محتویات مدیاستینوم	حیطه مهارتی
۳- ساختار و موقعیت آناتومیک و مجاورات قلب	
۴- نمای کلی آناتومی دستگاه گردش خون	
۵- ساختار میکروسکوپی دستگاه قلبی- عروقی، لنفی و ایمنی	
۶- تفاوت میکروسکوپیک قسمت‌های مختلف دستگاه قلبی- عروقی، لنفی و ایمنی	
۷- نحوه تکوین قسمت‌های قلب و عروق	
۸- نحوه تکوین دستگاه شریانی و وریدی در دوره جنینی و پس از تولد	
۹- ناهنجاری‌های تکوینی دستگاه قلبی- عروقی	
حیطه مهارتی:	
۱- محدوده قفسه سینه، دندوها و جناغ را روی بدن زنده و مولاژ شناسایی کند.	
۲- عضلات، عروق و اعصاب مهم بالینی جدار قفسه سینه را روی کادور و مولاژ شناسایی کند.	
۳- تقسیمات و محتویات مهم بالینی مدیاستینوم را در کادور و مولاژ شناسایی کند.	
۴- سطوح، کناره‌ها و قسمت‌های مختلف قلب را در کادور و مولاژ نشان دهد.	
۵- عروق اصلی مهم بالینی در گردش خون را در کادور و مولاژ نشان شناسایی کند.	
۶- ساختار میکروسکوپیک مهم بالینی قلب، عروق و اعصاب لنفی را در زیر میکروسکوپ تشخیص دهد.	
۷- آناتومی سطحی قلب (کناره‌ها، دریچه‌ها و محل سمع آنها) و عروق را روی بدن زنده یا کادور نشان دهد.	
این درس از غایب‌یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماقروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی دستگاه قلب و گردش خون می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات این دستگاه آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه قلب و گردش خون می‌پردازد.	شرح درس
۱ دنده‌ها و استریونم ^{۴۰}	محتوای ضروری
۲ عضلات و عروق و اعصاب جدار توراکس	
۳ مدیاستینوم فوقانی	
۴ مدیاستینوم میانی	
۵ مدیاستینوم خلفی	
۶ عروق اصلی دستگاه گردش خون	
۷ بافت‌شناسی قلب و عروق خونی	
۸ بافت‌شناسی دستگاه لنفاوی	
۹ تکوین ناحیه قلب‌ساز، لوله قلبی و قلب	
۱۰ تکوین دستگاه شریانی و وریدی	
۱۱ آناتومی بالینی، کاربردی و رادیولوژیک دستگاه قلبی عروقی	
۴۰ لازم است در همه دروس علوم تشريح بر جنبه‌های تکریش تأکید شود.	توضیحات ضروری
۴۰ در صورتیکه این درس قبل از درس دستگاه اسکلتی- عضلانی و دستگاه تنفسی آموزش داده می‌شود لازم است مبحث دیافراگم نیز پوشش داده شود.	

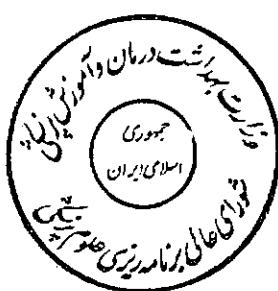
کد درس	۱۰۵
نام درس	علوم تشریع دستگاه تنفس
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش‌نیاز	مقدمات علوم تشریع
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۸ ساعت
کل	عملی
۱۶ ساعت	۸ ساعت
حیطه شناختی:	
در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن را بشناسد.	هدفهای کلی:
۱- فضای جنب و رسم های آن، ساختار آناتومیک، موقعیت و مجاورات دستگاه تنفس (بینی، حلق، حنجره، نای، درخت برونشی و ریه)	حیطه شناختی
۲- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مختلف دستگاه تنفس	حیطه نگرشی*
۳- نحوه تکامل قسمت‌های مختلف دستگاه تنفس	حیطه مهارتی
۴- ناهنجاری‌های تکوینی دستگاه تنفس	
حیطه مهارتی:	
۱- بخش‌های مختلف دستگاه تنفس (بینی، حلق، حنجره و ریه) و فضای جنب و رسم های آنرا در کاداور و مولاز شناسایی کند.	
۲- بخش‌های مختلف دستگاه تنفس و عروق و اعصاب مربوطه را در کلیشهای رادیولوژیک تشخیص دهد.	
۳- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مختلف دستگاه تنفس را زیر میکروسکوپ تشخیص دهد.	
۴- آناتومی سطحی حدود ریه و پلورا را روی بدن زنده یا کاداور شناسایی کند.	
این درس ادغام یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماکروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی دستگاه تنفس می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات دستگاه تنفس آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک این دستگاه می‌پردازد.	شرح درس
۱ ساختار آناتومی و مجاورات بینی، حلق و حنجره و نای	
۲ ساختار آناتومی و مجاورات ریه و پلورا**	
۳ بافت‌شناسی دستگاه تنفس (نای، تقسیمات درخت برونشی و ریه)	محتوا ضروری
۴ تکوین دستگاه تنفس	
۵ آناتومی کاربردی و رادیولوژیک دستگاه تنفس	
*لازم است در همه دروس علوم تشریع بر جنبه های نگرشی تاکید شود.	توضیحات
** در صورتیکه این درس قبل از درس دستگاه اسکلتی-عضلانی و دستگاه قلب و عروق آموزش داده می شود لازم است مبحث دیافراگم پوشش داده شود.	ضروری

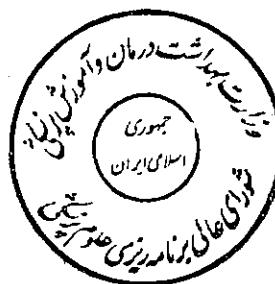
کد درس	۱۰
نام درس	علوم تشریع دستگاه گوارش
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
مقدمات علوم تشریع	دروس پیش‌نیاز
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۶ ساعت
تعداد ساعت	۱۷ ساعت
تعداد کل	۴۲ ساعت
هدف‌های کلی:	حیطه شناختی: در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته‌های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن را بشناسد. ۱- فضای دهان و عناصر آن، خلاصه‌ای از فضای حلق، مری و مجاورات مهم بالینی آن، ساختار بافتی و چگونگی تکوین این عناصر و نشانه‌های سطحی و نواحی ^۹ گانه شکم ۲- ساختار جدار قدامی شکم (عضلات، عروق و اعصاب مربوطه) و کانال اینکوینال ۳- صفاق، فضاهای صفاقی، ناودازهای و بنیستهای مهم بالینی آن ها ۴- ساختار و موقعیت آناتومیک و مجاورات مهم بالینی احشای شکم (وله گوارش و غدد ضمیمه) ۵- نحوه خون‌رسانی، عصب‌گیری و تخلیه لنفاوی احشای مهم بالینی شکم (وله گوارش و غدد ضمیمه) ۶- ساختار میکروسکوپی قسمت‌های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه ۷- تفاوت میکروسکوپیک قسمت‌های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه ۸- نحوه تکوین قسمت‌های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه ۹- ناهنجاری‌های تکوینی دستگاه گوارش
حیطه مهارتی:	حیطه شناختی: در پایان این عناصر، نشانه‌های سطحی، نواحی ^۹ گانه و موقعیت سطحی هر یک از احشای شکمی را در فرد زنده بشناسد. ۱- فضای دهان و عناصر آن، خلاصه‌ای از فضای حلق، مری و مجاورات مهم بالینی آن، ساختار بافتی و چگونگی تکوین این عناصر، نشانه‌های سطحی، نواحی ^۹ گانه و موقعیت سطحی هر یک از احشای شکمی را در فرد زنده بشناسد. ۲- حفره صفاقی و محتویات آن را در کاداور و یا مولاز شناسایی کند. ۳- قسمت‌های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه را همرا با عروق و اعصاب مربوطه در کاداور و مولاز شناسایی کند. ۴- قسمت‌های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه را در کلیشهای رادیولوژیک تشخیص دهد. ۵- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه را زیر میکروسکوپ تشخیص داده و از هم افتراق دهد.
شرح درس	این درس ادغام یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماکروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی دستگاه گوارش می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات دستگاه گوارش آماده سازد. این درس همچنین به ساختار جدار شکم، حفره شکم و آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه گوارش می‌پردازد.
محتواهای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> آناتومی حفره دهان و غدد بین‌النیاث بافت‌شناسی حفره دهان و غدد بین‌النیاث حلق و مری (آناتومی) بافت‌شناسی حلق و مری دیواره‌های شکم و مجرای کشاله ران* صفاق معده و روده باریک (آناتومی) معده (بافت‌شناسی) روده بزرگ، رکتوم و مجرای مقعد (آناتومی) روده باریک و بزرگ (بافت‌شناسی)

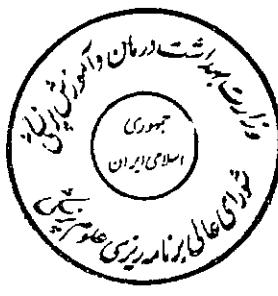
۱۱	رکتوم و مجرای مقدد (بافت‌شناسی)	
۱۲	عروق و لف و اعصاب دستگاه گوارش	
۱۲	کبد، کیسه صفراء، طحال و لوزالمعده (آناتومی و بافت‌شناسی)	
۱۴	جنین‌شناسی گوارش	
۱۵	آناتومی بالینی، کاربردی و رادیولوژیک	
* لازم است در همه دروس علوم تشریح بر جنبه های نگرشی تاکید شود.		توضیحات
** میحث دیواره های شکم و مجرای کشاله ران می تواند در درس دستگاه اسکلتی-عضلانی آموزش داده شود.		ضروری

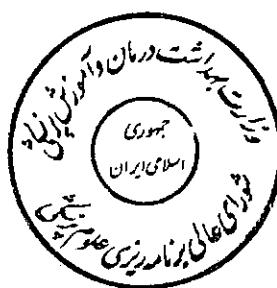
کد درس	۱۰۷
نام درس	علوم تشريح غدد درون ريز
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش‌نیاز	مقدمات علوم تشريح
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۴ ساعت
نوع درس	عملی
ساعت آموزشی	۶ ساعت
کل	۱۰ ساعت
هدف‌های کلی:	حیطه شناختی:
	در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته‌های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن را بشناسد.
	۱- ساختار آناتومیک مهم بالینی و مجاورات غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید
	۲- عروق و اعصاب مهم بالینی در غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید
	۳- ساختار میکروسکوپی مهم بالینی غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید
	۴- نحوه تکوین غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید
	۵- ناهنجاری‌های مادرزادی غدد درون ریز
حیطه مهارتی:	
	۱- محل قرارگیری غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید را در کاداور و مولاز شناسایی کند.
	۲- نشانه‌های سطحی غدد درون ریز را روی فرد زنده یا کاداون شناسایی کند.
	۳- محل قرارگیری غدد را در کلیشهای رادیولوژیک تشخیص دهد.
	۴- ساختار بافت‌شناسی غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید را زیر میکروسکوپ تشخیص دهد.
شرح درس	این درس ادغام یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماقروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی غدد درون ریز می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات غدد درون ریز آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک غدد درون ریز می‌پردازد.
محتواه ضروری*	۱ آناتومی غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید ۲ بافت‌شناسی غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید ۳ نحوه تکوین غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید ۴ آناتومی بالینی، کاربردی و رادیولوژیک غدد درون ریز
توضیحات ضروری	لازم است در همه دروس علوم تشريح بر جنبه‌های نگرشی تاکید شود.

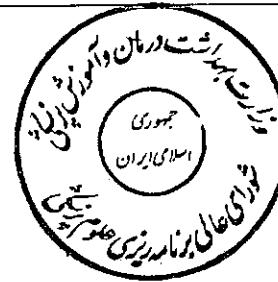
۱۰۸	کد درس
علوم تشريح دستگاه اعصاب	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
مقومات علوم تشريح	دروس پیش‌نیاز
نظری	نوع درس
۲۵ ساعت	ساعت آموزشی
کل	عملی
۳۹ ساعت	۱۴ ساعت
حیطه شناختی:	هدفهای کلی:
در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت نشانه های بالینی و رادیولوژیک مهم مرتبط با آن ها را بشناسد.	حیطه شناختی
۱- انواع تقسیم‌بندی دستگاه عصبی	حیطه نگرشی
۲- عملکرد طبیعی نورون‌ها و سلول‌های گلیال	حیطه مهارتی
۳- شکل ظاهری، ساختار و عملکرد ماده سفید و خاکستری نخاع	
۴- اجزای یک عصب نخاعی و شبکه های عصبی	
۵- شکل ظاهری، ساختار مهم بالینی و عملکرد هسته‌ها و راه‌های عصبی بصلالنخاع، پل و مغز میانی	
۶- ساختار آناتومیک مهم بالینی و عملکرد مخچه، دیانسفال و کورتکس مغز	
۷- ساختار آناتومیک مهم بالینی و عملکرد هسته‌های قاعده‌ای، دستگاه لیمبیک و تشکیلات مشبك	
۸- ساختار پرده‌ها و عروق مهم بالینی مغز	
۹- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مهم بالینی دستگاه عصبی مرکزی	
۱۰- نحوه تکامل قسمت‌های مهم بالینی دستگاه عصبی مرکزی	
۱۱- ناهنجاری‌های نکوینی دستگاه عصبی.	
حیطه مهارتی:	
۱- در کلیشهای رادیولوژیک ارتباط مهم بالینی نخاع باستون فقرات را در مقاطع طولی و عرضی تشخیص دهد.	
۲- در ماتوم‌های عصبی مهم بالینی را بر روی بدن یک انسان زنده نشان دهد.	
۳- نخاع و پرده‌های مربوطه را در کاداور و مولاز شناسایی کند.	
۴- بخش‌های مهم بالینی دستگاه عصبی (ساقه مغز، دیانسفال و نیمکرهای مخ) را در کاداور و مولاز شناسایی کند.	
۵- عروق و پرده‌های مغز و محل های مهم بالینی خروج اعصاب کرaniال را در کاداور و مولاز شناسایی کند.	
۶- بخش‌های مهم بالینی دستگاه عصبی و عروق و اعصاب مربوطه را در کلیشهای رادیولوژیک تشخیص دهد.	
۷- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مهم بالینی دستگاه عصبی را زیر میکروسکوپ تشخیص دهد.	
این درس ادغام‌یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماکروسکوپی)، مجازرات و تکوین طبیعی دستگاه عصبی مرکزی می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات دستگاه عصبی مرکزی آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه عصبی مرکزی می‌پردازد.	شرح درس
۱- تقسیم‌بندی دستگاه عصبی، کانال مهره‌ای و شکل ظاهری و ساختار داخلی نخاع	
۲- راه‌های عصبی	
۳- بصل النخاع، پل مغزی و مغز میانی	
۴- مخچه	
۵- دیانسفال	
۶- نیمکرهای مخ	
۷- ماده سفید رابطه‌ای مغز و هسته‌های قاعده‌ای	
۸- دستگاه لیمبیک و تشکیلات مشبك	
۹- عروق و پرده‌های مغزی	
۱۰- سیستم عصبی خودکار (اتونوم)	
۱۱- ساختار اعصاب کرaniال	

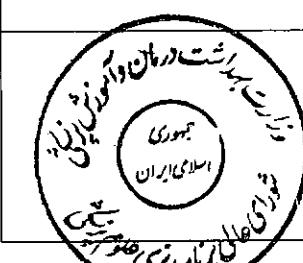
۱۲	نحوه تشکیل لوله عصبی	
۱۲	بافت‌شناسی دستگاه عصبی مرکزی	
۱۴	آناتومی کاربردی و رادیولوژیک مغز و نخاع (ساختن عروق و پرده‌های مغز و سینوس‌های وریدی جمجمه)	
	لازم است در همه دروس علوم تشريح بر جنبه‌های نگرشی تاکید شود.	توضیحات ضروری

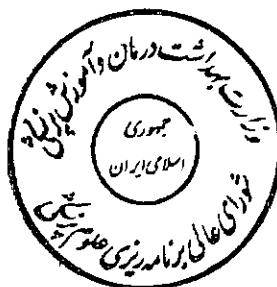
۱۰۹	کد درس
علوم تشریح دستگاه حواس ویژه	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
مقدمات علوم تشریح	دروس پیش‌نیاز
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۴ ساعت
۱۸ ساعت	کل ساعت
هدفهای کلی	حیطه شناختی:
	در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت نشانه‌های بالینی و رادیولوژیک مهم مرتبط با آن‌ها را بشناسد.
	۱- ساختار آناتومیک اوربیت، کره چشم و ضمائم دستگاه بینایی
	۲- عروق و اعصاب چشم و ضمائم دستگاه بینایی
	۳- ساختار آناتومیک گوش خارجی، گوش میانی و گوش داخلی
	۴- آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه بینایی و شنوایی - تعادلی
	۵- ساختار میکروسکوپی چشم و ضمائم دستگاه بینایی
	۶- ساختار میکروسکوپی گوش
	۷- نحوه تکوین قسمت‌های مختلف دستگاه بینایی
	۸- نحوه تکوین قسمت‌های مختلف دستگاه شنوایی - تعادلی
	۹- ناهنجاری‌های مادرزادی دستگاه بینایی و شنوایی - تعادلی
حیطه مهارتی:	
	۱- قسمت‌های مهم بالینی دستگاه بینایی (اوربیت، کره چشم و ضمائم آن) را در کاداور و مولاژ شناسایی کند.
	۲- قسمت‌های مهم بالینی دستگاه شنوایی - تعادلی (گوش خارجی، گوش میانی و گوش داخلی) را در کاداور و مولاژ شناسایی کند.
	۳- نشانه‌های سطحی قسمت‌های مهم بالینی دستگاه بینایی و شنوایی - تعادلی را روی فرد زنده یا کاداور شناسایی کند.
	۴- قسمت‌های مهم بالینی این دو دستگاه را در کلیشه‌های رادیولوژیک تشخیص دهد.
	۵- حرکات چشم را در فرد زنده بشناسد و ارتباط عصبی - عضلانی آنها را تعیین کند.
	۶- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مختلف دستگاه بینایی و شنوایی - تعادلی را زیر میکروسکوپ تشخیص دهد.
این درس ادغام‌یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماکروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی حواس ویژه بینایی، شنوایی و تعادل می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات این دستگاه آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه حواس ویژه می‌پردازد.	شرح درس
۱ آناتومی اوربیت، کره چشم و ضمائم دستگاه بینایی	محتوا ضروری
۲ عروق و اعصاب چشم و دستگاه بینایی	
۲ گوش خارجی، گوش میانی و گوش داخلی	
۴ بافت‌شناسی گوش و چشم	
۵ تکامل دستگاه بینایی	
۶ تکامل دستگاه شنوایی	
۷ آناتومی بالینی و رادیولوژیک چشم و گوش	
۸ راههای عصبی بینایی و شنوایی	
لازم است در همه دروس علوم تشریح بر جنبه‌های نگرشی تاکید شود.	توضیحات ضروری

۱۱۰	کد درس
علوم تشریع دستگاه ادراری- تناسلی	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
مقدمات علوم پایه	دروس پیش‌نیاز
نوع درس	هدف‌های کلی:
ساعت ۱۴ ساعت	حیطه شناختی
ساعت ۸ ساعت	حیطه شناختی
کل ۲۲ ساعت	حیطه نظری*
	حیطه مهارتی
	در پایان این درس دانشجو باید موارد زیر و اهمیت یافته‌های سطحی و رادیولوژیک مرتبط با شرایط طبیعی و بالینی آن را بشناسد:
	۱- ساختار لکن شامل استخوان‌ها، مفاصل، عضلات، عروق و اعصاب مهم بالینی
	۲- ابعاد لکن، روش‌های اندازه‌گیری و تفاوت‌های لکن مرد و زن
	۳- ساختار و موقعیت آناتومیک و مجاورات قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل مرد (ساختارهای داخلی و خارجی)
	۴- ساختار و موقعیت آناتومیک و مجاورات قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل زن (ساختارهای داخلی و خارجی)
	۵- نحوه خون‌رسانی، عصب‌گیری و تخلیه لنفاوی قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل مرد و زن
	۶- ابعاد و محتویات پرینه
	۷- آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه تولید مثل مرد و زن
	۸- ساختار میکروسکوپی قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل مرد و زن
	۹- تفاوت میکروسکوپیک قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل مرد و زن
	۱۰- نحوه تکوین قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل مرد و زن
۱۱	ناهنجاری‌های تکوینی دستگاه ادراری- تناسلی
	حیطه مهارتی:
	۱- ساختارها مهم بالینی لکن شامل استخوان‌ها، مفاصل، عضلات، عروق و اعصاب را در کاداور و مولاژ شناسایی کنند.
	۲- ابعاد لکن را اندازه‌گیری کرده و لکن مرد و زن را تشخیص دهد.
	۳- قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل مرد (ساختارهای داخلی و خارجی) را در کاداور و مولاژ شناسایی کنند.
	۴- قسمت‌های مهم بالینی دستگاه تولید مثل زن (ساختارهای داخلی و خارجی) را در کاداور و مولاژ شناسایی کنند.
	۵- عروق، اعصاب و مجاورات مهم بالینی مربوط به دستگاه تولید مثل مرد و زن را در کاداور و مولاژ نشان دهد.
	۶- ابعاد و محتویات پرینه در زن و مرد و تفاوت آنها را در کاداور مشخص کنند.
	۷- قسمت‌های مختلف دستگاه تولید مثل مرد و زن را در کلیشهای رادیولوژیک تشخیص دهد.
	۸- ساختار بافت‌شناسی قسمت‌های مختلف دستگاه تولید مثل مرد و زن را زیر میکروسکوپ تشخیص دهد.
	شرح درس
این درس ادغام یافته بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماکروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی لکن و دستگاه تولید مثلی در مرد و زن می‌پردازد، به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات دستگاه تولید مثلی در مرد و زن آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه تولید مثلی در مرد و زن می‌پردازد.	
۱ آناتومی لکن	محتوای ضروری
۲ آناتومی و بافت‌شناسی کلیه	
۲ آناتومی و بافت‌شناسی میزناهی، مثانه و پیشابراء	
۴ جنین‌شناسی دستگاه ادراری تناسلی	
۵ آناتومی بالینی، کاربردی و رادیولوژیک دستگاه ادراری تناسلی	

۶ آناتومی و بافت‌شناسی بیضه، اپیدیدیم و مجرای وابران	توضیحات ضروری
۷ آناتومی و بافت‌شناسی پروستات، کیسه منی و غده بولبوبورترال	
۸ آناتومی و بافت‌شناسی تخدمان، رحم و لوله رحم	
۹ پریته و فضای پریته سطحی و عمقی	
۱۰ آلت تناسلی/ دستگاه تناسلی بیرونی زن و واژن	
• لازم است در همه دروس علوم تشریع بر جنبه‌های نگرشی تاکید شود.	

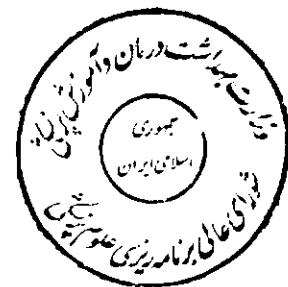

دروس فیزیولوژی:

۷- فیزیولوژی اعصاب و حواس ویژه	۴- فیزیولوژی خون
۸- فیزیولوژی گردش خون	۵- فیزیولوژی غدد و تولید مثل
۹- فیزیولوژی کلیه	۶- فیزیولوژی گوارش

۱- فیزیولوژی سلول
۲- فیزیولوژی تنفس
۳- فیزیولوژی قلب

کد درس	۱۱۱
نام درس	فیزیولوژی سلول
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
نadar	دروس پیش نیاز
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۴ ساعت
هدف های کلی	در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار سلول در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.
شرح درس	<ol style="list-style-type: none"> ۱- علم فیزیولوژی، پیام های سلولی ۲- غشاء سلول و اجزاء تشکیل دهنده آن، عبور مواد از غشاء سلول ۳- پتانسیل استراحت، پتانسیل عمل ۴- انقباض عضلات اسکلتی، انقباض عضلات صاف ۵- محیط داخلی و هموئیستاز و نقش دستگاه های مختلف بدن را در ایجاد آن ۶- تفاوت ترکیب مایع داخل سلولی و خارج سلولی و علت ایجاد آن ۷- پیام های داخل سلولی ۸- اجزاء تشکیل دهنده غشاء سلولی و عملکرد آنها ۹- روش های انتقال مواد از غشاء سلولی ۱۰- پتانسیل استراحت غشاء، پتانسیل عمل ۱۱- مرحله تحريك ناپذیری مطلق و نسبی و علت ایجاد آنها ۱۲- انقباض عضله اسکلتی ۱۳- انقباض عضله صاف و تفاوت های آن با عضله اسکلتی <p>یادگیری مباحث عمومی مرتبط با ساختمان سلول و عملکرد طبیعی آنها، پتانسیل استراحت و پتانسیل عمل، مشخصات سلولهای عضلانی و نحوه عملکرد فیزیولوژیک آنها هدف اصلی این درس می باشد.</p>
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> ۱- هموئیستاز و مکانیسم های تنظیم عملکرد دستگاه های بدن ۲- غشاء سلول و اجزای آن، انتقال مواد از غشاء و روش های آن (انتشار، انتشار تسهیل شده، انتقال فعال، اسمر) ۳- پتانسیل استراحت غشاء و پایه فیزیکی آن ۴- پتانسیل عمل و مراحل آن، چگونگی بروز و انتشار پتانسیل عمل ۵- تشریح فیزیولوژیک عضله اسکلتی ۶- انقباض عضلانی و مکانیسم آن ۷- واحد حرکتی و <i>Tension</i> عضلانی، تقسیم بندی انواع واحدهای حرکتی ۸- سیناپس عصب- عضله ۹- زوج تحريك- انقباض در عضله اسکلتی و مکانیسم آن ۱۰- عضله صاف و انواع آن ۱۱- مکانیسم انقباض در عضله صاف و مقایسه آن با عضله اسکلتی ۱۲- پتانسیل غشاء و پتانسیل عمل در عضله صاف و اثر عوامل هورمونی و موضعی بر آن

کد درس	۱۱۲	نام درس	فیزیولوژی قلب
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی	نام درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش نیاز	فیزیولوژی سلول	نوع درس	فیزیولوژی سلول
ساعت آموزشی	۸ ساعت	نوع درس	نظری
ساعت	۲ ساعت	عملی	کل
هدف های کلی	<p>در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار قلب در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.</p> <ul style="list-style-type: none"> - قلب، حفرات و لایه های آن - عضله قلبی، پتانسیل عمل قلب، انقباض سلول عضلانی قلب - سیکل قلبی و مراحل آن - کنترل فعالیت قلب - منحنی الکتروکاردیوگرام - مسیر حرکت خون در قلب در یک سیکل قلبی - ویژگی های فیزیولوژیک عضله قلبی و شباهت و تفاوت آن با عضله اسکلتی - مراحل و مکانیسم انقباض عضله قلبی - پتانسیل عمل سلول عضلانی قلب و مراحل آن و تفاوت های آن با عضله اسکلتی - اجزاء دستگاه تحریکی- هدایتی قلب، کنترل ضربان قلب - سیکل قلبی و مراحل - مفاهیم برون ده قلب، حجم پایان سیستولی، حجم پایان دیاستولی و حجم ضربه ای - پیش بار، پس بار و اثر آن بر برون ده قلبی - دستگاه سمپاتیک و پاراسمپاتیک در کنترل عملکرد قلب - منحنی الکتروکاردیوگرام و اجزاء آن - اشتقاچهای قلبی و نحوه اتصالات الکتروودها - چگونگی ایجاد امواج P, QRS و T الکتروکاردیوگرام 		
شرح درس	<p>در این درس دانشجو با ساختمان فیزیولوژیک قلب و اجزاء آن، مکانیسم انقباض در عضله قلبی، برون ده قلب، اصول کلی الکتروکاردیوگرام و ارتباط آن با سیکل قلب و تغییرات غیر طبیعی الکتروکاردیوگرام آشنا می شود.</p>		
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> ۱ تشرییح فیزیولوژیک عضله قلب ۲ پتانسیل عمل در عضله قلبی ۳ مکانیسم انقباض در عضله قلبی و نقش یونهای کلسیم ۴ سیکل قلبی و مراحل آن ۵ رابطه الکتروکاردیوگرام و صدایهای قلبی با سیکل قلبی ۶ برون ده قلب و تنظیم آن، منحنی حجم- فشار ۷ اثر تغییرات یونها بر عملکرد قلب ۸ دستگاه تحریکی- هدایتی قلب و انتقال سیگنال قلبی ۹ ریتمیسیته گره سینوسی- دهلیزی و مکانیسم آن ۱۰ کنترل ریتم و هدایت سیگنال قلبی ۱۱ الکتروکاردیوگرام طبیعی و امواج آن ۱۲ رابطه سیکل قلبی با الکتروکاردیوگرام ۱۳ اشتقاچهای قلبی ۱۴ اصول آنالیز و کتوژی الکتروکاردیوگرام و محور قلب ۱۵ الکتروکاردیوگرام در مراحل مختلف سیکل قلبی ۱۶ تعیین محور الکتریکی قلب از روی الکتروکاردیوگرام 		

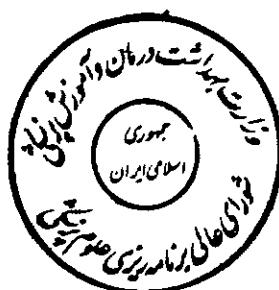
۱۷	انحراف محور قلب در برخی بیماریها	
۱۸	جريان ضایعه و اثر آن بر الکتروکاردیوگرام	
۱۹	تغییرات غیر طبیعی امواج الکتروکاردیوگرام و علل آن	
		توضیحات

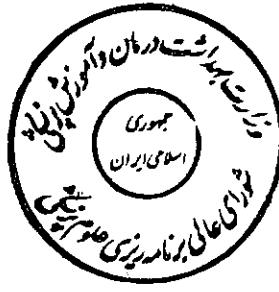
۱۱۲	کد درس
فیزیولوژی تنفس	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
فیزیولوژی سلول	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل ۱۴ ساعت	ساعت آموزشی
در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار دستگاه تنفس در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.	هدف های کلی
<ol style="list-style-type: none"> - اجزای دستگاه تنفسی (مجاری هوایی و تقسیمات آن، کیسه هوایی و انواع سلولهای آن) و وظایف آنها - تهویه ریوی - تبادلات کازی بین آلوئولها و خون و بین خون و سلولهای بدن - انتقال کازها در خون، مراکز تنفسی و چگونگی تنظیم تنفس - گردش خون ریوی و تقاضاهای آن با گردش خون دستگاهی - پرده جنب و نقش آن را در دستگاه تنفس - اعمال غیر تنفسی ریه - جریان خون برونشی و تقاؤت آن با جریان خون ریوی - سیکل تنفس، دم و بازدم - تغییرات فشار داخل ریوی و فشار پرده جنب در یک سیکل تنفسی - ترشح سورفاکتانت و نقش آن در کاهش کشش سطحی - تستهای عملکرد ریه و حجم ها و ظرفیتهای ریوی - تهویه ریوی، تهویه آلوئولی، تقاضاهای و نحوه محاسبه تهویه ریوی و تهویه آلوئولی - نسبت تهویه به جریان خون و نقش آن بر فشار شریانی کازی - تبادل کازها بین خون و حبابچه ها - تبادل کازها بین خون و سلولهای بافتی - راههای انتقال اکسیژن و دی اکسید کربن در خون - منحنی تجزیه اکسی هموگلوبین و مشخصات آن - مراکز کنترل تنفسی، و نقش آنها در تنظیم تنفس - گیرنده های شیمیایی محیطی و نقش آنها در تنظیم تنفس - گیرنده های شیمیایی مرکزی و نقش آنها در تنظیم تنفس 	شرح درس
آشنایی با آناتومی فیزیولوژیک دستگاه تنفس، تهویه ریوی و مکانیسم آن، نحوه تبادل و انتقال کازها در ریه ها و بافتها و مکانیسمهای تنظیم تنفس و مراکز تنفسی از اهداف کلی این درس است.	محتوای ضروری
<ol style="list-style-type: none"> ۱ مکانیک تهویه ریه ها ۲ جنب، فشار جنب و تغییرات آن در تنفس ۳ کمپلیانس ریه ها و قفسه سینه ۴ حجم ها و ظرفیتهای ریوی ۵ تهویه حبابچه ای، فضای مرده ای ۶ مجاری تنفسی و اعمال آن ۷ رفلکس سرفه، عطسه و تکلم ۸ گردش خون ریوی و مشخصات آن ۹ ادم ریوی و مکانیسم آن ۱۰ انتشار کازها در آلوئولها و بافتها بدن و عوامل مؤثر بر آن ۱۱ نسبت تهویه به جریان خون و تغییرات آن 	

۱۲ مفهوم شنت و فضای فیزیولوژیک	
۱۳ انتقال اکسیژن در خون و نقش هموگلوبین در آن	
۱۴ منحنی تجزیه اکسی هموگلوبین و عوامل تغییر دهنده آن	
۱۵ انتقال دی اکسید کربن در خون	
۱۶ منحنی تجزیه دی اکسید کربن	
۱۷ کنترل تنفسی	

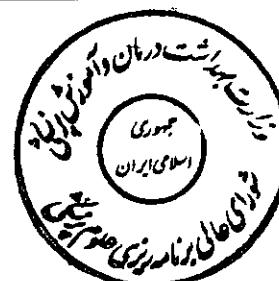

۱۱۴	کد درس
فیزیولوژی اعصاب و حواس ویژه	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
فیزیولوژی سلول	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۲۴ ساعت	ساعت آموزشی
۴ ساعت	ساعت آموزشی
۲۸ ساعت	کل
در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار اعصاب و حواس ویژه در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.	
هدف های کلی	
۱- ساختمان دستگاه عصبی، سیناپسها، میانجی های عصبی	
۲- سیستم حسی	
۳- انواع حسها و مسیرهای حسی و درک حس	
۴- سیستم حرکتی	
۵- مراکز حرکتی و نحوه کنترل حرکت بوسیله آنها	
۶- اعمال متعالی مغز، سیستم لیمیکی، گفتار، حافظه و خواب	
۷- ساختمان و اعمال سیستم خودمختار	
۸- حواس ویژه	
۹- انواع نرونها	
۱۰- انواع سیناپسها، وقایع یونی در سیناپس، انتقال سیناپسی	
۱۱- اجتماعات نرونی، شکل پذیری سیناپسی	
۱۲- انواع میانجی عصبی	
۱۳- انواع فیبر های عصبی و سرعت هدایت آنها	
۱۴- گیرنده های حسی، انواع و نقش هریک	
۱۵- مفهوم پتانسیل گیرنده سازش و حساسیت تفکیکی	
۱۶- وقایع الکتریکی و مکانیسم ایجاد پتانسیل گیرنده	
۱۷- مسیر های انتقال پیام های حسی به طرف سیستم عصبی مرکزی و تقاؤت آنها	
۱۸- درد، انواع درد و مسیر های عصبی آن	
۱۹- دردهای راجعه یا انتشاری	
۲۰- سیستم ضد دردی مغز و نخاع	
۲۱- گیرنده های حرارت و مسیر انتقال آن	
۲۲- ساختمان نخاع و سازمان بندی نخاع جهت انجام اعمال حرکتی	
۲۳- رفلکس و انواع آن	
۲۴- قسمتهای مختلف ساقه مغز و نقش اجزاء و هسته های آن	
۲۵- نقش دستگاه دهیزی، اوتوریکول، ساکول و مجاری نیمایر در تعادل	
۲۶- ساختمان مخچه و تقسیم بندی تشریحی عملی آن	
۲۷- مدار نرونی مخچه، و اختلالات آن	
۲۸- ساختمان هسته های قاعده ای و اختلالات آن ها	
۲۹- مناطق مختلف قشر حرکتی مغز و وظایف آن ها	
۳۰- مسیر های حرکتی، راه قشری نخاعی، ارتباط بین حس و حرکت	
۳۱- دستگاه لیمیک و قسمتهای مختلف آن	
۳۲- نواحی مرتبط با تکلم و نقش آن	
۳۳- یادگیری و حافظه	

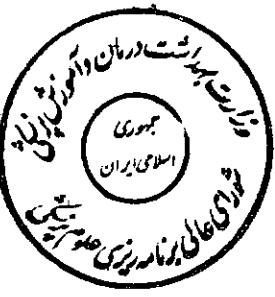

۳۴- خواب، انواع و مشخصات آن ۳۵- امواج مغزی و تغییرات آنها در مراحل مختلف خواب و بیداری ۳۶- ساختمان فیزیولوژیک سیستم عصبی خود مختار ۳۷- مسیرهای سیستم سمپاتیک، میانجی‌های نرونی و وظایف این سیستم ۳۸- مسیرهای سیستم پارا سمپاتیک، میانجی‌های نرونی و وظایف این سیستم ۳۹- تفاوت سیستم سمپاتیک با پاراسمپاتیک و تفاوت سیستم اتونوم با سیستم حرکتی پیکری ۴۰- ساختمان فیزیولوژیک چشم، گیرنده‌های بینایی و مسیرهای آن ۴۱- ساختمان فیزیولوژیک گوش و مسیرهای آن ۴۲- فیزیولوژی حس بویایی و چشایی و مسیرهای حسی آن ۴۳- مایع مغزی نخاعی، سدخونی- مغزی و نقش آنها	شرح درس
شناخت آناتومی فیزیولوژیک دستگاه عصبی، یادگیری فیزیولوژی حس و حرکت، مسیرهای و مراکز عصبی کنترل و تنظیم کننده آن، دستگاه سمپاتیک و پاراسمپاتیک و اعمال متعالی مغز از اهداف کلی این درس است.	محتوای ضروری

- ۱ آشنایی با ساختمان فیزیولوژیک دستگاه عصبی
- ۲ سطوح عملکردی دستگاه عصبی مرکزی
- ۳ انواع سیناپسها و فروتوانسمیترها
- ۴ انواع فیبرهای عصبی و هدایت و پردازش در آنها
- ۵ هدایت و پردازش پیام‌های عصبی، جمع فضایی و زمانی
- ۶ حواس پیکری و مشخصات آنها، گیرنده‌های حسی
- ۷ مسیرهای هدایت سیگنالهای حسی و ویژگیهای آن و نواحی مغزی مربوطه
- ۸ فیزیولوژی درد و گیرنده‌ها و مسیرهای آنها
- ۹ گیرنده‌های حرارت و مکانیسم تحریک آن
- ۱۰ گیرنده‌های حسی عضلات و نقش آنها
- ۱۱ رفلکس‌های مختلف نخاعی و نقش آنها در کنترل عضلات
- ۱۲ قشرهای حرکتی، مسیرهای انتقال پیامهای حرکتی
- ۱۳ آناتومی فیزیولوژیک مخچه، نقش آن در کنترل حرکات
- ۱۴ هسته‌های قاعده‌ای و نقش آنها در حرکت
- ۱۵ نواحی مختلف قشر مغز مرتبط با اعمال حرکتی
- ۱۶ دستگاه لیمیک و نقش آن، اعمال هیپوکمپ و آمیگدال
- ۱۷ حافظه، انواع و مکانیسمهای آن
- ۱۸ خواب و انواع آن، امواج مغزی و تغییرات آن در خواب و صرع
- ۱۹ نقش دستگاه سمپاتیک و پاراسمپاتیک در بدن و کنترل آن و نقش هیپوپotalamus
- ۲۰ آناتومی فیزیولوژیک چشم، گیرنده‌های بینایی و مسیرهای عصبی
- ۲۱ آناتومی فیزیولوژیک گوش و مسیرهای حس شنوایی
- ۲۲ گیرنده‌های حس چشایی و بویایی و مسیر عصبی آن
- ۲۳ حس‌های دهیزی و نقش آن در تعادل
- ۲۴ متابولیسم و جریان خون مغز و تنظیم آن
- ۲۵ مایع مغزی- نخاعی و وظایف آن

۱۱۵	کد درس
فیزیولوژی گردش خون	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
فیزیولوژی سلول	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل ۲۲ ساعت	ساعت آموزشی
در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار دستگاه گردش خون در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.	هدف های کلی
<p>۱- مفاهیم پایه فیزیکی دستگاه گردش خون و ریوی ۲- ساختمان عروق خونی، شباهتها و تفاوت های آنها ۳- نحوه تبادل مایعات و مواد بین خون و سلول های بدن ۴- ساختمان و وظایف دستگاه لنفاوی ۵- فشار خون، عوامل مؤثر بر آن و چگونگی تنظیم آن ۶- گردش خون کرونر و مکانیسم های کنترل آن ۷- گردش خون دستگاهیک (سیستمیک) و ریوی، اجزاء آنها و تفاوت های آنها ۸- روابط بین فشار خون، جریان خون و مقاومت عروقی در ارتباط با قانون اهم و پرازوی ۹- اندازه گیری جریان خون و تفاوت جریان خطی و گردبادی و نحوه تعیین و تفکیک آن ۱۰- مواد بین پلاسما و مایع میان بافتی ۱۱- فیلتراسیون مویرگی و عوامل مؤثر بر آن در ارتباط با قانون استارلینگ ۱۲- دستگاه لنفاوی، ساختمان و اعمال آن ۱۳- فشار خون، فشار متوسط شریانی و فشار نبض و عوامل مؤثر بر آن ها ۱۴- کنترل موضعی جریان خون به صورت کوتاه مدت و دراز مدت ۱۵- کنترل عصبی و هورمونی جریان خون ۱۶- تنظیم کوتاه مدت و دراز مدت فشار خون ۱۷- نقش کلیه ها و دستگاه رینین- آئریوتانسین در تنظیم دراز مدت فشار خون ۱۸- کنترل هورمونی فشار خون و نقش آنها در تنظیم فشار خون ۱۹- تغییرات جریان خون کرونری با تغییرات سیکل قلبی ۲۰- تنظیم عصبی و شیمیایی جریان خون کرونر </p>	شرح درس
شناخت فیزیولوژی ساختمانی عروق، همودینامیک، تبادلات مواد در عروق خونی، جریان خون بافتی و چگونگی تنظیم آن، فشار خون و مکانیسم های تنظیم کوتاه مدت و دراز مدت آن و فیزیولوژی جریان خون کرونر از اهداف کلی این درس است.	
۱ اجزاء فیزیکی دستگاه گردش خون و مشخصات آنها ۲ همودینامیک ۳ مقاومت عروقی و عوامل مؤثر بر آن ۴ قابلیت اتساع رگی در دستگاه شریانی و وریدی و منحنی حجم- فشار ۵ نبض فشاری و اشکال غیر طبیعی آن ۶ اندازه گیری فشار خون ۷ وریدها و اعمال آنها ۸ ساختمان و نقش مویرگها ۹ فیلتراسیون مویرگی و عوامل مؤثر بر آن ۱۰ لنف، دستگاه لنفاوی و نقش فیزیولوژیک آنها ۱۱ کنترل حاد و مزمن جریان خون بافتها و تنظیم آن	محفوای ضروری

شناخت فیزیولوژی ساختمانی عروق، همودینامیک، تبادلات مواد در عروق خونی، جریان خون بافتی و چگونگی تنظیم آن، فشار خون و مکانیسم های تنظیم کوتاه مدت و دراز مدت آن و فیزیولوژی جریان خون کرونر از اهداف کلی این درس است.

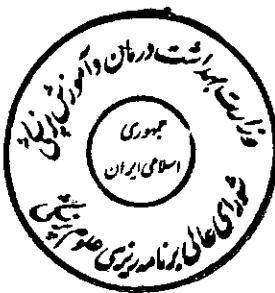
عوامل مؤثر بر فشار خون	۱۲
تنظیم کوتاه مدت و دراز مدت فشار خون	۱۲
نقش کلیه ها در تنظیم فشار خون	۱۴
هیبراتانسیون اساسی و ثانویه	۱۵
برون ده قلب و تنظیم آن	۱۶
منحنی برون ده قلب و عوامل مؤثر بر آن	۱۷
جريان خون عضله اسکلتی و کنترل آن	۱۸
گردش خون کرونر و عوامل مؤثر بر آن	۱۹
تعریف شوک و مراحل آن	۲۰
انواع شوک و مشخصات آنها	۲۱

کد درس	۱۱۶
نام درس	فیزیولوژی گوارش
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش نیاز	فیزیولوژی سلول
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۰ ساعت
در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار دستگاه گوارش در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.	هدف های کلی
۱- ساختمان و کار دستگاه گوارش	
۲- حرکات دستگاه گوارش	
۳- ترشحات لوله گوارش و عملکرد آنها	
۴- فرآیند هضم و جذب مواد در قسمتهای مختلف لوله گوارش	
۵- اعمال صفرا، بزاق، لوزالمده و کبد	
۶- کنترل عصبی و هورمونی دستگاه گوارش	
۷- بلع و مراحل آن	
۸- حرکات مخلوط کننده و حرکات پیش برنده لوله گوارش و نقش آنها	
۹- حرکات مده و نقش آنها در هضم غذا	
۱۰- کمپلکس میوالکتریک مهاجر و انقباضات گرسنگی	
۱۱- مکانیسم های تنظیم تخلیه مده	
۱۲- انواع حرکات روده باریک، نقش آنها و مکانیسم های کنترل آنها	
۱۳- حرکات قسمتهای مختلف روده بزرگ، مشخصات و نحوه کنترل آنها	
۱۴- رفلکس اجابت مزاج	
۱۵- غدد بزاقی، ترکیب بزاق و تنظیم ترشح بزاق	
۱۶- انواع سلولهای مده و نوع ترشحات هر یک	
۱۷- مکانیسم تولید اسید مده	
۱۸- مکانیسم های تنظیم ترشحات مده و مراحل آن	
۱۹- ترشحات پانکراس، اثرات و نحوه تنظیم آنها	
۲۰- صفرا و نقش آن در هضم و جذب چربیها	
۲۱- گردش روده ای - کبدی صفرا	
۲۲- ترشحات روده باریک و روده بزرگ و تنظیم آنها	
۲۳- مکانیسم هضم و جذب کربوهیدراتها	
۲۴- هضم و جذب پروتئینها	
۲۵- هضم و جذب چربیها در لوله گوارش	
۲۶- بازجذب آب، سدیم، کلسیم و آهن و ویتامینها در قسمتهای مختلف لوله گوارش	
۲۷- تنظیم کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت تغذیه	
۲۸- نقش کبد در متابولیسم مواد مختلف	
شرح درس	آشنایی با آناتومی فیزیولوژیک دستگاه گوارش، حرکات و ترشح در بخش های مختلف دستگاه گوارش، مکانیسم جذب مواد در قسمتهای مختلف لوله گوارش و نقش غدد بزاقی، صفرا و لوزالمده و کبد از اهداف کلی این درس است.
محتوای ضروری	۱- آناتومی کارکرده دستگاه گوارش ۲- حرکات قسمتهای مختلف دستگاه گوارش و کنترل عصبی و هورمونی آن ۳- رفلکس دفع و کنترل آن ۴- ترشحات قسمتهای مختلف دستگاه گوارش و تنظیم آنها

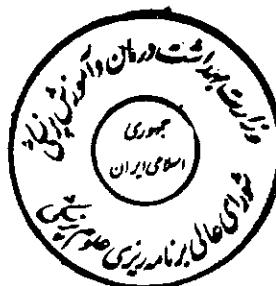
صفرا و نقش آن در هضم و جذب مواد	۵
ترشحات لوزالمعده و نقش آنها	۶
هضم و جذب کربوهیدراتها، چربیها و پروتئینها	۷
اعمال کبد در متابولیسم مواد مختلف	۸

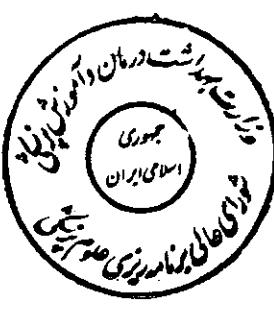
۱۱۷	کد درس
فیزیولوژی خون	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
فیزیولوژی سلول	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل	عملی
۷ ساعت	۲ ساعت
۵ ساعت	ساعت آموزشی
در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار خون در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغیر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.	هدف های کلی
۱- خون و اجزاء تشکیل دهنده آن، اجزاء تشکیل دهنده پلاسما و تفاوت پلاسما و سرم ۲- فیزیولوژی گویچه های قرمز، سنتز و تخریب آنها. ساختمان هموگلوبین و نحوه سنتز آن، متابولیسم آهن، آنمی و پلی سیتیمی و اثرات آنها بر دستگاه قلب و گردش خون ۳- فیزیولوژی گویچه های سفید، انواع گویچه های سفید، مشخصات و محل سنتز و بلوغ آنها، نقش نتروفیلها و ماکروفازهای یافته در دستگاه ایمنی ۴- فیزیولوژی پلاکتها، فاکتورهای انعقادی و مکانیسم انعقاد خون، مراحل هموستاز و نقش پلاکتها در آن	
آشنایی با فیزیولوژی خون، کلیولهای قرمز، سفید و پلاکتها و اعمال آنها و مکانیسم انعقاد خون از اهداف کلی این درس است.	شرح درس
۱ کلیول قرمز و نحوه تولید و بلوغ آن، نقش اریتروپویتین، ویتامین B12 و اسید فولیک ۲ تشکیل هموگلوبین ۳ متابولیسم آهن ۴ آنمی ها و انواع آن و اثرات آن بر دستگاه گردش خون ۵ پلی سیتیمی و اثرات آن بر دستگاه گردش خون ۶ کلیولهای سفید و انواع آن ۷ دستگاه رتیکولواندوتیال ۸ التهاب و نقش کلیولهای سفید ۹ اعمال بازوپلیها، اوزینوفیلها و ماکروفازها ۱۰ پلاکتها و نقش آنها در انعقاد خون ۱۱ مکانیسم انعقاد خون- مسیر داخلی و خارجی ۱۲ آزمایش انعقاد خون- اختلالات انعقادی خون	محتوای ضروری

کد درس	۱۱۸
نام درس	فیزیولوژی غدد و تولید مثل
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش نیاز	فیزیولوژی سلول
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۰ ساعت
کل ساعت	۲۴ ساعت
هدف های کلی	در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار غدد و دستگاه تولید مثل را در هریک از موارد زیر بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.
شرح درس	<ol style="list-style-type: none"> نقش غدد درون ریز در هومؤستاز بدن - ساختمان هورمونها، نحوه سنتز و مکانیسم اثر آنها هورمونهای هیپوفیز و کنترل آنها توسط هیپوتالاموس هورمونهای تیروئید و اثرات متابولیک آنها هورمونهای قشر فوق کلیه و اثرات متابولیک آنها هورمونهای لوزالمعده و اثرات فیزیولوژیک آنها هورمون پاراتیروئید و مکانیسم های کنترل کننده کلسیم و فسفات مایع خارج سلولی هورمونهای جنسی و نقش آنها در بدن <p>آشنایی با فیزیولوژی هورمونها و مکانیسم عمل آنها، هورمونهای مترشحه از هیپوفیز، تیروئید، فوق کلیه، لوزالمعده، غدد جنسی مردانه و زنانه و هورمونهای مؤثر بر متابولیسم کلسیم و فسفات از اهداف کلی این درس است.</p>
محفوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> مکانیسم عمل هورمونها غده هیپوفیز و ارتباط فیزیولوژیک آن با هیپوتالاموس اعمال فیزیولوژیک هورمون رشد و تنظیم آن هورمونهای هیپوفیز خلفی و نقش فیزیولوژیک آنها ساخت و ترشح هورمونهای تیروئیدی اعمال فیزیولوژیک هورمونهای تیروئیدی و تنظیم آن اعمال فیزیولوژیک هورمونهای قشر آدرنال انسولین، اثرات متابولیک و تنظیم آن کلوكاگون و اعمال فیزیولوژیک آن و چگونگی تنظیم آن متابولیسم کلسیم و فسفات و نقش فیزیولوژیک آنها استخوان و مکانیسم تشکیل و جذب آن مکانیسم اثر و نقش هورمونهای پارتورمون، ویتامین D آناتومیک فیزیولوژیک اندامهای جنسی مرد تستوسترون، تنظیم و اعمال فیزیولوژیک آن آناتومی فیزیولوژیک اندامهای جنسی زن تغییرات فیزیولوژیک در سیکل ماهانه اعمال فیزیولوژیک استروئن و پروژسترون

کد درس	نام درس	مرحله ارائه درس	دروس پیش نیاز	نوع درس	ساعت آموزشی	هدف های کلی
	فیزیولوژی کلیه					
	علوم پایه پزشکی					
	فیزیولوژی سلول					
	نظری					
کل	عملی					
ساعت	۴ ساعت	۱۲ ساعت	۱۶ ساعت	۱۲ ساعت	۱۶ ساعت	
در این درس از دانشجو انتظار می رود مفاهیم، اصول و مکانیسم های فیزیولوژیک مرتبط با کار کلیه در هریک از موارد زیر را بیاموزد و بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و تغییر یافته فیزیولوژیک شناسایی کند.						
۱- ساختمان کلیه ها، نفرون ها و دستگاه ادراری بدن						
۲- فرایندهای کلیوی						
۳- چگونگی تنظیم فیلتراسیون کلومرولی و عوامل مؤثر بر آن						
۴- بازجذب و ترشح مواد در بخش های مختلف نفرون						
۵- کنترل عصبی و هورمونی حجم و اسمولالیته مایعات بدن						
۶- مکانیسمهای تنظیم pH بدن						
۷- مفهوم خودتنظیمی GFR و مکانیسم های آن						
۸- اجزاء دستگاه ژوکستاکلومرولر و نقش آن در خودتنظیمی GFR						
۹- تنظیم عصبی و هورمونی GFR						
۱۰- بازجذب و ترشح مواد در لوله پروگزیمال						
۱۱- حداقل انتقال و آستانه دفع کلیوی گلوکز						
۱۲- بازجذب و ترشح مواد در قوس هنله، لوله دیستال و مجاری جمع کننده						
۱۳- مکانیسم تخلیق ادرار						
۱۴- عوامل مؤثر در ایجاد و حفظ اسمولالیته بالای مرکز کلیه						
۱۵- نقش دستگاه سمپاتیک در حفظ حجم مایعات بدن						
۱۶- مکانیسم اثر آندیوتانسین II، آلدوسترون و ANP در تنظیم حجم مایعات بدن						
۱۷- نقش اسمورسپتورها در تنظیم اسمولالیته مایعات خارج سلولی						
۱۸- مکانیسمهای تنظیم pH مایعات بدن و نقش دستگاه تنفسی و کلیوی						
آشنایی با نفرون و اجزاء آن، فیلتراسیون کلومرولی و تنظیم آن، بازجذب و ترشح مواد در بخش های مختلف نفرون، تنظیم اسمولالیته خون و کنترل کلیوی اسید-بازی بدن از اهداف کلی این درس است.						شرح درس
۱- مایعات بدن و بخش های آن						محتوای ضروری
۲- اسمز، فشار اسمزی و اسمولالیته مایعات بدن						
۳- اثر هپتو و هیپرnatرمی بر تنظیم حجم مایعات بدن						
۴- ادم، علل و عوامل مؤثر بر ایجاد آن						
۵- تشریح فیزیولوژیک کلیه ها، نفرون						
۶- رفلکس ادرار کردن و کنترل آن						
۷- فیلتراسیون کلومرولی و عوامل مؤثر بر آن						
۸- بازجذب مواد در بخش های مختلف نفرون در توبول ابتدایی، قوس هنله، توبول انتهایی و مجاری جمع کننده						
۹- کلیرنس کلیوی در تخمین فیلتراسیون کلیوی و جریان خون کلیوی						
۱۰- مکانیسمهای کلیه در دفع ادرار رقیق و غلیظ						
۱۱- کنترل اسمولالیه و تنظیم غلظت سدیم مایع خارج سلولی						
۱۲- هورمون ضد ادراری، نقش آن و عوامل مؤثر بر ترشح آن						
۱۳- تنظیم پاتاسیم خارج سلولی						
۱۴- کنترل غلظت کلسیم و جذب و ترشح کلیوی آن						
۱۵- تعریف اسید و باز و مکانیسمهای دفاعی بدن در برابر تغییرات آن						
۱۶- کنترل تنفسی اختلالات اسید- بازی						
۱۷- کنترل کلیوی اختلالات اسید- بازی						

دروس بیوشیمی پزشکی:
 بیوشیمی مولکول-سلول
 بیوشیمی دیسپلین
 بیوشیمی هورمون ها
 بیوشیمی کلیه

کد درس	۱۲۰
نام درس	بیوشیمی مولکول-سلول
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
نadar	دروس پیش فیز
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۲ ساعت
دسته های کلی	دانشجو در پایان این دوره باید با اهمیت بالینی، ساختمان، طبقه بندی، خواص و عملکرد مولکول های زیستی آشنای باشد. این مولکول ها عبارتند از آب و تامپونها، اسیدهای آمینه، کربوهیدراتها، لیپیدها، پروتئین ها، آنزیمهای ویتامین ها و نوکلئوتیدها. همچنین دانشجویان باید فرآیند همانند سازی ژن با استفاده از اسیدهای نوکلئیک را یشناسند.
شرح درس	در این درس دانشجو با مولکول های حیاتی آشنا می گردد تا بتواند متابولیسم این مواد را در بیوشیمی دیسپلین فرا بگیرد. این مجموعه اطلاعات ساختار و عملکردی به صورتی ارائه میگردد که بتواند در بررسی سلامت و بیماری نقش داشته باشد.
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> ۱- آب و تامپونها: ساختمان آب- پیوندهای هیدروژنی- معادله هندرسن هاسبلاخ - اسید و باز - تعریف تامپون - تامپون های مهم بدن - تعریف اسیدوز و آکالالوز و اهمیت بالینی آن ها ۲- اسیدهای آمینه و پروتئین ها: ساختمان اسیدهای آمینه- خواص فیزیکوشیمیایی - طبقه بندی اسیدهای آمینه - اسیدهای ضروری و غیر ضروری - تیتراسیون اسیدهای آمینه - ساختمان اول، دوم، سوم و چهارم پروتئین ها - تا خودگی و واسرشت پروتئین ها - ساختار و عملکرد میوکلوبین - ساختار و عملکرد هموگلوبین - ساختار و عملکرد کلارن و اهمیت بالینی آن ها ۳- کربوهیدراتها: تعریف - ساختمان کربوهیدراتها- خواص فیزیکوشیمیایی - مشتقات منوساکاریدها - دی ساکاریدها - همو پلی ساکاریدها - هترو پلی ساکاریدها - کلیکو پروتئین ها و اهمیت بالینی آن ها ۴- لیپیدها و لیپو پروتئین ها: ساختمان، انواع و خواص فیزیکوشیمیایی اسیدهای چرب - انواع لیپیدها (تری آسیل گلیسرول، کلسترول استریفیه و آزاد، فسفولیپیدها، اسفنگولیپیدها) - لیپوزوم، میسل و امولسیون - پروتئین های اختصاصی (آپو لیپوپروتئین ها) - انواع لیپوپروتئینها و اهمیت بالینی آن ها ۵- آنزیم ها: تعریف - طبقه بندی - ساختمان نامکاری- جایگاه فعال - مکانیسم عمل آنزیم ها - تعیین فعالیت آنزیمی - عوامل موثر بر عملکرد آنزیمی - معا دله میکائیلیس مونون - انواع مهار کننده آنزیمها - ایزو آنزیمها - انواع واکنش آنزیمی منظم و غیر منظم - تنظیم عمل آنزیمها و اهمیت بالینی آن ها ۶- ویتامین ها: تعریف - طبقه بندی - ساختمان ویتامین ها - نقش کو آنزیمی - ویتامین های محلول در آب - ویتامین های محلول در چربی - اختلالات حاصل از کمبود ویتامین ها و اهمیت بالینی آن ها ۷- اسید های نوکلئیک: اجزاء تشکیل دهنده اسید های نوکلئیک (DNA، RNA) - نوکلئوزیدها - نوکلئوتیدها - ساختمان DNA و انواع - ساختمان RNA و انواع آن ۸- همانند سازی: فرآیند همانند سازی پروکاریوتها، اوکاریوتها، ترمیم و اهمیت بالینی آن

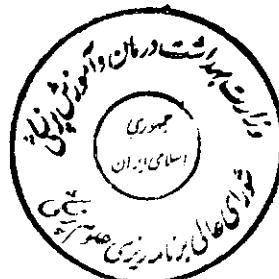
کد درس	۱۲۱
نام درس	بیوشیمی دیسیپلین
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش نیاز	بیوشیمی مولکول- سلول
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۲ ساعت
کل	عملی
۳۷ ساعت	۱۵ ساعت
هدف های کلی	دانشجو در پایان این دوره باید با اهمیت فسفریلاسیون اکسیداتیو، مسیرهای متابولیسمی کربوهیدراتها، لیپیدها، اسیدهای آمینه و ترکیبات ازت دار غیرپروتئینی و آنزیم های بالینی خون آشنا شود. همچنین دانشجو باید تغییرات کمی و کیفی مولکول ها و متابولیت ها در تظاهرات بالینی بیماری های مختلف مرتبط با هر مسیر متابولیسمی آشنا شود و اهمیت بالینی اندازه گیری آنزیم های خون و برخی مایعات دیگر بدن از جمله خون را بداند. در این درس دانشجو باستی اهمیت یکپارچگی متابولیسم مواد سه گانه در شرایط فیزیولوژیک را درک کند.
شرح درس	در این درس دانشجویان با اهمیت فسفریلاسیون اکسیداتیو و مسیرهای متابولیسمی کربوهیدراتها، لیپیدها، اسیدهای آمینه و ترکیبات ازت دار غیرپروتئینی در شرایط فیزیولوژیک و همچنین نقش این مسیرهای در بیماری های مربوطه آشنا می شوند.
محتوای ضروری	<p>۱- فسفریلاسیون اکسیداتیو: قوانین ترمودینامیک، تغییرات انرژی آزاد، پتانسل احیاء، زنجیره انتقال الکترون، تئوری شیمی اسمن، مهارکننده های زنجیره انتقال الکترون</p> <p>۲- متابولیسم کربوهیدراتها: هضم و جذب، مسیر گلیکولین، اکسیداسیون پیروات، چرخه کربس، گلوکوتنوزن، گلیکوژن، گلیکوژنولیز، متابولیسم فروکتورن، متابولیسم کالاکتورز</p> <p>۳- متابولیسم اسیدهای آمینه: هضم و جذب، واکنش های عمومی کاتابولیسم اسیدهای آمینه، سیکل اوره، واکنش های اختصاصی کاتابولیسم اسیدهای آمینه (اسیدهای آمینه آروماتیک، شاخه دار و گوگرد دار)، بیوسنتز اسیدهای آمینه غیر ضروری، بیوسنتز ترکیبات مشتق از اسیدهای آمینه</p> <p>۴- آنزیم شناسی بالینی: علل افزایش و کاهش فعالیت سرمی آنزیم های درون سلولی، معیارهای لازم جهت کاربرد بالینی آنزیم ها، اهمیت بالینی آنزیم ها (آلکالین فسفاتاز، اسیدفسفاتاز، آنزیم ۵ نوکلوتیداز، کاما کلوتامیل ترانس پپتیداز، آمینو ترانس فرازها، لاکتات دهیدروژناز، کراتین فسفو کیناز، کولین استراز، آلدولاز، آمیلانز، لیپاز)</p> <p>۵- متابولیسم لیپید و لیپوپروتئین ها: هضم و جذب چربی ها، متابولیسم شیلومیکرون، متابولیسم VLDL، متابولیسم LDL، متابولیسم HDL، بیماری های مسیرهای متابولیسمی لیپوپروتئینها، مسیر بیوسنتز اسیدهای چرب، بنا اکسیداسیون اسیدهای چرب، بیوسنتز کلسترول، بیوسنتز اجسام کتونی</p> <p>۶- متابولیسم نوکلوتیدها: مسیر De novo بیوسنتز پورین ها، مسیر Salvage بیوسنتز پورین ها، تنظیم مسیر بیوسنتز پورین ها، کاتابولیسم پورین ها، بیماری های مسیر متابولیسمی پورین ها، مسیر De novo بیوسنتز پیریمیدین ها، مسیر Salvage بیوسنتز پیریمیدین ها، تنظیم مسیر بیوسنتز پیریمیدین ها، کاتابولیسم پیریمیدین ها، بیماری های مسیر متابولیسمی پیریمیدین ها</p> <p>۷- متابولیسم ترکیبات ازت دار غیر پروتئینی: بیوسنتز هم، بیماری های مرتبط با بیوسنتز هم، پورفیری، کاتابولیسم هم، بیماری های کاتابولیسم هم</p> <p>۸- یکپارچگی مسیرهای متابولیسمی: اهمیت جایگاه های کلیدی و تنظیمی در مسیرهای متابولیسمی، اهمیت بافت های مختلف در مسیرهای متابولیسمی، مسیرهای متابولیسمی در کبد، مسیرهای متابولیسمی در بافت چربی، مسیرهای متابولیسمی در بافت ماهیچه، مسیرهای متابولیسمی پس از صرف غذا، مسیرهای متابولیسمی در وضعیت ناشتاپی، مسیرهای متابولیسمی پس از گرسنگی طولانی</p>

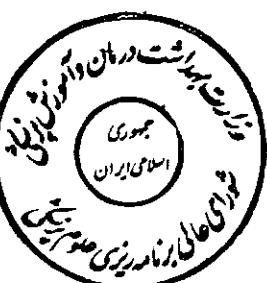
کد درس	نام درس	نوع درس	ساعت آموزشی	هدف های کلی
نظری	عملی	- ساعت	۱۲ ساعت	داتشجو در پایان این دوره باید با اهمیت هورمون های هیپوتالاموس، هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئید، هورمون های بخش قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های جنسی آشنا شود. داتشجو در انتهای این درس با ایستگی اهمیت یکپارچگی سیستم غدد آندروگرین بعنوان یک ابزار هماهنگ کننده و ایجاد هموستاز را بداند و نقش آنرا در کنترل کل تبادلات و نیازهای بدن درک کند.
نام درس	نوع درس	ساعت آموزشی	داتشجو در پایان این دوره باید با اهمیت هورمون های هیپوتالاموس، هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئید، هورمون های بخش قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های جنسی آشنا شود. داتشجو در انتهای این درس با ایستگی اهمیت یکپارچگی سیستم غدد آندروگرین بعنوان یک ابزار هماهنگ کننده و ایجاد هموستاز را بداند و نقش آنرا در کنترل کل تبادلات و نیازهای بدن درک کند.	
شرح درس	داتشجو در پایان این دوره باید با اهمیت هورمون های هیپوتالاموس و هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئیدی، هورمون های قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های آغاز همراهی جنسی را در بیماری های مربوطه آشنا می شوند.			
محتوای ضروری	۱- مقدمه بر هورمونها (کلیات): انواع طبقه بندی هورمونها، ساختار شیمیایی هورمونها ۲- هورمون های هیپوتالاموس و هیپوفیز خلفی و قدامی: ساختار شیمیایی هورمونها مترشحه از هیپوفیز قدامی، نقش هورمونهای مترشحه از هیپوفیز قدامی بر متابولیسم پروتئینها، چربیها و کربوهیدراتها، ساختار شیمیایی هورمونهای مترشحه از هیپوفیز خلفی، نقش هورمونهای مترشحه از هیپوفیز خلفی، بیماری های مربوط به هورمونهای مترشحه از هیپوفیز قدامی، چگونگی سنتز هورمون رشد ۳- هورمون های پانکراس: هورمونهای آندروگرینی جزایر لانگرها نس پانکراس با تاکید بر انسولین و گلوکاگون، ساختار شیمیایی هورمون انسولین، نقش هورمون انسولین بر متابولیسم پروتئینها، چربیها و کربوهیدراتها، عملکرد سوماتوستاتین ۴- هورمون های تیروئیدی: مراحل تولید و ترشح هورمونهای تیروئید، ساختار هورمون های تیروئیدی، مکانیسم سنتز هورمونهای تیروئیدی، اهمیت تبدیل تیروکسین به تری یدو تیروئین، اعمال هورمون تیروئید با تاکید بر فعالیت متابولیک سلولی، و بر متابولیسم کربوهیدراتها، چربی و پروتئین، عوامل تنظیم کننده ترشح هورمون تیروئید، اثرات فیدبکی هورمون تیروئید بر هیپوفیز و هیپوتالاموس، مواد ضد تیروئیدی و مکانیسم عمل آنها، هیپرتیروئیدیسم و هیپوتیروئیدیسم ۵- هورمون های قشری و مرکزی غده آدرنال (غده فوق کلیه): انواع میزوالکورتیکوئیدها و کلوکورتیکوئیدهای قشر فوق کلیه با تاکید بر آلدوسترون و کورتیزول، ساختار شیمیایی هورمونهای قشری غده آدرنال، اختلالات مربوط به هورمونهای قشری غده آدرنال با تاکید بر کم کاری قشر فوق کلیه (آدیسون) و پر کاری قشر فوق کلیه (کوشینگ) ۶- هورمون های مرکزی فوق کلیه، ساختار شیمیایی هورمونهای مرکزی فوق کلیه، مکانیسم اثر هورمونهای مرکزی فوق کلیه، عوامل تنظیم کننده ترشح هورمونهای مرکزی فوق کلیه، عملکرد هورمونهای مرکزی فوق کلیه، اثر کورتیزول بر متابولیسم پروتئینها، چربیها و کربوهیدراتها، تنظیم ترشح هورمونهای مرکزی فوق کلیه ۷- هورمون های تنظیم کننده کلسیم: اهمیت کلسیم در بدن و میزان آن، کلیات هموستاز کلسیم، ساختار شیمیایی هورمونهای تنظیم کننده کلسیم (هورمون پاراتیروئید و کلسیتونین و ۱۰-۲۵ دی هیدروکسی کوله کلسی فرول)، اختلالات مربوط به هورمونهای تنظیم کننده کلسیم (هورمون پاراتیروئید و کلسیتونین و ۱۰-۲۵ دی هیدروکسی کوله کلسی فرول) ۸- هورمون های جنسی: آندروژن ها به عنوان هورمون های مترشحه از بیضه، ساختار شیمیایی آندروژن ها، نحوه بیوسنتز و ترشح آندروژن ها، تنظیم سنتز و ترشح آندروژن ها، استروژن ها به عنوان هورمون های مترشحه از تخدمان ها، ساختار شیمیایی آندروژن ها، نحوه بیوسنتز و ترشح آندروژن ها، عملکرد آندروژن ها، پروژستین ها به عنوان هورمون های مترشحه از تخدمان ها، ساختار شیمیایی پروژستین ها، نحوه بیوسنتز و ترشح پروژستین ها، بیماری های مربوط به هورمونهای جنسی			
داتشجو در پایان این دوره باید با اهمیت هورمون های هیپوتالاموس، هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئید، هورمون های بخش قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های جنسی آشنا شود. داتشجو در انتهای این درس با ایستگی اهمیت یکپارچگی سیستم غدد آندروگرین بعنوان یک ابزار هماهنگ کننده و ایجاد هموستاز را بداند و نقش آنرا در کنترل کل تبادلات و نیازهای بدن درک کند.	در این درس داتشجویان اهمیت و نقش هر یک از هورمون های هیپوتالاموس و هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئیدی، هورمون های قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های آغاز همراهی جنسی را در بیماری های مربوطه آشنا می شوند.	داتشجو در پایان این دوره باید با اهمیت هورمون های هیپوتالاموس، هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئید، هورمون های قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های آغاز همراهی جنسی آشنا شود. داتشجو در انتهای این درس با ایستگی اهمیت یکپارچگی سیستم غدد آندروگرین بعنوان یک ابزار هماهنگ کننده و ایجاد هموستاز را بداند و نقش آنرا در کنترل کل تبادلات و نیازهای بدن درک کند.	۱۲ ساعت	داتشجو در پایان این دوره باید با اهمیت هورمون های هیپوتالاموس، هیپوفیز خلفی و قدامی، هورمون های پانکراس، تیروئید، هورمون های قشری و مرکزی غده آدرنال، هورمون های تنظیم کننده کلسیم و هورمون های آغاز همراهی جنسی آشنا شود. داتشجو در انتهای این درس با ایستگی اهمیت یکپارچگی سیستم غدد آندروگرین بعنوان یک ابزار هماهنگ کننده و ایجاد هموستاز را بداند و نقش آنرا در کنترل کل تبادلات و نیازهای بدن درک کند.

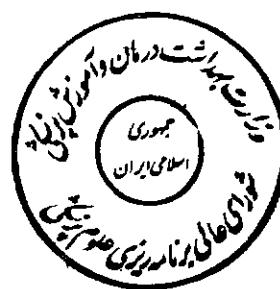
کد درس	۱۲۲
نام درس	بیوشیمی کلیه
مرحله ارائه درس	علوم پایه پزشکی
دروس پیش فیاز	
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۴ ساعت
نحوه درس	۴ ساعت -
هدف های کلی	در پایان این درس دانشجویان باید با اهمیت بالینی حفظ تعادل آب، حفظ تعادل pH خون، و عملکرد عناصر آشنا باشند. این عناصر عبارتند از عناصر اصلی و عناصر کمیاب. همچنین دانشجویان باید اختلالات ناشی از عدم تعادل آب و سدیم را بدانند و بتوانند میزان کمبود آب یا سدیم را در بیماران محاسبه نمایند. همچنین انواع اختلالات اسید- باز را بدانند و اینکه چگونه از گزارش آزمایشگاه و داده های ABG نوع اختلال اسید- باز را تشخیص بدهند. دانشجویان باید بدانند چگونه اسمولاریته و آنیون گپ را محاسبه کنند و از آنها در تعیین اختلالات اسید- باز استفاده کنند. دانشجویان اهمیت و فعالیت حدود ۲۵ عنصر به همراه اختلالات و بیماری های ناشی از کمبود یا مسمومیت با آنها را یاد می کیرند.
شرح درس	در این درس دانشجویان با اختلالات آب و سدیم و اسید- باز در بیماران و روش تشخیص آنها آشنا می شوند. روش تفسیر ABG را نیز یاد می کیرند. اهمیت الکترولیتها و عناصر سدیم و پتاسیم و (کل ۲۵ عنصر) اختلالات ناشی از کمبود آنها را در بدن یاد می کیرند.
محتوای ضروری	<p>۱- متابولیسم آب: مقدمه و تقسیم بندی عناصر اصلی و کمیاب، تعریف الکترولیتها، نقش عناصر در تعیین میزان آب پلاسمای آب توتال بدن، محاسبه اسمولاریته خون، چگونگی تنظیم و حفظ تعادل آب در بدن و پلاسمای اختلالات تعادل آب، اختلالات تعادل سدیم</p> <p>۲- تنظیم pH خون: انواع بافرها، محل فعالیت انواع بافرها، نقش بافرهای مختلف در تنظیم pH خون، انواع اختلالات اسید- باز، بحث جبران (یا compensation) (یا</p> <p>۳- ABGs: کازهای خون سرخرگی ABG، تشخیص اختلالات اسید- باز در بیمار با استفاده از نتایج ABG با استفاده از مثالهای متنوع، تشخیص اختلال اولیه و تشخیص وجود یا عدم وجود جبران و اینکه جبران کافی هست یا خیر، محاسبه آنیون گپ و دلتا گپ، استفاده از آنیون گپ و دلتا گپ در تشخیص علت و نوع اختلال اسید- باز، محاسبه نسبت دلتا، نمودارهای داونپورت و فواید آنها در تفسیر نتایج ABG</p> <p>۴- سایر عناصر و مواد معدنی: یادآوری جدول مذلیف و عناصر اصلی و کمیاب، اشاره به اینکه کمبود و زیادی مقدار هر عنصر می تواند منجر به بیماری شود، تعاملات بین عناصر در محیط بدن، پتاسیم و عوامل درگیر در حفظ تعادل آن، پرداختن به حدود ۲۲ عنصر دیگر به طور خلاصه با بیان بیماری های ناشی از کمبود و مسمومیت</p>

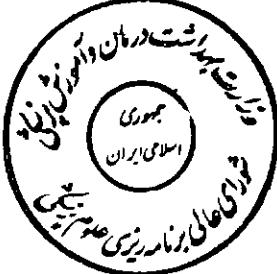
۱۲۴	کد درس
ژنتیک پزشکی	نام درس
علوم پایه پزشکی / مقدمات بالینی (بر حسب کوریکولوم مصوب دانشگاه)	مرحله ارائه درس
۱- بیوشیمی سلول- ملکول- ۲- فیزیولوژی سلول	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل ۳۴ ساعت	ساعت آموزشی
در این درس از دانشجو انتظار می رود درگ مناسبی در مورد مباحث اساسی ژنتیک پزشکی زیر به دست آورد و با آگاهی بر اصلی ترین فنون جاری ژنتیک پزشکی و مولکولی بتواند آن ها را در فرایندهای طبیعی و راثت، بیماریهای شایع و ناهنجاری های مادرزادی شناسایی کند.	هدف های کلی
<ol style="list-style-type: none"> ۱- جایگاه راهبردی ژنتیک پزشکی در نظام سلامت ۲- انواع وراثت ها و شباهت ها و تفاوت های آن ها و نیز توانایی تمیز میان آن ها ۳- بیماری های مهم و شایع انسان در هریک از وراثت های مطرح در ژنتیک پزشکی ۴- انواع ناهنجاری های مادرزادی، تراوُذن ها و دوقلوها و رابطه آن ها با ژنتیک پزشکی ۵- کاربرد مهم ترین روش های مطرح در تشخیص ژنتیکی پیش و پس از تولد ۶- اپی ژنتیک و بیماری های انسان ۷- سیتوژنتیک و ژنتیک مولکولی در انسان و روش های قدرتمند آن ها در تشخیص بیماری های انسانی ۸- میانی و خاستگاه های سلولی و مولکولی بیماری های ژنتیکی در انسان ۹- اصول مشاوره ژنتیک و جایگاه راهبردی آن در تعیین ریسک خطر و تعیین الگوی توارثی بیماری * ۱۰- روش های قدرتمند مهندسی ژنتیک در پزشکی ۱۱- روش های قدرتمند ژن درمانی و روش های مهم آن ۱۲- روش های قدرتمند ژنتیک سرطان و روش های مهم تشخیص و درمان آن ۱۳- جایگاه فارماکوژنتیک و ضرورت پزشکی انفرادی ۱۴- رویکردها و روش های مهم ژنتیکی در مسیر پیشگیری، شناسایی و درمان بیماری ها 	شرح درس
آشنایی با ژنتیک سلولی و مولکولی؛ انواع الگوهای وراثتی؛ نقش و کاربرد مشاوره ژنتیک در شناسایی بیماری، تعیین الگوی ارشی و ریسک خطر؛ معرفی روش های قدرتمند سلولی و به ویژه مولکولی در شناسایی، تشخیص و پیشگیری بیماری های مهم ژنتیکی؛ ژن درمانی، ژنتیک سرطان، اپی ژنتیک و فاماکوژنتیک.	محنتوای ضروری
<ol style="list-style-type: none"> ۱- تاریخچه، جایگاه، اهمیت، کاربردهای ژنتیک پزشکی و چشم انداز ۲- سیتوژنتیک بالینی؛ مقدمات لازم، روش های ناهنجاریهای کروموزوم ۳- ژنتیک مولکولی و جهش های ژنی، اهمیت و کاربردها ۴- عملکرد / بیان ژن و چگونگی تنظیم آن ۵- اصول مشاوره ژنتیک، تجزیه و تحلیل و کاربرد شجره در بیماریهای تک ژنی ۶- الگوهای توارث تک ژنی در بیماریهای انسان (وراثت مندلی) ۷- الگوهای توارث تک ژنی در بیماریهای انسان، توارث هولاندریک ۸- وراثت چند عاملی، وراثت سیتوپلاسمی و وراثت اینتی ۹- ناهنجاری های مادرزادی، تراوُذن ها و دوقلوها ۱۰- مهندسی ژنتیک و کاربردهای آن در پزشکی ۱۱- تازه ترین روش های تشخیص مولکولی پیش و پس از تولد ۱۲- اپی ژنتیک و بیماریهای انسان ۱۳- ژن درمانی در انسان، اصلی ترین روش های جاری با معرفی نمونه های مهم ۱۴- کاربرد ناقلين ويروسى و غير ويروسى در ژن درمانی ۱۵- ژنتیک سرطان، روش های جاری ژن درمانی در سرطان و همراه با نمونه های مهم ۱۶- فارماکوژنتیک و پزشکی مبتنی بر ویژگیهای فردی (Individualized Medicine) 	توضیحات
یک دوره کارآموزی ژنتیک بالینی می تواند در مراکزی که شرایط لازم را با تایید بورنهای ژنتیک و پزشکی عمومی دارا هستند بصورت انتخابی طراحی و برگزار شود. در این صورت مشاوره ژنتیک پزشکی می تواند بصورت کارگاهی برگزار شود.	
۵۵ درس ژنتیک از آزمون جامع علوم پایه حذف و در آزمون جامع پیشکارورزی قرار می گیرد.	

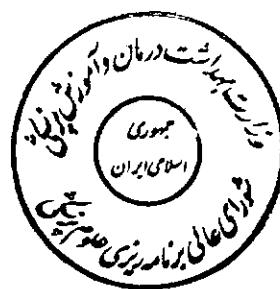
کد درس	۱۲۵
نام درس	اصول کلی تغذیه
مرحله ارائه درس	علوم پایه / مقدمات بالینی (بر حسب کوریکولوم مصوب دانشگاه)
دروس پیش نیاز	بیوشیمی سلول و ملکول
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۴ ساعت
ساعت ۲۴	- ساعت
کل	عملی
هدف های کلی	در پایان درس دانشجو باید مفاهیم اساسی تغذیه را درک نماید: ۱- کلیات تأثیر تغذیه بر سلامتی ۲- گروههای غذائی مواد مغذی (ماکرونوترینتها و میکرونوترینتها شامل ویتامینها و املاح و منابع غذائی و علاطم کمیود و مسمومیت آنها ۳- کلیات تغذیه در گروههای مختلف جمعیتی ۴- تنظیم توصیه های تغذیه ای در افراد مختلف
شرح درس	در این درس دانشجو با کلیات تغذیه، ویژگی های تغذیه ای انرژی و گروههای غذائی آشنا می شود و اصول کلی تغذیه در مادر باردار و شیرده کوکان و سالمدان را می آموزد تا بر این اساس بتواند ارزیابی تغذیه ای انجام دهد.
محتوای ضروری	۱- کلیات تغذیه و سلامتی و توصیه های تغذیه ای ۲- گروههای غذائی ۳- کربوهیدراتها (شیرینی قندها، فیبرهای غذایی، اهمیت تغذیه ای انواع کربوهیدراتها و نیاز به کربوهیدرات) ۴- چربیها (اهمیت تغذیه ای انواع چربیها و نیاز به چربی ها) ۵- پروتئین ها (پروتئین های کامل و ناقص، کیفیت پروتئین ها، تعادل ازته و نیاز به پروتئین ها) ۶- انرژی ۷- ویتامینهای محلول در چربی (منابع غذایی، کمیود و مسمومیت) ۸- ویتامینهای محلول در آب (منابع غذایی، کمیود) ۹- مواد معدنی و آب (منابع غذایی، کمیود) ۱۰- چاقی و سوء تغذیه عمومی (بیماریهای ناشی از سوء تغذیه) ۱۱- تغذیه در مادران باردار و شیرده ۱۲- تغذیه در اطفال ۱۳- تغذیه سالمدان ۱۴- ارزیابی وضعیت تغذیه ۱۵- اصول تنظیم رژیم غذایی
توضیحات	این درس می تواند در دوره‌ی علوم پایه، و یا مقدمات بالینی ارائه شود. پرسش‌های این درس از آزمون جامع علوم پایه حذف و در آزمون پیش کارورزی منظور خواهد شد.

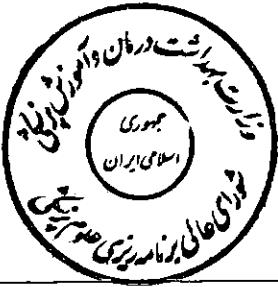

۱۲۶	کد درس
فیزیک پزشکی	نام درس
علوم پایه / مقدمات بالینی (بر حسب کوریکولوم مصوب دانشگاه)	مرحله ارائه درس
نذارد	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۲۰ ساعت	ساعت آموزشی
کل	هدف های کلی
۲۸ ساعت	۱- آشنایی دانشجویان پزشکی با مبانی و پایه های فیزیکی روشاهی تصویربرداری و اندازه گیری تغییرات آناتومیک و فیزیولوژیک داخل بدن انسان ۲- آشنایی با نحوه انتخاب روشاهی تصویربرداری تشخیصی شایع در بیماران ۳- آشنایی با نحوه تحلیل و تفسیر تغییرات حاصل از بیماریها با استفاده از دستگاههای تشخیصی
در این درس دانشجو با فیزیک و کلیات روشاهی تشخیصی و دستگاههای مربوطه آشنا می شود تا بتواند در مراحل بعدی آموزش، الگوریتمهای انتخاب و درخواست روشاهی تشخیصی بخصوص تصویربرداری برای بیماران را درک کند و پس از دریافت نتایج و یا تصویرهای بیماران، تفاوت نویز و خطاهای تصویری را از بیماری و تغییرات پاتولوژیک تشخیص دهد.	شرح درس
۱- فیزیک بیانی:	محتوای ضروری
- اهمیت و خواص نور مرئی، اشعه زیر قرمز، اشعه ماوراء بنفش و مصارف پزشکی آنها - مطالعه فیزیکی چشم، تشخیص و تصحیح ناهنجاریهای کروی - مبانی فیزیک آستیگماتیسم و طرق تصحیح آن - مبانی فیزیک مشخصات شبکیه، میدان بیانی، تیزبینی، دیدن رنگها، افتالموسکوپی - مبانی فیزیک دیدن با دو چشم، دوربینی، درک برجستگی اجسام - مبانی فیزیک تجهیزات رایج لنزی مورد استفاده در پزشکی - برنامه عملی	
- امواج وراء صوتی و مصارف پزشکی آن - تولید و خواص امواج وراء صوتی - خواص شیمیایی و بیولوژیکی امواج وراء صوتی - کاربرد امواج وراء صوتی در پزشکی - مبانی فیزیک تجهیزات رایج و راصوتی در پزشکی - برنامه عملی	۲- امواج وراء صوتی و مصارف پزشکی آن
- تولید و خواص جریانهای پرفرکانس - خواص فیزیولوژیکی و موارد استعمال جریانهای پرفرکانس در پزشکی (جراحی الکتریکی حرارت درمانی)	۳- مصارف جریانهای فرکانسی در پزشکی
- اثرات سوء جریان الکتریسیته بر بدن و راههای حفاظت - مبانی تصویربرداری تشید مغناطیسی MRI (مکانیزم تشکیل تصویر) - کنتراست های مختلف در MRI - کاربردهای تشخیصی MRI	۴- تولید و خواص جریانهای پرفرکانس
- مبانی فیزیک تجهیزات رایج جریان های پرفرکانس مورد استفاده در پزشکی	۵- خواص فیزیک تجهیزات رایج جریان های پرفرکانس مورد استفاده در پزشکی
پزشکی هسته ای	
- ساختمان اتم و اندری هسته - رادیواکتیویته و خواص آن (پرتوهای یونساز) - رادیواکتیویته طبیعی - نوترونها، رادیواکتیویته مصنوعی - تشخیص و سنجش رادیواکتیویته - مولکولهای نشاندار و موارد استعمال پزشکی آن	

<p>- موارد استعمال رادیو ایزوتوبها در تشخیص و درمان</p> <p>- برنامه عملی</p> <p>- مبانی فیزیکی رادیولوژی و رادیوتراپی</p> <p>- ماهیت و خواص اشعه ایکس در تشخیص و درمان</p> <p>- مولدهای اشعه ایکس</p> <p>- جذب و اندازه گیری اشعه ایکس</p> <p>- رادیوبیولوژی</p> <p>- حفاظت و اصول دزیمتری اشعه ایکس و کاما</p> <p>- برنامه عملی</p> <p>- کاربردهای رباتیک در پزشکی</p>	<p>-</p>	<p>توضیحات</p> <p>این درس می تواند در دوره‌ی علوم پایه، و یا مقدمات بالینی ارائه شود.</p> <p>پرسش‌های این درس از آزمون جامع علوم پایه حذف و در آزمون پیش کارورزی منظور خواهد شد.</p>
---	---	--

دروس میکروب و انگل شناسی:
 باکتری شناسی پزشکی
 انگل شناسی پزشکی
 قارچ شناسی پزشکی
 ویروس شناسی پزشکی

هدف های کلی	ساعت آموزشی	نوع درس	دروس پیش نیاز	مرحله ارائه درس	علوم پایه	نام درس	کد درس
اهداف شناختی:	۴۱ ساعت	۲۰ ساعت	۱۶ ساعت	۱	علمی	نظری	

در پایان این دوره انتظار می رود فرآگیران به مهارتهای زیر دست یافته باشند:

- ۱- شناخت جایگاه میکروبها در طبیعت، نحوه نامگذاری و طبقه بندی آنها، تفاوت سلولهای پروکاریوت و یوکاریوت
- ۲- آشنایی با ساختمان تشریحی، بیوشیمیایی، خصوصیات متابولیسمی، فیزیولوژی رشد و تبادلات ژنتیکی در بین میکروارگانیسمها
- ۳- شناخت مکانیسم اثر و تاثیر انواع مواد ضد میکروبی (آنتی بیوتیکها و....)، مواد شیمیایی و عوامل فیزیکی بر روی میکروارگانیسمها و مکانیسمهای مقاومتهای دارویی باکتریهای بیماریزا
- ۴- درک مفاهیم میکروفلور طبیعی بدن انسان، عفونتهای بیمارستانی، مکانیسمهای ایجاد بیمار توسط میکروبها، نحوه انتقال عفونت و پایداری پاتوژنها در بدن
- ۵- آشنایی با تقسیم بندی خانوارهای و جنس های مختلف باکتریهایکه در انسان ایجاد بیماری می کند
- ۶- شناخت مهمترین شاخصهای بیماریزا و مکانیسمهای ایجاد عفونت توسط باکتریها
- ۷- شناخت نحوه انتخاب نمونه، زمان نمونه گیری و چگونگی ارسال نمونه به آزمایشگاه برای تشخیص باکتریهای بیماریزا.
- ۸- شناخت موارد Contamination در نتایج آزمایشات

هدف های مهارتی - در پایان این درس انتظار می رود داشتگو بتواند:

- ۱- از نمونه های تهیه شده از فارنکس، زخم ها، ادرار و مخاط ها لام گسترش تهیه نماید و آن ها را با روش گرم رنگ آمیزی نماید.
- ۲- نمونه های بالینی تهیه شده از زخم ها، ادرار، مدفوع و مخاط ها را کشت دهد.
- ۳- با انتخاب آنتی بیوتیک های مناسب آزمایش آنتی بیوگرام را انجام دهد و نتایج آن را تفسیر کند

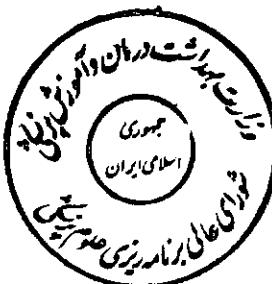
در این درس داشتگو با مفاهیم کلی باکتریها و تقسیم بندی آنها، بیوژه باکتریهای مهم بیماریزا انسانی آشنا می شود و بر پایه این اطلاعات جنبه های مختلف بیماریهای عفونی باکتریال را بطور کاربردی فراخواهد گرفت.	شرح درس
با کسب آگاهی از اثرات سودمند و زیانبار میکروارگانیسمها بر زندگی انسانها، آشنایی با انواع باکتریهای بیماریزا، طبقه بندی، ساختمان، فیزیولوژی رشد، متابولیسم، خصوصیات بیوشیمیایی، ژنتیک، آنتی ژنی و ملکولی؛ راههای ایجاد بیماری، نحوه سرایت آنها با چگونگی کنترل، پیشگیری و ریشه کنی بیماریهای باکتریایی آشنا می شود.	محتوای ضروری

در جدول های مباحث نظری باکتری شناسی و محتوای ضروری فعالیت های عملی آزمایشگاه باکتری شناسی

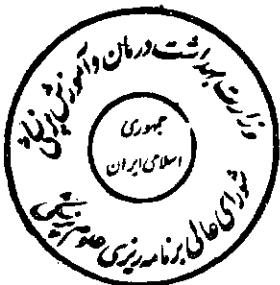
۳- مباحث نظری باکتری شناسی:

۱	طبقه بندی میکروارگانیسمها، ساختمان تشریحی و شیمیایی باکتریها
۲	فیزیولوژی رشد و متابولیسم میکروارگانیسمها
۳	ژنتیک میکروارگانیسمها
۴	آنتی بیوتیکها (مکانیسم عمل و طبقه بندی)
۵	مکانیسمهای ایجاد مقاومت شست به آنتی بیوتیکها
۶	تاثیر عوامل شیمیایی و فیزیکی بر روی میکروارگانیسمها
۷	میکروبیوم، فلور نرمال و پروبیوتیکها، رابطه انگل و میزان

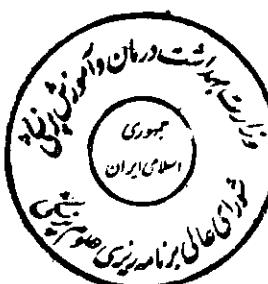
۸	مکانیسمهای ایجاد بیماری توسط باکتریها، انواع عفونتها (بیمارستانی و خارج بیمارستانی)
۹	کوکسی گرم مثبت
۱۰	کوکسی گرم منفی
۱۱	کورینه باکتریومها، لیستریها، لاکتوپاسیل، آکتینومایسیت و نوکاردیها
۱۲	آنتروباکتریاسه (اشرشیا، پروتتوس، آنتروباکتر، کلبسیلا و سراشیا)
۱۳	آنتروباکتریاسه (سامونلا، شیکلا و یرسینیا)
۱۴	مايكوباكتریوم توبرکلوزیس، مايكوباكتریوم لپره و سایر مايكوباكتریوم ها
۱۵	پسودوموناس، اسینتوباکتر و سایر نان فرمترها
۱۶	ویریوناسه، کپیلوباکترو هلیکوباكتر
۱۷	باسیلاسیه (باسیلوس آنتراسیس) و باسیل های گرم منفی بیهوازی (باکترونیدس)
۱۸	کلستریدیوم تفتی و کلستریدیوم بوتیلینوم، کلستریدیوم پرفینجس و کلستریدیوم دیفسیل
۱۹	بروسلا، هموفیلوس، کلامیدیا و مايكوبلاسما
۲۰	تریپونما، بورلیا، لپتوسپیرا، بوردتلا و لژیونلا
۲۱	*محتوای ضروری فعالیت های عملی آزمایشگاه باکتری شناسی
۱	نکات لینی در آزمایشگاه
۲	روش های نمونه برداری بالینی
۳	تهیه گسترش و رنگ آمیزی گرم و گیمسا و رایت
۴	کشت دادن کوکسی های انتخابی گرم مثبت و باسیل های گرم منفی
۵	مشاهده گستره های رنگ آمیزی شده بیماریهای شایع
۶	تشخیص آزمایشگاهی باکتری های شایع و تفسیر آزمایشات
۷	تفسیر نمونه های آنتی بیوگرام

۱۲۸	کد درس
انگل شناسی پزشکی	نام درس
علوم پایه	مرحله ارائه درس
-	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل	عملی
۴۰ ساعت	۱۲ ساعت
۲۸ ساعت	ساعت آموزشی
انظار می رود دانشجو در پایان این درس با عوامل انگلی ایجاد کننده بیماری ها آشنا شده باشد. انگل های مهم بیماری زا را به تفکیک تعلق داشتن به گروه های تک یاخته ای و کرمی بشناسد. مورفولوژی، چرخه های زندگی، راه های انتقال، مخازن، میزبان ها، نقش بند پایان به عنوان ناقلين بیولوژیک و مکانیکی در انتقال، بیماری زایی و علائم بالینی اختصاصی هر یک از آنها را بشناسد. از انتشار جغرافیائی هر یک از عفونت های انگلی، وضعیت بروز و شیوع آنها خصوصا در مناطق مختلف کشور ایران آگاهی داشته باشد. و روش های پیشگیری و کنترل هر یک از بیماری های انگلی را بشناسد.	هدف های کلی
در این درس دانشجویان با عوامل اتیولوژیک، چرخه حیات، راه انتقال، پاتوژن، روش های نمونه گیری، درخواست نوع آزمایش و تشخیص آزمایشگاهی، روش های پیشگیری و کنترل بیماری های انگلی (با ذکر موارد بالینی آن ها) آشنا می شوند.	شرح درس
۱- کلیات انگل شناسی ۲- کلیات کرم شناسی پزشکی ۳- ترماتدهای کبدی ۴- ترماتدهای ریوی ۵- ترماتدهای روده ای ۶- ترماتدهای خونی ۷- سستدهای روده ای ۸- بیماری ناشی از لارو سستدها ۹- نماتودها ۱۰- نماتودهای خونی-نسجی ۱۱- کلیات تک یاخته شناسی ۱۲- عوامل بیماریهای تک یاخته ای خونی-نسجی ۱۳- عوامل بیماریهای تک یاخته ای روده ای- تناسلی ۱۴- انگل های شایع مانند: توکسoplasma، لیشمانیا، مالاریا، تک یاخته ایهای فرصت طلب، کیست هدایتیک ۱۵- تفسیر تست های سرولوژیک بیماری های انگلی ۱۶- اصول نمونه گیری برای انگل ها ۱۷- کلیات بندپایان ۱۸- روش های مبارزه با انواع بندپایان مباحث انگل شناسی عملی: ۱- مشاهده گستره آماده انگل های شایع و تخم آن ها زیر میکروسکوپ بصورت موردی Case Presentation ۲- شیوه های نمونه گیری و تهیه گستره انگلها و بررسی میکروسکوپیک آن ها ۳- تفسیر تست های سرولوژیک بیماری های انگلی (ارائه مورد Case Presentation و آزمایشات واقعی)	محتوای ضروری
	توضیحات

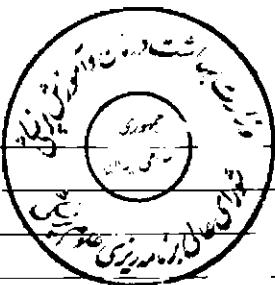

۱۲۹	کد درس
قارچ شناسی پزشکی	نام درس
علوم پایه	مرحله ارائه درس
-	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل ۱۹ ساعت	ساعت آموزشی
۱۵ ساعت	
انتظار می رود دانشجو در پایان این درس بتواند قارچهای مهم بیماری زا را بشناسد. عوامل قارچی ایجاد کننده بیماری ها را بازشناسی کند. از انتشار جغرافیائی هر یک از عفونت های قارچی و وضعیت بروز و شیوع آنها خصوصاً در مناطق مختلف کشور ایران آگاهی داشته باشد. بیماری های ناشی از قارچ های مهم را بتواند با استفاده از لام تشخیص دهد. و روش های پیشگیری و کنترل هر یک از بیماری های قارچی را بداند و بتواند توضیح دهد.	هدف های کلی
در این درس دانشجویان با عوامل اتیولوژیک بیماری های قارچی آشنا می شوند. راه انتقال هر یک، پاتوژن و پیش آگهی آنها را آموزش خواهند دید. تشخیص آزمایشگاهی و درخواست نوع آزمایش و نیز آشنایی با اصول درمان؛ استفاده از داروهای موثر و رایج در کشور و نیز آشنایی با روش های پیشگیری و کنترل این بیماری ها از موارد عدم آموزشی در درس قارچ شناسی پزشکی می باشد.	شرح درس
۱- کلیات قارچ شناسی پزشکی ۲- عوامل بیماریهای قارچی سطحی ۳- عوامل بیماریهای قارچی پوستی (جلدی) ۴- عوامل بیماریهای قارچی زیرپوستی (زیرجلدی) ۵- عوامل بیماریهای قارچی سیستمیک شامل عفونت های قارچی در بیماران نارسایی ایمنی ۶- کپک های غذایی، کاندیدا آلبیکانس، آسپرژیلوس، موکور مایکوکوکس، کچلی ها و سایر موارد شایع ۷- خصوصیات مرفلوژیک و بیولوژیک عوامل قارچی ۸- چرخه زندگی عوامل قارچی، عوامل بیولوژیک، محیطی و دیگر رفتارهای فردی موثر در برقراری سیر تکاملی آنها ۹- مخازن اصلی، میزبان های نهائی و واسط هر انکل و نقش بیولوژیک ناقلين در توسعه و تکامل عوامل قارچی ۱۰- خصوصیات اپیدمیولوژیک، انتشار جغرافیائی و علامت بالینی و پاتولوژیک بیماری های قارچی ۱۱- انواع روش های تشخیص آزمایشگاهی عفونت های قارچی ۱۲- اصول درمان بیماری های قارچی و میزان حساسیت آنها نسبت به داروهای رایج. ۱۳- راه های کنترل و پیشگیری عوامل قارچی بیماریزا	محتوای ضروری
عنوانین کلی مباحثت عملی: - مشاهده گستره از پیش تهیه شده قارچهای شایع زیر میکروسکوپ همراه با موارد Case Presentation بالینی - نمونه گیری، تهیه گستره با روش KOH و بررسی میکروسکوپیک و تشخیص نمونه برای قارچ ها	توضیحات

۱۲۰	کد درس
ویروس شناسی پزشکی	نام درس
علوم پایه پزشکی	مرحله ارائه درس
دروس پیش نیاز	نوع درس
ساعت آموزشی	ساعت آموزشی
هدف های کلی	هدف های کلی
۱- آشنایی با کلیات علم ویروس شناسی پزشکی	
۲- شناخت ساختار، خصوصیات، مشخصات و تکثیر ویروس های بیماریزا در ارتباط با پدیده های بالینی (علائم، پانولوژی، بروز و اپیدمیولوژی) عفونتهای ویروسی در انسان	
۳- آشنایی با روشاهای تشخیص و کاربرد متدهای ویروس شناسی در شناخت پدیده های بالینی و اپیدمیولوژیک عفونت های ویروسی	
این درس به منظور آشنایی با کلیات ویروس شناسی پزشکی، شناخت ویژگی های ویروس های بیماریزا، روشاهای تشخیص و اپیدمیولوژی عفونت های ویروسی در ایران ارائه می شود.	شرح درس
۱- کلیات ویروس شناسی	محتوای ضروری
تعریف و تاریخچه	
ساختمان و بیولوژی مولکولی ویروسها	
خواص ویروسها	
تکثیر ویروسها	
روابط بین ویروسها و سلول میزبان	
روشاهای آزمایشگاهی تشخیص بیماریهای ویروسی	
باکتریوفاژها	
۲- ویروس شناسی سیستماتیک	
طبقه بندی ویروس ها	
شناخت ویژگیها و نقش پاتوژنیک ویروس های DNA در بیماریها	
شناخت ویژگیها و نقش پاتوژنیک ویروس های RNA در بیماریها	
ویروس های شایع بیماریزا در دستگاههای بدن	
نقش ویروس ها در ایجاد سرطان	
مکانیسمهای کلی تاثیر داروها بر ویروس ها	
	توضیحات

دروس اینمنی شناسی:
ایمنی شناسی پزشکی
ایمنی شناسی بالینی

کد درس	۱۳۱
نام درس	ایمنی شناسی پزشکی
مرحله ارائه درس	علوم پایه / مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	-
نوع درس	ساعات آموزشی
هدف های کلی	حیطه شناختی:

در پایان این درس دانشجو باید با مبانی علم اینمنی شناسی، اعضاء، ملکول ها و سلول های درگیر در دستگاه اینمنی آشنا شود و مکانیسم های متفاوت دستگاه اینمنی در برخورد با عوامل بیگانه را درک کند. همچنین چگونگی پاسخ اینمنی در بیماری های مختلف اعم از بیماری های عفونی، سرطان، خود اینمنی، پیوند ریباموزد و مکانیسم های اینمنی را در شناسایی و تشخیص انواع بیماری ها درک کند.

حیطه مهارتی:

آنلاین دانشجویان پزشکی با نحوه انجام روش های تشخیصی اینمنی و سرولوژی و کاربرد آنها در تشخیص انواع بیماریها، چگونگی تجهیز و تحلیل آزمایشات اینمنی و سرولوژی (از نظر مثبت و منفی بودن)، و انجام انواع آزمایشات اینمنی و سرولوژی اعم از تست های آگلوتیناسیون، پرسپیتاسیون، همولیز و ...

شرح درس

درس اینمنی شناسی پزشکی به منظور آشنایی دانشجویان پزشکی با مبانی پایه علم اینمنی شناسی، سلول ها و ملکول های درگیر در دستگاه اینمنی، نقش دستگاه اینمنی در بیماری های مختلف و چگونگی عملکرد اجزای مختلف دستگاه اینمنی (ایمنی ذاتی و اینمنی اکتسابی)، شناسایی انواع سلول های موثر اینمنی اعم از سلول های اینمنی ذاتی و اینمنی اختصاصی، آشنایی با لنفوسیت های B و T و چگونگی پاسخ آنها به آنتی زن، آشنایی با پدیده تحمر یا تولارس و نقش آن در بیماری های خود اینمن، آشنایی با چگونگی پاسخ اینمنی به آنتوژنها، عملکرد دستگاه اینمنی در پیوند، چگونگی پاسخ اینمنی در سرطان، چگونگی پاسخ اینمنی در واکنش های زیستی و آنژری، استفاده از مولکولها، آنتی بادیها و سلولهای اینمنی در تشخیص و درمان انواع بیماریها می باشد.

بخش عملی درس اینمنی شناسی، به منظور آشنایی دانشجویان پزشکی با روش های تشخیصی سرولوژی رایج جهت تشخیص بیماری های عفونی (انگلی، باکتریایی، ویروسی و قارچی)، گروه های خونی، بیماری های اتو ایمیون، سرطان و ... بر نامه ریزی گردیده است. در این درس دانشجویان روش های ساده آزمایشگاهی سرولوژیک را در آزمایشگاه انجام می دهند و تفسیر نتایج آزمایشات را مشاهده می کنند. همچنین با آزمایشات تخصصی تر و کاربرد آنها در تشخیص بیماریها بصورت تشریحی آشنایی شوند.

محتوای ضروری

در جدول عناوین مباحث نظری اینمنی شناسی پزشکی

توضیحات

پرسش های این درس از آزموز جامع علوم پایه حذف و در آزمون پیش کارورزی منظور خواهد شد.

عنایون مباحث نظری اینمنی شناسی پزشکی

۱- کلیات دستگاه اینمنی: تاریخچه- کلیات اینمنی ذاتی و اختصاصی- کلیات اینمنی هومودال و سلولی- انواع اینمنی سازی و مصنوعی

۲- سلولها و بافت های دستگاه اینمنی: اینمنو لوژی مخاطری و پوست:

سلولها: اشاره ای به لنفوسیت ها، منوستی ها، گولونولوستی ها

بافت ها: اندام های لنفاوی مرکزی و محیطی

معروف ساختار آناتوکسیک و سلولی دستگاه های مخاطی- آشنایی با اندام های لنفاوی مخاطی سازمان یافته و پراکنده- نقش A و B

ایمنی شیر مادر

۳- معرفی آنتی زنها و خصوصیات آنها: ایمونوژن هاپتن- تولروژن- آنرژن- سوپر آنتی زن و میتوژن- آنتی زنها و ابسته به تیموس و مستقل از تیموس

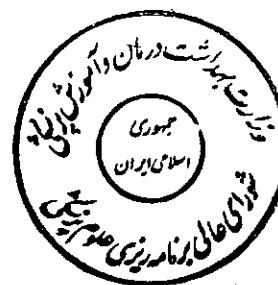
۴- آشنایی با آنتی بادیها و انواع آنها: ساختمن آنتی بادی انواع ایمونو گلوبولین ها- عملکردهای ایمونو گلوبولین ها

۵- اینمنی ذاتی و التهاب: شیوه شناسایی در اینمنی ذاتی- پذیرنده های سلولی و شناور اینمنی ذاتی- سلولهای اینمنی ذاتی- مولکولهای اینمنی ذاتی فرآیند التهاب حاد و مزمن

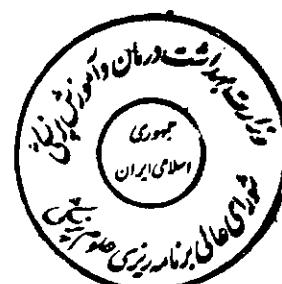
۶- دستگاه کپلمان و نقش آن در دفعه از بدن: راههای فعال شدن کپلمان- عملکردهای کپلمانی- گیرنده های مهار کننده

برنامه آموزشی رشته پزشکی در مقطع دکتری عمومی

۷	آشنایی با سنتگاه MHC و ایمپونوژنیک: اساس ژنتیک MHC و گوارش آن، ساختمان مولکولهای MHC-شیوه نگهداری - نقش آنها در سیتم ایمنی
۸	فرآیند بیگاه خواری و عرضه آنتی ڈن به سلولهای T: بیگانه خواری- انفجار تنفسی - فرآیند پردازش و عرضه آنتی ڈن در مسیرهای اندوستیک و سیتوزودیسک
۹	مکانیسم های ایمنی هومورال: چکیده ای درباره تکامل لنفوسيت های B- چگونگی فعال شدن لنفوسيت های B- نقش لنفوسيت های T در ایمنی هومورال فرآیند حذف آنتی ڈن در پاسخ هومورال
۱۰	مکانیسم های ایمنی سلولی: چکیده ای درباره تکامل لنفوسيت های T- چگونگی فعال شدن لنفوسيت های T- الگوهای مختلف پاسخ ایمنی سلولی - فرآینده حذف آنتی ڈن در پاسخ سلولی
۱۱	مکانیسم های تولرنس و خود ایمنی: انواع عمل (مرکزی و محیطی) - تحمل مرکزی در سلولهای T, B- تحمل محیطی در سلولهای T, B - مکانیسم های شکست تحمل با ودی و ایجاد خود ایمنی
۱۲	سایتوکین ها
عنوان: مذاکت عملی ایمنی شناسی پرسنکی	
۱	۱- مقدمه‌ای بر روشهای سرولوری و واکنش های آنتی ڈن و آنتی بادی
۲	۲- انجام آزمایش C-reactive protein (CRP) و آگاهی از موارد کاربرد و تفسیر آن
۳	۳- انجام آزمایش Rheumatoid arthritis latex (RA-Latex) آشنایی با موارد کاربرد و تفسیر آن و همچنین موارد مثبت و منفی کاذب آن
۴	۴- انجام آزمایش ویدال، رایت و آگاهی از موارد کاربرد و تفسیر آن - همچنین آشنایی با موارد مثبت و منفی کاذب آن
۵	۵- انجام آزمایش گروه‌بندی مستقیم و غیر مستقیم سیستم ABO و آشنایی با کاربرد آنها- انجام آزمایش Rh-dü و آگاهی از کاربرد آن در انتقال خون
۶	۶- دمونستراتیو آزمایش‌های کومبس مستقیم و غیرمستقیم و آشنایی کامل با کاربرد آنها
۷	۷- انجام آزمایش‌های کراس‌ماج (سازگاری گروه خون) و آشنایی با تفسیر و کاربرد آن - همچنین رعایت فاکتورهایی که در انتقال خون لازم است
۸	۸- Anti- CCP برای آرتیت روماتوئید
۹	۹- RPR برای سیفلیس
*آزمایش های تشخیصی بیماری های مختلف بر اساس آکلوتیناسون فعال، پاسیو، لاتکس آکلوتیناسیون- فلوكولاسیون الیزا بصورت تئوری شرح داده شود و بصورت عملی انجام شود.	

کد درس	۱۲۲
نام درس	ایمنی شناسی بالینی
مرحله آموزشی	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	ایمنی شناسی پزشکی
نوع درس	نظری (۱ واحد)
ساعت آموزشی	۱۷ ساعت
ساعت	- ساعت
عملی	کل (۱ واحد)
هدف های کلی	<p>۱- آشنایی با مبانی علم ایمنی شناسی کاربردی</p> <p>۲- آشنایی با اهمیت و کاربردهای علم ایمنی شناسی در درمان انواع بیماری ها</p> <p>۳- آشنایی با مولکولها و سلولهای ایمنی که در حال حاضر به عنوان تشخیص و درمان بیماریهای مختلف استفاده می شوند</p>
شرح درس	درس ایمنی شناسی پزشکی به منظور آشنایی دانشجویان پزشکی با اهمیت و کاربرد علم ایمنی شناسی، نقش دستگاه ایمنی در بیماریهای مختلف، آشنایی با ایمونوپاتوژن بیماریهای خود این، آشنایی با ایمونوپاتوژن بیماری های عفونی، ایمونوپاتوژن رد پیوند اندام ها، ایمونوپاتوژن سرطان و کاربرد عوامل ایمونولوژیک در درمان آن، ایمونوپاتوژن بیماری های ازدیاد حساسیت و آرژی، استفاده از مولکولها، آنتی بادیها و سلولهای ایمنی در تشخیص و درمان انواع بیماریها می باشد.
محتوای ضروری	<p>۱- واکسیناسیون و ایمنی سازی</p> <p>۲- آرژی و ازدیاد حساسیت فوری. ازدیاد حساسیت تیپ II, III, IV</p> <p>۳- ایمونوهماتولوژی</p> <p>۴- بیماریهای خود ایمنی</p> <p>۵- سرطان و انواع ایمونوتراپی های رایج</p> <p>۶- بیماریهای نقص ایمنی</p> <p>۷- پاسخ های ایمنی در مقابل باکتری ها، ویروس ها، انگل ها و قارچ ها</p>
توضیحات	<p>مباحث غیر الزامی (Non-core) ایمنی شناسی:</p> <ul style="list-style-type: none"> ایمیونولوژی تغذیه و ورزش* ساکونورا ایمیونولوژی* ایمیونولوژی سالمندان* ایمنوتراپی و انواع آن* ایمیونولوژی پیوند* ایمیونولوژی حاملگی* <p>این مباحث در برنامه دوره دکترای پزشکی عمومی به میزان ۹ ساعت (نیم واحد) درس انتخابی تحت عنوان "ایمیونولوژی کاربردی پیشرفته" قابل ارائه است.</p>

دروس پژوهشی اجتماعی و علوم سلامت:

اپیدمیولوژی بیماریهای شایع غیرواکیر در کشور
 اپیدمیولوژی بیماریهای شایع واکیر در کشور
 اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده

اصول خدمات سلامت

اصول اپیدمیولوژی

آمار پژوهشی

روش تحقیق و پژوهشی مبتنی بر شواهد

کد درس ۱۲۲

نام درس اصول خدمات سلامت

مرحله آموزشی علوم پایه پزشکی

نیاز دروس پیش نیاز

نوع درس نظری

ساعت آموزشی ۲۶ ساعت

هدف های کلی

دانشجو در این درس باید با کلیات و تاریخچه سلامت در ایران و جهان و با انواع نظام های عرضه سلامت در جهان آشنا شود. مفاهیم سلامت و بیماری را درک کند، و خطرات تهدید کننده سلامت و گذار سلامت در جهان و ایران را بشناسد. با مفهوم سلامت برای همه و سطوح پیشگیری آشنا شده و بتواند مراقبت های بهداشتی اولیه را بکار گیرد و بر اساس سطوح پیشگیری مراجعین را مدیریت و ارزیابی خطر کند. با نقش سازمان های ملی و فرا ملی در توسعه سلامت آشنا شود. با مفاهیم اولیه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت آشنا شده و بتواند ارتباط بهداشتی برقرار کند و مراجعین را در زمینه خدمات سلامت آموزش بدهد. با اهداف توسعه پایدار آشنا شود و نقش عوامل اجتماعی موثر بر سلامت را شناخته تا بتواند در مدیریت بیمار آن را به کار بیند. با اهمیت بهداشت محیط، و بهداشت حرفه ای آشنا شده و نقش آنها را در ارتقای سلامت جمعیت بشناسد. با بهداشت مواد غذایی و نقش تغذیه در سلامت اشنای پیدا کرده و بتواند در حوزه های مرتبط اصول آن را به کار بیند. اهمیت سلامت دهان و دندان را درک کند. با ارزیابی فناوری سلامت آشنا شود. برنامه ایمن سازی را بشناسد و بتواند اجرای آنرا هدایت نماید.

شرح درس

در این درس دانشجو با اصول اولیه و زیر بنایی سلامت آشنا می شود تا بتواند به عنوان پژوهش در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند.

محتوای ضروری

۱. کلیات و تاریخچه سلامت عمومی در ایران و جهان- سیر تکامل شامل: HFA, Millennium Development Goals (MDGs), primary healthcare (PHC), universal health coverage (UHC)

۲. مفاهیم سلامت و بیماری و سطوح پیشگیری

۳. نظام مراقبت های اولیه سلامت - ۱ (PHC)

۴. نظام مراقبت های اولیه سلامت - ۲ (PHC)

۵. سیمای سلامت در جهان و ایران بر اساس شاخص ها

۶. سازمان های محلی، ملی و فراملی مرتبط با سلامت

۷. عوامل محیطی مرتبط با سلامت (هوای آب، مواد زائد جامد و پسماندها، مواد غذایی)

۸. عوامل اجتماعی مرتبط با سلامت*

۹. سلامت و ایمنی محیط کار

۱۰. اصول و کلیات ایمن سازی

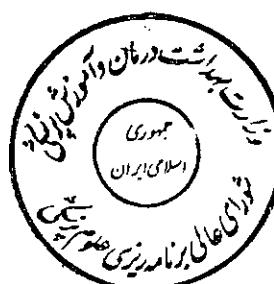
۱۱. اصول مدیریت خدمات سلامت

۱۲. آموزش و ارتقای سلامت

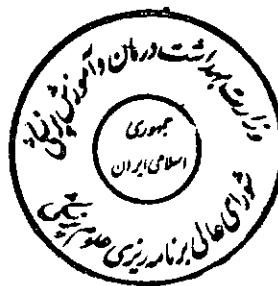
۱۳. حقوق دریافت کنندگان خدمات سلامت

توضیحات

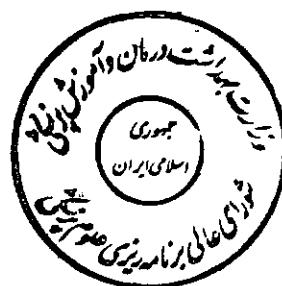
* عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت و اهداف توسعه پایدار از گزارش سالانه سازمان بهداشت جهانی

کد درس	۱۲۴
نام درس	اصول اپیدمیولوژی
مرحله آموزشی	علوم پایه پزشکی
دروس پیش نیاز	
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۲۴ ساعت
ساعت	- ساعت
کل	۲۴ ساعت
هدف های کلی	<p>انتظار می رود دانشجو پس از گذراندن این درس به اهداف زیر دست یابد:</p> <ol style="list-style-type: none"> آشنایی با تعریف، کاربردها، تاریخچه و مفاهیم اپیدمیولوژی درک و به کار بستن نحوه انتقال بیماری ها، تشخیص اپیدمی و روش کنترل آن درک مفاهیم بروز بیماری، اندازه های سلامت و بیماری و دستگاه مراقبت از سلامت را درک کند محاسبه و تفسیر اندازه های بیماری را محاسبه و تفسیر نماید. درک مفهوم تاریخچه طبیعی و پیش آگهی بیماری شناسایی و به کار بستن طبقه بندی انواع مطالعات در تحقیقات علوم پزشکی درک و به کار بستن نحوه اندازه گیری خطر درک تفاوت بین ارتباط و علیت و اصول هیل شناسایی معیارهای روایی آزمونهای تشخیصی محاسبه شاخص های اعتبار و روایی آزمونها و برقراری ارتباط بین آنها و اصول غربالگری بیماریها
شرح درس	در این درس دانشجو با اصول اولیه و زیر بنایی اپیدمیولوژی آشنا می شود تا بتواند به عنوان پژوهش با شناخت سیمای اپیدمیولوژیک بیماریها و شاخصها و میزانهای مربوط به آنها در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند.
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> مقدمه، تاریخچه، و کاربرد اپیدمیولوژی نحوه انتقال بیماری ها، اپیدمی و کنترل آن وقوع بیماری ها: مراقبت و اندازه های ابتلاء وقوع بیماری ها: اندازه های مرگ و سایر اندازه های سلامت تاریخچه طبیعی بیماری و پیش آگهی اصول مطالعات مقطعی و اکولوژیک اصول مطالعات مورد - شاهدی و کوهورت برآورد خطر اصول مطالعات مداخله ای ارزیابی آزمون های تشخیصی اصول و کاربرد غربالگری ارتباط آماری و علیت
توضیحات	

کد درس	۱۲۵
نام درس	آمار پزشکی
مرحله آموزشی	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	اصول اپیدمیولوژی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۷ ساعت
هدف های کلی	هدف از ارائه درس آمار برای دانشجویان پزشکی، فهم مبانی آمار، شناسایی اصطلاحات و مفاهیم رایج، و درک ملاحظات مرتبط با استنباطهای آماری است. بنابراین، انجام جزئیات محاسبات و تسلط به تکنیکهای آماری به جز مواردی که برای وصول به هدف فوق الزامی است، در محدوده اهداف این درس قرار نمی گیرد.
شرح درس	در این درس دانشجو با اصول اولیه و زیر بنایی آمار حیاتی آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک با انجام انواع مطالعه و قضاوی در مورد مطالعات انجام شده در یافتن راهکارهای حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند.
محنواه ضروری	توصیف داده ها، شاخص های مرکزی و پراکنده ای احتمال، انواع آن و کاربرد در پزشکی توزیع نرمال و کاربرد آن در علوم پزشکی توزیع دو جمله ای و پواسون برآورد نقطه ای و فاصله ای (حدود اطمینان) آزمون فرضیه و کاربرد نرم افزار های آماری در آن آزمون تی مستقل و تی زوج و کاربرد نرم افزار های آماری در آن آزمون کای دو و همبستگی و کاربرد نرم افزار های آماری در آن
توضیحات	

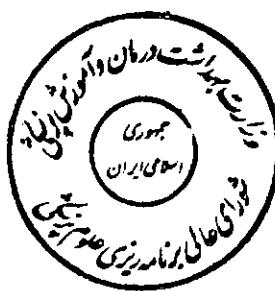
کد درس	۱۲۶
نام درس	روش تحقیق و پژوهشی مبتنی بر شواهد
مرحله آموزشی	مقدمات بالینی/کارآموزی
دروس پیش نیاز	۱- اصول اپیدمیولوژی ۲- آمار پژوهشی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۷ ساعت
هدف های کلی	چهارچوب یک پژوهش را شرح دهد. یک پژوهش را شرح دهد. چهارچوب و شیوه کلی نگارش یک مقاله علمی را شرح دهد. اهمیت و جایگاه پژوهشی مبتنی بر شواهد را شرح دهد. بتواند پرسش های بالینی و سایر پرسش های مرتبط با سلامت را به یک پرسش قابل جستجو و فرموله تبدیل کند. جستجوی شواهد را بر اساس پرسش فرموله انجام دهد. بتواند چند مقاله پژوهشی را از نظر آماری و روش تحقیق بررسی کرده و نقد نماید. اصول اخلاق در پژوهش را بداند و بتواند انها را در تحقیق به کار بندد.
شرح درس	در این درس دانشجو نحوه انجام تحقیق، جستجوی مقالات و روش های پژوهشی مبتنی بر شواهد شامل نقد شواهد را می آموزد
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> ۱- انتخاب عنوان و بیان مسطله تحقیق ۲- جستجوی الکترونیک مبتنی بر شواهد پژوهشی (۱) ۳- اهداف، پرسش ات، فرضیه و انواع متغیر ها ۴- جمعیت، نمونه و روش های نمونه گیری ۵- روش های مطالعه کیفی ۶- انتخاب نوع مطالعه ۷- روش جمع آوری و ارائه داده ها ۸- اخلاق در پژوهش ۹- مدیریت پژوهش ۱۰- روش علمی نگارش مقاله و انتشار نتایج (انتخابی) ۱۱- اصول پژوهشی مبتنی بر شواهد ۱۲- نحوه تشکیل یکپرسش قابل جستجو ۱۳- جستجوی الکترونیک مبتنی بر شواهد پژوهشی (۲) ۱۴- اصول کاربردی نقد مقالات و کاربرد آنها در پژوهش
توضیحات	

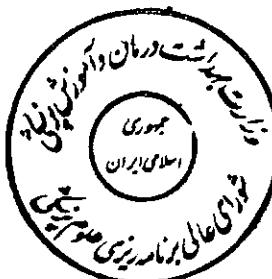
۱۲۷	کد درس
اپیدمیولوژی بیماریهای شایع واکیر در کشور	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله آموزشی
اصول اپیدمیولوژی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۱۷ ساعت	ساعت آموزشی
کل	عملی
۱۷ ساعت	- ساعت
در پایان این درس انتظار می رود دانشجو اپیدمیولوژی بیماری های واکیر در ایران را از نظر توزیع مکانی و جغرافیایی، خصوصیات فردی، عوامل خطر، روش های پیشگیری و کنترل آنها توضیح دهد و در بالین جهت تعیین بهترین روش پیشگیری و برآورد پیش آگهی آنها را بکار بندد.	هدف های کلی
در این درس دانشجو با اپیدمیولوژی بیماریهای واکیر شایع در کشور آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند.	شرح درس
۱- مقدمه ای بر اپیدمیولوژی بیماریهای واکیر، اصول مراقبت بیماری ها و نظام مراقبت ۲- بیماری های منتقله از راه جنسی ۳- سندروم نقص اکتسابی دستگاه ایندی (ایدز) ۴- هپاتیت ها ۵- بیماری های قابل پیشگیری با واکسن ۶- آنفلوآنزا و بیماری های نوپدید و بازپدید ۷- عفونت های گوارشی (عفونت های سالمونلایی، شیگلایی، ژیاردیازیس، آمیبیازیس، توکسوپلاسموز و وبا) ۸- سل و جذام ۹- اپیدمیولوژی بیماری های مشترک انسان و حیوان ۱۰- بیماری های دارای مخزن (مالاریا، لیشمانیا) ۱۱- عفونت های بیمارستانی و مقاومت های میکروبی	محتوای ضروری
*توصیه می شود این درس همزمان و یا نزدیک به زمان کارآموزی بیماریهای عفونی ارائه گردد.	توضیحات

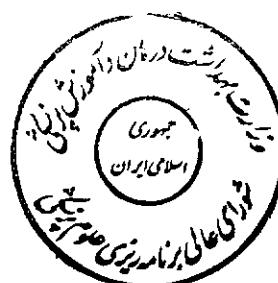
۱۲۸	کد درس
اپیدمیولوژی بیماریهای شایع غیرواکیر در کشور	نام درس
مقدمات بالینی / کارآموزی	مرحله آموزشی
اصول اپیدمیولوژی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل ۱۷ ساعت	۱۷ ساعت ساعت آموزشی
دشجو در پایان این درس انتظار می رود اپیدمیولوژی بیماری های غیر واکیر در ایران را از نظر توزیع مکانی و جغرافیایی، خصوصیات فردی، عوامل خطر، روش های پیشگیری و کنترل آنها توضیح دهد و در بالین جهت تعیین بهترین روش پیشگیری و برآورد پیش آگهی آنها را بکار بندد.	هدف های کلی
در این درس دشجو با اپیدمیولوژی بیماریهای غیرواکیر شایع در کشور آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمیعت فعالیت کند.	شرح درس
۱- مقدمه ای بر اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واکیر، اصول مراقبت بیماری ها و نظام مراقبت ۲- اپیدمیولوژی آترواسکلروز و پروفشاری خون ۳- اپیدمیولوژی دیابت، چاقی و هیپرلیپیدمی ۴- اپیدمیولوژی حوادث و سوانح ۵- اپیدمیولوژی بدخیمی ها (سرطان پستان، ریه، معده، پروستات، مری، کولون، و پوست) ۶- اپیدمیولوژی بیماری های روانی (افسردگی، اضطراب، خودکشی، خشونت خانگی و...) و اعتیار ۷- اپیدمیولوژی آنمی فقر آهن و بیماری های تیروئید	محتوای ضروری
	توضیحات

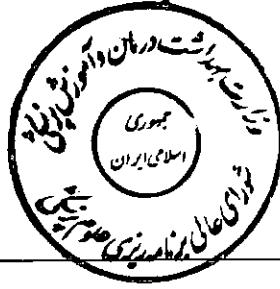

۱۲۹	کد درس
اصول جمیعت شناسی و سلامت خانواده	نام درس
کارآموزی	مرحله آموزشی
اصول خدمات سلامت	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
ساعت ۳۴	ساعت آموزشی
کل ۲۴ ساعت	هدف های کلی
در پایان این درس انتظار می رود دانشجویان سیر تحول و شاخصهای جمیعتی ایران و جهان و مفاهیم توسعه پایدار و سیاستهای جمیعتی را شرح دهند. اصول سلامت خانواده و باروری را توضیح دهند و بتوانند برنامه های مراقبتی این حیطه را شرح دهند. برنامه کشوری کودک سالم را شرح دهند و برنامه های سلامت مدارس، نوجوانان و جوانان، میانسالان و سالمندان را شرح دهند. اهمیت سلامت روان را درک کرده باشد و برنامه های آن را توضیح دهد.	در این درس دانشجو با اصول اولیه جمیعت شناسی و سلامت خانواده آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد، خانواده و جمیعت فعالیت کند.
شرح درس	
۱	محفوای ضروری
۲	جمیعت، توسعه پایدار و سیاست های جمیعتی
۳	کلیات و اصول سلامت خانواده
۴	کلیات سلامت باروری و شاخص های جمیعتی
۵	سلامت و مشاوره های قبل از بارداری
۶	مراقبت های دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان
۷	فاصله گذاری میان تولد ها و روش های آن
۸	نوزاد سالم و آسیب پذیر
۹	ترویج تغذیه با شیر مادر
۱۰	رشد فیزیکی کودک از تولد تا پایان بلوغ (شاخص ها و روش های ارزیابی)
۱۱	تکامل همه جانبی اوایل کودکی و غربالگری اختلالات تکاملی
۱۲	برنامه کشوری کودک سالم (۱) مراقبت سلامت و این سازی
۱۳	برنامه کشوری کودک سالم (۲) ارتقای سلامت
۱۴	سلامت دانش آموزان و بهداشت مدارس*
۱۵	سلامت نوجوانان و جوانان*
۱۶	سلامت میانسالان (مرد و زن) *
۱۷	سلامت سالمندان*
۱۸	سلامت روان
	خشنوت و آسیب های اجتماعی (این مبحث می تواند در هر گروه سه گنجانده شود)
	* عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت و اهداف توسعه پایدار از گزارش سالانه سازمان بهداشت جهانی
	* توصیه می شود این درس هم زمان با کارآموزی پزشکی به عنوان بخش نظری پزشکی اجتماعی / خانواده ارائه گردد.
	توضیحات

۱۴۰	کد درس
روانشناسی سلامت	نام درس
علوم پایه / مقدمات بالینی	زمان ارائه درس
ندارد	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۳۴ ساعت	ساعت آموزشی
۲۴ ساعت	دانشجو باید در پایان این درس :
	۱. حیطه های مختلف علم روانشناسی را بشناسد ۲. ضمن آشنایی با ویژگیهای روانشناسی عمومی انسانها از جمله هوش، شخصیت، حافظه، شناخت، هیجانها و یادگیری - رابطه آن ها را با ارتقای سلامت جسمی و روانی تعریف کند. ۳. به درک جامعی از نقش عوامل روانشناسی در ارتقای سلامت بهبود کیفیت زندگی و پیشگیری از اختلالات جسمی و روانی دست یابد.
	هدف های کلی
با استفاده از مفاهیم این درس، دانشجویان می توانند به تصویری کنترده از رابطه متقابل روان و جسم دست یابد و در حیطه فعالیت بالینی خود نقش عوامل روانشناسی را در پیشگیری بروز و سرعت بخشیدن به روند درمان در نظر گیرند.	شرح درس
۱- روانشناسی، پزشکی و سلامت* ۲- مغز، شناخت، هیجان و رفتار ۳- رشد روانی ۴- سلامت و رفتار ۵- انگیزه، هیجان و سلامت ۶- حافظه، یادگیری و سلامت ۷- استرس، اینی شناسی و سلامت ۸- اختلالات روانی ۹- توان بخشی و مداخلات روانشناسی ۱۰- شخصیت و سلامت ۱۱- اعتیاد: آسیب شناسی و عوارض ۱۲- خودکشی: سبب شناسی و عوارض ۱۳- هوش ۱۴- روانسنجی*	محتواه ضروری
*با تأکید بر ابعاد سلامت شامل سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، سلامت معنوی(Spiritual health) و سلامت نفس(Self / Psychology of self) **آشنایی با کاربرد تست های روانسنجی در پزشکی شامل آزمونهای سطح: General Health Questionnaire (GHQ), Minnesota- Multiphasic-Personality-Inventory (MMPI), Mindful Cognitive Movement Therapy (MCMT I)	توضیحات

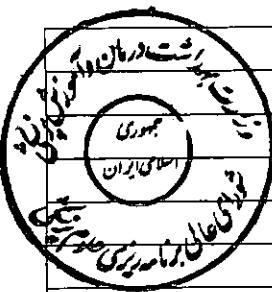
دروس آداب پزشکی:

- ۱ آداب پزشکی
- ۲ آداب پزشکی
- ۳ آداب پزشکی
- ۴ آداب پزشکی

کد درس	۱۴۱
نام درس	آداب پزشکی ۱
مرحله ارائه درس	علوم پایه
دروس پیش نیاز	
نوع درس	
ساعت آموزشی	- ساعت ۱۷
اهداف اختصاصی:	
اهداف حیطه شناختی:	<ul style="list-style-type: none"> - با مجموعه توانمندی های مورد انتظار از دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی آشنا باشد. - با مفاهیم اخلاقی و اصول رفتار حرفه ای در طب آشنا باشد. - با اصول پایه یادگیری طب و برنامه ریزی موثر برای عمل به آن آشنا باشد. - با دانش پایه مهارت های ارتباطی بین فردی جهت برقراری ارتباط مؤثر با اساتید، کارکنان، خانواده و دوستان خود آشنا باشد.
اهداف حیطه نگرش:	<ul style="list-style-type: none"> - نسبت به کسب توانمندی های مورد انتظار در طی دوران تحصیل خود احساس مسئولیت کرده و خود را ملزم به کسب آنها بداند. - به جایگاه ویژه حرفه ای وجود حساسیت های اخلاقی در رشته پزشکی توجه کند. - تمام امور آموزشی اعم از تکالیف و وظایف محوله را به طور منظم و به موقع انجام دهد. - مهارت های مطالعه و مدیریت زمان (از قبیل مدیریت زمان، مدیریت سبک یادگیری و مطالعه) را در تنظیم فعالیت های آموزشی خود به کار بیندد.
اهداف حیطه مهارتی:	<ul style="list-style-type: none"> - اصول رفتار حرفه ای را در عملکرد خود رعایت نموده و رفتار و ظاهر مناسب با شان دانشجوی پزشک داشته باشد. - بتواند با اساتید، مسئولان آموزشی و اداری ارتباط مناسب برقرار کند. - در روابط بین فردی، بیان مؤثر و صمیمی داشته باشد. - بتواند ارتباط کلامی و چشمی مناسبی برقرار کند. - بتواند فعالانه گوش کند. - با استفاده از اصول مهارت های مطالعه و مدیریت زمان، برنامه ریزی موثری برای یادگیری ارائه دهد.
شرح درس	درس آداب پزشکی (۱) به عنوان بخشی از قم طولی آداب حرفه ای در برنامه درسی پزشکی عمومی در نظر گرفته شده است که در قالب یک نیمسال قابل سازماندهی و ارائه می باشد.
	درس که در قالب ۵/ واحد عملی کارگاهی (۱۷ ساعت) سازمان دهی شده است به شرح آداب و مهارت های کلیدی که باید یک پزشک در حرفه طب برخوردار باشد می پردازد. این دوره با معرفی توانمندی های دوره پزشکی عمومی و شرح اهمیت آن در طی دوران تحصیل شروع می شود و با ارائه کلیات مربوط به مهارت های مقدماتی رفتار حرفه ای، ارتباطی و یادگیری موثر که یک دانشجوی پزشکی در بد و ورود به حرفه پزشکی فرا بگیرد ادامه می یابد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن ها را به دست آورند.
	این دوره می تواند در قالب چند کارگاه در طول نیمسال تحصیلی ارائه شود. برای اطمینان از اثربخشی دوره لازم است دانشگاه فرآیند و ابزارهای مناسبی برای ارزیابی نحوه بکارگیری آموخته های کارگاهی توسط دانشجویان در نظر بگیرد.
محتواي ضروري	<ul style="list-style-type: none"> - معرفی توانمندی های مورد انتظار از پزشک عمومی - اصول رفتار حرفه ای در طب (۱):

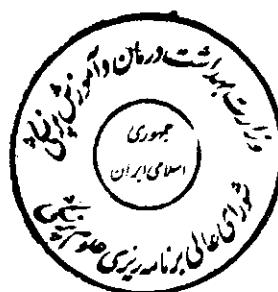
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح اهمیت نقش دانشجو به عنوان پزشک در حال تحصیل و مروء اصول رفتار حرفه ای در پزشکی - مهارت های ارتباطی بین فردی (۱): <ul style="list-style-type: none"> - اجزای ارتباطی و موانع ارتباط - اصول برقراری ارتباط موثر (تکنیک های گوش دادن فعال و خودبازنمایی) - استفاده از زبان بدن (کاربرد تکنیک های غیرکلامی در ارتباط) - اصول پایه یادگیری طب: - مهارت های مطالعه - مهارت های مدیریت زمان 	
<p>• این درس به عنوان بخشی از تم طولی آداب حرفه ای در برنامه درسی پزشکی عمومی در نظر گرفته شده است. از این رو، نتیجه ارزشیابی به صورت کیفی (با چهار درجه بیش از حد انتظار، در حد مطلوب، قابل قبول "با تذکر به تلاش بیشتر در دروس بعدی آداب پزشکی" و غیر قابل قبول) گزارش می شود. سه حالت اول قبول و در حالت چهارم مردود است و باید مجدداً درس را بگیرد.</p> <p>• این درس در آزمون جامع منظور نمی شود.</p> <p>• سرفصلهای ارائه شده در این درس، پیشنهادی است و کمیته برنامه درسی دانشگاه می تواند حسب ضرورت نسبت به تغییر این سرفصلها تا حد ۴۰ درصد اقدام نماید.</p>	<p>توضیحات</p>

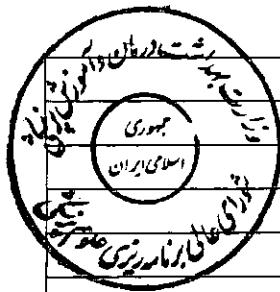

کد درس	۱۴۲
نام درس	آداب پزشکی ۲
مرحله ارائه درس	علوم پایه
دروس پیش نیاز	
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	- ساعت
اهداف اختصاصی:	<p>اهداف حیطه شناختی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - با اصول کلی کارتیمی، تکنیک های حل تعارض و همدلی آشنا باشد. - مراحل انجام بازاریابی و کارکرد آن در تحلیل تجارت را توضیح دهد. - با اصول کلی تفکر علمی آشنا بوده و بتواند استانداردهای تفکر را از یکدیگر افتراق دهد. <p>اهداف حیطه نگرشی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - به انجام فعالیت ها و کارهای تیمی علاقمندی نشان دهد. - در برخورد با انتقادهای اعضا گروه، رفتاری تقدیمی و منطقی نشان دهد. - در رویایی با مسایل، به تأمل و بازاریابی بر تجارت حاصل و تلاش برای ارتقاء عملکرد خود، توجه نشان دهد. - خود را ملزم به خودآموزی و به روز نگهداشت دانش و مهارت های خود بداند. - اصول هدف گذاری و برنامه ریزی موثر (از قبیل مدیریت زمان، مدیریت فرایند یادگیری و مطالعه) را در تنظیم فعالیت های آموزشی خود رعایت نماید. <p>اهداف حیطه مهارتی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - بتواند به عنوان عضوی از تیم با سایر دانشجویان کار گروهی انجام دهد و همکاری موثر داشته باشد. - شیوه های بازاریابی را در تجارت زندگی فردی و حرفه ای خود به کار گیرد. - برای تعارضات بین فردی راه حل پیدا کند. - مطالب ارایه شده و مولفه های فکری مرتبط با آن را بر اساس استانداردهای تفکر نقد کند. - با ارزیابی و تحلیل عملکرد خود بتواند نیازهای آموزشی خود را تشخیص داده و برنامه مناسب برای بهبود یادگیری خود ارائه نماید.
شرح درس	این درس که در قالب ۵/۵ واحد عملی کارگاهی (۱۷ ساعت) شامل "کارگاه کار گروهی و کار تیمی" و "کارگاه بازاریابی و تحلیل تجارت" برنامه ریزی شده است، به شرح آداب و مهارت های کلیدی که باید یک پزشک در حرفه طب برخوردار باشد می پردازد. این دوره با معرفی اصول کلی کارتیمی و تکنیک های حل تعارض و شیوه کاربرد مهارت همدلی با دیگران در مقایسه با هم دردی شروع می شود و با ارائه کلیات مربوط به مهارت های مقدماتی رشد فردی شامل مراحل انجام یک بازاریابی موثر و شناسایی و کنترل استرس ادامه می یابد. در انتها با توجه به لزوم ارتقاء تفکر عملی دانشجویان در مطالعه و یادگیری طب، ضمن معرفی اجزا و استانداردهای تفکر، مرور کلی بر انواع گزاره های تفکر و استدلال صورت می گیرد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن ها را به دست آورند.
محتواهای ضروری	<ul style="list-style-type: none"> - مهارت های ارتباط بین فردی (۲): - اصول کارتیمی - تکنیک های حل تعارض - اصول پایه رشد فردی (۱): - مدیریت یادگیری خود از طریق برنامه ریزی - مهارت بازاریابی و تأمل بر تجارت - مهارت های پایه تفکر علمی (۱): - مولفه های تفکر - انواع گزاره های تفکر - استانداردهای تفکر
توضیحات	این درس به عنوان بخشی از تم طولی آداب حرفه ای در برنامه درسی پزشکی عمومی در نظر گرفته شده است. از این رو، نتیجه ارزشیابی به صورت کیفی (با چهار درجه بیش از حد انتظار، در حد مطلوب، قابل قبول "با تذکر به

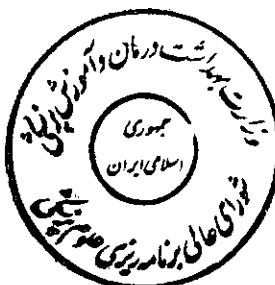
تلاش بیشتر در دروس بعدی آداب پزشکی" و غیر قابل قبول) گزارش می شود. سه حالت اول قبول و در حالت چهارم مردود است و باید مجددا درس را بگیرد ** این درس در آزمون جامع منظور نمی شود. *** سرفصلهای ارائه شده در این درس، پیشنهادی است و کمیته برنامه درسی دانشگاه می تواند حسب ضرورت نسبت به تغییر این سرفصلها تا حد ۴۰ درصد اقدام نماید.

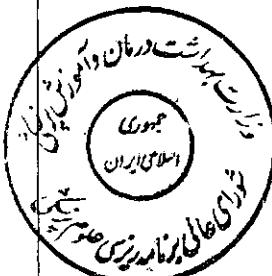

هدف های کلی	اهداف حیطه شناختی:	هدف های کلی
نحو درس	- به ضوابط و شرایط حاکم بر محیط بالین آشنا باشد.	نحو درس
نام درس	- نسبت به عملکرد اعضای تیم درمان و نقش آن ها در همکاری بین حرفه ای آشنا باشد.	نام درس
مرحله ارائه درس	- ضمن آشنایی با جایگاه حرفه ای یک پزشک در جامعه و نظام سلامت، ساختار، سلسله مراتب و وظایف هر یک از اجزا شبکه بهداشت و درمان کشور را شرح دهد.	مرحله ارائه درس
دروس پیش نیاز	- خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی را توضیح دهد.	دروس پیش نیاز
ساعت آموزشی	- اصول کلی ارائه همدلی را از همدردی افتراق دهد.	ساعت آموزشی
نوع درس	- با منشور اخلاق حرفه ای در بالین آشنا باشد.	نوع درس
کد درس	اهداف حیطه نگرشی:	کد درس
درستکاری و حفظ شأن پزشکی در محیط مجازی را مراعات کند.	- درستکاری و حفظ شأن پزشکی در محیط مجازی را مراعات کند.	درستکاری و حفظ شأن پزشکی
نسبت به شناسایی و کنترل اشتباهات و خطاهای شناختی ذهن توجه نشان دهد.	- نسبت به شناسایی و کنترل اشتباهات و خطاهای شناختی ذهن توجه نشان دهد.	نسبت به شناسایی و کنترل اشتباهات
به برقراری ارتباط توان با همدلی در برایر دوستان و خانواده و در برخورد با بیمار و خانواده وی اهمیت دهد.	- به برقراری ارتباط توان با همدلی در برایر دوستان و خانواده و در برخورد با بیمار و خانواده وی اهمیت دهد.	به برقراری ارتباط توان با همدلی
اهداف حیطه مهارتی:	اهداف حیطه مهارتی:	اهداف حیطه مهارتی
اصول رفتار حرفه ای را در عملکرد خود و در مواجه با محیط مجازی رعایت نماید.	- اصول رفتار حرفه ای را در عملکرد خود و در مواجه با محیط مجازی رعایت نماید.	اصول رفتار حرفه ای
علاوه بر محیط دانشگاهی در محیط های بالینی (مواجهه زودرس) نیز رفتار و ظاهر متناسب با شأن پزشک داشته باشد.	- علاوه بر محیط دانشگاهی در محیط های بالینی (مواجهه زودرس) نیز رفتار و ظاهر متناسب با شأن پزشک داشته باشد.	علاوه بر محیط دانشگاهی
توانایی به کارگیری مهارت همدلی را داشته باشد.	- توانایی به کارگیری مهارت همدلی را داشته باشد.	توانایی به کارگیری مهارت همدلی
با در نظر گرفتن خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی، استدلال و گفتمانی منطقی داشته باشد.	- با در نظر گرفتن خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی، استدلال و گفتمانی منطقی داشته باشد.	با در نظر گرفتن خطاهای استدلال
شرح درس	این درس که در قالب ۵/۰ واحد عملی کارگاهی (۱۷ ساعت) شامل "کارگاه خطاهای شناختی و خطاهای پزشکی" و "کارگاه مواجهه زودرس بالینی" برنامه ریزی شده است، به شرح آداب و مهارت های کلیدی که باید یک پزشک در حرفه طب برخوردار باشد می پردازد. این دوره ضمن فراهم سازی فرصت آشنایی دانشجویان علوم پایه با محیط بالین در قالب برنامه مواجهه زودرس، به معرفی نقش و عملکرد اعضای تیم درمان در همکاری بین حرفه ای می پردازد. همچنین در این دوره ساختار نظام سلامت و نقش پزشک در آن تشرییع و معرفی می گردد. با توجه به لزوم افتراق ارتباط توان با همدلی در مقابل همدردی، در این دوره انتظار می رود فرصت آشنایی و تمرین مهارت همدلی فراهم شود. در انتها مرور کلی بر شایعترین خطاهای شناختی و استدلالی با هدف ارتقاء مهارت های استدلال صحیح در دانشجویان صورت می گیرد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن ها را به دست آورند.	این درس که در قالب ۵/۰ واحد عملی کارگاهی (۱۷ ساعت) شامل "کارگاه خطاهای شناختی و خطاهای پزشکی" و "کارگاه مواجهه زودرس بالینی" برنامه ریزی شده است، به شرح آداب و مهارت های کلیدی که باید یک پزشک در حرفه طب برخوردار باشد می پردازد. این دوره ضمن فراهم سازی فرصت آشنایی دانشجویان علوم پایه با محیط بالین در قالب برنامه مواجهه زودرس، به معرفی نقش و عملکرد اعضای تیم درمان در همکاری بین حرفه ای می پردازد. همچنین در این دوره ساختار نظام سلامت و نقش پزشک در آن تشرییع و معرفی می گردد. با توجه به لزوم افتراق ارتباط توان با همدلی در مقابل همدردی، در این دوره انتظار می رود فرصت آشنایی و تمرین مهارت همدلی فراهم شود. در انتها مرور کلی بر شایعترین خطاهای شناختی و استدلالی با هدف ارتقاء مهارت های استدلال صحیح در دانشجویان صورت می گیرد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن ها را به دست آورند.
محتوای ضروری	آشنایی با محیط بالینی (مواجهه زودرس بالینی ۱) آشنایی با نقش اعضای تیم درمان و اصول همکاری بین حرفه ای آشنایی با نقش حرفه پزشکی در جامعه و در نظام سلامت مهارت های پایه تفکر علمی (۲):	آشنایی با محیط بالینی (واجهه زودرس بالینی)
توضیحات	• شناسایی و کنترل خطاهای شناختی و استدلال - مهارت های ارتباط بین فردی (۳): • همدلی - اصول رفتار حرفه ای در طب (۲): • اصول اخلاق حرفه ای در محیط مجازی	* این درس به عنوان بخشی از تم طولی آداب حرفه ای در برنامه درسی پزشکی عمومی در نظر گرفته شده است. از این رو، نتیجه ارزشیابی به صورت کیفی (با چهار درجه بیش از حد انتظار، در حد مطلوب، قابل قبول "با تذکر به

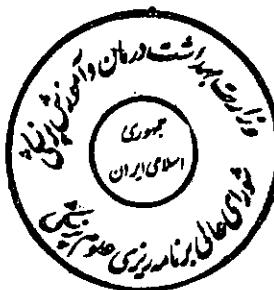
تلاش بیشتر در دروس بعدی آداب پزشکی "، و غیر قابل قبول) گزارش می شود. سه حالت اول قبول و در حالت چهارم مردود است و باید مجددا درس را بگیرد ** این درس در آزمون جامع منظور نمی شود. *** سرفصلهای ارائه شده در این درس، پیشنهادی است و کمیته برنامه درسی دانشگاه می تواند حسب ضرورت نسبت به تغییر این سرفصلها تا حد ۴۰ درصد اقدام نماید
--

کد درس	۱۴۴
نام درس	آداب پزشکی ۴
مرحله ارائه درس	علوم پایه
دروس پیش نیاز	
نوع درس	
ساعت آموزشی	هدف های کلی
هدف های کلی	<p>اهداف حیطه شناختی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - به مسئولیت ها و نقش های دانشجو پزشکی در تیم درمان آشنا باشد. - نشانه ها و موقعیت های خشم برانگیز را در خود بشناسد. - نشانه های ایجاد اضطراب را نام برد و تکنیک های مقابله با استرس را شرح دهد. - با مفاهیم، اصول، و کلیات روش ها و کاربرد مشاوره در پزشکی و آموزش بیمار آشنا باشد. - اصول صحیح ارائه سخنرانی موثر را توضیح دهد. - با اصول صحیح طراحی اینزارهای دیداری شنیداری (از جمله پاورپوینت) علمی آشنا باشد. - اصول صحیح ارائه فیدبک را شرح دهد. <p>اهداف حیطه تکریشی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - به مراعات رفتارهایی که نشان دهنده درستکاری و حفظ شان پزشکی است پایبند باشد. - به رعایت اصول رفتار حرفه ای را در محیط های بالینی اهمیت بدهد. - نسبت به داشتن رویکرد اخلاقی در مواجهه با بیمار، خانواده وی و در تعاملات حرفه ای خود احساس مسئولیت کند. - برای ارائه و دریافت فیدبک موثر به منظور ارتقاء عملکرد خود و دیگران علاقه نشان دهد. <p>اهداف حیطه مهارتی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - شیوه های کنترل خشم و ابراز سازگارانه آن را در موقعیت های مورد نظر به کار گیرد. - موقعیت های استرس آور را شناسایی کند و با استفاده از اصول مهارت مدیریت استرس به طور مناسبی با این موقعیت ها روبرو شود. - بتواند با توجه به اصول فن بیان، به نحو مناسب یک سخنرانی را در محیط های دانشجویی ارایه کند. - با استفاده از اصول طراحی علمی، محتواهای لازم دیداری شنیداری برای یک جلسه سخنرانی خود آماده نماید. - بتواند اصول ارائه فیدبک موثر را در موقعیت های موردنظر بکار گیرد.
شرح درس	<p>این درس که در قالب ۵/۰ واحد عملی کارگاهی (۱۷ ساعت) شامل "کارگاه روش‌های مقابله با استرس و کنترل خشم" و "کارگاه اصول سخنرانی و فن بیان" برنامه ریزی شده است، به شرح آداب و مهارت های کلیدی که باید یک پزشک در حرفه طب برخوردار باشد می‌پردازد. این دوره ضمن فراهم فرست آشنایی دانشجویان با نقش های مورد انتظار از دانشجوی بالینی در تیم درمان، به بحث و تأمل بر کارکرد اصول اخلاقی در بالین می‌پردازد. همچنین در این دوره مهارت استرس و کنترل خشم در موقعیت های پیش رو معرفی و تمرین می‌گردد. با توجه به لزوم کسب مهارت ارائه سخنرانی موثر در دانشجویان پزشکی، در این دوره در خصوص اصول فن بیان و شیوه طراحی اصولی پاورپوینت علمی و همچنین ارائه فیدبک موثر مطالبی ارائه خواهد شد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می‌رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن‌ها را به دست آورند.</p>
محتواهی ضروری	<ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با محیط بالینی (مواجهه زودرس بالینی ۲) - اصول پایه رشد فردی (۲): <p>- مدیریت خشم و عصبانیت</p> <p>- مدیریت استرس</p> <p>- آشنایی با ارائه فیدبک موثر</p> <p>- مشاوره:</p> <ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با مفاهیم، اصول، قواعد و اهداف مشاوره و آموزش بیمار - فرآیند مشاوره - توانایی ها و مهارت‌های ضروری در مشاوره، نقش حرفه ای پزشک در مشاوره و آموزش بیمار

<ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با اصول ارائه علمی (سخنرانی موثر) - اصول صحیح تهیه پاورپوینت - مهارت های فن بیان و ارائه سخنرانی موثر - اصول رفتار حرفه ای در طب (۲): مراعات اخلاق حرفه ای در محیط بالینی (مرور منشور اخلاق حرفه ای): مشاهده، بحث موردی، تحقیق محدود 	<p>توضیحات</p> <p>۱۰۰۰ این درس به عنوان بخشی از تم طولی آداب حرفه ای در برنامه درسی پزشکی عمومی در نظر گرفته شده است. از این رو، نتیجه ارزشیابی به صورت کیفی (با چهار درجه بیش از حد انتظار، در حد مطلوب، قابل قبول، قابل قبول "با تذکر به تلاش بیشتر در دروس بعدی آداب پزشکی" و غیر قابل قبول) گزارش می شود. سه حالت اول قبول و در حالت چهارم مردود است و باید مجددا درس را بگیرد.</p> <p>۱۰۰۰۰۰ این درس در آزمون جامع منظور نمی شود.</p> <p>۱۰۰۰۰۰ سرفصلهای ارائه شده در این درس، پیشنهادی است و کمیته برنامه درسی دانشگاه می تواند حسب ضرورت نسبت به تغییر این سرفصلها تا حد ۴۰ درصد اقسام نماید</p>
--	---

دروس زبان انگلیسی تخصصی:

زبان تخصصی پزشکی ۱

زبان تخصصی پزشکی ۲

کد درس	۱۴۵
نام درس	زبان تخصصی پزشکی ۱
مرحله ارائه درس	علوم پایه
دروس پیش نیاز	زبان عمومی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۵۱ ساعت - ساعت ۵۱
هدف های کلی	در پایان این درس دانشجو باید بتواند متون پزشکی انگلیسی را بخواند و بفهمد، اصطلاحات و واژگان دانشگاهی و پزشکی را بفهمد و به کاربرد، راجع به موضوعات پزشکی روان صحبت کند و گفتار دیگران در مورد موضوعات پزشکی را با سرعت مناسب بفهمد. همچنین اهمیت زبان انگلیسی را در فعالیت‌های کمک درسی در زمان معین و با همکاری گروه را درک کند. (به عنوان یک هدف نگرشی)
شرح درس	با توجه به نیاز روز افزون دانشجویان و دانش آموختگان رشته پزشکی به مطالعه کتابها و مقاله‌های پزشکی بمنظور افزایش و به روز رسانی دانش پزشکی خود و اجرای پژوهش در موضوعات مختلف مربوط به این رشته، در این درس سعی می‌شود توانایی و مهارت دانشجویان در خواندن و درک متون پزشکی افزایش داده شود. به این منظور بیشتر وقت کلاس به (حدود دو سوم) به آموزش فنون مربوط به خواندن و درک متن اختصاص داده می‌شود. در این درس نیاز دانشجویان به صحبت کردن به زبان انگلیسی در محیط‌های فیزیکی (حضوری) و مجازی مورد توجه می‌باشد، به همین جهت بخشی از وقت کلاس نیز به تمرین آموزش فنون شنیداری و گفتاری اختصاص داده می‌شود. در همین راستا کلاس زبان نیز باید به زبان انگلیسی برگزار شود. در ضمن هر دانشجو موظف به حداقل ۵ دقیقه سخنرانی به زبان انگلیسی در کلاس خواهد بود.
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> 1. Physiology of human body 2. Anatomy of human body 3. Molecular change 4. Traditional medicine 5. Hepatitis 6. Surgery 7. Ebula 8. Cardio-vascular system(۱) 9. Cardio-vascular system(۲) 10. HIV AIDS 11. Cancer 12. Diagnosis 13. Epidemiology(۱) 14. Epidemiology(۲) 15. Public health(۱) 16. Public health(۲) 17. Pain(۱) 18. Pain(۲) 19. Medical terminology 20. Medical terminology
توضیحات	<p>کلاس زبان باید به زبان انگلیسی برگزار شود.</p> <p>در طول نیمسال تحصیلی، متون مختلف در ارتباط با مباحث پزشکی که دانشجویان در علوم پایه و بالینی با آنها سرو کاردارند بصورت مهارت‌های خواندن و گفت و شنود ارائه می‌گردد.</p>

۱۴۶	کد درس
زبان تخصصی پزشکی ۲	نام درس
علوم پایه	مرحله ارائه درس
زبان تخصصی پزشکی ۱	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۵۱ ساعت	ساعت آموزشی
کل	عملی
۵۱ ساعت	- ساعت
در پایان درس زبان تخصصی ۲ پزشکی دانشجویان باید بتوانند متون پزشکی به زبان انگلیسی را که از سطح دشواری بالاتری برخوردار می باشند به راحتی بخوانند و درک کنند و در راستای زبان تخصصی یک، اصطلاحات و واژگان دانشگاهی بیشتری را بفهمند و به کار ببرند و راجع به موضوعات پزشکی روان تر صحبت کنند و درک درستی از گفتمان پزشکی داشته باشند. همینطور دانشجویان لازم است بتوانند مهارت‌های زبانی را در فعالیتهای گروهی (با محوریت موضوعات پزشکی) بکار بگیرند.	هدف‌های کلی
* در این درس (درادامه و تکمیل اهداف درس زبان تخصصی یک) توانمندی‌های دانشجویان درخواندن، صحبت کردن و شنیدن تقویف می گردد، به طوری که دانشجو بتواند مفاهیم مورد نیاز خود را از منابع تخصصی انگلیسی به راحتی جستجو نموده و یافته‌های خود را به زبان انگلیسی ارائه دهد.	شرح درس
1. Emergency Medicine 2. Sport Medicine 3. Space Medicine 4. Immunology 5. Nervous system 6. Digestive system 7. Pulmonary system 8. Psychiatry 9. Nutrition 10. Translation 11. Medical Ethics 12. E-Medicine 13. Infectious disease 14. Hospital Acquired Infection (Nosocomial)	محتوای ضروری
* در این درس متون مختلف تخصصی پزشکی که از تنوع بیشتر و سطح دشواری بالاتری برخوردار هستند مورد استفاده قرار می گیرند.	توضیحات

دروس پاتولوژی:

پاتولوژی عمومی:

کلیات پاتولوژی و آسیب سلولی

پاتولوژی آماس، ترمیم بافتی و اختلالات همودینامیک

پاتولوژی اختلالات سیستم ایمنی بدن انسان

پاتولوژی تنوپلازی

پاتولوژی اختلالات ژنتیک و بیماریهای دوره کودکی

پاتولوژی بیماریهای محیطی، تغذیه ای و عفونی

پاتولوژی عملی

پاتولوژی بالینی

پاتولوژی اختصاصی

قلب و عروق

دستگاه تنفس

کلیه و مجاری ادراری فوکانی

دستگاه گوارش

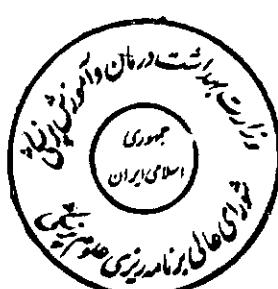
کبد و مجاری صفراری

دستگاه تناسلی، مجاری ادراری تحتانی و پستان

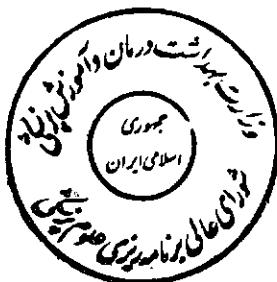
بیماریهای خون، و غدد درون ریز

پوست، استخوانها، نسج نرم و مفاصل

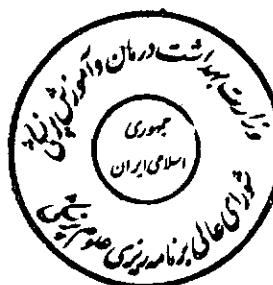
دستگاه اعصاب مرکزی و محیطی

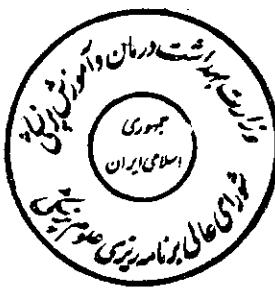
کد درس	۱۴۷
نام درس	کلیات پاتولوژی و آسیب سلولی
مرحله ارائه	علوم پایه / مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	مقدمات علوم تشریحی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۹ ساعت
هدف های کلی	در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با کلیات پاتولوژی، تظاهرات پاتولوژیک آسیب سلولی، مرگ سلولی را بخوبی بشناسد بگوئه ای که بتواند با استفاده از آن ها پدیده های بالینی اختلالات همودینامیک، اختلالات ناشی از اینمی در بدن انسان، تومورها، اختلالات ژنتیک، بیماری های محیط زیست، سوء تغذیه و عفنونی را درک کند.
شرح درس	در این درس، فرآیند آسیب سلولی، مرگ سلولی، آماس و ترمیم بافتی آموزش داده می شوند.
محتوای ضروری	<p>کلیات پاتولوژی (۱ ساعت)</p> <p>تعريف علم پاتولوژی</p> <p>تاریخچه ی پاتولوژی</p> <p>تعريف بیماری</p> <p>نکات مربوط به یک بیماری (تعريف، اتیولوژی، علایم بالینی و...)</p> <p>مکانیسم های بیماری زا در بدن انسان</p> <p>شیوه های دفاع بدن انسان در بیماری های مختلف</p> <p>شیوه های تشخیص بیماری ها</p> <p>نقش آزمایشگاه در تشخیص، درمان و پیگیری بیماری ها</p> <p>آسیب سلولی، مرگ سلولی و تطابق (۸ ساعت)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ پاسخ سلولی و بافتی به عوامل آسیب رسان ❖ تطابق سلولی و بافتی (هیبرترووفی- هیبرپلازی- آترووفی- متاپلازی) ❖ آسیب سلولی و مرگ سلولی و بافتی، علل، عوامل، تغییرات بافتی و مثالهایی از آن (انواع نکروز و آپوپتوز) ❖ انباشتگی های درون سلولی و بافتی (رسوب کلسیم، انباشتگی چربی، پروتئین، گلیکوژن و انواع رنگدانه ها و آمیلوفیدورز) ❖ فرایند پیری ❖ نکات بالینی مهم در ارتباط با آسیب سلولی، علل و عوامل و مثالهایی از آنها
توضیحات	

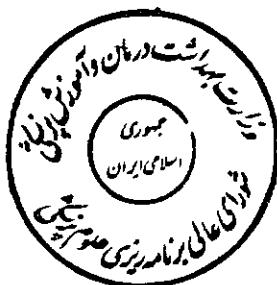

۱۴۸	کد درس
پاتولوژی آماس، ترمیم بافتی و اختلالات همودینامیک	نام درس
علوم پایه / مقدمات بالینی	مرحله ارائه
کلیات پاتولوژی و آسیب سلولی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۱۰ ساعت	ساعت آموزشی
در این درس دانشجو باید تغییرات آماس و ترمیم بافتی را بخوبی بشناسد بگوشه ای که بتواند با استفاده از آن ها پدیده های بالینی اختلالات همودینامیک، اختلالات ناشی از اینمی در بدن انسان، تومورها، اختلالات ژنتیک، بیماری های محیط زیست، سوء تغذیه و عفونی را درک کند.	هدف های کلی
در این درس تغییرات آماسی و فرایندهای ترمیم بافتی آموزش داده می شوند.	شرح درس
در این درس بر اساس فرآیند آسیب سلولی و مرگ سلولی، آماس و ترمیم بافتی آموزش داده می شوند.	
آماس و ترمیم بافتی (۶ ساعت)	محتوای ضروری
<ul style="list-style-type: none"> ❖ نکات کلی و مهم در مورد آماس و پدیده های آماسی در بدن انسان ❖ انواع آماس و تقسیم بندی آن ❖ تغییرات بافتی در جریان انواع آماس ❖ مکانیسم ایجاد آماس ❖ اثرات و نتایج ناشی از انواع آماس در بدن انسان ❖ ترمیم بافتی، مکانیسم، نتایج و اهمیت آنها ❖ نکات بالینی مهم در ارتباط با آماس و ترمیم بافتی و مثالهایی از آنها 	
اختلالات همودینامیک (۴ ساعت)	
<ul style="list-style-type: none"> - نکات کلی و مهم درباره ی گردش خون و مایعات در بدن - پرخونی - ادم - خونریزی - هموستاز - ترومبوس - آمبولی - انفارکتوس - شوک - نکات بالینی مهم در ارتباط با هر یک از اختلالات همودینامیک و بیان مثالهایی از آنها 	
آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با رعایت حفظ عناوین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

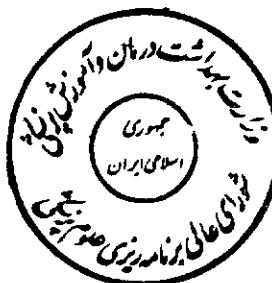

۱۴۹	کد درس
پاتولوژی اختلالات سیستم ایمنی بدن انسان	نام درس
علوم پایه / مقدمات بالینی	مرحله ارائه
ایمنی شناسی پزشکی، پاتولوژی آماس و ترمیم بافتی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل	عملی
۸ ساعت	- ساعت
در این درس دانشجو باید اختلالات ناشی از ایمنی در بدن انسان را بخوبی بشناسد و بتواند با استفاده از آن‌ها پدیده‌های بالینی مرتبط با آن‌ها را درک کند.	هدف‌های کلی
در این درس بر اساس فرآیند آسیب سلولی، مرگ سلولی، آماس و ترمیم بافتی و همچنین تظاهرات پاتولوژیک اختلالات همودینامیک اختلالات ناشی از ایمنی در بدن انسان آموزش داده می‌شوند.	شرح درس
اختلالات ناشی از ایمنی در بدن انسان	محتواهای ضروری
- آشنایی کلی با دستگاه ایمنی و چگونگی کارکرد آن و نظارت و مراقبت آن از بدن انسان	
- آسیب‌های ناشی از اختلال کارکرد دستگاه ایمنی	
- پرکاری دستگاه ایمنی (Hypersensitivity) عل، انواع و آسیب‌های ناشی از آن	
- خود ایمنی (Autoimmunity)، عل، انواع و آسیب‌های ناشی از آن	
- کم کاری دستگاه ایمنی (Immune deficiency)، عل، انواع و آسیب‌های ناشی از آن	
- پیوند بافتی، تعریف، انواع و مکانیسم دفع پیوند	
- آمیلوبیدوز	
- نکات و مثالهای مهم بالینی در ارتباط با هر یک از اختلالات دستگاه ایمنی بدن انسان	
آموزش مباحث پاتولوژی می‌تواند در قالب بسته‌های آموزشی مستقل با رعایت حفظ عناوین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

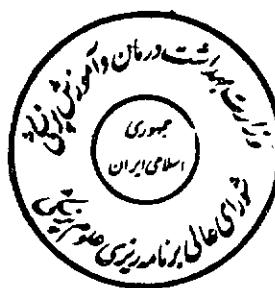

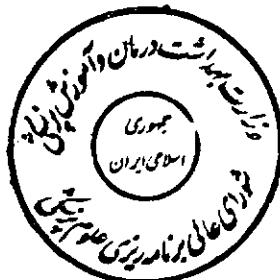
کد درس	۱۵۱
نام درس	پاتولوژی اختلالات ژنتیک و بیماریهای دوره کودکی
مرحله ارائه	علوم پایه / مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	پاتولوژی آماس و ترمیم بافتی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۸ ساعت
ساعت درس	۸ ساعت - ساعت
هدف های کلی	در این درس دانشجو باید پاتولوژی اختلالات ژنتیک و بیماری های دوره را درک کند.
شرح درس	در این درس اختلالات ژنتیک، بیماری های دوره کودکی آموزش داده می شوند.
محتوای ضروری	<ul style="list-style-type: none"> - طبیعت اختلالات ژنتیکی در انسان - اختلالات مندلی - بیماریهای چندژنی - بیماری های سیتوژنتیک - بیماری های تک ژنی با توارث آتیپیکال - بیماری های کودکی شامل آنومالی های مادرزادی - عفونت های پری ناتال - سندروم زجر تنفسی (RDS) - سندروم مرگ ناگهانی شیرخوار - هیدروپس جنینی - ضایعات توموری و شبه توموری کودکان - تشخیص مولکولی بیماری های ژنتیکی
توضیحات	آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.

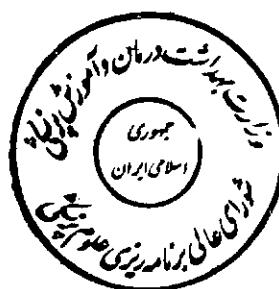
۱۵۲	کد درس								
پاتولوژی بیماریهای محیطی، تغذیه ای و عفونی	نام درس								
علوم پایه / مقدمات بالینی	مرحله ارائه								
پاتولوژی آماس و ترمیم بافتی	دروس پیش نیاز								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">نظری</th> <th style="text-align: center;">عملی</th> <th style="text-align: center;">ساعت</th> <th style="text-align: center;">نوع درس</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">۶ ساعت</td> <td style="text-align: center;">- ساعت</td> <td style="text-align: center;">۶ ساعت</td> <td style="text-align: center;">ساعت آموزشی</td> </tr> </tbody> </table>	نظری	عملی	ساعت	نوع درس	۶ ساعت	- ساعت	۶ ساعت	ساعت آموزشی	
نظری	عملی	ساعت	نوع درس						
۶ ساعت	- ساعت	۶ ساعت	ساعت آموزشی						
در این درس دانشجو باید پاتولوژی بیماری های ناشی از محیط زیست، سوء تغذیه و عفونی را درک کند.	هدف های کلی								
در این درس اختلالات ژنتیک، بیماری های ناشی محیط زیست و سوء تغذیه و عفونی آموزش داده می شوند.	شرح درس								
بیماری های ناشی از محیط زیست و بیماریهای ناشی از سوء تغذیه (۴ ساعت) <ul style="list-style-type: none"> - عوامل فیزیکی و شیمیایی آسیب رسان و توکسیک - آلاینده های محیطی - تباکر - الكل - سوء مصرف داروها - آسیب توسط ضربه های فیزیکی - بیماری های تغذیه ای (شامل: سوء تغذیه، کمبود ویتامین، چاقی، پرخوری و بی اشتیایی عصبی) بیماری های عفونی (۲ ساعت) <ul style="list-style-type: none"> - اصول کلی پاتولوژی میکروبیال - تکنیک های اختصاصی شناسایی عوامل عفونی - عوامل عفونی جدید و در حال ظهور - عوامل بیوتوریسم - مکانیسم آسیب ویروسی و باکتریال - فرار میکروب از سیستم ایمنی - گستره پاسخ التهابی به عوامل عفونی 	محتوای ضروری								
آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعت آموزش مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات								

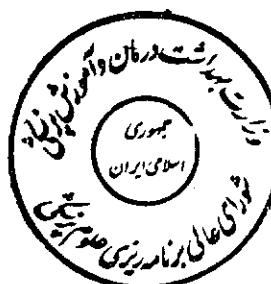
۱۵۲	کد درس
پاتولوژی عملی	نام درس
علوم پایه / مقدمات بالینی	مرحله ارائه
دروس پیش نیاز	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۲۴ ساعت	ساعت آموزشی
کل	عملی
۲۴ ساعت	- ساعت
۱. آشنایی با آزمایشگاه پاتولوژی، شیوه کار آن، پذیرش و آماده سازی نمونه ها، پاسخ دهی و بایگانی ۲. شناسایی انواع نمونه های مورد آزمایش و شیوه های نمونه برداری و ارزیابی نمونه در آزمایشگاه پاتولوژی ۳. شناخت شیوه های درست ارسال انواع نمونه های بالینی به آزمایشگاه پاتولوژی ۴. توانایی برقراری ارتباط پزشک بالینی با آزمایشگاه	هدف های کلی
این درس شامل اصول، فرایندها و روش های درست کلی کار بالینی در ارتباط با آزمایشگاه پاتولوژی و بویژه شناسایی انواع اصلی نمونه های بالینی است.	شرح درس
✓ آشنایی با آزمایشگاه پاتولوژی، شیوه کار آن، پذیرش و آماده سازی نمونه ها، پاسخ دهی و بایگانی ✓ شیوه های نمونه برداری و ارزیابی نمونه در آزمایشگاه پاتولوژی ✓ شیوه های درست ارسال انواع نمونه های بالینی به آزمایشگاه پاتولوژی و ارتباط پزشک بالینی با آزمایشگاه ✓ شناسایی انواع نمونه های مورد آزمایش، از جمله اسلامیدهای: ۱. متاپلازی اسکوآموز ۲. آماس حاد چرکی با نکروز میعانی ۳. آماس مزمن غیراختصاصی ۴. آماس گرانولومی با نکروز کازئوز (سل) ۵. نکروز انعقادی ۶. انباستگی چربی در کبد ۷. انباستگی ملانین ۸. رسوب کلسيم ۹. گزانتولاسم (تجمع) ۱۰. زخم و بافت جوانه ای ۱۱. اسکار یا کلوبید ۱۲. پرخونی بافتی ۱۳. ترومیوس ۱۴. انفارکتوس ۱۵. آماس آلرژیک ۱۶. رسوب آمیلوبید ۱۷. آدنوم ۱۸. پاپیلوم ۱۹. استنتوکندروم ۲۰. لیپوم ۲۱. آدنوکارسینوم ۲۲. اسکوآموسل کارسینوم ۲۳. سارکوم ۲۴. لقروم ۲۵. تراتوم (سه لایه جنین) ۲۶. پلاسموسیتوم ۲۷. پولیپ ۲۸. دیسپلازی و کارسینوم درجا	محتوای ضروری

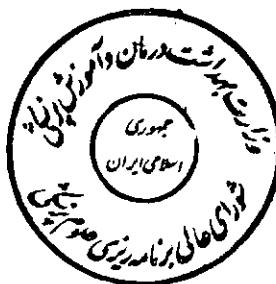
۲۹. متابزار ۳۰. ضایعات کیستیک ۳۱. کیست هیداتید ۳۲. پاپ اسمیر ۳۳. یک نمونه اینتوهیستوشیمی ۳۴. یک نمونه سیتوولوژی ۳۵. یک بیماری انگلی (آسپرژیلوس، موکر مایکون، سالک یا...) ۳۶. سایر اسلایدهای گروه	توضیحات
---	---------

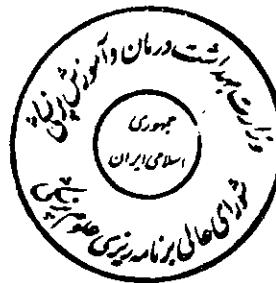
۱۵۴	کد درس
پاتولوژی بالینی	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله ارائه
۱- دروس پاتولوژی عمومی-۲-پاتولوژی عملی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل	عملی
۱۸ ساعت	۲ ساعت
۱۶ ساعت	ساعت آموزشی
هدف از ارایه ی این واحد درسی، آشنایی دانشجویان با فرایند کار در آزمایشگاههای بالینی برای درک بهتر نقش ایشان در آینده به عنوان پزشک عمومی در مراحل مختلف این فرایند یعنی مرحله ی پره آنالیتیک (نمونه گیری و ارسال به آزمایشگاه) آنالیتیک (فرایند انجام آزمایش) و پست آنالیتیک (تفسیر نتایج آزمایش) می باشد. ضمن آنکه می باید شیوه ی درخواست آزمایش مناسب با شک بالینی و رعایت صرفه و وضعیت اقتصادی انجام پذیرفته و هم چنین نمونه ی مناسبی برای آزمایشگاه ارسال گردد و بتواند پاسخ آزمایشات را همراه با دیگر یافته های پاراکلینیک و بالینی بیمار تفسیر نموده و تنها در صورت نیاز، تکرار یا آزمایشات تکمیلی درخواست نموده و برای استفاده ی بهینه از آزمایشگاه در فرایند تشخیص و درمان بتواند همکاری، هماهنگی و تعامل بهتری با آزمایشگاه برقرار نماید.	هدف های کلی حیطه شناختی حیطه نگرشی حیطه مهارتی
در این درس دانشجویان با فرایند کار در آزمایشگاههای بالینی آشنا می شوند تا بتوانند در آینده نقش خود را در مراحل مختلف این فرایند یعنی مرحله ی پره آنالیتیک (نمونه گیری و ارسال به آزمایشگاه) آنالیتیک (فرایند انجام آزمایش) و پست آنالیتیک (تفسیر نتایج آزمایش) به عنوان پزشک عمومی بخوبی ایفا نمایند.	شرح درس (در یک پاراگراف)
۱. آشنایی با بخش های مختلف آزمایشگاه، فرایند پذیرش نمونه، کار در آزمایشگاه، آماده سازی نمونه و ارایه ی پاسخ با ذکر نقش پزشک بالینی در تسریع و ارتقاء پاسخ دهن.	محتوای ضروری
۲. شیوه ی درست درخواست انواع نمونه با توجه به شک بالینی، وضعیت بیمار و صرفه جویی اقتصادی	
۳. راهنمایی صحیح بیمار برای انجام درست آزمایش و آماده سازی بیمار جهت انجام آزمایش و نمونه گیری مناسب	
۴. شیوه ی انتقال مناسب انواع نمونه به آزمایشگاه و نقش عوامل مختلف در این مرحله	
۵. اساس روشهای آزمایشگاهی شایع، عوامل موثر بر آنها و محدودیت روشهای در تفسیر و هماهنگ سازی آنها با علائم بالینی	
۶. تفسیر نتایج آزمایشگاهی با توجه به تعاریف تغییرات آزمایش، فواصل مرجع، حساسیت، اختصاصیت و ارزش های پیشگویی کننده نتایج مثبت و منفی در ازمایشات	
۷. چگونگی درخواست ازمایشات بیشتر و تکمیلی در صورت پاسخ های متفاوت یا ناهمانگ با یافته های بالینی یا متفاوت با آزمایشات قبلی بیمار و تفسیر آنها	
۸. مدیریت مصرف خون، آزمایشات سازگاری خونی شامل تعیین گروه های خونی، غربال گری آنتی بادی و انجام کراس مج و کنترل آزمایشگاهی عوارض انتقال خون	
۹. درخواست و تفسیر آزمایشات بیوشیمی و ادرار	
۱۰. درخواست و تفسیر آزمایشات عفونی و انگلی	
۱۱. درخواست و تفسیر آزمایشات هورمونی، ایمتوولوژی و سروولوژی	
۱۲. درخواست و تفسیر آزمایشات خوشناسی	
۱۳. آشنایی با آزمایشات مربوط به ارزیابی سلامت (Checkup)	
۱۴. آشنایی با آزمایشات مربوط به پیگیری بیماری ها به ویژه تومور مارکرها	
۱۵. آشنایی با آزمایشات مربوط به غربالگری (Screening & Point of care)	
۱۶. مثالهای بالینی و چالش های آزمایشگاهی به ویژه با تأکید بر مشکلات تفسیر آزمایشات و شیوه ی تعامل بیشتر بالینی و آزمایشگاه	
این درس می تواند بصورت کارگاهی در مرحله کارآموزی ارائه شود.	توضیحات

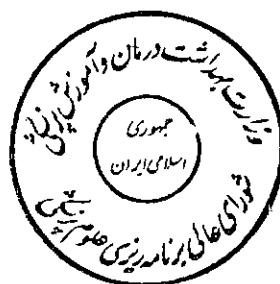
۱۵۵	کد درس
پاتولوژی اختصاصی دستگاه قلب و عروق	نام درس
مقدمات بالینی	مرحله ارائه درس
پاتولوژی عمومی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۲ ساعت	ساعت آموزشی
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای دستگاه قلب و عروق بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدس بزند.	هدف های کلی
در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفوپاتولوژی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای قلب و عروق آموزش داده می شود.	شرح درس
۱- ساختمان و عملکرد عروق خونی ۲- تومورهای عروقی و انواع واسکولیت ها ۳- آتروسکلروز ۴- پیامدهای بالینی آتروسکلروز ۵- آنوریسمها ۶- بیماری های ایسکمیک قلب و نارسایی احتقانی قلب ۷- آندوکاردیت، میوکاردیت و پریکاردیت ۸- تومورهای قلبی اسلایدهای ضروری بخش عملی: ۱- میکروم قلب ۲- یکی از انواع همانزیوم شایع ۲- یکی از انواع واسکولیت شایع ۴- آترو اسکلروز	محتوا ضروری (موضوع های درس)
آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعات آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

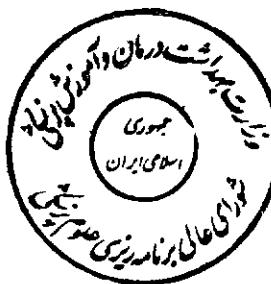
۱۵۶	کد درس
پاتولوژی اختصاصی دستگاه تنفس	نام درس
مقدمات بالینی	مرحله ارائه درس
پاتولوژی عمومی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۲ ساعت	ساعت آموزشی
کل	ساعت
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای دستگاه تنفس بتواند در بروزد بایمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدد بزند.	هدف های کلی
در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفولوژی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای دستگاه تنفس آموزش داده می شود.	شرح درس
<ul style="list-style-type: none"> • آنکتازی • آسیب حاد ریه • بیماریهای انسدادی ریه • بیماریهای بیناییمنی مزمن • بیماریهای عروقی • عفونتهای ریه • تومورهای ریه • ضایعات پلور • ضایعات دستگاه تنفسی فوکانی 	محتواي ضروري (موضوع های درس)
اسلایدهای ضروری بخش عملی: ریه: ۱- سل ریه ۲- کیست هیداتید ۳- کارسینومهای دیگر ریه مثل اندوکارسینوم یا SCC بینی: ۱- پولیپ بینی ۲- ضایعه ای قارچی مثل آسپرژیلوس یا موکور مایکروز	
آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنایین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

کد درس	۱۵۷
نام درس	پاتولوژی اختصاصی کلیه و مجاری ادراری فوکانی
مرحله ارائه درس	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	پاتولوژی عمومی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۶ ساعت
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای کلیه و مجاری ادرار تواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدس بزند.	هدف های کلی
شرح درس	در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفوپاتی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای قلب و عروق آموزش داده می شود.
محتوای ضروری (موضوع های درس)	<ol style="list-style-type: none"> ۱- تظاهرات بالینی بیماریهای کلیه ۲- بیماریهای گلومرولی و مکانیسم آن ۳- سندروم نفروتیک ۴- سندروم نفربیتیک ۵- IgA نفروپاتی ۶- نفریت ارشی ۷- گلومرولونفریت سریعاً پیشرو و نده ۸- بیماریهای توپولی - بینایینی ۹- نفریت توپولی بینایینی ۱۰- بیماریهای عروق کلیه (آرتیونوفرواسکلروز، فشارخون بدخیم) ۱۱- بیماری مزمن کلیه ۱۲- بیماریهای کیستیک کلیه ۱۳- تومورها <p>اسلایدهای ضروری بخش عملی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- پیلو نفریت مزمن ۲- یکی از انواع گلومرولونفریت ۲- آمیلوییدوز کلیه ۴- کارسینوم کلیه ۵- نفروblastوم آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.
توضیحات	

کد درس	۱۵۸
نام درس	پاتولوژی اختصاصی دستگاه گوارش
مرحله ارائه درس	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	پاتولوژی عمومی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۸ ساعت
هدف های کلی	در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای دستگاه گوارش بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدس بزند.
شرح درس	در این درس انتولوژی، پاتولوژی، مرفوپاتولوژی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای دستگاه گوارش آموزش داده می شود.
محتوای ضروری (موضوع های درس)	<ol style="list-style-type: none"> ضایعات حفره دهان (لكوپلاکی، تومورهای خوش خیم و بدخیم، ضایعات خوش خیم و بدخیم غدد بزاقی) مری (واریس مری، ازوفاراژیت، ریفلاکس ازوفاراژیت، مری بارت، تومورهای مری) معده (بیماریهای التهابی معده، بیماریهای التهابی روده، پولیپ های کولون، تومورهای کولون) روده کوچک و بزرگ (هیرشپرونگ، بیماریهای اسهالی، بیماریهای التهابی روده، پولیپ های کولون، تومورهای کولون) آپاندیس <p>اسلایدهای ضروری بخش عملی:</p> <p><u>غده های بزاقی</u>: ۱- آدنوم پلثومورف - ۲- آدنوبید سیستیک کارسینوما</p> <p><u>مری</u>: ۱- SCC</p> <p><u>معده</u>: ۱- نوعی گاستریت ترجیحا با آلودگی هلیکو باکتر- ۲- آدنوکارسینوم معمولی معده - ۳- کارسینوم با سلول GIST - ۴ SIGNET RING</p> <p><u>روده</u>: ۱- بیماری سیلیاک - ۲- یکی از انواع IBD - ۳- پولیپ آدنومای کولون - ۴- کارسینوم روده - ۵- کارسینوبید روده - ۶- لنفوم روده</p>
توضیحات	آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.

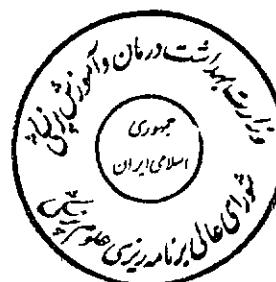

۱۵۹	کد درس
پاتولوژی اختصاصی کبد و مجاری صفراوی	نام درس
مقدمات بالینی	مرحله ارائه درس
پاتولوژی عمومی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
کل	عملی
۸ ساعت	۲ ساعت
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای کبد و مجاری صفراوی بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدس بزند.	ساعت آموزشی
در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفوپولوژی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای کبد و مجاری صفراوی آموزش داده می شود.	هدف های کلی
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای کبد و مجاری صفراوی بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدس بزند.	شرح درس
۱- نارسایی کبد ۲- زردی و کلستان ۳- سیروز ۴- هیپرتانسیون پورت ۵- هپاتیت حاد و مزمن ۶- هپاتیت ویروسی ۷- کبد چرب الکی و غیر الکی ۸- بیماری های کلستانیک (PBC, PSC) ۹- بیماری های متابولیک ارثی ۱۰- آبیه کبدی ۱۱- تومورها و ندولهای کبد ۱۲- بیماری های کیسه صفرا ۱۳- سرطان کیسه صفرا ۱۴- ضایعات اکزوکرین پانکراس (پانکراتیت، نئوپلاسمی پانکراس)	محتوای ضروری (موضوع های درس)
اسلایدهای ضروری بخش عملی: ۱- یکی از انواع هپاتیت ۲- انسانستگی چربی ۳- سیروز ۴- کارسینوم سلول کبدی ۵- متاستاز به کبد آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با رعایت حفظ عناوین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

کد درس	۱۶۰
نام درس	پاتولوژی اختصاصی دستگاه تناسلی، مجاری ادراری تحتانی و پستان
مرحله ارائه درس	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	پاتولوژی عمومی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۰ ساعت
هدف های کلی	در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای دستگاه تناسلی و مجاری ادراری تحتانی مردان و دستگاه تناسلی زنان بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حبس بزند.
شرح درس	در این درس اتیولوژی، پاتوژن، مرفلوژی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای دستگاه تناسلی و مجاری ادراری تحتانی مردان، دستگاه تناسلی زنان و پستان آموزش داده می شود.
محتوای ضروری (موضوع های درس)	<p>۱- دستگاه تناسلی مردان و مجاری ادراری تحتانی (۲ ساعت)</p> <ul style="list-style-type: none"> پنیس (ضایعات التهابی، نوپلاستیک) اسکروتوم، بیضه، اپیدیدیم پروستات حالب، اورترا، مثانه پاتولوژی بیماریهای منتقله از راه های مقارتی <p>۲- دستگاه تناسلی زنان (۶ ساعت)</p> <ul style="list-style-type: none"> ولولو (ضایعات التهابی، ضایعات غیر نوپلاستیک، تومورها) واژن (ضایعات التهابی و اژن، تومورهای بدخیم، SCC، آدنوکارسینوم، سارکوم بوتريونید) سرويکس (ضایعات التهابی سرویکس، نوپلازی سرویکس، سرطان مهاجم سرویکس، پولیپ آندوسرویکس) تنه رحم (آندومتریت، آندومیون، آندومتریون، AUB، ضایعات پرولیفراشی آندومتر و میومتر، هیپرپلازی آندومتر، کارسینوم آندومتر، پولیپهای آندومتر، لیومیوم، لیومیوسارکوم) تخدمانها (کیست های فولیکول و تخدمان، تخدمان پلی کیستیک، تومورهای تخدمان، تومورهای آپی تیال سطحی، تومورهای سروز، تومورهای موسینوس، تومورهای آندومتریون) بیماریهای بارداری (التهابات و عفونت های جفت، حاملگی خارج رحم، بیماری تروفی پلاستیک) پره اکلامپسی / اکلامپسی <p>۳- بیماریهای پستان (۲ ساعت)</p> <ul style="list-style-type: none"> تغییرات فیبروکیستیک پروسه های التهابی تومورها ضایعات پستان در مردان <p>اسلایدهای ضروری بخش عملی:</p>
توضیحات	<p>مثانه: ۱- آتروفی بیضه ۲- سمینوم ۳- تومور غیر سمینومی</p> <p>پروستات: ۱- هیپرپلازی پروستات ۲- آدنوکارسینوم پروستات</p> <p>رحم و جفت: ۱- هیپرپلازی آندومتر ۲- میوم رحم ۳- آدنوکارسینوم رحم ۴- مول هیداتیفرم</p> <p>سرويکس: ۱- آماس با متایلزی اسکاموس ۲- دیسپلازی سرویکس ۳- پولیپ سرویکس ۴- SCC ۵- پاپ اسپیر</p> <p>تخدمان: ۱- کیست سروز و موسینوز ۲- یکی از انواع کارسینوم تخدمان ۳- ترانوم تخدمان</p> <p>تیرویید: ۱- گواتر ندولر ۲- بیماری هاشیمیتو ۳- آدنوم تیرویید ۴- کارسینوم پاپیلر ۵- کارسینوم مدولر</p> <p>پستان: ۱- بیماری فیبرو کیستیک ۲- فیبرو آندوما ۳- نوع تیپیک کارسینوم داکتال ۴- نوع تیپیک کارسینوم بولور</p> <p>آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعات آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.</p>

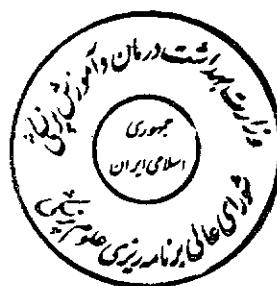
کد درس	۱۶۱
نام درس	پاتولوژی اختصاصی بیماریهای خون، و غدد درون ریز
مرحله ارائه درس	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	پاتولوژی عمومی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۰ ساعت
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای دستگاه آندوکرین و پستان بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را تشخیص دهد.	هدف های کلی
در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفوژن، نظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای دستگاه آندوکرین و پستان آموزش داده می شود.	شرح درس
محتوای ضروری (موضوع های درس)	۱- غدد درون ریز (۴ ساعت) ۱- هیپوفیز ۲- تیروئید ۳- غده پاراتیروئید ۴- پانکراس آندوکرین ۵- قشر آدرنال ۶- مدولای آدرنال ۷- بیماریهای خون (۶ ساعت) ۱. ضایعات کلبول های قرمز (انواع آنمی ها) ۲. ضایعات کلبول های سفید (ضایعات نوپلاستیک) ۳. ضایعات مربوط به طحال و تیموس (اسپلنومگالی، ضایعات خوش خیم و بد خیم تیموس)
اسلایدهای ضروری بخش عملی:	
آدرنال:	۱- فئو کروموزیتوم ۲- نوروبلاستوم
گره لنفی:	۱- سل ۲- یکی از انواع لنفوم هوجکینی ۳- یکی از انواع لنفوم غیر هوجکینی
مغز استخوان:	۱- یکی از انواع لوسومی حاد ۲- یکی از انواع لوسومی مزمن ۳- میلوم متعدد
آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عناوین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

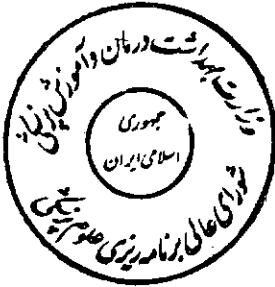

کد درس	۱۶۲
نام درس	پاتولوژی اختصاصی پوست، استخوان، نسج نرم و مفاصل
مرحله ارائه درس	مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	پاتولوژی عمومی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۸ ساعت
هدف های کلی	در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای پوست، استخوان، نسج نرم و مفاصل بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حدس بزند.
شرح درس	در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفولوژی، تظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای پوست، استخوان، نسج نرم و مفاصل آموزش داده می شود.
محتوای ضروری (موضوع های درس)	<p>۱- پاتولوژی بیماری های پوست</p> <p>درماتوز التهابی حاد و مزمن، بیماری های وزیکولوبولوز، پمفیگوس، پمفیگویید، درماتیت هرپتی فرم، ضایعات خوش خیم و بد خیم پوست</p> <p>۲- بیماری های استخوان ها</p> <ul style="list-style-type: none"> اختلالات مادرزادی استخوان و غضروف بیماری های اکتسابی استخوان استثومیلیت تومورهای استخوان <p>۳- بیماری های مفاصل</p> <ul style="list-style-type: none"> آرتربیت تومورهای مفصل و ضایعات شبه تومورال <p>۴- بیماری های نسج نرم</p> <ul style="list-style-type: none"> تومورهای بافت نرم و انواع آن <p>اسلاید های ضروری بخش عملی:</p> <p>پوست: ۱- یکی از بیماری های التهابی رایج مانند لیکن پلان یا پسوریازیس ۲- یک ضایعه تاولی مثل پمفیگوس ۲- رگیل ۴- کراتوز سبوبیک ۵- نوس ملانوسیتی ۶- ملانوم ۷- SCC ۸- BCC</p> <p>استخوان: ۱- کندروم و کندروسارکوم ۲- استئوکندروم ۴- استئوسارکوم ۵- سارکوم یووینگ</p> <p>بافت نرم: یکی از انواع تومورهای خوش خیم مثل لیپوم یا فیبروم ۲- شوانوم ۳- فیبروماتوز ۴- یکی از انواع تیپیک سارکومها</p>
توضیحات	آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.

۱۶۳	کد درس
پاتولوژی اختصاصی دستگاه اعصاب مرکزی و محیطی	نام درس
مقدمات بالینی	مرحله ارائه درس
پاتولوژی عمومی	دروس پیش نیاز
نوع درس	
کل	عملی
۱۰ ساعت	۲ ساعت
ساعت آموزشی	هدف های کلی
در این درس دانشجو باید ضمن آشنایی با بیماری های شایع و تومورهای دستگاه عصبی مرکزی و محیطی، و بیماری های خون بتواند در برخورد با بیمار با تکیه بر دانش خود بیماری وی را حس بزند.	
در این درس اتیولوژی، پاتولوژی، مرفوژن، نظاهرات بالینی بیماری های شایع و تومورهای دستگاه عصبی مرکزی و محیطی آموزش داده می شود.	شرح درس
۱. طرح آسیب سیستم عصبی ۲. بیماری عروقی مغزی ۳. عفونت های دستگاه عصبی ۴. بیماری اولیه میلین ۵. بیماری های نورو دیگر اتیو ۶. تومورها ۷. سندروم های فامیلیال توموری ۸. اختلالات اعصاب محیطی ۹. آسیب فانکشن عصب و عضله ۱۰. تومورهای خوش خیم و بد خیم اعصاب محیطی ۱۱. بیماری های عضله اسکلتی	محتوای ضروری (موضوع های درس)
اسلایدهای ضروری بخش عملی: ۱- آستروسیتوم ۲- متنزیوم ۳- اپاندیوما	
آموزش مباحث پاتولوژی می تواند در قالب بسته های آموزشی مستقل با حفظ عنوانین، محتوا و ساعت آموزشی مصوب در برنامه آموزشی دانشگاه سازماندهی و ادغام شوند.	توضیحات

دروس فارماکولوژی پزشکی:

أصول پایه فارماکولوژی پزشکی

فارماکولوژی قلب و عروق و ریه

فارماکولوژی داروهای ضد میکروبی

فارماکولوژی گوارش، خون و روماتولوژی

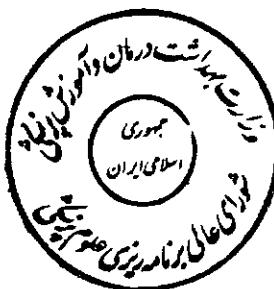
فارماکولوژی داروهای اندوکرین

فارماکولوژی دستگاه اعصاب و روان

فارماکولوژی دستگاه اعصاب و روان

کد درس	۱۶۴
نام درس	اصول پایه فارماکولوژی پزشکی
مرحله ارائه	علوم پایه / مقدمات بالینی
دروس پیش نیاز	بیوشیمی، فیزیولوژی، علوم تشريح دستگاه اعصاب
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۷ ساعت
هدف های کلی	دانشجو باید در پایان این درس بتواند دانش و درک هر کدام از مفاهیم پایه فارماکولوژی را کسب کند و توانائی ارتباط این مفاهیم با اثرات فارماکولوژیک داروها و استفاده از داروهای خاص در مبحث فارماکولوژی سیستم ها را داشته باشد.
شرح درس	دانشجو در این درس با مقدمات و مفاهیم پایه فارماکولوژی شامل کینتیک و دینامیک داروها آشنا شده و بعنوان مقدمه ای بر فارماکولوژی سیستم ها، با داروهای سیستم اتونوم آشنا خواهد شد.
محتوای ضروری	<p>مقدمات فارماکولوژی: تعریف علم فارماکولوژی، منابع اطلاعاتی در فارماکولوژی و اطلاعات دارویی، طبیعت و مشخصات داروها (اندازه و وزن مولکولی، اتصالات دارو)، اصول فارماکودینامیک (گیرنده ها و سایر محل های اتصال دارویی)، اصول فارماکوکینتیک (آشنازی با جذب، توزیع، متابولیسم، دفع)، فرآیند تولید و تایید داروهای جدید (بی خطری و اثربخشی، آزمایشات حیوانی، کارآزمائی های بالینی، انحصار دارویی، داروهای جدید، قوانین و مقررات مربوط به داروها، داروهای (orphan) فارماکوکینتیک:</p> <p>غلظت موثر دارو، حجم توزیع، کلیرانس، نیمه عمر، زیست دستیابی، دفع دارو، رژیم منطقی مقادیر تجویز دارو، محدوده درمانی، تنظیم دوزاژ در موارد اختلال دفع، متابولیسم داروها (انواع، شاخص های تعیین سرعت متابولیسم، روش مصرف صحیح و مقایسه بین اشکال دارویی جامد و مایع خوارکی، فرآورده های تزریقی، فرآورده های استنشاقی، فرآورده های موضعی (جلدی، چشمی، بینی و گوشی، رکتال، و ازینال ...)، سایر روش ها</p> <p>فارماکودینامیک: تعریف رسپتور و افکتور دارو، ماهیت رسپتورها، سایر محل های عمل داروها، نحوه تداخل دارو با رسپتورها، طبقه بندی داروها بر اساس تأثیر آنها بر روی رسپتور، تعریف و مقایسه داروها از نظر Affinity و Intrinsic activity، معیارهای مقایسه کمی داروها (ED50, potency, efficacy)، منحنی های graded dose-response، تعریف و مقایسه داروهای آگونیست، آنتاگونیست، Partial agonist، Inverse agonists، آنتاگونیست رقابتی و غیر رقابتی، آنتاگونیست های فارماکولوژیک، شیمیایی و فیزیولوژیک، منحنی های quantal dose-response، معیارهای مقایسه ایمنی داروها (LD50, TD50, therapeutic index, certain safety factor)، تنظیمات گیرنده ها، تغییرات بین فردی و انواع این تغییر در پاسخ دهی به داروها، پذیرش درمان (Adherence, compliance and concordance)، تولرانس و تاکی فیلاکسی، اثرات درمانی و اثرات نامطلوب داروها (عوارض جانبی، سمیت، ایدیوسنکرازی، تولرانس، تجمع، آرژی ...) و فارماکوویژیلانس، فارماکوژنتیک</p> <p>*تمامی تعاریف، مفاهیم، مقایسه ها و ... با ذکر مثال های دارویی ارائه خواهد شد.</p> <p>مقدمات سیستم عصبی اتونوم: مقایسه سیستم اتونوم با اعصاب حسی و حرکتی، تقسیم بندی اعصاب اتونوم (عقده های عصبی، فیبر های پیش عقده ای و پس عقده ای ...)، نحوه انتقال پیام در اعصاب کولینرژیک و آدرنرژیک (ذخیره سازی، آزاد سازی و خاتمه اثر)، معرفی مکانیسم های کلی عملکرد داروهای مؤثر بر مراحل ساخت، ذخیره سازی، آزاد سازی و خاتمه اثر سیستم های پاراسیمپاتیک و سمپاتیک، انواع گیرنده های کولینرژیک و آدرنرژیک و انتشار و نحوه عملکرد آنها در بافت های مختلف،</p>

اثرات تحریک سیستمهای پاراسمهاتیک و سمهاتیک بر اندامهای بدن و اثرات متقابل آنها، جایگاهها و نحوه تنظیم اعصاب اتونوم، ترانسمیترهای همراه یا کمکی (کوترانسمیتر)، جزئیات عملکرد اعصاب اتونوم قلب و عروق در تنظیم فشار متوسط شریانی، در چشم، و در روده (بعنوان نمونه های مهم)
داروهای تحریک کننده گیرنده های کولینرژیک و آنتی کولین استرازها:
دسته بندی داروهای کولینرژیک (کولینومیمتیک)، کاربردهای بالینی اصلی داروهای پاراسمهاتومیمتیک مستقیم عمل کننده (مانند بتانکول، پیلوکارپین و سویملین)، داروهای کولی نرژیک غیر مستقیم عمل کننده شامل دسته بندی، کاربرد های بالینی، عوارض نامطلوب و سمیت، موارد احتیاط، تفاوت های این داروها (مانند ادروفونیوم، فیزوستگمین، تاکرین، ریواستگمین و ...)، فرآورده های دارویی موجود از این گروه داروها
داروهای مهارکننده گیرنده های موسکارینی و نیکوتینی کولینرژیک:
دسته بندی، کاربرد های بالینی، عوارض نامطلوب و سمیت، موارد احتیاط، تفاوت های این داروها، فرآورده های دارویی موجود از این گروه داروها
داروهای سمهاتومیمتیک:
دسته بندی، کاربرد های بالینی، عوارض نامطلوب و سمیت، موارد احتیاط، تفاوت های این داروها، فرآورده های دارویی موجود از این گروه داروها
داروهای مهارکننده گیرنده های سمهاتیک:
دسته بندی، کاربرد های بالینی، عوارض نامطلوب و سمیت، موارد احتیاط، تفاوت های این داروها، فرآورده های دارویی موجود از این گروه داروها

هدف های کلی	داشتگو باید در پایان این درس بتواند:
نام درس	۱۶۵ فارماکولوژی داروهای قلب و عروق و ریه
مرحله ارائه	مقدمات بالینی/اکارآموزی
دروس پیش نیاز	اصول پایه فارماکولوژی پزشکی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۰ ساعت
کد درس	

۱- گروههای دارویی مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه قلب و عروق و ریه را (متناسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندامهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سردسته یا پرصرف از هر گروه را تشرییح کند.

۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه قلب و عروق و ریه توجه نشان دهد.

۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای قلبی عروقی و تنفسی، به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.

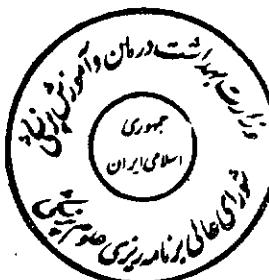
دانشجو در این درس با گروههای دارویی مورد کاربرد در بیماریهای شایع دستگاه قلب و عروق و ریه، و خصوصیات فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدالینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.

شرح درس

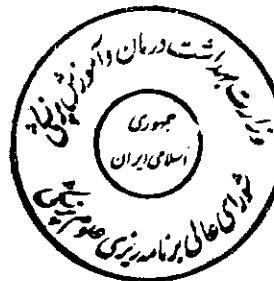
کروههای دارویی مورد استفاده در پرفساری خون و داروهای پرکاربرد از هر گروه:

محتوای ضروری

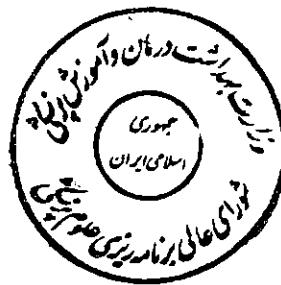
- واژو دیلاتورها و درمان آنژین
- داروهای موثر در نارسائی قلبی
- داروهای ضد آریتمی
- داروهای دیورتیک (وقفه دهنده های کربنیک اندیاز، تیازیدها، دیورتیکهای موثر بر قوس هنله، سایر)
- داروهای مورد استفاده در درمان هیپرلیپیدمی
- داروهای متسع کننده برونش و سایر داروهای مورد استفاده در آسم، رینیت آرژیک، سرفه

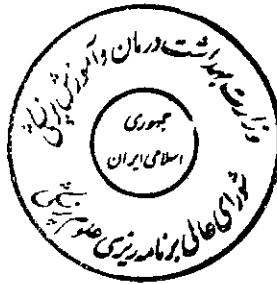
۱۶۶	کد درس
فارماکولوژی داروهای ضد میکروبی	نام درس
مقدمات بالینی / کارآموزی	مرحله ارائه
اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	دروس پیش نیاز
عملی	نظری
۱۰ ساعت	ساعت آموزشی
دانشجو باید در پایان این درس بتواند:	هدف های کلی
۱- گروههای دارویی موثر بر بیماریهای عفونی را (متناسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندامهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سردهسته یا پر مصرف از هر گروه را تشریح کند.	
۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای دارویی موثر بر بیماریهای عفونی توجه نشان دهد.	
۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای موثر بر بیماریهای عفونی به اهمیت مطالعه آخرين راهنمها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.	
دانشجو در این درس با گروههای دارویی موثر بر بیماریهای عفونی، و خصوصیات فارماکوکینیک و فارماکودینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در کایدالینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.	شرح درس
<ul style="list-style-type: none"> - پنی سیلین ها و سفالوسپورین ها، - آمینوگلیکوزیدها، - سولفونامیدها و تری متیپریم، - فلوروروکینولون ها، - کلرامفینیک و تتراسیکلین ها و ماکرولیدها، - داروهای ضد میکوباکتری، - داروهای ضد ویروس، - داروهای ضد تک یاخته و ضدگرم، - داروهای متفرقه و ضد عفونی کننده های موضعی، 	محتوای ضروری

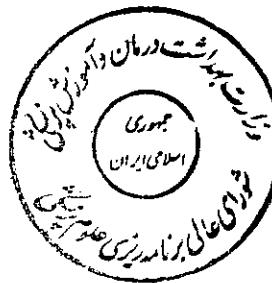
۱۶۷	کد درس
فارماکولوژی داروهای گوارش، خون و روماتولوژی	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله ارائه
اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	دروس پیش نیاز
عملی	نوع درس
۱۰ ساعت	ساعت آموزشی
دانشجو باید در پایان این درس بتواند:	هدف های کلی
۱- گروههای دارویی مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه های گوارش، خون و بافت همبند را (متناسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندامهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سرديسته یا پرصرف از هر گروه را تشرییع کند.	
۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای مورد استفاده در بیماریهای شایع دستگاه های گوارش، خون و بافت همبند توجه نشان دهد.	
۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای گوارش، خون و روماتولوژی، به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.	
دانشجو در این درس با گروههای دارویی مورد کاربرد در بیماریهای شایع دستگاه های گوارش، خون و بافت همبند و خصوصیات فارماکوکینیتیک و فارماکوبینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدالینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.	شرح درس
- داروهای مورد استفاده در درمان بیماریهای پیتیک	محفوای ضروری
- داروهایی محرک حرکات دستگاه گوارش، داروهای موثر در درمان بیوست، داروهای ضد اسهال	
- داروهای ضد تهوع و استقراغ	
- داروهای مورد استفاده در اختلالات انعقاد خون	
- داروهای ضدکم خونی	
- کلیات شیمی درمانی	
- داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی، داروهای آنتی روماتیک، ضد دردهای غیر اوپیوئیدی و داروهای ضد نقرس	

۱۶۸	کد درس
فارماکولوژی داروهای اندوکرین	نام درس
مقدمات بالینی/کارآموزی	مرحله ارائه
اصول پایه فارماکولوژی پزشکی	دروس پیش نیاز
نظری	نوع درس
۹ ساعت	ساعت آموزشی
دانشجو باید در پایان این درس بتواند:	هدف های کلی
۱- گروههای دارویی موثر بر دستگاه اندوکرین را (متناسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندامهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سریسته یا پرمصرف از هر گروه را تشریح کند.	حیطه شناختی
۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای دارویی موثر بر دستگاه اندوکرین توجه نشان دهد.	حیطه تکریشی
۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معروفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای موثر بر دستگاه اندوکرین به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.	حیطه مهارتی
دانشجو در این درس با گروههای دارویی موثر بر دستگاه اندوکرین، و خصوصیات فارماکوکینیک و فارماکودینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدالینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.	شرح درس
<ul style="list-style-type: none"> - هورمون های هیپوталاموس و هیپوفیز (آنالوگها و آنتاکوئنیستها) - هورمون تیروئید و داروهای ضد تیروئیدی - کورتیکواستروئیدها و آنتاکوئنیست های مربوطه - داروهای مرتبط با هورمون های جنسی، کنتراسپیتوهای هورمونی - هورمونهای پانکراس و داروهای ضد دیابت - داروهای موثر بر هموستانز مواد معدنی استخوان 	محتواهای ضروری

کد درس	۱۶۹
نام درس	فارماکولوژی داروهای دستگاه اعصاب و روان
مرحله ارائه	مقدمات بالینی/کارآموزی
دروس پیش نیاز	اصول پایه فارماکولوژی پزشکی
نوع درس	نظری
ساعت آموزشی	۱۲ ساعت
هدف های کلی	دانشجو باید در پایان این درس بتواند: ۱- گروههای دارویی موثر بر دستگاه اعصاب و روان را (متناسب با سرفصل درس) نام ببرد و خصوصیات فارماکولوژیک (نحوه جذب، توزیع، متابولیسم، دفع، و آثار دارو بر اندامهای مختلف بدن) را در مورد داروهای سردهسته یا پرمصرف از هر گروه را تشریح کند. ۲- نسبت به آثار خطیر و عوارض مهم داروهای دارویی موثر بر دستگاه اعصاب و روان توجه نشان دهد. ۳- با توجه به سرعت تحولات علمی و یافته های کارآزمایی های بالینی در مورد معرفی داروهای جدید و مشخص شدن کاربردها یا عوارض داروهای موثر بر دستگاه اعصاب و روان، به اهمیت مطالعه آخرین راهنمایها و شواهد در مورد مصرف قبل از تجویز این داروها توجه کند.
شرح درس	دانشجو در این درس با گروههای دارویی موثر بر دستگاه اعصاب و روان، و خصوصیات فارماکوکینیتیک و فارماکو دینامیک این داروها آشنا می شود و نمونه هایی از تغییرات در گایدلاینهای کاربرد این داروها را که ناشی از شواهد جدید در کارآزمایی های بالینی است مشاهده می کند.
محتوای ضروری	<p>۱- بخش داروهای موثر بر اعصاب:</p> <ul style="list-style-type: none"> - داروهای ضد صرع - داروهای بیهودی دهنده عمومی - داروهای بی حس کننده موضعی - شل کننده های عضلات اسکلتی - داروهای موثر در پارکینسون و دیگر اختلالات حرکتی - داروهای مخدر / اپیوئیدی <p>۲- بخش داروهای موثر بر اختلالات روانپزشکی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - داروهای آرامبخش - خواب آور - داروهای ضدجنون و لیتیوم - داروهای ضد افسردگی

دروس شرح حال و معاینه فیزیکی:

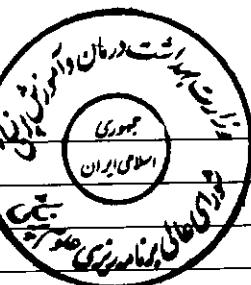
به منظور انعطاف پذیری در چیش دروس شرح حال و معاینه فیزیکی، این دروس در قالب دو درس نظری و دو درس کارآموزی سازماندهی میشود، توصیه می گردد آموزش نظری و کارآموزی حتی المقدور همزمان ارائه شود.

۱- شرح حال و معاینه فیزیکی ۱ (نظری)

۲- شرح حال و معاینه فیزیکی ۱ (کارآموزی)

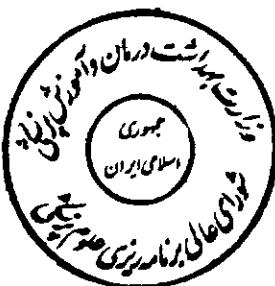
۳- شرح حال و معاینه فیزیکی ۲ (نظری)

۴- شرح حال و معاینه فیزیکی ۲ (کارآموزی)

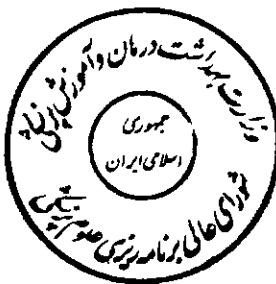
کد درس	نام درس	مقدمات بالینی	مرحله ارائه	پیش نیاز	هدف های کلی
۱۷۰	شرح حال و معاینه فیزیکی ۱	۱۷ ساعت نظری	نظری	مقدمات بالینی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند:
		۱۷ ساعت نظری			۱- اهمیت و مراحل برقاری ارتباط حرفه ای سازنده با بیمار را شرح دهد و در عمل به کار بندد.
		۱ واحد			۲- نقش و جایگاه شرح حال و معاینه بالینی را در استدلال بالینی، تصمیم سازی و تصمیم گیری مراقبت بیمار توضیح دهد.
					۳- ارتباط مراحل شرح حال و معاینه بالینی را با مراحل استدلال بالینی (جمع آوری اطلاعات، وزن دهی، تصمیم سازی و تصمیم گیری) شرح دهد.
					۴- اصول کلی اخذ شرح حال در شرایط خاص (بیماران دارای مشکلات ویژه، و بیماران مسن، اطفال و معلولین) را توضیح دهد.
					۵- اصول و ضوابط مستند نمودن شرح حال را توضیح داده و به کار بندد.
					۶- اصول کلی معرفی مختصر و کامل بیمار را شرح داده و به کار بندد.
					۷. اصول و جایگاه شرح حال بیمار در تصمیم سازی و تصمیم گیری در عملی مراقبت بیمار
					۸. اصول استدلال بالینی (جمع آوری اطلاعات، وزن دهی - تصمیم سازی و تصمیم گیری)
					۹. اصول کلی اخذ شرح حال
					۱۰. اصول کلی مهارت های ارتباطی
					۱۱. اصول کلی اخذ شرح حال در شرایط ویژه:
					۱۲. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل چشم و بینائی
					۱۳. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل کوش و حلق و بینی و ناشنوایی
					۱۴. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل پوستی
					۱۵. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل سیستم عضلانی، اسکلتی
					۱۶. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل مغز و اعصاب
					۱۷. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل صدمات فیزیکی
					۱۸. اصول کلی اخذ شرح حال با مشکل روحی روانی
					۱۹. اصول کلی اخذ شرح حال در شرایط عمومی خاص
					۲۰. افراد مسن
					۲۱. نوزادان
					۲۲. اطفال
					۲۳. معلولین
					۲۴. اصول کلی مستند نمودن شرح حال (Hx writing (complete & brief)
					۲۵. اصول کلی معرفی بیمار (complete & brief)
					۲۶. انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
					۲۷. در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و

فعالیت های آموزشی	فعالیت های پژوهشی
<p>فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.</p> <p>توصیه می گردد بخش عملی این درس هم زمان با بخش نظری و از طریق تمرین در گروههای کوچک در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی یا محیط‌های بالینی کنترل شده، تحت نظارت مستقیم اعضای هیات علمی یا مریبیان دوره دیده ارائه شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>	
<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیان قرار گیرد.</p>	<p>توضیحات ضروری</p>
<p>** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>	

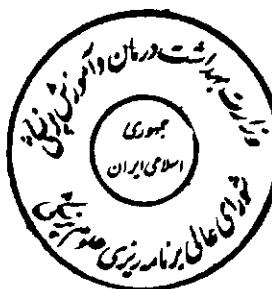

۱۷۱	کد درس
نام درس	کارآموزی شرح حال و معاینه فیزیکی ۱
مرحله ارائه	مقدمات بالینی
پیش نیاز	۱ واحد
هدف های کلی	<p>در پایان این درس، دانشجو باید بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- با بیمار نما ارتباط حرفه ای سازنده برقرار کند. ۲- در مواجهه با یک نمونه بیمار استاندارد شده، در حد مورد انتظار از دانشجوی سال سوم پزشکی، شرح حال بگیرد. ۳- نشان دهد که در هنگام گرفتن شرح حال از استدلال بالینی استفاده می کند. ۴- یک نمونه شرح حال از بیمارانمای بیماران دارای شرایط خاص (بیماران دارای مشکلات ویژه، و بیماران مسن، اطفال و معلولین) بگیرد. ۵- یک نمونه شرح حال را بر اساس ضوابط آموخته شده ثبت کند. ۶- یک نمونه معرفی بیمار را هم به صورت مختصر و هم کامل انجام دهد.
محققان درس	<ol style="list-style-type: none"> ۱. نقش و جایگاه شرح حال بیمار در تصمیم سازی و تصمیم کیری عملی مراقبت بیمار ۲. اصول استدلال بالینی (جمع آوری اطلاعات، وزن دهنی - تصمیم سازی و تصمیم کیری) ۳. اصول کلی اخذ شرح حال ۴. اصول کلی مهارت های ارتباطی ۵. اصول کلی اخذ شرح حال در شرایط ویژه: <ul style="list-style-type: none"> (ا) بیماران با مشکل چشم و بینایی (ب) بیماران مشکلات گوش و حلق و بینی و ناشیانه (ج) بیماران مشکلات پوستی (د) بیماران مشکلات سیستم عضلانی، اسکلتی (ه) بیماران مشکلات مغز و اعصاب (و) بیماران مشکلات صدمات فیزیکی (ز) بیماران روحی روانی ۶. اصول کلی اخذ شرح حال در شرایط عمومی خاص: <ul style="list-style-type: none"> (ا) افراد مسن (ب) نوزادان (ج) اطفال (د) معلولین ۷. اصول کلی مستند نمونین شرح حال ۸. اصول کلی معرفی بیمار (complete & brief) presentation (complete & brief)
شرح درس	<p>در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.</p>
فعالیت‌های آموزشی	<p>توصیه می‌گردد این درس هم‌زمان با بخش نظری و از طریق تمرین در گروه‌های کوچک در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی یا محیط‌های بالینی کنترل شده، تحت نظارت مستقیم اعضای هیات علمی یا مریبیان دوره بینه ارائه شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب فعالیت‌های یادگیری دانشجو و عرصه‌های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Lab Skill و عرصه‌های بالینی)، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می‌شود.</p>
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده‌های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس‌ها باید به نحوی باشد که تمرینهای بالینی دانشجو را مختل نکند.</p> <p>*** لازم است روش‌ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

کد درس	نام درس	شرح حال و معاینه فیزیکی ۲	نظری	نوع درس
پیش نیاز	مرحله ارائه	مقدمات بالینی	مدت آموزش:	۱۷ ساعت نظری
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند:	درازی	تعداد واحد	۱ واحد
<p>الف) موارد زیر را شرح دهد و بکار بندد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. نقش و جایگاه معاینه بالینی در استدلال بالینی ۲. اصول کلی معاینه فیزیکی ۳. اصول کلی معاینات مرتبط با علائم حیاتی ۴. اصول کلی معاینات مرتبط با ظاهر بیمار و یافته های پوستی 				
<p>general appearance •</p> <p>skin manifestations •</p> <p>۵. اصول کلی معاینات سر و گردن</p> <p>۶. اصول کلی معاینه چشم</p> <p>۷. اصول کلی معاینات گوش و حلق و بینی</p> <p>۸. اصول کلی معاینات قلب - نرمال، سوغلهای</p> <p>۹. اصول کلی معاینات دستگاه تنفسی</p> <p>۱۰. اصول کلی معاینه شکم و رکتوم</p> <p>۱۱. اصول کلی معاینات مفاسد و عضلات و رماتولوژی</p> <p>۱۲. اصول کلی معاینه breast</p> <p>۱۳. اصول کلی معاینات زنان و زایمان</p> <p>۱۴. اصول کلی معاینات یورولوژی</p>				
<p>ب) ملاحظات فرهنگی، اخلاقی و مذهبی در مورد معاینات مناطق خاص بدن، را بشناسد و مراعات کند.</p>				
محتوای درس	۱. نقش و جایگاه معاینه بالینی در استدلال بالینی	۲. اصول کلی معاینه فیزیکی	۳. اصول کلی معاینات مرتبط با علائم حیاتی	۴. اصول کلی معاینات مرتبط با ظاهر بیمار و یافته های پوستی
<p>general appearance •</p> <p>skin manifestations •</p> <p>۵. اصول کلی معاینات سر و گردن</p> <p>۶. اصول کلی معاینه چشم</p> <p>۷. اصول کلی معاینات گوش و حلق و بینی</p> <p>۸. اصول کلی معاینات قلب - نرمال، سوغلهای</p> <p>۹. اصول کلی معاینات دستگاه تنفسی</p> <p>۱۰. اصول کلی معاینه شکم و رکتوم</p> <p>۱۱. اصول کلی معاینات مفاسد و عضلات و رماتولوژی</p> <p>۱۲. اصول کلی معاینه breast</p> <p>۱۳. اصول کلی معاینات زنان و زایمان</p> <p>۱۴. اصول کلی معاینات یورولوژی</p>				
شرح درس	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.	درازی	درازی	درازی

فعالیت های آموزشی
<p>فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوارزی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.</p> <p>توصیه می‌گردد بخش عملی این درس هم‌زمان با بخش نظری و از طریق تمرین در گروههای کوچک در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی یا محیط‌های بالینی کنترل شده، تحت نظارت مستقیم اعضای هیات علمی یا مربيان دوره دیده ارائه شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه‌های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه‌های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می‌شود.</p>
<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش در دانشکده‌های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری مطابق سند توانمندی‌های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.</p> <p>** لازم است روش‌ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

کد درس	۱۷۲	نام درس	کارآموزی شرح حال و معاینه فیزیکی ۲
مرحله ارائه	مقدمات بالینی	هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند:
پیش نیاز	۱ واحد		(الف) معاینات فیزیکی دستگاهها و اندامهای زیر را بر روی مولاز یا بیمار نما (حسب مورد) به شکل صحیح انجام دهد:
			۱. علام حیاتی
			۲. ظاهر بیمار و یافته های پوستی
			۳. سر و گردن
			۴. چشم
			۵. گوش و حلق و بینی
			۶. قلب - نرمال، سوغها
			۷. دستگاه تنفسی
			۸. شکم و رکتوم
			۹. مفاصل و عضلات و رماتولوژی
			۱۰. breast
			۱۱. زنان و زایمان
			۱۲. یوروولوژی
			(ب) ملاحظات فرهنگی، اخلاقی و مذهبی در مورد معاینات مناطق خاص بدن، را مراحت کند.
محتوای درس			۱. اندازه گیری و ثبت علام حیاتی
			۲. معاینات ظاهر بیمار و یافته های پوستی
			general appearance a
			skin manifestations b
			۳. معاینات سر و گردن
			۴. معاینیه چشم
			۵. معاینات گوش و حلق و بینی
			۶. معاینات قلب - نرمال، سوغها
			۷. معاینات دستگاه تنفسی
			۸. معاینیه شکم و رکتوم
			۹. معاینات مفاصل و عضلات و رماتولوژی
			۱۰. معاینیه breast
			۱۱. معاینات زنان و زایمان
			۱۲. معاینات یوروولوژی
			۱۳. ملاحظات فرهنگی، اخلاقی و مذهبی در مورد معاینات مناطق خاص بدن
شرح درس			در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، بخش‌های بالینی، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست بپرسد.
فعالیت های آموزشی			توصیه می‌کرد این درس هم‌زمان با بخش نظری و از طریق تمرین در گروههای کوچک در مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی یا محیط‌های بالینی کنترل شده، تحت نظر ارت مستقیم اعضا هیات علمی یا مریبان دوره دیده ارائه شود.
توضیحات ضروری			زمان بندی و ترکیب فعالیت‌های یادگیری دانشجو و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی)، در راهنمای یادگیری Study Guide هم‌انگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

دروس مقدمات بالینی بیماری‌ها:

استدلال بالینی در رویکرد به علائم و نشانه‌های شایع

مقدمات بیماریهای قلب و عروق

مقدمات بیماریهای دستگاه تنفس

مقدمات بیماریهای خون

مقدمات بیماریهای کوارش و کبد

مقدمات بیماریهای غدد و متابولیسم

مقدمات بیماریهای کلیه

مقدمات بیماریهای روماتولوژی

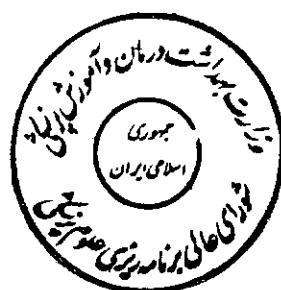
مقدمات بیماریهای کودکان

مقدمات بالینی جراحی

مقدمات بیماریهای اعصاب

مقدمات روانپزشکی

مقدمات بیماریهای عفونی

کد درس	نام درس	هدف های کلی
۱۷۴	استدلال باليني در رویکرد به علائم و نشانهای شایع	در پایان اين درس، دانشجو باید بتواند:
	مقدمات باليني	۱- فرآيند طبابت، و جايگاه استدلال باليني را برای رسيدن به تشخيص و تصميم گيری باليني شرح دهد.
	مقدمات باليني	۲- با استفاده از مفاهيم و اصول علمي مرتبط (تعاريف، فيزيوپاتولوژي، و اپيديميولوژي) چند نمونه از تظاهرات شایع و عمومي برای يك بيمار فرضي، رویکرد و تشخيص افتراقی های مناسب را پيشنهاد دهد.
	پیش نیاز	۳- به اهميت استدلال باليني در تصميم گيری های پزشكی توجه کند.
	محفوای درس	۱. مقدمات طب باليني ۲. فرآيند استدلال و تصميم گيری باليني ۳. علائم و شکایات شایع، و رویکرد به آنها (بر اساس فرآيند استدلال باليني): • ضعف و بیحالی، خستگی • تهوع، استفراغ • زردی • کاهش وزن غیرارادی
	شرح درس	در اين درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد. حداقل بخشی از هر جلسه از درس باید به ارائه موارد بالینی (case) و نحوه کاربرد دانش نظری در تحلیل مشکل بیمار و رسیدن به تشخيص اختصاص داده شود.
	فعالیت های آموزشی	فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab) و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومي توسيط هر دانشکده پزشكی تعين می شود.
	توضیحات ضروری	* توصیه می شود این درس با مشارکت اعضای هیات علمی متخصص رشته داخلی جنرال و یا اعضای هیات علمی که دیدگاه جنرال و مشرف به حوزه عملکرد پزشك عمومي دارند ارائه شود. ** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالیني در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشكی عمومي و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومي وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكی توسيط دانشکده پزشكی تدوين و در اختیار فرآيندان قرار گيرد. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمي مناسب توسيط گروه آموزشی تعين، اعلام و اجرا شود. تاييد برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشياراي برنامه بر عهده دانشکده پزشكی است.

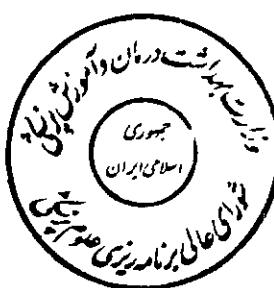
کد درس	۱۷۵
نام درس	مقدمات بیماریهای قلب و عروق
مرحله ارائه	مقدمات بالینی
پیش نیاز	-
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم: ۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیdemیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد. ج) فضیلت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح درس	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد. حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موردي (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. ** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. *** در ارائه محتوای دروس مقدمات بالینی، تاکید اصلی بر علائم و نشانه ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کیته برنامه درسی بایستی نظارت لازم را بر تابع محتوای ارائه شده توسط اساتید محترم، با حجم واحد و توافقنامه های مورد انتظار از پزشکان عمومی در نظام سلامت داشته باشند.

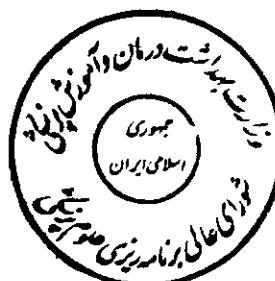
پیوست نویس مقدمات بیماریهای قلب و عروق دوره دکتری پزشکی عمومی
(نویس مطالعه)

۱. آناتومی کارکردی و فیزیولوژی قلب
۲. روشاهای پاراکلینیک در تشخیص بیماریهای قلب و عروق
۳. تظاهرات بالینی بیماریهای قلب و عروق
  - ۱) درد قفسه سینه
  - ۲) تنگ نفس
  - ۳) سنتکوب
  - ۴) پیش قلب
  - ۵) وقفه قلبی و مرگ ناگهانی
۴. ECG، اصول الکتروفیزیولوژی قلب طبیعی و بلوکهای قلبی
۵. آریتمی های قلبی
۶. آترواسکلروز
۷. بیماری عروق کریز
۸. بیماریهای دریچه ای قلب (بیماری روماتیسمی قلب، بیماریهای میترال، تری کوسپید، دریچه آثورت و پولموتر)
۹. بیماریهای عضله قلب
۱۰. بیماریهای پریکارد و اندوکارد
۱۱. بیماریهای عروقی (شرانین و وریدها)
۱۲. هیپرتانسیون شریانی
۱۳. نارسایی قلبی
۱۴. نارسایی حاد گردش خون (شوک)
۱۵. بحث موردی

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

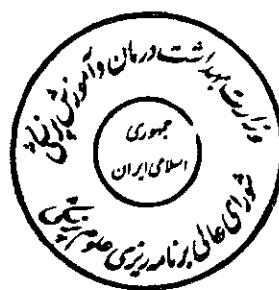
کد درس	نام درس	نوع درس	مقدمات بیماریهای دستگاه تنفس	هدف های کلی
۱۷۶	مقدمات بیماریهای دستگاه تنفس	نظری- عملی	مقدمات بالینی	مرحله ارائه
	۲۲ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی (بحث موردي)	مدت آموزش:		پیش نیاز
	۲ واحد	تعداد واحد		
	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):			
	الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:			۱- تعریف آن را بیان کند.
	۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.			۲- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:			۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.
				۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
				۳- روش های تشخیص بیماری را شرح دهد.
				۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کاید لینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
				۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بند.
				ج) نسبت به مسائل مهمی که مراجعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و			شرح درس
	انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.			
	حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موردي (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.			
	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و			فعالیت های آموزشی
	انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.			
	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری همانگ Study Guide با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.			
	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.			توضیحات ضروری
	** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.			
	*** در ارائه محتوای دروس مقدمات بالینی، تاکید اصلی بر علائم و نشانه ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کمیته برنامه درسی بایستی نظارت لازم را بر تناسب محتوای ارائه شده توسط استاد محترم، با حجم واحد و توافقنامه های مورد انتظار از پزشکان عمومی در نظام سلامت داشته باشد.			

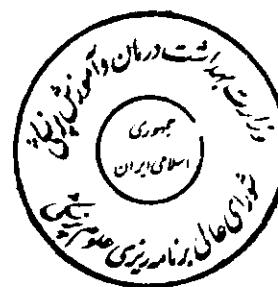
پیوست: درس مقدمات بیماریهای دستگاه تنفس - دو زده دکتری پزشکی عمومی
(پیویس مطالعات)

۱. مروری بر آناتومی کارکردی و فیزیولوژی دستگاه تنفسی (تهویه و پرفسیون و مکانیک و کنترل تنفسی)
۲. نشانه شناسی بیماریهای تنفسی
۳. روشاهای تشخیصی در بیماریهای ریه (تصویربرداری، اندوسکوپی، آزمایشها ایمنی شناسی و میکروبیولوژیک، ارزیابی عملکرد تنفسی)
۴. بیماریهای انسدادی مزمن ریه (آسم برونشیال)
۵. بیماریهای انسدادی مزمن ریه (COPD)
۶. عفونتهای دستگاه تنفس فوکانی
۷. پنومونیهای ویرال و باکتریال
۸. سل ریه
۹. برونشکتازی و آبسه ریه
۱۰. تومورهای ریه
۱۱. بیماریهای اینترستیل ریه
۱۲. بیماریهای شنلی و ناشی از عوامل محیطی در ریه (آزبستوز، آلاینده های آلی و غیر آلی، ...)
۱۳. بیماریهای عروقی ریه (آمبولی ریه، هیپرتانسیون ریوی)
۱۴. اختلالات و بیماریهای پلور
۱۵. نارسایی تنفسی و ARDS
۱۶. بحث موردی (case based discussion)

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

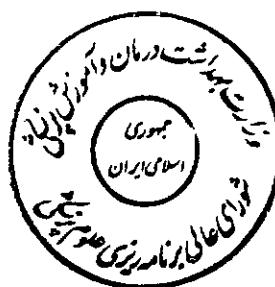
کد درس	نام درس	مقدمات بیماریهای خون	نوع درس	نظری- عملی
مرحله ارائه	مقدمات بالینی	مدت آموزش:	۲۲ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی (بحث موردي)	
پیش نیاز		تعداد واحد	۲ واحد	
هدف های کلی				در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
				الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:
				۱- تعریف آن را بیان کند.
				۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
				۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
				ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:
				۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.
				۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
				۳- روش های تشخیص بیماری را شرح دهد.
				۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.
				۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
				ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح درس				در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
				حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موردي (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.
فعالیت های آموزشی				فعالیت های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
				زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری				* با توجه به شرایط مقاومت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآکیران قرار گیرد.
				** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.
				*** در ارائه محتوای دروس مقدمات بالینی، تأکید اصلی بر علائم و نشانه ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کیته برنامه درسی بایستی نظارت لازم را بر تناسب محتوای ارائه شده توسط اساتید محترم، با حجم واحد و توانمندیهای مورد انتظار از پژوهشکان عمومی در نظام سلامت داشته باشند.

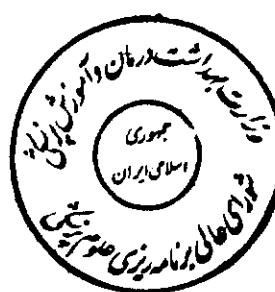
پیوست درس مقدمات بیماریهای خون-دروزه دکتری پزشکی عمومی
(ریزین مطلب)

۱. آناتومی کاربردی و فیزیولوژی دستگاه خون (هماتوپویز، سلولهای خون و عماکرد آنها، هموستاز)
۲. بررسی پاراکلینیک در بیماریهای دستگاه خون (شمارش کامل گلولی، بررسی اسیدر خون، بررسی مغز استخوان)
۳. علائم بالینی و پاراکلینیک در بیماریهای خون (آنمی، هموگلوبین بالا، لکوبنی، لکوسیتوز، لغافانوپاتی، اسپلنومگالی، خونریزی، ترومبوسایتوپنی، ترومبوسیتوز، پان سیتوپنی، عفونت، ترومبوز و ریدی)
۴. آنمی ها (آنمی فقر آهن و آنمی بیماریهای مزمن، آنمی مگالوبلاستیک، آنمی آپلاستیک)
۵. کلیات همولیز، مامبرانوپاتیها و آنژیموپاتیها
۶. هموگلوبینوپاتی ها، سندروم های تالاسمیک و آنمی های همولیتیک اکتسابی
۷. اختلالات انقداری ارثی و اکتسابی
۸. اختلالات هموستاز پلاکتی
۹. اختلالات ترومبوتیک و درمانهای آنتی کوآگولانت
۱۰. نوپلاسمهای میلوپرولیفراتیو (ترومبوسیتوز اولیه، پلی سیتیمی اولیه و پلی سیتیمی ثانویه، میلوفیبروز)
۱۱. لوسمی های حاد و پیوند مغز استخوان
۱۲. لوسمیهای مزمن (CML, CLL, HCL)
۱۳. لنفوم غیر هوچکن و لنفوم هوچکن، دیسکرازیهای پلاسماسیل
۱۴. فراورده های خونی و ترانسفیوژن
۱۵. اورژانس های انکولوژی
۱۶. بحث موردی

*دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

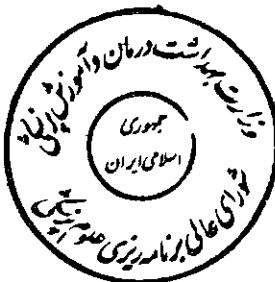
کد درس	نام درس	مقدمات بیماریهای گوارش و کبد	مقدمات بالینی	مرحله ارائه	پیش نیاز
۱۷۸	الزامی	نوع درس	۲۶ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی (بحث موردي)	مدت آموزش:	۲/۱ واحد
در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):					هدف های کلی
الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:					۱- تعریف آن را بیان کند.
۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.					۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:					۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.
۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.					۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.
۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.					۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.					
در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.					
حداقل دو جلسه از درس باید به بحث موردي (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.					
فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.					
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.					
* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآنکران قرار گیرد.					
** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.					
*** در ارائه محتوای دروس مقدمات بالینی، تأکید اصلی بر علائم و نشانه ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کمیته برنامه درسی بایستی نظارت لازم را بر تنااسب محتوای ارائه شده توسط استادی محترم، با حجم واحد و توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی در نظام سلامت داشته باشند.					

پیوست: درس مقدمات بیماریهای گوارش و گستاخ دوره دکتری پژوهشی عمومی (پیوست مطالعه)

۱. آناتومی کارکردی و فیزیولوژی دستگاه گوارش
۲. روشهای بررسی پاراکلینیک در بیماریهای گوارش
۳. نظاهرات بیماریهای دستگاه گوارش
  - (أ) دیس پیسی
  - (ب) اختلالات بلع (ادینوفاژی و دیسفاژی)
  - (ج) سوزش سرددل و برگشت غذا
  - (د) استقراغ
  - (ه) خونریزی دستگاه گوارش
  - (و) اسهال (حاد و مزمن)
  - (ز) سوء جذب
  - (ح) بیوست و اختلالات دفع
  - (ط) درد شکم
۴. بیماریهای دهان و غدد براقی (آفتوز، کانسر دهان، کاندیدیاز، التهاب پاروتید)
۵. بیماریهای مری (ریفلاکس، اختلالات حرکتی، ازوفاژیت، تومورها و زخم مری)
۶. بیماریهای معده و دودنوم (کاستریت، پیتیک اولسیر، اختلالات عملکردی، تومورهای معده)
۷. بیماری های روده کوچک (بیماری های سندرم سوء جذب، اختلالات حرکتی، عوارض ناشی از مواد غذایی، عفونتهای روده کوچک، تومورهای روده کوچک)
۸. بیماریهای پانکراس (پانکراتیت حاد و مزمن، تومورها)
۹. بیماریهای التهابی روده
۱۰. سندرم روده تحریک پذیر
۱۱. آناتومی کارکردی و فیزیولوژی کبد و مجاری صفراوی
۱۲. بررسی پاراکلینیک در بیماریهای کبد و مجاری صفراوی (آزمایشها بیوشیمیایی خون، تستهای هماتولوژیک، تستهای ایمونولوژیک، تصویربرداری، بررسی بافت شناسی)
۱۳. نظاهرات بیماریهای کبد:
  - (أ) نارسایی حاد کبد
  - (ب) اختلال تستهای عملکرد کبد (تفسیر تستهای کبدی)
  - (ج) زردی
  - (د) هپاتومکالی
  - (ه) آسیت
  - (و) انسفالوپاتی کبدی
  - (ز) خونریزی از واریس مری
۱۴. عفونت کبد (هپاتیت ویروسی، آبسه کبد)
۱۵. بیماریهای اتوایمون کبد و مجاری صفراوی
۱۶. کبد چرب
۱۷. سیروز کبدی
۱۸. تومورهای کبد
۱۹. آسیب کبدی ناشی از داروها
۲۰. بیماریهای ارشی کبد (هموکروماتوز، ویلسون، ڈیلبرت)
۲۱. سنگ های صفراوی و کلستاز (PSC, PBC)
۲۲. بیماری های انگلی دستگاه گوارش و کیست هیداتید
۲۳. بحث موردي

*دیرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پژوهشی عمومی و دانشکده های پژوهشی تغییر دهد.

کد درس ۱۷۹

نام درس	مقدمات بیماریهای عدد و متابولیسم	نوع درس	الزامی	مدت آموزش:	مرحله ارائه	مقدمات بالینی
پیش نیاز	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):	۲۲ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی (بحث موردی)	۲ واحد	۲ واحد	۲ واحد	۲ واحد

هدف های کلی در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
 انف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam): برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
 ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، آتیولوژی، و اپیدیمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روش های تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گیدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با سنتریو یا شرح موزد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

شرح درس در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.

حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موربی (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حار یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.

فعالیت های فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکنیک یادگیری را شامل شود.

اموزشی زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide همانگ با استاندارهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختکار دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استاندارهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.

** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

*** در ارائه محتواهی دروس مقدمات بالینی، تاکید اصلی بر علائم و شانه ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کیته برنامه درسی بایستی نظارت لازم را بر تناسب محتواهی ارائه شده توسط استادی محترم، با حجم واحد و توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی در نظام سلامت داشته باشند.

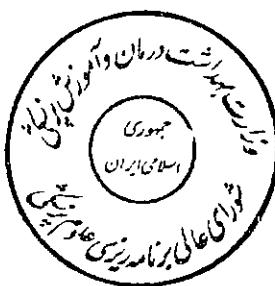
توضیحات

ضروری

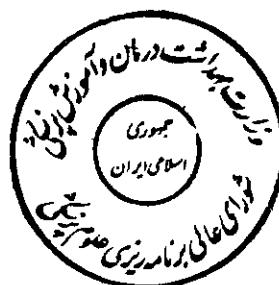

پیوست درس مقدمات بیماریهای غذی و متایولیسم - وزارت اکمنی برائی پژوهی عمومی (رئیس مطالعه)	
۱. کلیات آندوکرینولوژی	
۲. بیماریهای هیپوفیز و هیپوتالاموس(آناتومی کارکردی و فیزیولوژی، تظاهرات بالینی بیماریهای هیپوفیز و هیپوتالاموس، کم کاری هیپوفیز و هیپوتالاموس، پرولاکتینوما، اکرومگالی، دیابت بیمزه)	
۳. بیماریهای تیروئید(آناتومی کارکردی و فیزیولوژی، تظاهرات بالینی بیماریهای تیروئید، بررسی پاراکلینیک در اختلالات تیروئید، پرکاری و کم کاری تیروئید، تیروئیدیت، گواتر، تومورهای تیروئید)	
۴. بیماریهای پاراتیروئید(آناتومی کارکردی و فیزیولوژی، هیپرکلسیمی و هیپوکلسیمی، کم کاری و پرکاری پاراتیروئید)	
۵. آدرنال(آناتومی کارکردی و فیزیولوژی، تظاهرات بالینی بیماریهای آدرنال، سندروم کوشینگ، نارسایی آدرنال، فشوکروموسایتوما)	
۶. گنادها(آناتومی کارکردی و فیزیولوژی، تاخیر بلوغ، امنوره و هیرسوتیسم، سندروم تخدمان پلی کیستیک)	
۷. دیابت تعریف، تشخیص و تقسیم بندی	
۸. عوارض حاد دیابت: کتواسیدوز دیابتی و کمای هیپر اسمولار	
۹. عوارض مزمن دیابت	
۱۰. سندروم متایولیک و چاقی	
۱۱. اختلالات لیبید	
۱۲. بحث موردی	

دیرخانه شورای آموزش پژوهی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پژوهی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

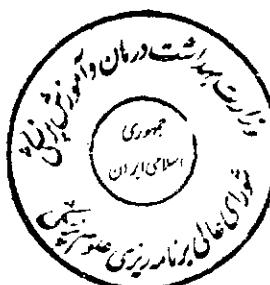
کد درس	نام درس	مقدمات بیماریهای کلیه	مقدمات بالینی	مرحله ارائه	پیش نیاز
۱۸۰	مقدمات بیماریهای کلی	نظری- عملی	نوع درس	۲۶ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی (بحث موردي)	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
		۱/۶ واحد	مدت آموزش:	تعادل واحد	الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:
					۱- تعریف آن را بیان کند.
					۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
					۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
					ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:
					۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیتومیولوژی بیماری را شرح دهد.
					۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
					۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.
					۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
					۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
					ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
	شرح درس				در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
					حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موردي (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش‌های بالینی مطرح شده تمرین کنند.
	فعالیت های آموزشی				فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوارنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
					زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه‌های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه‌های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
	توضیحات ضروری				* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده‌های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی‌های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.
					** لازم است روش‌ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.
					*** در ارائه محتوای دروس مقدمات بالینی، تاکید اصلی بر علائم و نشانه‌ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کمیته برنامه درسی بایستی نظارت لازم را بر تناسب محتوای ارائه شده توسط اساتید محترم، با حجم واحد و توانمندی‌های مورد انتظار از پژوهشگان عمومی در نظام سلامت داشته باشند.

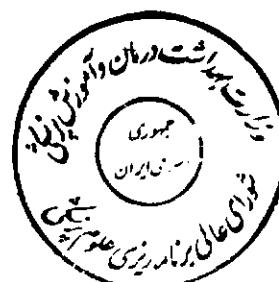
پیو شست ارسن: تقدیمات بیماریهای کلیه - دوازه ادکنفرای پزشکی عمومی
(رنویس، مطالعات)

۱. آناتومی کارکردی و فیزیولوژی دستگاه ادراری
۲. تشخیص آزمایشگاهی بیماریهای کلیه و مجاری ادراری (GFR، آنالیز ادرار، آزمایشهای خون، تصویربرداری، بیوپسی کلیه)
۳. تظاهرات بالینی بیماری های کلیه و مجاری ادرار
۴. نارسایی حاد کلیه
۵. بیماری (نارسایی) مزمن کلیه
۶. بیماریهای عروقی کلیه
۷. بیماریهای گلومرولی
۸. بیماریهای توبولوایترستیشیال (نفریت بینابینی حاد و مزمن، نفروپاتی ناشی از رفلاکس، ...)
۹. بیماریهای کیستیک کلیه
۱۰. سنگ کلیه
۱۱. عفونت ادراری
۱۲. اختلالات آب و الکترولیت
۱۳. اختلالات اسید-باز
۱۴. هیبرتانسیون شریانی
۱۵. اصول درمان جایگزین در نارسایی کلیه (درمان محافظه کارانه، دیالیز خونی و صفاقی، پیوند کلیه)
۱۶. کلیه و بیماریهای سیستمیک، بارداری
۱۷. بحث موردي

*دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

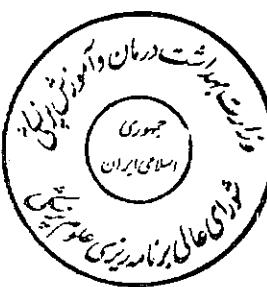
کد درس	نام درس	نوع درس	مقدمات بیماریهای روماتولوژی
۱۸۱	مرحله ارائه	مقدمات بالینی	۲۶ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی (بحث موردي)
	پيش نياز	تعدياد واحد	۱/۶
هدف های کلي			در پيان اين درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پيوست):
			الف) در مواجهه با هر يك از علائم و شکایات شایع و مهم:
			۱- تعریف آن را بیان کند.
			۲- معاينات فيزيکي لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
			۳- تشخيص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخيص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
			ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:
			۱- تعریف، آتيولوژي، و اپيديمیولوژي بیماری را شرح دهد.
			۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
			۳- روشاهای تشخيص بیماری را شرح دهد.
			۴- مهمترین اقدامات پیشگيري در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمي و کايدلانيهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
			۵- در مواجهه با سناريو يا شرح موارد بیماران مرتبط با اين بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخيصی يا درمانی به کار بند.
			ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح درس			در اين درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
			حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موردي (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخيص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.
فعالیت های آموزشی			فعالیت‌های یادگیری اين درس باید ترکیب متوارني از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
			زمان بندی و ترکیب اين فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسيط هر دانشکده پزشکی تعیين می شود.
توضیحات ضروری			* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسيط دانشکده پزشکی تدوين و در اختیار فرآكیران قرار گیرد.
			* لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمي مناسب توسيط گروه آموزشی تعیين، اعلام و اجرا شود. تاييد برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشياری برنامه بر عهده دانشکده پزشکي است.
			** در ارائه محتواي دروس مقدمات بالیني، تاكيد اصلی بر علائم و نشانه ها، و بیماریهای شایع است. بدیهی است در هر دانشکده، کيته برنامه درسي بايستی نظارت لازم را بر تناسب محتواي ارائه شده توسيط اساتيد محترم، با حجم واحد و توافقنامه های مورد انتظار از پزشکان عمومی در نظام سلامت داشته باشند.

پیوست دوین مقدمات بیماریهای روماتولوژی دوره دکتری پژوهشی عمومی
(رئوس مطالق)

۱. علامت شناسی بیماری های روماتیسمی
  - ۱) درد ستون فقرات و دردهای عمومی موسکولواسکلتال
  - ۲) پلی آرتریت و منوآرتریت
۲. آناتومی کارکردی و فیزیولوژی یافت همبند، استئوآرتریت
۳. بیماری آرتریت روماتوئید و JRA
۴. اسپوندیلوآرتروپاتی های سرونگاتیو(اسپوندیلیت آنکلوزان، آرتریت واکنشی، ...)
۵. پدی آرتریتها
۶. آرتریت عفونی(سپتیک، ویروسی، سل و بروسلای)
۷. نقرس و سایر آرتروپاتی های ناشی از کریستال
۸. بیماریهای یافت همبند(لوپوس اریتماتوسیستمیک، اسکلروز سیستمیک، شوگرن، پلی میوزیت و درماتومیوزیت)
۹. واسکولیت ها
۱۰. استئوپروز
۱۱. سایر بیماریهای استخوان(استئومالاسی، بیماری پاژه استخوان، و هیپرپاراتیروئیدی)
۱۲. تست های آزمایشگاهی و تکنیک های مشاهده Imaging در اختلالات روماتولوژیک
۱۳. Approach به بیمار با شکایات اسکلتی عضلانی(شرح حال و معاینه) معرفی سندرم های بالینی
۱۴. اصول درمان در بیماریهای روماتیسمی
۱۵. بحث موردی
۱۶. بحث موردی

دیبرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پژوهشی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

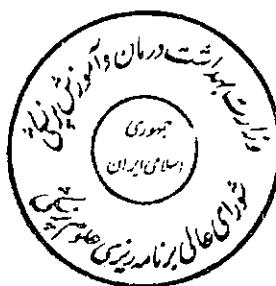
کد درس	۱۸۲
نام درس	مقدمات بیماریهای کودکان
مرحله ارائه	مقدمات بالینی
پیش نیاز	۱ واحد*
هدف های کلی	<p>در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):</p> <p>الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. <p>ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف، آنیولوژی، و اپیانیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. <p>۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.</p> <p>۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.</p> <p>ج) نسبت به مسائل مهمی که مواجهات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.</p>
شرح درس	<p>در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.</p> <p>حداقل یک جلسه از درس باید به بحث موردی (case discussion) اختصاص داده شود تا دانشجویان ضمن بررسی شرح حال یک بیمار، به کارگیری داش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده تمرین کنند.</p>
فعالیت های آموزشی	<p>فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متواری از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>
توضیحات ضروری	<p>* از کل ۶ واحد تئوری مبحث اطفال دوره پزشکی عمومی، ۵ واحد در دوران کارآموزی (۱۰) و ۱ واحد (معادل ۱۷ ساعت) در دوره مقدمات بالینی در قالب ضرورت های یادگیری (Must know) ارائه شود.</p> <p>** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

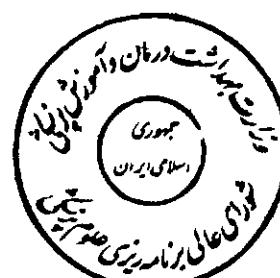
بیوانت درس مقدمات تغییرهای کودکان دوره دکتری پزشکی عمومی
(تحتوى پژوهی درس)

- ۱- تعریف طب کودکان، اپیدمیولوژی بیماری ها و مرگ و میر کودکان در ایران و آشنایی با نظام سلامت و برنامه های سلامت کودکان در کشور
- ۲- گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی کودک
- ۳- آشنایی با غربالگری بیماری ها براساس برنامه های کشوری توصیه شده
- ۴- کنترل عفونت در بیمارستان، کنترل اپیدمیولوژیک بیماری های عفونی در کودکان در سطح جامعه پاتوفیزیولوژی عفونت های دستگاه تنفسی فوقانی و تحتانی
- ۵- پاتوفیزیولوژی هیپوگلیسمی در کودکان
- ۶- پاتوفیزیولوژی ادم و هماچوری
- ۷- شوک در کودکان (مفاهیم، پاتوفیزیولوژی، اتیولوژی و علائم بالینی)
- ۸- آشنایی با اصول فیزیوپاتولوژی مایعات بدن و ارزیابی اختلالات شایع الکترولیتی
- ۹- آشنایی با اصول فیزیوپاتولوژی مایعات بدن و ارزیابی اختلالات شایع الکترولیتی
- ۱۰- پاتوفیزیولوژی اختلال اسید و باز

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و شانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم در این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

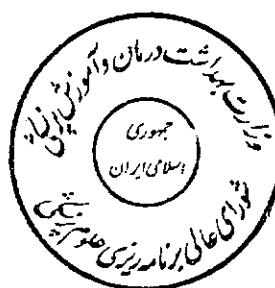
کد درس	نام درس	مقدمات بیماریهای جراحی	نوع درس	نظری- عملی
	مرحله ارائه	مقدمات بائینی	مدت آموزش:	۱۵ ساعت نظری، ۴ ساعت کارگاه
	پیش نیاز		تعداد واحد	۱ واحد
	هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):		
		الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:		
		۱- تعریف آن را بیان کند.		
		۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.		
		۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.		
		ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:		
		۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.		
		۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.		
		۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.		
		۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.		
		۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بائینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.		
		ج) نسبت به مسائل و مهارتهای مهمی که در نظر گرفتن آنها در محیط بائینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.		
شرح درس	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بائینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.			
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.			
ضروری	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بائینی Skill Lab و عرصه های بائینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.			
توضیحات	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بائینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بائینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره نکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن اعلام استانداردهای اعلان شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.			
	** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.			

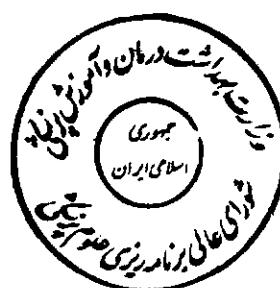
**پیوست درس مقدمات بیماریهای خارجی دوزه دکتری پزشکی عمومی
(محتواهی ضروری درس)**

۱. شکم حاد و تشخیصهای افتراقی آن
۲. اصول برخورد با نخم باز و بسته و کنترل خونریزی های خارجی
۳. شوک و ترانسفیوژن
۴. برخورد با تروماهای شایع شامل ارزیابی اولیه و ثانویه
۵. اداره بیماران قبل و بعد از انجام اعمال جراحی
۶. گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی دستگاه اداراری تناسی
۷. علائم و نشانه های شایع بیماریهای مجاری ادراری (ارولوژی)
۸. هماجوری و کولیک کلیوی
۹. کلیات شکستگی ها و در رفتگی ها (شامل اصول ترمیم شکستگیهای باز)
۱۰. اصول گرفتن شرح حال و معاینات ارتوپدی و روشهای تشخیصی رایج در ارتوپدی
۱۱. شناسایی ابزارهای ساده جراحی و ستلهای پرکاربرد در بخشهای مختلف و نحوه بکارگیری تکنیکهای اسپتیک در پروسیجرهای رایج در بیمارستان (کارگاه ۲ ساعته)
۱۲. اهمیت مستند سازی مراقبتها و مسائل مهم پرونده نویسی در بخشهای جراحی (کارگاه ۲ ساعته)
۱۳. اینتی بیماران در بخشهای جراحی

*دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم در این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	نام درس
مقدمات بیماریهای اعصاب	نظری
مقدمات بالینی	مدت آموزش:
پیش نیاز	تعداد واحد
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
الگ) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:	
۱- تعریف آن را بیان کند.	
۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.	
۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.	
ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:	
۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.	
۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.	
۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد.	
۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.	
۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.	
ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.	
شرح درس	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
زمان بندی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی توسط هر دانشکده پژوهشی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژوهشی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی توسط دانشکده پژوهشی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.
** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژوهشی است.	

**پیوست دزین مقدمات بیماریهای اعصاب دوره دکترای پرستی عمومی
(محتوای ضروری درس)**

۱- تعیین محل آسیب در نورولوژی

۲- اختلالات هشیاری، وضعیت نباتی و مرگ مغزی (مفاهیم، پاتوفیزیولوژی، نکات کلیدی معاینه و شرح حال)

۳- رویکرد به بیمار دچار ضعف عضلانی

۴- سکته مغزی (مفاهیم، پاتوفیزیولوژی، اتیولوژی و علائم بالینی)

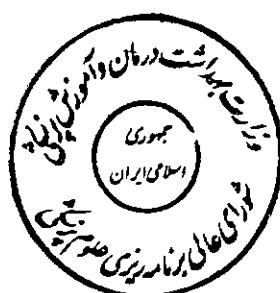
۵- اختلالات تشنجی (تعریف، طبقه بندی، علائم بالینی و تشخیص افتراقی)

۶- رویکرد به سرگیجه و اختلالات تعادلی

۷- کمر درد، درد گردن و درد اندامها

۸- سردرد (تعریف، طبقه بندی، و نکات کلیدی شرح حال و معاینه)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم در این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۱۸۵
نام درس	مقدمات روانپزشکی
مرحله ارائه	مقدمات بالینی
پیش نیاز	۸ ساعت نظری

نظری

نوع درس

۸

مدت آموزش:

۵

تعداد واحد

در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):

الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داشت آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.

فعالیت های فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری و آموزشی انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (نعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار داشت آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.

** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجر شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

توضیحات

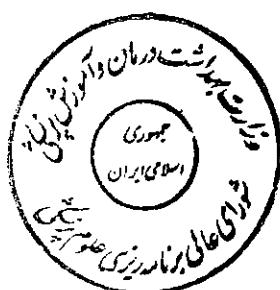
ضروری

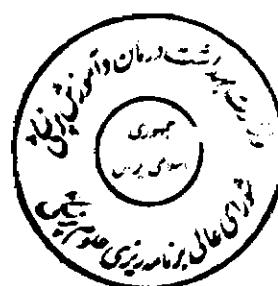
پیوست دارای مقدمات روانپرشنگی دوره اکثری پزشکی عمومی

۱. کلیات روانپرشنگی و بهداشت روان و طبقه بندی رایج در روانپرشنگی
۲. گرفتن شرح حال از بیماران مبتلا به مشکلات روانپرشنگی: اصول و تکنیک ها و علامت شناسی
۳. مسائل روانپرشنگی در بیماریهای جسمی و اختلالات روان تنی
۴. مشکلات جسمی در بیماریهای روانی
۵. افسردگی و اضطراب (تعریف، اهمیت، همه گیر شناسی)
۶. اختلالات سوماتوفرم
۷. اورژانس های روانپرشنگی (اصول مواجهه و مراقبت و اصول درمان)

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۱۸۶
نام درس	مقدمات بیماری های عفونی
مرحله ارائه	مقدمات بالینی
پیش نیاز	یک واحد
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم: ۱- تعریف، اتیولوژی، و آپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد عنمی و گایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد روشکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد. ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح درس	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
فعالیت های آموزشی	فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
توضیحات	* با توجه به شرایط مقاومت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود. ** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

پژوهیست درین مقدمات بیماریهای عفونی دوزه دکترای بربنکی عمومی
محتواي ضروری دزین

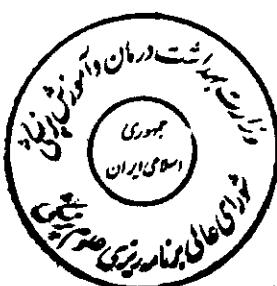
۱. اصول پیشگیری از بیماریهای عفونی
۲. اصول اولیه بررسی های آزمایشگاهی در بیماریهای عفونی
۳. اصول کنترل عفونت بیمارستانی و ایزو لاسیون
۴. اصول مراقبت فردی در برابر عفونت ها
۵. برخورد با بیمار تب دار و تب بدون علایم لوکالیزه
۶. سپسیس و شوک سپتیک
۷. برخورد با بیمار با بزرگی غدد لنفاوی
۸. برخورد با بیمار با تب و راش
۹. عفونت پوست و بافت نرم
۱۰. عفونتهای ویروسی و باکتریال دستگاه گوارش
۱۱. عفونتهای انکلی شایع دستگاه گوارش
۱۲. عفونتهای شایع دستگاه تنفسی فوقانی
۱۳. عفونتهای شایع دستگاه تنفسی تحتانی
۱۴. عفونتهای بیمارستانی

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم در این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

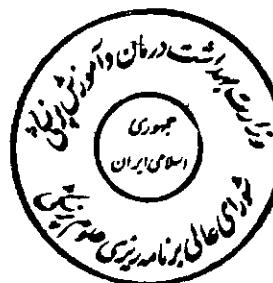

طب سنتی

کد درس	نام درس	مرحله ارائه	دروس پیش نیاز	اهداف آموزشی در این درس عبارتند از:
نوع درس	تعداد ساعت	آموزشی	هدف های کلی	هدف درس
طب سنتی	۲۴ ساعت	- ساعت	نظری	۱. آشنایی با مکاتب طب سنتی و مکمل مورد تایید سازمان جهانی بهداشت و حوزه فعالیت شاخه های پرکاربرد آن ۲. آشنایی با نحوه کسب اطلاعات علمی با توجه به لزوم یادگیری بیشتر و سترسی به نتایج تحقیقات آینده در زمینه طب سنتی و مکمل ۳. کسب دیدگاه مثبت برای پاسخگویی به انتخاب های بیماران در حوزه طب های سنتی و مکمل ۴. توانمندسازی دانشجویان دوره دکترای پزشکی عمومی در زمینه طب تلقیقی (استفاده از تمامی پتانسیل ها و مداخلات درمانی موثر و موجود به شکل همکاری تیمی) ۵. آشنایی با چگونگی دهره گیری از تدابیر طب سنتی ایرانی در چرخه فعالیتهای درمانی بر اساس پزشکی مبتنی بر شواهد در محدوده فعالیت بالینی پزشکی عمومی و ارجاع بهنگام موارد پیشرفته مرتبط با طب سنتی به پزشکان دکترای تخصصی (PhD) طب سنتی ایرانی ۶. ایجاد تکرش منطقی در دانشجویان پزشکی نسبت به آموزش، راهنمایی و مشاوره در مورد سبک زندگی سالم از دیدگاه طب سنتی ایرانی
در این درس دانشجویان با تعاریف جهانی و ترمینولوژی طب سنتی و مکمل (T&CM) و طب فراکیر و همچنین با اصول پایه و حیطه فعالیت برخی از مهمترین و مشهورترین مکاتب طبی که بیشترین شواهد علمی را در دنیا دارند آشنا خواهند شد. هدف کلی اینست که تمام دانشکده های پزشکی اطمینان حاصل کنند که تمام دانشجویان پزشکی دوره عمومی به نحوی با طب های سنتی و مکمل آشنا شوند که نسبت به تمام انتخاب های بیمار سطوحی از آگاهی را بویژه در زمینه های زیر دارا باشند.	شرح درس			
آشنایی با طب سنتی ایرانی و آموزش مفاهیم کاربردی و بنیادی آن آموزش مبانی پیشگیری و سبک زندگی سالم از دیدگاه طب سنتی ایرانی ایجاد زمینه مناسب جستجوی علمی در طب سنتی و انگیزه جهت ادامه تحصیل در دوره تخصصی این رشته	در این درس دانشجویان با تعاریف جهانی و ترمینولوژی طب سنتی و مکمل (T&CM) و طب فراکیر و همچنین با اصول پایه و حیطه فعالیت برخی از مهمترین و مشهورترین مکاتب طبی که بیشترین شواهد علمی را در دنیا دارند آشنا خواهند شد. هدف کلی اینست که تمام دانشکده های پزشکی اطمینان حاصل کنند که تمام دانشجویان پزشکی دوره عمومی به نحوی با طب های سنتی و مکمل آشنا شوند که نسبت به تمام انتخاب های بیمار سطوحی از آگاهی را بویژه در زمینه های زیر دارا باشند.	در این درس دانشجویان با تعاریف جهانی و ترمینولوژی طب سنتی و مکمل (T&CM) و طب فراکیر و همچنین با اصول پایه و حیطه فعالیت برخی از مهمترین و مشهورترین مکاتب طبی که بیشترین شواهد علمی را در دنیا دارند آشنا خواهند شد. هدف کلی اینست که تمام دانشکده های پزشکی اطمینان حاصل کنند که تمام دانشجویان پزشکی دوره عمومی به نحوی با طب های سنتی و مکمل آشنا شوند که نسبت به تمام انتخاب های بیمار سطوحی از آگاهی را بویژه در زمینه های زیر دارا باشند.	۱. آشنایی با طب سنتی ایرانی و آموزش مفاهیم کاربردی و بنیادی آن ۲. آموزش مبانی پیشگیری و سبک زندگی سالم از دیدگاه طب سنتی ایرانی ۳. ایجاد زمینه مناسب جستجوی علمی در طب سنتی و انگیزه جهت ادامه تحصیل در دوره تخصصی این رشته	شرح درس
تعریف طب سنتی و مکمل (T&CM) و طب فراکیر از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت، تعریف طب کل نگر، جایگاه آن در سیستم آموزش و پژوهش پزشکی، سیاست ها و استراتژی سازمان جهانی بهداشت در مورد طب سنتی، جایگاه طب سنتی و مکمل در سیستم آموزش و پژوهش و نظام سلامت در برخی کشورهای نیما، یا تجربیات برخی کشورهای پیشرفته در استفاده از طب سنتی و مکمل در سیستم آموزش و پژوهش و نظام سلامت و معرفی تقسیم بندی روشهای درمان طب سنتی و مکمل (T&CM)...	محتوای ضروری			
تاریخچه، مفاهیم اصلی، اصول، کاربردهای درمانی، کتراندیکاسیون ها (موارد عدم کاربرد)، عوارض احتمالی و مواردی از درمان که اثربخشی و یعنی آن برآسas شواهد علمی جدید به اثبات رسیده و یک پزشک در مورد مهمترین رشته های طب سنتی و مکمل (مانند: کایروپراکتیک، طب سوزنی و طب سنتی چین، آیورودا، ناتروپاتی، رفلکسولوژی، مدیتیشن، هیپنوتیزم، هومیوپاتی) باید بداند:	• تاریخچه، مفاهیم اصلی، اصول، کاربردهای درمانی، کتراندیکاسیون ها (موارد عدم کاربرد)، عوارض احتمالی و مواردی از درمان که اثربخشی و یعنی آن برآسas شواهد علمی جدید به اثبات رسیده و یک پزشک در مورد مهمترین رشته های طب سنتی و مکمل (مانند: کایروپراکتیک، طب سوزنی و طب سنتی چین، آیورودا، ناتروپاتی، رفلکسولوژی، مدیتیشن، هیپنوتیزم، هومیوپاتی) باید بداند:			
• تاریخچه طب سنتی ایرانی، جایگاه آن در نظام آموزش و پژوهش پزشکی و نظام سلامت، قوانین و سیاست گذاری، اصول و مبانی طب سنتی (کلیات، تعریف، طبقه بندی، حکمت و فلسفه علم طب از دیدگاه طب سنتی ایرانی، ارکان، مزاج و اخلاق، امور طبیعیه؛ قوا، دلایل (اسباب و علل) بیماری ها، علائم، تدابیر درمانی، اعمال یداوسی، و ...)	• تاریخچه طب سنتی ایرانی، جایگاه آن در نظام آموزش و پژوهش پزشکی و نظام سلامت، قوانین و سیاست گذاری، اصول و مبانی طب سنتی (کلیات، تعریف، طبقه بندی، حکمت و فلسفه علم طب از دیدگاه طب سنتی ایرانی، ارکان، مزاج و اخلاق، امور طبیعیه؛ قوا، دلایل (اسباب و علل) بیماری ها، علائم، تدابیر درمانی، اعمال یداوسی، و ...)			
• تاریخچه دانش پزشکی و معرفی دانشمندان پزشکی معرفی منابع طب سنتی / معرفی منابع و سایت های معتبر داخلی و خارجی	• تاریخچه دانش پزشکی و معرفی دانشمندان پزشکی معرفی منابع طب سنتی / معرفی منابع و سایت های معتبر داخلی و خارجی			
• حکمت و فلسفه علم طب از دیدگاه طب سنتی ایرانی	• حکمت و فلسفه علم طب از دیدگاه طب سنتی ایرانی			
• مبانی طب سنتی: مفاهیم اصولی و کاربردی ارکان	• مبانی طب سنتی: مفاهیم اصولی و کاربردی ارکان			
• مبانی طب سنتی: مفاهیم اصولی و کاربردی مزاج و اخلاق	• مبانی طب سنتی: مفاهیم اصولی و کاربردی مزاج و اخلاق			
• مبانی طب سنتی: مفاهیم اصولی و کاربردی ارکان	• مبانی طب سنتی: مفاهیم اصولی و کاربردی ارکان			
• مبانی طب سنتی: شناخت اصولی و کاربردی مزاج مادرزادی	• مبانی طب سنتی: شناخت اصولی و کاربردی مزاج مادرزادی			
• اصول حفظ سلامت و پیشگیری در طب سنتی (شش کانه ضروری): آب و هوا	• اصول حفظ سلامت و پیشگیری در طب سنتی (شش کانه ضروری): آب و هوا			

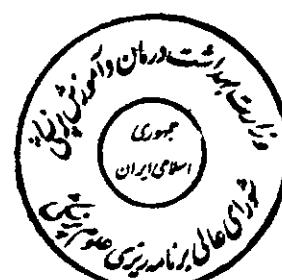

<ul style="list-style-type: none"> • اصول حفظ سلامت و پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): خواب و بیداری • اصول پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): حرکت و سکون (ورزش) • اصول پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): احتباس و استفراغ (نگاه داری مواد مفید و دفع مواد زاید) • اصول پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): اعراض نفسانی (حالات روحی) • اصول پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): اصول تغذیه سالم • اصول پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): اصول غذا شناسی کاربردی • اصول پیشگیری در طب سنتی (شش گانه ضروری): اصول حفظ سلامت برای اساس هر مزاج • مفردات غذایی: حبوبات و مغزها و میوه ها و سبزی • مفردات غذایی: لبنتیات و گرشتها • آشنایی با اعمال یداوی: ماساژ، جامات، فصد 	<p>توضیحات ضروری</p> <p>طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت طب سنتی و مکمل⁸ عبارت است از گروهی از اعمال و محصولات که بخشی از طب رایج نیستند. این تعریف بیانگر این حقیقت است که روش هایی برای سلامتی و درمان در جامعه وجود دارد که در دانشکده های طب رایج به آنها پرداخته نمی شود، ولی این روش ها در سلامت مردم (مثبت یا منفی) موثرند، و آمارها نشان می دهد که استفاده از این روشها به شدت رو به رشد و گسترش است. بنابراین دولتها و سازمان های جهانی طی دو دهه اخیر در صدد شناسایی، آموزش، پژوهش، استاندارد سازی و قانون گذاری در این حوزه بروزه اند.</p> <p>با توجه به افزایش تمایل و استفاده مردم در کشورهای مختلف به طب سنتی و مکمل، افزایش آگاهی پزشکان در این زمینه امری ضروریست و لزوم و ضرورت آموزش طب یکپارچه یا تلفیقی⁹ احسان می شود و به همین دلیل سازمان جهانی بهداشت توصیه نموده است افرادی که خدمات پزشکی را از این می دهند ضروری است در زمینه طب سنتی و مکمل آشنایی علمی و دانشگاهی داشته باشند. به منظور افزایش آگاهی پزشکان از درمان های سنتی و رایج موجود، و میزان تاثیر آنها و برقراری سیستم ارجاع مناسب، ارایه استراتژی برای ادغام آموزش طب سنتی و مکمل در آموزش دانشجویان پزشکی امری ضروری می باشد.</p> <p>هدف از "طب یکپارچه" استفاده از تمامی پتانسیل ها و مداخلات درمانی موثر و موجود توسط درمانگران با تجربه و آموزش دیده مجاز دار به شکل همکاری تیمی است، و از طرف دیگر ورود این مداخلات به چرخه درمان بر اساس پزشکی مبتنی بر شواهد¹⁰ ضروری می باشد.</p> <p>در ایران نیز با توجه به سیاستهای ابلاغی سلامت و سایقه دیرین و غنی ایران در طب سنتی، گسترش مطالعات طب سنتی و ترغیب به استفاده از تجارب مستند و علمی به دست آمده در اولویت قرار دارد و از این رو ضروری است دانش آموختگان پزشکی دیدگاه مناسبی نسبت به طب سنتی به دست آورند. کسب مهارت در مورد به کار گیری شیوه های تشخیصی و درمانی طب سنتی مستلزم طی دوره های آموزشی اختصاصی و تکمیلی است و فراتر از محدوده برنامه درسی پزشکی عمومی می باشد.</p> <p>* لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب و توصیه های بورد محترم طب سنتی توسعه دانشکده پزشکی تعیین اعلام و اجرای شود. تایید برنامه، نظرارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p> <p>** ضروری است دانشجویان محترم با مقالات منتشر شده طب سنتی در ژورنالهای معترف و روش تحقیق در طب های سنتی و مکمل، و نیز لزوم استفاده از طب تلفیقی (طب فراگیر) آشنا شده و چند تجربه موفق در این زمینه را شناسایی و بررسی کنند.</p> <p>*** هدف از "طب یکپارچه" استفاده از تمامی پتانسیل ها و مداخلات درمانی موثر و موجود توسط درمانگران با تجربه و آموزش دیده به شکل همکاری تیمی است، و از طرف دیگر ورود این مداخلات به چرخه درمان بر اساس پزشکی مبتنی بر شواهد ضروری می باشد.</p>
---	--

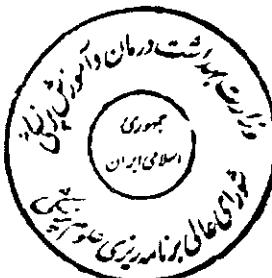

دروس کارآموزی و کارورزی بالینی بیماریهای داخلی
کارآموزی بیماریهای داخلی
کارورزی بیماریهای داخلی

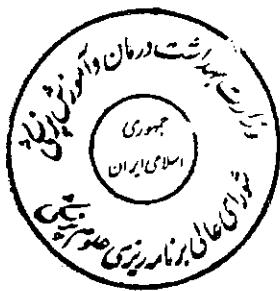
۱۸۸	کد درس
نام درس	کارآموزی بیماریهای داخلی
مرحله ارائه	کارآموزی: دو ماه داخلی عمومی الزاما در کارآموزی ۱ ارائه می شود.
پیش نیاز	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
	۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
	۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.
	۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرایکران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیکی اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختلف کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	۱۸۹
نام درس	کارورزی بیماریهای داخلی
مرحله ارائه	کارورزی
پیش نیاز	۱۲ واحد
هدف های کلی	در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند: ۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند. ۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مستویات پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است. ۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد. ۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، برآسانش شواهد علمی و گایدلاینهاي بومي در مورد اقدامات پيشگيري، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشك عمومي استدلال و پيشنهاد نماید و مرافق مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد. ۵- پروسیجرهای ضروری مرتبه با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح چرخش آموزشی	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبه (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت،...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبه با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.
فعالیت های آموزشی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه سوراي آموزش پزشكی عمومي توسط هر دانشکده پزشكی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشكی عمومي توسط دانشکده پزشكی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری موردنظر نگردد. *** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی اختصاص یابد. دانشکده ها می توانند حسب شرایط، برنامه فعالیت کارورزان را در ساعات صبح به مدت یک ماه صرفا در درمانگاهها اختصاص داده و کشیک موظف را در بعد از ظهرها و ساعات شب تنظیم نمایند. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشكی است.

علائم و شکنایات آشایح در این بخش

۱. درد قفسه سینه
۲. درد شکم
۳. درد ستون فقرات و دردهای عمومی موسکولواسکتال
۴. ضعف و بیحالی
۵. تنگی نفس
۶. سرفه و همپوشانی
۷. ادم
۸. تپش قلب
۹. دیسفارزی
۱۰. تهوع، استفراغ
۱۱. سوء هاضمه (dyspepsia)
۱۲. اسهال
۱۳. بیوست
۱۴. کاهش وزن غیرارادی
۱۵. یرقان
۱۶. آسیت و تورم شکم
۱۷. علایم سیستم ادراری (پلی اوری، دیس اوری، فرکوئنسی)
۱۸. بزرگی غدد لنفاوی و طحال
۱۹. پلی آرتربیت و منوآرتربیت
۲۰. خوبیزی گوارشی
۲۱. تب
۲۲. هیبرگلیسمی
۲۳. چاقی

سندرمها و بیماریهای مهم در این بخش

موارد الزامی

- ۱- دیابت
- ۲- هیپوتیروئیدی
- ۳- گواتر
- ۴- هیپرتیروئیدی
- ۵- هیبرلیپیدمی
- ۶- نقرس
- ۷- چاقی
- ۸- اختلالات هیپراندروژنیک در زنان
- ۹- استثوپروز
- ۱۰- سندرم کوشینگ (با تاکید بر کوشینگ دارویی)
- ۱۱- هپاتیت ویروسی
- ۱۲- ریفلکس مری
- ۱۳- زخم معده و دئونوم
- ۱۴- گاستریت و دئونیت
- ۱۵- سندرم روده تحریک پذیر
- ۱۶- فیشر آنال
- ۱۷- سنکهای صفراروی

- ۲۴- پیلونفربیت حاد
- ۲۵- سیستیت و یورتربیت
- ۲۶- سنگهای ادراری
- ۲۷- نارسایی حاد کلیه
- ۲۸- نارسایی مزمن کلیه
- ۲۹- آسم
- COPD -۳۰-
- ۳۱- برونشیت و برونشیولیت حاد
- ۳۲- پنومونی
- ۳۳- برونشکتازی
- ۳۴- بیماریهای شعلی ریه
- ۳۵- پلورزی
- ۳۶- سندرم دیسترس تنفسی بالغین
- ۳۷- فیبرومیالژی
- ۳۸- تب روماتیسمی
- ۳۹- واسکولیتیها
- ۴۰- آرتربیت ویروسی
- ۴۱- آرتربیت روماتوئید

دیبرخانه شورای عالی آموزشی و کارآوری باقیماندهای دانش

۴۲- استئوآرتربیت	۱۸- کمبود آهن، ویتامین B12، اسید فولیک،
۴۳- سندرم Rotator Cuff شانه	۱۹- آنفی فقر آهن
۴۴- استئوپروز	۲۰- تالاسمی مینور
۴۵- کندروم الاصی کشک	۲۱- واکنشهای ترانسفیوژن
۴۶- اسپوندیلوز	۲۲- هیپرتانسیون شریانی
۴۷- Plantar fasciitis	۲۳- نفروپاتی ناشی از بیماریهای مزمن (دیابت، هیپرتانسیون)

* موارد الزامی، شامل بیماری‌ها و سندرم‌هایی است که اداره آنها در حیطه عملکرد پزشک عمومی قرار دارد. سایر موارد ضروری حسب تشخیص کمیته برنامه درسی دانشکده پزشکی می‌تواند به موارد فوق اضافه شود، مشروط بر آنکه امکان مواجهه با بیماران و آموزش نیز برای دانشجویان و کارورزان فراهم گردد.

** در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روش‌های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روش‌ها در اختلالات و بیماری‌های شایع داخلی آموزش داده شود.

*** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماری‌های شایع داخلی آموزش داده شود.

**** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یادگیرند و عمل تمرین کنند.

بروپرسیجرهای ضروری در این بخش

۱. کمکهای اولیه

۲. احیای قلبی ریوی بالغین (ایتدایی و پیشرفتی)

۳. گرفتن نمونه خون و ریدی

۴. خون‌گیری به منظور انجام کشت خون

۵. خون‌گیری شریانی به منظور اندازه گیری گازهای شریانی

۶. برقراری راه و ریدی محیطی و تزریق مایعات

۷. تزریق انسولین

۸. تزریق: داخل پوست، زیرجلدی، عضلانی و وریدی و داخل استخوانی

۹. اداره راه هوایی

۱۰. توراکوستومی با سوزن در پنوموتوراکس فشارنده

۱۱. توراکوستنتز

۱۲. پاراستنت شکمی

۱۳. احتیاطات استاندارد به منظور کنترل عفونت به ویژه کار کردن در شرایط استریل (Infection control precautions) مانند دست شستن

۱۴. تعییه و خارج کردن کاتتر مثانه

۱۵. پونکسیون سوپر اپوپیک

۱۶. انتقال بیمار

۱۷. انجام آسپیراسیون مایع مفصلی زانو

۱۸. استفاده از افشارنگ

۱۹. استفاده از وسایل موئیتیک همودینامیک

۲۰. تعییه رکتال تیوب

۲۱. قرار دادن لوله معده از راه بینی و شستن معده

* دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علاطم و نشانه‌های شایع، سندرم‌ها و بیماری‌های مهم و پروپرسیجرهای ضروری در این بخش را در مقطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای قلب و عروق

کارآموزی بیماریهای قلب و عروق

کارورزی بیماریهای قلب و عروق

کد درس	نام درس	مرحله ارائه	پیش نیاز
۱۹۰	کارآموزی بیماریهای قلب و عروق	کارآموزی (کارآموزی ۱ یا ۲)	دروس مقدمات بانیی
	نوع چرخش آموزشی	مدت چرخش آموزشی	تعداد واحد
	الزامی	۱ ماه (۴ هفته)	۲ واحد

هدف های کلی در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:

- ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
- ۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
- ۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، برآناس شواهد علمی و گایدالینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر امطابق ضوابط بخش، مشارکت کند.
- ۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظرت مناسب سطوح بالاتر؛ مطابق ضوابط بخش، انجام دهد.

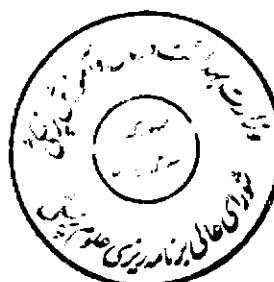
شرح درس در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بانیی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.

فعالیت های آموزشی فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بانیی بیمار، مطابعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظر استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود.

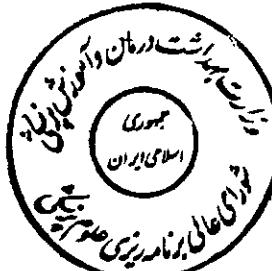
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ازمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بانیی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بانیی Clinical Study Guide هماهنگ با نیتنداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

ا توضیحات ضروری

- * با توجه به شرایط متفاوت امورش بانیی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بانیی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراکاران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بانیی علاوه بر مهارت های فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.
- ** میزان و نحوه ارائه کلاس های نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بانیی وی را تحت الشیاع قرار دهد و مختار کند.
- *** لازم است روش های برنامه ریزی کارآموز و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.
- **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوهای، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مدخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	نام درس	نوع چرخش:	کارورزی بیماریهای قلب و عروق			
۱۹۱	کارورزی ارائه	مدت چرخش آموزشی	کارورزی			
	پیش نیاز	۱ ماه (۴ هفته)	۴ واحد			
هدف های کلی	در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:					
۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.						
۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصاً در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مستولیت پذیری، درزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.						
۳- از بیمار مبتلا به عالم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.						
۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.						
۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.						
شرح چرخش آموزشی	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.					
فعالیت های آموزشی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همراه با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.					
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره نکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.					
** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار ندهد و مختلف کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارتهای ضروری مورد انتظار نگردد.						
*** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی اختصاص پابد. دانشکده ها می توانند حسب شرایط، برنامه فعالیت کارورزان را در ساعات صبح به مدت یک ماه صرفا در درمانگاهها اختصاص داده و کشیک موظف را در بعد از ظهرها و ساعات شب تنظیم نمایند.						
**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مدرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.						

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بالینی بیماریهای قلب و عروق
علائم و شکایات شایع در این بخش

۱. درد قفسه سینه

۲. تنگی نفس

۳. سرفه و همپیزی

۴. ادم

۵. تپش قلب

۶. خستگی

۷. الکتروکاردیوگرام غیر طبیعی

سندرمهای بیماریهای مهم و الزامی در این بخش

۱. هیپر لیپیدمی

۲. اترواسکلروز

۳. هیپرتانسیون شریانی

۴. اورڈانسیهای هیپرتانسیون شریانی

۵. بیماری عروق کرونر (آذین قلبی پایدار و ناپایدار)

۶. انفارکتوس حاد میوکارد

Core Pulmonale

۷. نارسایی قلبی

۸. نارسایی و تنگی دریچه میترال

۹. آریتمی های شایع دهیزی (فیبریلاسیون و فلاتر دهیزی)

۱۰. آریتمی های کشنده بطی

۱۱. وقفه قلبی

۱۲. شوک

* موارد الزامی، شامل بیماری ها و سندرمهایی است که اداره آنها در حیطه عملکرد پزشک عمومی قرار دارد. سایر موارد ضروری حسب تشخیص کمیت برنامه درسی دانشکده پزشکی می تواند به موارد فوق اضافه شود، مشروط بر آنکه امکان مواجهه با بیماران و آموزش نیز برای دانشجویان و کارورزان فراهم گردد.

** در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع قلب و عروق آموزش داده شود.

*** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماریهای شایع قلب و عروق آموزش داده شود.

**** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یادگیرند و عمل تمرین کنند.

پروسیجرهای ضروری در این بخش:

۱. کمکهای اولیه

۲. احیای قلبی ریوی بستگین (ابتدا و پیشرفت)

۳. گرفتن نمونه خون و ریدی

۴. خون گیری شریانی به منظور اندازه گیری گازهای شریانی

۵. برقراری راه و ریدی محيطی و تزریق مایعات

۶. احتیاطات استاندارد به منظور کنترل عفونت به ویژه کار کردن در شرایط استریل (infection control precautions) مانند

دست شستن

۷. انتقال بیمار

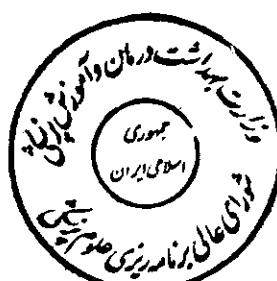
۸. استفاده از وسایل مونیتورینگ همودینامیک

۹. گرفتن EKG

* دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندرم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای کودکان:
کارآموزی بیماریهای کودکان
کارورزی بیماریهای کودکان
درس نظری بیماریهای کودکان

کد درس	عنوان	زمانی	نوع چرخش آموزشی	درس
۱۹۲	کارآموزی بیماریهای کودکان			
درس	کارآموزی بیماریهای کودکان			
مرحله اولیه	کارآموزی (قابل تدقیک به کارآموزی ۱ و ۲)	۲ ماه (یا ۱۲ هفته)	مدت چرخش آموزشی*	
پیش نیاز	مقدمات بالینی کودکان	جمعاً ۹ واحد کارآموزی	تعداد واحد	
هدف های کلی	دو پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:			
	۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.			
	۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معلیات فیزیکی لازم را انجام نهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد نهد.			
	۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و کایدایهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.			
	۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.			
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.			
فعالیت های آموزشی**:	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزش گروهی، را شامل شود.			
	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اتاق عمل، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.			
توضیحات ضروری	* دانشگاه هایی که برنامه دوره دانشجویی (کارآموزی)، را به صورت کارآموزی ۱ و ۲ (دانشجویی و اکسترنی) ارائه می دهند می توانند از برنامه پیشنهادی به صورت ارائه شده استفاده نمایند و دانشگاه هایی که دوره اکسترنی را به صورت دوره مجزا اجرا نمی کنند کل مباحث پیشنهادی برای دوره های کارآموزی ۱ و ۲ را در قالب برنامه آموزشی دوره کارآموزی ارائه نمایند.			
	** توصیه شود فرآگیران دوره پزشکی عمومی عمدتاً (۰-۷۰ تا ۷۰ درصد آموزش بالینی) را در درمانگاهها، بخش های جراحت، اورژانس و در بخش های فوق تخصصی به حداقل برسد.			
	*** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و تاروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید پایستی مشخص شود.			
	**** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشاعع قرار دهد و مختل کند.			
	***** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. پیشنهاد			
	***** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.			

کد درس	نام درس	نوع چرخش	الزامي	کارورزی بیماریهای کودکان			
۱۹۲	کارورزی ارائه	مدت چرخش آموزشی	۲ ماه (۱۲ هفته)	کارورزی			
	پیش نیاز	تعداد واحد	۱۲ واحد	کارآموزی بیماریهای کودکان (کارآموزی ۱ و ۲)			
	هدف های کلی	در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:					
۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.							
۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصاً در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.							
۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.							
۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.							
۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد							
در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.							
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اتاق عمل، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.							
* با توجه به شرایط متقاومت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.							
** توصیه شود فرآگیران دوره پزشکی عمومی عمدتاً ۷۰ تا ۶۰ درصد آموزش بالینی را در بخش های جنرال، اورژانس و درمانگاه ها و حداقل ۲۰ تا ۴۰ درصد طول دوره را در بخش های فوق تخصصی حضور یابند. بایستی حتی المقدور برنامه های چرخشی فرآگیران مقطع پزشکی عمومی در بخش های فوق تخصصی به حداقل برسد.							
** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچین نوع و میزان وظایف خدماتی موله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری مورد انتظار نگردد.							
** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراتع ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.							
*** مقطع و زمان برگزاری کارگاهها با صلاحیت دوره کارآموزی یا کارورزی صورت پذیرد.							

پیوست دروس کارآموری و کارورزی تماریهای کودکان
علائم پنکتات و مدل مراجعة شایع کودکان

۱. گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی کودک
۲. بررسی رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از منحنی‌های رشد
۳. بررسی تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نفو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و *early child development*
۴. تغذیه با شیر مادر، مشاوره مادر شیرده، بیماری‌های مادر و مصرف داروها در دوران شیرده
۵. تغذیه در دوران مختلف از شش‌ماهگی تا زمان بلوغ (ارزیابی، مشاوره) با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و *early child development*
۶. مشکلات تغذیه‌ای شایع در دوران کودکی و نوجوانی با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (FTT، چاقی و کمبود ریزگذی‌ها)
۷. ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوختگی، بیماری‌های واکیر و غیر واکیر- نقش پزشک با توجه به برنامه کشوری کودک سالم
۸. واکسیناسیون
۹. ارزیابی کودک بدخل با توجه به برنامه کشوری مانا
۱۰. معاینه نوزاد سالم ترم و مراقبت‌های اولیه اتاق زیمان
۱۱. دیسترس تنفسی، آپنه و سیانوز در نوزادان
۱۲. زردی در نوزادان
۱۳. تشنج و هیپوگلیسمی در نوزادان
۱۴. تغذیه و مایع درمانی در نوزادان و کودکان
۱۵. تب در کودکان
۱۶. دل درد در کودکان
۱۷. اسهال و استفراغ در کودکان
۱۸. پیوست در کودکان
۱۹. زردی در کودکان
۲۰. هپاتوسیلنومگالی در کودکان
۲۱. فلنج شل حاد در کودکان
۲۲. لنفادنوباتی در کودکان
۲۳. پلی اوری در کودکان
۲۴. عفونت در نوزادان
۲۵. عفونت دستگاه تنفسی تحتانی در کودکان
۲۶. عفونت دستگاه تنفسی فوقانی و رویکرد به کودک مبتلا به دیسترس تنفسی و انسداد راه هوایی (کروپ، اپیکلوتیت و جسم خارجی)
۲۷. عفونت مغزی در کودکان (پاتوفیزیولوژی، علائم و نشانه‌ها)
۲۸. سردرد در کودکان
۲۹. تشنج در کودکان
۳۰. علائم بالینی و نشانه‌ها و تشخیص بیماری‌های عصبی عضلانی شایع در کودکان (کودک شل)
۳۱. اختلالات انقدادی در کودکان
۳۲. آنمی در کودکان
۳۳. بلوغ طبیعی و نشانه‌های بلوغ طبیعی و غیرطبیعی
۳۴. هیپوگلیسمی و ریکتز در کودکان و نوزادان
۳۵. عفونت ادراری در کودکان (به صورت *self-reading**)
۳۶. گلومرولونفریت و سندروم نفروتیک در کودکان
۳۷. اولیگوری و نارسایی کلیه در کودکان
۳۸. آسم

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای کودکان

۳۹. کهیر، آنژیوام، آنافیلاکسی و درماتیت اتوپیک و بیماری سرم

۴۰. سالمونلوز- بروسلوز

۴۱. سیاهسرف، دیفتری و کراز

۴۲. بیماریهای انگلی روده

۴۳. استئومیلیت و آرتیریت سپتیک

۴۴. بیماریهای شایع ویروسی بثوری (سرخه، محملک، روزنلا، آبله مرغان)

۴۵. بیماریهای شایع ویروسی غیر بثوری

۴۶. هیپوتیروئیدی/هیپرتیروئیدی در کودکان

۴۷. سل در کودکان

۴۸. بیماریهای انگلی شایع (کالا آزار و مالاریا)

۴۹. واسکولیت های شایع در کودکان (کاواز اکی، هنون)

۵۰. دیابت قندی و DKA

۵۱. آشنازی با بیماریهای مادرزادی قلبی شایع و مهم

۵۲. فشارخون بالا در کودکان

۵۳. نارسایی قلب در کودکان

۵۴. اسهال مزمن

۵۵. سندروم های شایع ژنتیکی (شامل MR)

۵۶. علائم شایع بیماریهای متابولیک ارشی

۵۷. بیماریهای شایع پوستی در کودکان

پرسیجرهای ضروری در بخش کودکان

۱. خونگیری از ورید

۲. گرفتن فشارخون کودک و نوزاد

۳. جمع آوری ادرار با کیسه ادرار

۴. انجام واکسیناسیون نوزاد و کودک

۵. خونگیری شریانی (ABG,...)

۶. گذاشتن سوتد ادراری

۷. گذاشتن لوله معده

۸. پونکسیون نخاعی کودکان و نوزادان

۹. آسپریاسیون سوپر اپوبیک

(آموزش موارد فوق به صورت کارگاه یکروزه و بر روی مولاژ برای کارآموزان و بر روی بیمار تحت نظر مستقیم برای کارورزان الزامی است)

برنامه های آموزشی مورد تأکید در دوره کارورزی کودکان

۱. آموزش و تدرین برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم شامل:

الف) برنامه کشوری کودک سالم و معاینه کشوری

ب) برنامه غربالگری بیماریهای شایع (هیپوتیروئیدی، PKU و ...)

پ) برنامه غربالگری شنونایی، بینایی، ژنتیک بر اساس برنامه کشوری

ت) بررسی الگوهای رشد و تکامل طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و استفاده از منحنی های رشد و ابزارهای ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development

ث) تغذیه در کودک سالم بر اساس برنامه کشوری

ج) برخورد با چاقی بر اساس دستورالعمل کشوری

چ) برخورد با سوء تغذیه بر اساس دستورالعمل کشوری

۲. آموزش مفاهیم رفتار حرفه ای به خصوص م موضوعاتی که در حیطه طب کودکان اهمیت ویژه دارند نظریه:

الف) تعهد به توزیع عادلانه منابع محدود

پیوست دروس کاراموزی و کارورزی بیماریهای کودکان

ب) تعهد به مستولیت‌های حرفه‌ای

پ) ارتقای کیفیت مراقبت از بیمار و اینمی بیمار

ت) تعهد به عمر بر اساس اطلاعات علمی

ث) تعهد به کسب صلاحیت حرفه‌ای

۱. برخورد با زردی در نوزادان

۲. برخورد با کاهش سطح هوشیاری و تشنج در اورانس

۳. تفسیر فرمول شمارش خون (CBC) و تست‌های انعقادی

۴. برخورد با دل درد در کودکان

۵. برخورد با بی‌حانی و بی‌قراری در نوزادان

۶. برخورد با اشتایهای در کودکان

۷. برخورد با سرفه

۸. برخورد با تب‌های راجعه اشامز عفونت‌های مکرر

۹. تجویز منطقی داروهای اصول نسخه‌نویسی

۱۰. برخورد با آسم در کودکان

۱۱. برخورد با عفونت‌های داروهای اصول نسخه‌نویسی

۱۲. تجویز منطقی داروهای اصول نسخه‌نویسی

۱۳. برخورد با عفونت‌های دستگاه تنفسی فوکانی (فارنژیت، سرماخوردگی و کروپ؛ اوتیت؛ سینوزیت)

۱۴. برخورد با آگزماهای آنپیک و آرژی غذایی

۱۵. برخورد با عفونت‌های پوست و بافت نرم

۱۶. برخورد با تب، تب و راش

۱۷. برخورد با تب و تشنج

۱۸. برخورد با برونشیولیت، پنومونی

۱۹. رویکرد به اختلالات یادگیری در کودکان و بیماری‌های شایع روانپزشکی

* در طی این چرخش لازم است فهرست داروهای رایج و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع این حیطه دارای کاربرد در فعالیت پژوهشی عمومی آموزش داده شود.

** در پایان چرخش چرخش لازم است آزمایش‌ها و روش‌های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت پژوهشی عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایش‌ها و روش‌ها در اختلالات و بیماری‌های شایع کودکان آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات این بیماران را یاد بگیرند و عمل تمرین کنند.

کارگاه‌های ضروری در دوره آموزش بالینی بیماریهای کودکان

۱. کارگاه ۲ روزه احیای کودکان (PALS)؛ بر اساس برنامه انجمن‌های کودکان و قلب آمریکا (AHA)

۲. کارگاه ۱ روزه احیای نوزادان (NRP)

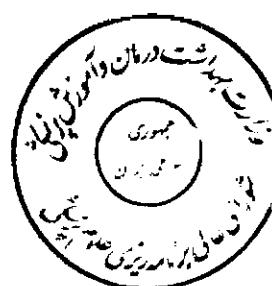
۳. کارگاه ۱ روزه شیر مادر

۴. کارگاه نیم روزه آموزش مانا

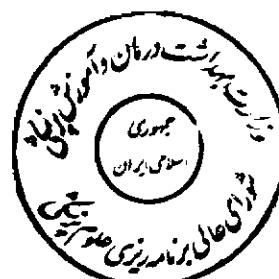
* به‌منظور آموزش برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم لازم است درمانگاه‌های ویژه با هماهنگی با معاونت بهداشتی دانشگاه‌ها با سرپرستی اعضای هیئت علمی گروه کودکان و با حضور کارآموزان، کارورزان و دستیاران تخصصی کودکان راهاندازی گردد.

** توصیه می‌شود علاوه بر آموزش تئوری مانا، کارگاه‌های آموزشی مانا (قیز و یا در آغاز کارورزی کودکان) برای فرآگیران مقطع پزشکی عمومی برگزار گردد.

*** دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علائم و شانه‌های شایع، سندروم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۱۹۴
نام درس	بیماریهای کودکان (۱)
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۶۸ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
	الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:
	۱- تعریف آن را بیان کند.
	۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
	۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.
	ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:
	۱- تعریف، آنیلوژی، و اپیدیمیولوژی بیماری را شرح دهد.
	۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
	۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.
	۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
	۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
	ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح آموزشی:	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست باید.
فعالیت های آموزشی:	فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوارنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
توضیحات ضروری:	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموزگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.
	** میزان و زمان ارائه کلاس‌های نظری باید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.
	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

ریوشن: مطالعه درس نظری تیماریهای کودکان (۱)

۱. گرفتن شرح حال و معاينه فيزيکي کودک آشنايي با الگوهای رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از منحنی های رشد آشنايي با الگوهای تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نفو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و child development
۲. تغذیه با شیر مادر، مشاوره مادر شیرده، بیماری های مادر و مصرف داروها در دوران شیردهی
۳. تغذیه در دوران مختلف از ششماهگی تا زمان بلوغ (ارزیابی، مشاوره) با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development
۴. آشنايي با مشکلات تغذیه ای شایع در دوران کودکی و نوجوانی با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (FTT)، چاقی و کمبود ریزمهذی ها
۵. ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوختگی، بیماری های واکیر و غیر واکیر- نقش پزشک با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (به صورت self-reading)
۶. آشنايي با برنامه کشوری واکسیناسیون (به صورت self-reading)
۷. آشنايي با ارزیابی کودک بدحال با توجه به برنامه کشوری مانا *
۸. معاينه نوزاد سالم ترم و مراقبت های اولیه اتاق زایمان
۹. دیسترس تنفسی، آپنه و سیانوز در نوزادان
۱۰. زردی در نوزادان
۱۱. تشنیج و هیپوگلیسمی در نوزادان
۱۲. تغذیه و مایع درمانی در نوزادان و کودکان
۱۳. تب در کودکان
۱۴. دل درد در کودکان
۱۵. اسهال و استفراغ در کودکان
۱۶. بیوست در کودکان
۱۷. زردی در کودکان
۱۸. هپاتوسپلنتومگالی در کودکان
۱۹. فلچ شل حاد در کودکان
۲۰. لنفادنوباتی در کودکان
۲۱. پلی اوری در کودکان
۲۲. عفونت در نوزادان
۲۳. آشنايي با علائم شایع بیماری های بد خیم در کودکان (به صورت self-reading)
۲۴. عفونت دستگاه تنفسی تحتنی در کودکان
۲۵. عفونت در نوزادان
۲۶. عفونت دستگاه تنفسی فوکانی و رویکرد به کودک مبتلا به دیسترس تنفسی و انسداد راه هوایی (کروب، اپیگلوتیت و جسم خارجی)
۲۷. عفونت مغزی در کودکان (پاتوفیزیولوژی، علائم و نشانه ها)
۲۸. سردرد در کودکان (به صورت self-reading)
۲۹. تشنیج در کودکان
۳۰. علائم بالینی و نشانه ها و تشخیص بیماری های عصبی عضلانی شایع در کودکان (کوبک شل)
۳۱. اختلالات انعقادی در کودکان
۳۲. آنمی در کودکان
۳۳. بلوغ طبیعی و نشانه های بلوغ طبیعی و غیرطبیعی
۳۴. هیپوکلسمی و ریکتز در کودکان و نوزادان
۳۵. عفونت ادراری در کودکان (به صورت self-reading)
۳۶. کلومرولونفریت و سندروم نفروتیک در کودکان
۳۷. اولیگوری و نارسایی کلیه در کودکان
۳۸. برنامه آموزشی رشته پزشکی در مقطع دکتری عمومی

دیبرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی	
دیبرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی	
۱۰۹. آسم	
۱۱۰. کهیر، آذیزیادم، آنافیلاکسی و درماتیت اتوپیک و بیماری سرم	
۱۱۱. سالمونلوز- بروسلوز	
۱۱۲. سیاہسرفه، دیفتری و کزار	
۱۱۳. بیماری‌های انگلی روده (به صورت self-reading *	
۱۱۴. استئومیلیت و آرتربیت سپتیک	
۱۱۵. بیماری‌های شایع ویروسی بثوری (سرخچه، مخملک، روزنولا، آبله‌مرغان) (به صورت self-reading *	
۱۱۶. بیماری‌های شایع ویروسی غیر بثوری (به صورت self-reading *	
۱۱۷. هیپوتیروئیدی / هیپرتیروئیدی در کودکان	
۱۱۸. سل در کودکان	
۱۱۹. بیماری‌های انگلی شایع (کالا آزار و مالاریا) (به صورت self-reading *	
۱۲۰. واسکولیت‌های شایع در کودکان (کاوازاسکی، هنخ) (به صورت self-reading *	
۱۲۱. دیابت قندی و DKA	
۱۲۲. آشنازی با بیماری‌های مادرزادی قلبی شایع و مهم	
۱۲۳. فشارخون بالا در کودکان	
۱۲۴. نارسایی قلب در کودکان	
۱۲۵. اسهال مزمن (به صورت self-reading *	
۱۲۶. سندروم‌های شایع ژنتیکی (شامل MR) (به صورت self-reading *	
۱۲۷. علائم شایع بیماری‌های متابولیک ارثی	
۱۲۸. بیماری‌های شایع پوستی در کودکان	
۱۲۹. بی‌قراری	
۱۳۰. لکش	
۱۳۱. اختلال در کنترل ادرار و شب‌ادراری	
۱۳۲. شوک در کودکان	
۱۳۳. خونریزی گوارشی (فوقانی و تحتانی)	
۱۳۴. اختلال سطح هوشیاری (کما و دلیریوم)	
۱۳۵. بررسی A/U غیرطبیعی	
۱۳۶. هیپوناترمی و هیپرناترمی در کودکان	
۱۳۷. اختلالات اسید و باز در کودکان	
۱۳۸. رویکرد به بلع مواد سوزاننده با جسم خارجی	
۱۳۹. غرق‌شدگی - برق‌گرفتگی	
۱۴۰. مسمومیت‌های شایع در کودکان	
۱۴۱. هپاتیت‌ها	
۱۴۲. تپ روماتیسمی و اندوکاردیت	
* توصیه می‌شود نحوه ارزیابی فعالیتهای یادگیری مباحث تئوری که بصورت خودآموزی انجام می‌گیرد در ابتدای مرحله آموزشی توسط گروه آموزشی مشخص و اعلام گردد.	
** بهمنظور آموزش برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم لازم است درمانگاه‌های ویژه با هماهنگی با معاونت بهداشتی دانشگاه‌ها با سپرستی اعضای هیأت علمی گروه کودکان و با حضور کارآموزان، کارورزان و دستیاران تخصصی کودکان راهاندازی گردد.	
*** توصیه می‌شود علاوه بر آموزش تئوری مانا، کارگاه‌های آموزشی مانا (قبل و یا در آغاز کارورزی کودکان) برای فرآیندان مقطع پزشکی عمومی برگزار گردد.	
**** دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علائم و نشانه‌های شایع، سندرمها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و داشتکدهای پزشکی تغییر دهد.	

کد درس	۱۹۵
نام درس	بیماریهای کودکان (۲)
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	بیماریهای کودکان (۱)
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۱۷ ساعت

هدف های کلی

در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):

الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- معانیات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیع دهد.

۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد عنمی و

گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیع دهد.

۵- در مواجهه با ستاریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال باشند و پیشنهاد

رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراجعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

شرح بسته در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و

انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص بسته باشد.

آموزشی:

فعالیت های فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و

آموزشی:

انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های

بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

توضیحات

* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم نست راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند

ضروری

توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از

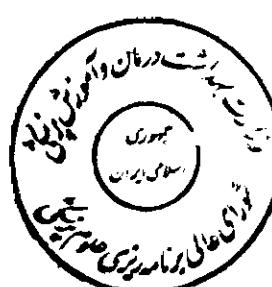
سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و

در اختیار فراغیران قرار گیرد.

** میزان و زمان ارائه کلاس‌های نظری باید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.

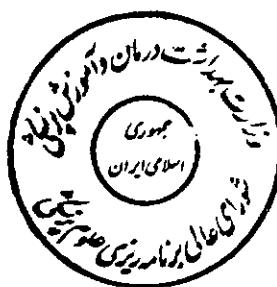
*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین،

اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

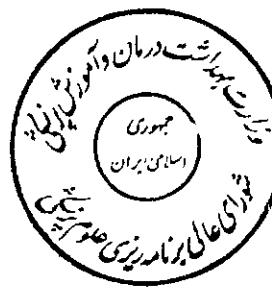
رئوس مطالب درس نظری نیماریهای کودکان (۱)	
۱.	آشنایی با الگوهای رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از مתחنی‌های رشد و آشنایی با الگوهای تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و آشنایی با الگوهای تکامل طبیعی و early child development
۲.	رویکرد به کودک مبتلا به بی‌قراری
۳.	رویکرد به کودک مبتلا به تب
۴.	رویکرد به کودک با علائم عفونت مغزی
۵.	رویکرد به کودک مبتلا به لنگش
۶.	اختلال در کنترل ادرار و شب‌ادراری در کودکان
۷.	رویکرد به شوک در کودکان
۸.	رویکرد به کودک مبتلا به خونریزی گوارشی (فوکانی و تختانی)
۹.	رویکرد به کودک مبتلا به اختلال سطح هوشیاری (کما و دلیریوم)
۱۰.	بررسی A/U غیرطبیعی
۱۱.	برخورد با هیپوناترمی و هیپرناترمی در کودکان
۱۲.	برخورد با اختلالات اسید و باز در کودکان
۱۳.	رویکرد به کودکی که مواد سوزاننده و یا جسم خارجی را بله کرده است
۱۴.	رویکرد به کودکی که دچار غرق‌شدگی یا برق‌گرفتگی شده است
۱۵.	برخورد با مسمومیت‌های شایع در کودکان
۱۶.	هپاتیت‌ها
۱۷.	تب روماتیسمی و اندوکاردیت

دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علائم و نشانه‌های شایع، سندروم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی جراحی عمومی:
کارآموزی جراحی عمومی
کارورزی جراحی عمومی
درس نظری بیماریهای جراحی

کد درس	نام درس	زایمی	نوع چرخش آموزشی	زایمی	کارآموزی جراحی عمومی	کد درس
مرحله ارائه	کارآموزی: دو ماه جراحی عمومی زایمی در کارآموزی ۱ ارائه می شود.	۲ ماه (یا ۸ هفته)	مدت چرخش آموزشی	کارآموزی جراحی عمومی زایمی در	کارآموزی جراحی عمومی	نام درس
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند. ۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.	۶ واحد	تعداد واحد	دروس مقدمات بالینی	پیش نیاز	
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسها آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.	فعالیت های آموزشی	فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.			
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرایکیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند.	فعالیت های آموزشی				
توضیحات ضروری	*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزی، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.	فعالیت های آموزشی				

کد درس	۱۹۷
نام درس	کارورزی جراحی عمومی
مرحله ارائه	کارورزی
پیش نیاز	

هدف های در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:

کلی

۱- ب کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.

۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بایینی، نشان

دهد که مستویت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.

۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را

انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد

انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محر آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.

۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و

گایدالینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی

استدلال و پیشنهاد نماید و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظرات سطوح بالاتر

(مطابق ضوابط بخش؛ انجام دهد).

۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت

مناسب امطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

شرح چرخش در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط ابیمارستان، درمانگاه،

آموزشی مراکز خدمات سلامت، ...، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطلعه فردی توامندی لازم برای انجام مستقل

خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توامندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کند.

فعالیت های زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز

آموزشی خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی (Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study

همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی

تعیین می شود.

* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم نست برنامه و راهنمای یادگیری بالینی

مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در

اختیار فرآگیران قرار گیرد.

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختار کند.

همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و

سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری مورد انتظار نگردد.

*** لازم نست حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی و اورژانس اختصاص یابد.

**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، نیستان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات

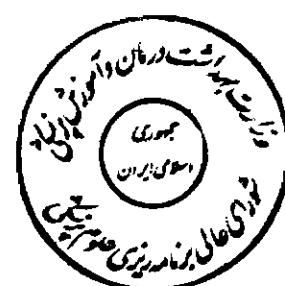
ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری

مندرج در سند توامندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر

پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

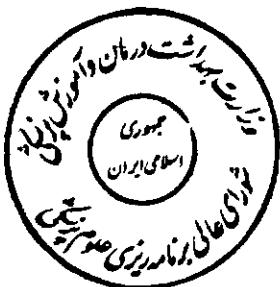
توضیحات

ضروری

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بالینی بیماریهای جراحی عمومی

علائم و شکایات شایع در این بخش

۱. توده گردان
۲. دیس فاژی
۳. توده پستان
۴. درد پستان
۵. ترشح پستان
۶. استفراغ و تهوع
۷. درد حاد شکم
۸. درد مزمن شکم
۹. توده شکم
۱۰. برقان انسدادی
۱۱. خونریزی گوارشی فوقانی (هماتمز)
۱۲. خونریزی گوارشی تحتانی (خونریزی) از مقدد
۱۳. توده کشاله ران
۱۴. لنگش با (کلادیکاسیون)
۱۵. درد حاد اندام تحتانی با توجه به مشکلات عروقی
۱۶. درد مزمن اندام تحتانی با توجه به مشکلات عروقی
۱۷. ندول تیروئید
۱۸. لنفادنو پاتی نواحی گردن، آگزیلاو کشاله ران
۱۹. پلورال افیوژن
۲۰. عدم دفع گاز و مدفوع
۲۱. اختلال دفع مدفوع
۲۲. اتساع شکم
۲۳. درد مقدد
۲۴. خارش مقدد

سندرمهای و بیماریهای مهم در این بخش

موارد الزامی (Must Know)

موارد ترجیحی (Better to Know)

۱. کارستنیوم مری
۲. بیماریهای التهابی روده
۳. بیماریهای دیورتیکولار
۴. بیماریهای خوش خیم پستان
۵. بیماریهای پاراتیروئید
۶. بیماریهای آدرنال
۷. بیماریهای عروق محیطی با زخم های اندام تحتانی
۸. بیماریهای آنوریسمی شریانها
۹. بیماریهای وریدی با تاکید بر ترومبوز عروق عمیق و بیماریهای واریسی
۱۰. موارد شایع و اورژانس های جراحی اطفال
۱۱. تغذیه بر بیماران جراحی
۱۲. ضایعات بدخیم پوست
۱۳. هایپرتانسیون ورید پورت و عوارض ناشی از آن
۱۴. بیماریهای طحال و غدد لنفاوی
۱. شوک
۲. سوختگی
۳. سرطان معده
۴. آپاندیست حاد
۵. بیماریهای بدخیم روده بزرگ
۶. بیماری های خوش خیم روده کوچک و روده بزرگ و آنوس
۷. بیماریهای پیپتیک معده و دوازدهم
۸. پانکراتیت حاد و مزمن
۹. انسداد روده
۱۰. فتق های جدار شکم و کشاله ران
۱۱. بیماریهای مجاری صفرایی با تاکید بر بیماریهای ناشی از سنگ کیسه صفرا
۱۲. توده های پانکراس با تاکید بر بیماریهای بدخیم پانکراس
۱۳. بیماریهای بدخیم پستان

پیوست نوزیں کارآموزی و کاروباری بالینی بسته های جراحی عمومی

۱۴. بیماریهای خوش خیم تیروئید با تاکید بر گواتر و پرکاری تیروئید

۱۵. بیماریهای بد خیم تیروئید

۱۶. توده های خوش خیم و بد خیم کبد با تاکید بر بیماریهای شایع در کشور

۱۷. ترومای مازور (اداره مصدوم براساس آموزه های ATLS)

۱۸. اداره آب، الکترولیت و اسید و باز در بیماران جراحی

۱۹. اداره بیماران جراحی قبل و بعد از اعمال جراحی

۲۰. خونریزی و هوستاز جراحی و اصول انتقال خون

۲۱. مراقبتهاي حاد جراحی

۲۲. عفونت های جراحی

۲۳. اداره زخم ها و ترمیم زخم

۲۴. رفلاکس معده به مری

۲۵. شرح حال و معاینه بیمار جراحی مغز و اعصاب

۲۶. رویکرد (دسته بندی) یافته های سی تی، اورژانسها) و اداره بیمار مبتلا به ترومای جمجمه

Head Injury

۲۷. اداره بیمار مبتلا به ترومای ستون فقرات

۲۸. بیماریهای عروقی مغز

* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع جراحی آموزش داده شود.

* در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماریهای شایع جراحی آموزش داده شود.

*** یادگیری موارد ترجیحی (Better to Know) در صورت مواجهه با بیمار مرتبط در بخش، بصورت خودآموزی (self study) یا الکترونیک بر عهده فرآگیران خواهد بود.

**** در طی این دوره لازم است داشتجویان نحوه مراعات اینی بیماران را یادگیرند و عملان تمرین کنند.

پروتکل های ضروری در این بحث

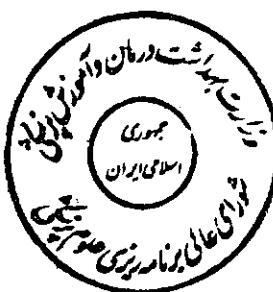
۱. کنترل خونریزی های خارجی
۲. استفاده از ابزار جراحی
۳. بی حسی موضعی
۴. بخیه کردن و برداشتن بخیه پوستی
۵. مراقبت از زخم شامل شستشو، پانسمان
۶. مشارکت انجام پانسمان های پیچیده همراه با دبریدمان ساده
۷. مشارکت در تخلیه آبse
۸. تعییه لوله معده
۹. تعییه سوند ادراری
۱۰. مشارکت در گذاشتن لوله قفسه صدری
۱۱. توراکوستومی با سوزن در پنوموتوراکس فشارنده
۱۲. مشارکت در انجام کریکو تیروئیدوتومی
۱۳. توراکوستترز

پیوست برویں کارآموزی و تکارویزی تالیفی سیماویهای جراحی عمومی

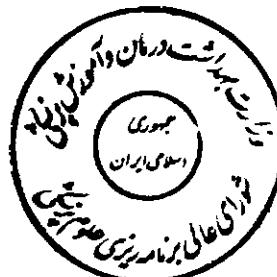
۱۴. پاراستز شکمی
۱۵. اداره زخم سوختگی
۱۶. تبیه رکتال نیوب
۱۷. تخلیه همانوم زیر ناخن (ترجیحی است)
۱۸. توراکوستومی بالوله (ترجیحی است)
۱۹. ختنه (ترجیحی است)
۲۰. کات داون عروق محیطی (ترجیحی)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

** شکستگی ها و دررفتگی های سیتون فقرات در بخش جراحی مغز اعصاب آموزش داده می شوند.

کد درس	۱۹۸
نام درس	بیماریهای جراحی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۸۵ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم: ۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد. ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح بسته	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
فعالیت های آموزشی:	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
فعالیت های آموزشی:	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های موردنیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری:	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های موردن انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراگیران قرار گیرد. ** میزان و زمان ارائه کلاس های نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

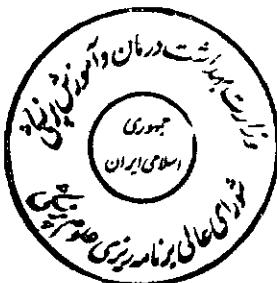
ریووس: مطالعات دارش انتظاری بیماریهای جراحی عمومی

الف) برخورد با علائم و شکایات شایع در بیماریهای جراحی:

۱. دیس فاژی
۲. توده های سر و گردن
۳. مشکلات شایع پستان: توده، درد، ترشح
۴. استفراغ و تهوع
۵. درد حاد و مزمن شکم
۶. توده شکم و کشاله ران
۷. برقان انسدادی
۸. خونریزی گوارشی (فوکانی و تحتانی)
۹. لنگش پا (کلادیکاسیون)
۱۰. درد حاد اندام تحتانی با توجه به مشکلات عروقی
۱۱. درد مزمن اندام تحتانی با توجه به مشکلات عروقی
۱۲. ندول تیروئید
۱۳. لفابنو پاتی نواحی گردن، آگزیلا و کشاله ران
۱۴. پلورال افیوژن
۱۵. اختلال دفع مدفوع
۱۶. شکایات شایع آنورکتال (درد و خارش مقدع)
۱۷. شوک
۱۸. سوختگی

ب) بیماری های شایع و مهم در جراحی عمومی

۱۹. سرطان معده
۲۰. آپاندیست حاد
۲۱. بیماریهای بدخیم روده بزرگ
۲۲. بیماری های خوش خیم روده کوچک و روده بزرگ و آنس
۲۳. بیماریهای پیتیک معده و دوازدهم
۲۴. پانکراتیت حاد و مزمن
۲۵. انسداد روده
۲۶. فتق های جدار شکم و کشاله ران
۲۷. بیماریهای مجاری صفرایی با تاکید بر بیماریهای ناشی از سنگ کیسه صفرای
۲۸. توده های پانکراس با تاکید بر بیماریهای بدخیم پانکراس
۲۹. بیماریهای بدخیم پستان
۳۰. بیماریهای خوش خیم تیروئید با تاکید بر گواتر و پرکاری تیروئید
۳۱. بیماریهای بدخیم تیروئید
۳۲. توده های خوش خیم و بدخیم کبد با تاکید بر بیماریهای شایع در کشور
۳۳. ترومای مازور (اداره مصدوم برا اساس آموزه های ATLS)
۳۴. اداره آب، الکتروولیت و اسید و باز در بیماران جراحی
۳۵. اداره بیماران جراحی قبل و بعد از اعمال جراحی
۳۶. خونریزی و هموستاز جراحی و اصول انتقال خون
۳۷. مراقبتهای حاد جراحی
۳۸. غفونت های جراحی
۳۹. اداره زخم ها و ترمیم زخم
۴۰. رفلاکس معده به مری
۴۱. شرح حال و معاینه بیمار جراحی مغز و اعصاب

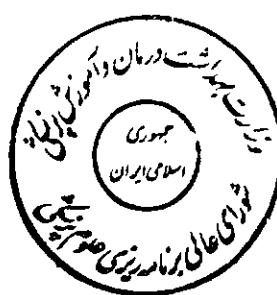
رسوس مطالب درس نظری بیماریهای جراحی عمومی

۴۲. رویکرد (دسته بندی، یافته های سی تی، اورڈانسها) و اداره بیمار مبتلا به ترومای جمجمه

۴۲. اداره بیمار مبتلا به ترومای ستون فقرات*

۴۳. بیماریهای عروقی مغز

دیبرخانه شورای آموزش پذشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پذشکی عمومی و داشنکده های پذشکی تغییر دهد. ** شکستگی ها و دررفتگی های ستون فقرات در بخش جراحی مغز اعصاب آموزش داده می شوند.

دروس آموزش بالیني ارتوپدي:

کارآموزي ارتوپدي

کارورزی ارتوپدي

دروس بيماري هاي ارتوپدي

کد درس ۱۹۹

نام درس	کارآموزي ارتوپدي	نوع چرخش آموزشی	ازامي	مرحله ارائه
		۱ یا ۲ مدت چرخش آموزشی	یک ماه (۴ هفته)	در مرحله کارآموزي

حسب برنامه دانشگاه

پيش نياز

هدف هاي کلي

در پياناين چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:

۱- با مراجعان، بيماران، کارکنان و ساير اعضای تيم سلامت به نحو شايسته ارتباط برقرار کند و ويژگي هاي رفتار حرفه اي مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.

۲- از بيمار مبتلا به عالم و شکایات شایع و مهم مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) شرح حار بگيرد. معانيات فيزيکي لازم را انجام دهد، تشخيص هاي افتراقی مهم را مطرح کند و تشخيص و نحوه مدیريت مشکل بيمار را پيشنهاد دهد.

۳- مشکلات بيماران مبتلا به بيماريهاي شایع و مهم مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) را شناسايي کند، براساس شواهد علمي و گايدلاینهاي بومي، در مورد اقدامات پيشگيري، درمان، پيگيري، ارجاع و توانديخشي همراه با آموزش بيمار در حد مورد انتظار از پزشك عمومي استدلال و پيشنهاد نماید و در مدیريت مشکل بيمار بر اساس استانداردهاي بخش زير نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.

۴- پروسigerهای ضروري مرتبط با اين بخش (فهرست پيوست) را با رعایت اصور یمنی بيمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

شرح درس

در اين چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاي آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.

فعالیت هاي فعالیتهاي يادگيری اين بخش باید ترکيب متوازنی از آموزش بر باليين بيمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بيماري، انجام پروسigerهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه را شامل شود. زمان بندی و ترکيب اين فعالیتها و عرصه هاي مورد نیاز برای هر فعالیت (علم از بيمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز يادگيری مهارتهای باليين Skill Lab) در راهنمای يادگيری بالیني Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی توسيط هر دانشکده پزشكی تعیين می شود.

توضیحات

ضروري

* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای يادگيری بالیني مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشكی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشكی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكی توسيط دانشکده پزشكی تدوين و در اختیار فرآگيران قرار گيرد. در هر راهنمای يادگيری بالیني علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخيصی و پارکلینيك اصلی و داروهای ضروري که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بيمار و تريندهای بالیني وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصور علمي مناسب توسيط گروه آموزشی تعیين، اعلام و اجرا شود. تاييد برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشياری برنامه بر عهده دانشکده پزشكی است.

**** نظارت می تواند توسيط سطوح بالاتر ا کارورزان، ستيزان، فلوها، استادان) و يا ساير اعضای نি�صلان تيم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات یمنی و حقوق بيمار، امكان تحقق اهداف يادگيری کارآموزان نيز فراهم گردد. تعیين نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسiger یا دانشگاه بر عهده دانشکده پزشكی است.

کد درس ۲۰۰

نام درس	کارورزی ارتودوکسی
مرحله ارائه	کارورزی
پیش نیاز	۲ واحد به ازای هر دو هفته کارورزی

هدف های در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:

کلی	۱- با کارکنان و سایر اعضاي تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.
حیطه	۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.
شناختی	۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد نگرش نگیرش.
حیطه	۴- انتظار از پزشکان عمومی و متخصص با استانداردهای بخش بالینی مجز آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.
مهارتو	۵- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر اطمینان ضوابط (بخش) انجام دهد.

شرح درس	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی مناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.
فعالیت های زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	آموزشی

توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرایگیران قرار گیرد.
---------------	--

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختلف کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید مناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و اسباب اختلال در یادگیری مهارتهای ضروری مورد انتظار نگردد.
--

*** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی و اورژانس اختصاص یابد.
**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات یمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروویزیون های ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروویزیون یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بالینی ارتوپدی دوره دکترای پزشکی عمومی علائم و شکایات شامی در این بخش

۱. درد رانو شامل استئوآرتیت، ضایعات منیسک و لیگامان ها و وجود مایع در مفصل
۲. درد هیپ شامل استئوآرتیت و نکروز آواسکولا
۳. درد پا و مع پا شامل ضایعات غضروفی، لیگامانی و کف پای صاف
۴. درد شانه شامل ضایعات التهابی (بورسیت، تاندینیت و پری آرتیت) و ناپایداری
۵. درد آرنج شامل آرنج تنیس بازان
۶. درد دست و مع دست شامل سندروم کانال کارب، کانکلیون و بیماری کین باخ
۷. کمر درد و گردن درد
۸. لنکش کودکان (Limping Child)
۹. دفورمیتی اندام؛ مادرزادی شامل دیسپلازی مادرزادی هیپ، پاچنبری و غیرمادرزادی
۱۰. تومورهای استخوان و نشیع نرم
۱۱. التهاب مفاصل
۱۲. مالتیپل تروما
۱۳. شکستگی و دررفتگی های اندام فوقانی، اندام تحتانی و لگن، ستون فقرات
۱۴. در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حی

در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روش‌های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و فسیر نتایج این آزمایشها و روشها در اختلالات و بیماری‌های شایع ارتوپدی آموزش داده شود.

سندرها و بیماریهای مهم در این بخش

۹. ضایعات خوش خیم موسکونو-اسکلتان شامل تومورهای شایع خوش خیم نسیج نرم و استخوان
۱۰. ضایعات بدخیم موسکولو-اسکلتان شامل تومورهای شایع بدخیم نسیج نرم و استخوان
۱۱. ضایعات اعصاب محیطی و نوروباتی های فشاری با تأکید بر سندروم کانال کارپ
۱۲. بیماریهای عصبی عضلانی با تأکید بر فلیج مغزی (CP)، پولیومیلیت، دیستروفی های عضلانی (کارورزی/ اختیاری)
۱۳. بیماریهای متابولیک با تأکید بر ریکتر، استئومالاسی، استئوپروروز و نقرس. (کارورزی/ اختیاری)
۱۴. عفونت های استخوان و مفاصل با تأکید بر آرتربیت سپتیک، استئومیلیت حاد و مزمن، سل ستون فقرات و عقونت های دست.
۱۵. شکستگی و دررفتگی های اندام فوقانی
۱۶. شکستگی و دررفتگی های اندام تحتانی و لگن
۱۷. شکستگی ها و دررفتگی های ستون فقرات
۱۸. قطع اندام
۱۹. عوارض شکستگی ها و دررفتگی ها با تأکید بر سندروم کمپارتمان، ترومیوز و ریدهای عمقی و آمبولی چربی. در آغاز هر مبحث اصلی چرخش لازم است مروری بر آناتومی و فیزیولوژی بخش مربوطه با تأکید بر کاربرد بالینی در حیطه وظایف عمومی انجام گیرد.
- * در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه عفتیت بالینی پژوهش عمومی، و نحوه در نفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع ارتوپدی آموزش داده شود.
- ** در پایان چرخش لازم است فهرست داروهای رایج ارتوپدی و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع این حیطه دارای کاربرد در فعای شک عمومی آموزش داده شود.
- * در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینها بیماران را بادیگرد و عملابتدی بگذارند.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یادبگیرند و عملاتمرین کنند.

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی مالیتی ارتوپدی دوره دکترای پزشکی عمومی

پروسیجرهای این بخش

پروسیجرهای الزامی:

۱. تست های ارتولانی و بارلو در هیب نوزادان
۲. انجام ATLS (Advanced Trauma Life Support) در بیمار مولتیپل ترومما
۳. انجام بیحرکتی موقت اندام با انواع آتل
۴. ساخت و تعبیه آتل های گھی (آتل گیری)
۵. انجام انواع بانداژ در انواع اسیب دیدگی های استخوانی و مفصلی
۶. تعبیه کشش پوستی
۷. کنترل خونریزی های خطرناک اندام
۸. مراقبت از رخم شامل شستشو و پاکسازی
۹. انتقال بیمار

پروسیجرهای ترجیحی:

۱۰. تخلیه همatom زیر ناخن
۱۱. آسپیراسیون مایع مفصلی زانو
۱۲. جاندازی دررفتگی شانه (جاندازی بسته مفصل شانه)
۱۳. ترکش پوستی شکستگیهای اندام تحتانی

معاینات فیزیکی اختصاصی ارتوپدی (در کودکان و بزرگسالان)

معاینه ستون فقرات (شامل SLR - Straight Leg Raising).

معاینات هیب (شامل تست های ارتولانی و بارلو)،

زانو (لیگامان ها، منیسک، وجود مایع)، معاینات زانو بخصوص از نظر وجود مایع.

تکنیکهای معاینه مچ پا و پا،

تکنیکهای معاینه شانه،

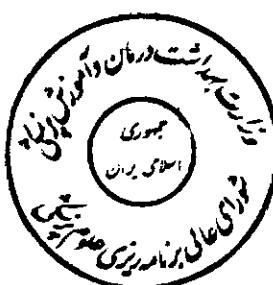
تکنیکهای معاینه آرنج،

تکنیکهای معاینه مچ دست و دست و انگشتان.

بررسی اندام از نظر خونرسانی (معاینه نبض های محیطی و Capillary Refill)،

معاینات عصبی اندام (ریشه های عصبی و اعصاب محیطی)، شرح ضایعات اعصاب محیطی.

*دبيرخانه شورای اموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۲۰۱
نام درس	بیماریهای ارتوپدی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۵۱ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): (الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. (ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم: ۱- تعریف، اتیولوژی، ابیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلينهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد. (ج) نسبت به مسائل مهمی که مراجعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح بسته آموزشی	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست باید.
فعالیت های آموزشی	فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
زمان بندی و ترتیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استاندارهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استاندارهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآکیران قرار گیرد.
الف) پرخورد با علائم و شکایات شایع در ارتوپدی:	** میزان و زمان ارائه کلاسها نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختزل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.
رئوس مطالب درس نظری ارتوپدی	
۱. درد زانو شامل استئوآرتیت، ضایعات منیسک و لیگامان ها و وجود مایع در مفصل	
۲. درد هیپ شامل استئوآرتیت و نکروز آوسکولار	
۳. درد پا و مچ پا شامل ضایعات غضروفی، لیگامانی و کف پای صاف	
۴. درد شانه شامل ضایعات التهابی (بورسیت، تاندینیت و پری آرتیت) و نایابداری	
۵. درد آرنج شامل آرنج تنیس بازان	
۶. درد دست و مچ دست شامل سندروم کانال کارب، کانکلیون و بیماری کین باخ	
۷. کمر درد و گردن درد	
۸. لنگش کودکان (Limping Child)	

۹. دفورمیتی اندام: مادرزادی شامل دیسپلازی مادرزادی هیپ، پاچنبری و غیرمادرزادی شامل ژنوازووم و ژنواالکوم.

۱۰. تومورهای استخوان و نسج نرم

۱۱. التهاب مفاصل

۱۲. مالتیپل تروما

۱۳. شکستگی و دررفتگی های اندام فوقانی، اندام تحتانی و لگن، ستون فقرات

ب) بیماری های شایع و مهم در ارتوپدی

۱۴. بیماری های شایع هیپ

۱۵. بیماری های شایع زانو

۱۶. بیماری های شایع معچ پا

۱۷. بیماری های شایع شانه

۱۸. بیماری های شایع آرنج

۱۹. بیماری های شایع معچ دست

۲۰. بیماری های شایع ستون فقرات

۲۱. ضایعات خوش خیم موسکولواسکلتال شامل تومورهای شایع خوش خیم نسج نرم و استخوان

۲۲. ضایعات بدخیم موسکولواسکلتال شامل تومورهای شایع بدخیم نسج نرم و استخوان

۲۳. ضایعات اعصاب محیطی و نوروپاتی های فشاری با تأکید بر سندروم کانال کارپ

۲۴. بیماریهای عصبی عضلانی با تأکید بر فلچ مغزی (CP)، پولیومیلیت، دیسترووفی های عضلانی (کارورزی/ اختیاری)

۲۵. بیماریهای متابولیک با تأکید بر ریکتن، استنومالاسی، استنورپرور و نقرس. (کارورزی/ اختیاری)

۲۶. عفونت های استخوان و مفاصل با تأکید بر آرتربیت سپتیک، استنومیلیت حاد و مزمن، سل ستون فقرات و عقونت های دست.

۲۷. قطع اندام

۲۸. عوارض شکستگی ها و دررفتگی ها با تأکید بر سندروم کمپارتمان، ترومیوز و ریدهای عمقی و آمبولی چربی.

ج) معاینات اختصاصی ارتوپدی:

۲۹. معاینه ستون فقرات (شامل SLR - Straight Leg Raising).

۳۰. معاینه هیپ (شامل تست های ارتولانی و بارلو).

۳۱. زانو (لیگامان ها، منیسک، وجود مایع)، معاینه زانو بخصوص از نظر وجود مایع.

۳۲. تکنیکهای معاینه معچ پا و پا،

۳۳. تکنیکهای معاینه شانه،

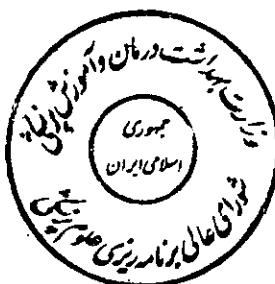
۳۴. تکنیکهای معاینه آرنج

۳۵. تکنیکهای معاینه معچ دست و دست و انگشتان،

۳۶. بررسی اندام از نظر خونرسانی (معاینه نبض های محیطی و Capillary Refill)،

۳۷. معاینه عصبی اندام (ریشه های عصبی و اعصاب محیطی)، شرح ضایعات اعصاب محیطی.

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علام و شانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

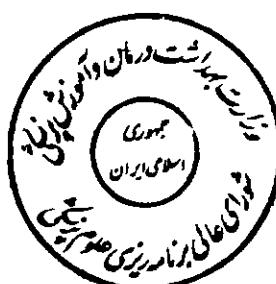
دروس آموزش بالینی بیماریهای ارولوژی (مجاری ادراری و تناسلی)

کارآموزی ارولوژی

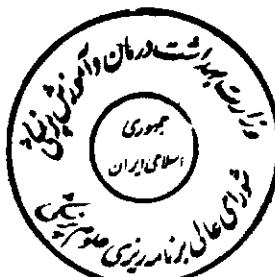
کارورزی ارولوژی

درس نظری بیماریهای مجاری ادراری و تناسلی (ارولوژی)

کد درس	۲۰۲
نام درس	کارآموزی ارولوژی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز	کارآموزی داخلی، کارآموزی جراحی عمومی، تعداد واحد ۱/۵
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند. ۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاي آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متقاول آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	۲۰۲
نام درس	کارورزی ارولوژی
مرحله ارائه	کارورزی
پیش نیاز	کارآموزی بالینی ارولوژی
هدف های در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:	۱- با کارکنان و سایر اعضاي تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند. ۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است. ۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد. ۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و گایدلاینهاي بومي در مورد اقدامات پيشگيري، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومي استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد. ۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمي بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.
فعالیت های آموزشی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. ** میزان و نحوه ارائه کلاسها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشیاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت‌های ضروری مورد انتظار نگردد. *** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی و اورژانس اختصاص یابد. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات اینمي و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای ارولوژی

علائم و شکایات شایع در این بخش

۱. دردهای دستگاه ادراری تناسلی (درد کلیه، درد رادیکولار، درد حالبی، درد مثانه، درد پروستات، درد آلت و دردهای اسکروتال)
۲. علایم تحریکی (فرکوئنسی، ناکچوری، دیزیوری، احساس فوریت- اورجنسی)
۳. علائم انسدادی (کاهش فشار ادرار، قطره قطره شدن ادرار، ادرار کردن متناوب، زور زدن)
۴. اختلال جنسی در مردان (کاهش تمایز جنسی، ناتوانی جنسی، عدم انزال، فقدان ارگاسم، انزال زودرس)
۵. احتیاس ادراری
۶. بی اختیاری ادراری
۷. شب ادراری
۸. هماتواسپرمی
۹. پنوماتوری
۱۰. ترشح مجراء
۱۱. تب و لرز

سندرمهای و بیماریهای مهم در این بخش

موارد ترجیحی (Better to Know)

موارد الزامی (Must Know)

<ol style="list-style-type: none"> ۱- آنومالی های بیضه (کریپتورکیدیسم، واریکوسل) ۲- تومورهای بیضه 	<ol style="list-style-type: none"> ۱- سنکهای ادراری ۲- تومورهای شایع کلیه و مثانه. ۳- آنومالیهای شایع دستگاه ادراری تناسلی ۴- ترموماهای دستگاه ادراری و مدیریت آن ۵- مثانه نورولوژیک ۶- هیپرپلازی خوش خیم پروستات ۷- کانسر پروستات ۸- بیماریهای مجرای ادراری: تنگیها، آنومالی ها ا شامل هیپوسپادیازیس، اپیسپادیازیس) ۹- مشکلات حاد بیضه (عفونت، تورش، ترومای)
---	--

* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع ارولوژی آموزش داده شود.

** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماریهای شایع ارولوژی آموزش داده شود.

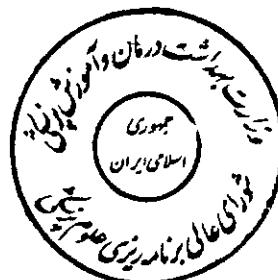
*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مرااعات اینمی بیماران را یادبگیرند و عملان تمرین کنند.

پروسیجرهای ضروری در این بخش:

۱. انجام پاسمندانهای ساده
۲. انجام پاسمندانهای پیچیده همراه با دیریدمان ساده (مشارکت)
۳. تعبیه و خارج کردن کاتتر مثانه
۴. پونکسیون سوپر اپوپیک
۵. انجام معاینات خاص ارولوژی
۶. ختنه (ترجیحی است)

* دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندرم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۲۰۴
نام درس	بیماریهای مجاری ادراری و تناسلی (ارولوژی)
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۱۷ ساعت
هدف های کلی	<p>در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):</p> <p>الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. <p>ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. <p>۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.</p> <p>۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.</p> <p>ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.</p>
شرح بسته آموزشی:	<p>در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.</p>
فعالیت های آموزشی:	<p>فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>
توضیحات ضروری:	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تتوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و زمان ارائه کلاسها نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

دیوین: مطالعات اذری-ناظری بیناریهای ادراری اذری و تناسلی (اژو-لوژی)

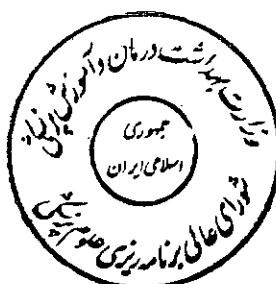
الف) برخورد با علائم و شکایات شایع در بیماریهای اژو-لوژی:

۱. دردهای دستگاه ادراری تناسلی (درد کلیه، درد رادیکولار، درد حالبی، درد مثانه، درد پروستات، درد آلت و دردهای اسکروتال)
۲. اختلالات دفع ادرار (علیم تحریکی و انسدادی در مجاری ادراری، احتباس، بی اختیاری، شب ادراری)
۳. اختلالات جنسی در مردان (کاهش تمايل جنسی، ناتوانی جنسی، عدم انتزال، فقدان ارگاسم، انتزال زودرس)

ب) بیماریهای شایع و مهم:

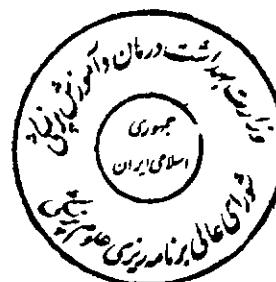
۴. سنگهای ادراری
۵. تومورهای شایع کلیه و مثانه،
۶. آنومالیهای شایع دستگاه ادراری تناسلی
۷. مثانه نوروژنیک
۸. بیماری های شایع پروستات: هیپرپلازی خوش خیم پروستات، کانسروپروستات
۹. بیماریهای مجرای ادراری: تنگیها، آنومالی ها (شامل هیپوسپادیازیس، اپیسپادیازیس)
۱۰. تروماهای دستگاه ادراری و مدیریت آن
۱۱. مشکلات حاد بیضه (عفونت، تورش، تروما)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد

کارآموزی بیهوده

کد درس	۲۰۵
نام درس	کارآموزی بیهوده
مرحله ارائه	کارآموزی (می تواند در کارآموزی ۱ یا ۲ ارائه شود)
پیش نیاز	دروس مقدمات بالینی
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضا تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- به مشکلات خاص بیماران در محیط های اتاق عمل، ریکاوری، و بخش های مراقبت های ویژه توجه کند. به خصوص در مورد کنترل درد در حد مورد انتظار از پزشک عمومی مهارت پیدا کند. ۴- پروسیجر های تعیین شده (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار و تحت نظر نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، اتاق عمل و ریکاوری، درمانگاه های آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاس های آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجر های عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از اتاق عمل، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه ای های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرایکران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرین های بالینی وی را تحت الشعاع قرار ندهد و مختل نکند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، قلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجر های ضروری مندرج در سند توافقنامه های مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مستول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست درس کارآموزی و کارورزی بیهوشی

محتوای آموزشی ضروری در چرخش بالینی بیهوشی

حیطه دانش:

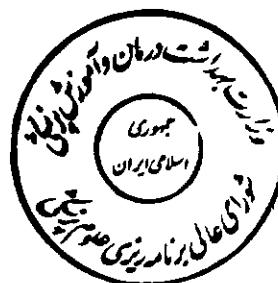
- ۱- مقدمه ای بر بیهوشی شامل بیهوشی رژیونال و جنرال و شاخه های بیهوشی مثل طب تسکینی و درد
- ۲- آناتومی راه هوایی
- ۳- بازنگهداری راه هوایی
- ۴- فارماکولوژی مخدراها و سداتیوها
- ۵- نحوه کنترل درد بعد از عمل (حاد) و دردهای مزمن
- ۶- با اصول تهییه مکانیکی
- ۷- اصول DNR(Do Not Resuscitate), ACLS, BLS, CPR
- ۸- آشنایی با مفاهیم اولیه و پیامدهای ترانسفسورن و ماسیوتانسفسوزیون

حیطه مهارت عملی (پروسیجرها):

- ۱- مهارت بکارگیری و تیلاسیون با بگ و ماسک
- ۲- انتخاب و نحوه بکارگیری Airway دهانی و نازال
- ۳- انجام لارنگوسکپی در بیماران بیهوش کلاس ۱ و ۲
- ۴- انجام لوله گذاری تراشه از راه دهانی
- ۵- انجام کانولاسیونهای مناسب و ریدی از انداشما
- ۶- مشارکت فعال در انجام احیاء قلبی ریوی
- ۷- استفاده از وسایل مونیتورینگ همودینامیک
- ۸- استفاده مقدماتی از ونتیلاتور (ترجیحی)

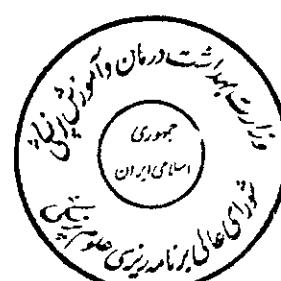
* در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینمی بیماران را یادگیرند و عملاً تمرین کنند.

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست فوق را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی بیماریهای زنان و مامایی:
 کارآموزی بیماریهای زنان و مامایی
 کارورزی بیماریهای زنان و مامایی
 درس نظری بیماریهای زنان و مامایی

۲۰۶	کد درس
درس	کارآموزی بیماریهای زنان و مامایی
مرحله ارائه	کارآموزی (۱ یا ۲) هفت
پیش نیاز	ع واحد
تعداد واحد	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
هدف های کلی	<p>۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.</p> <p>۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.</p> <p>۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینها بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.</p> <p>۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.</p>
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین داشت نظری کلاسها آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	<p>فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، زایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار داشت آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشاع قرار دهد و مختل کند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p> <p>**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

کد درس ۲۰۷

نام درس کارورزی بیماریهای زنان و مامایی	نوع چرخش: از زن
مرحله ارائه کارورزی	مدت چرخش آموزشی ۸ هفته *
پیش نیاز	تعداد واحد ۸ واحد

هدف های در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:

کلی

۱- با کارکنان و سایر اعضا تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.

کلی

۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصاً در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.

۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.

۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و گاید لاینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مرحله مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر امطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقر با نظارت مناسب (امطابق ضوابط بخش؛ انجام دهد

شرح چرخش در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت....)، حضور در جلسات آموزش تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کند.

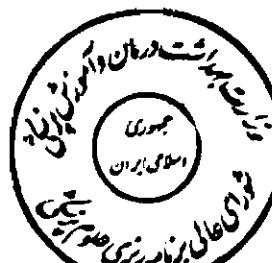
فعالیت های زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، اتاق عمل، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، رایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Lab) در راهنمای یادگیری پاتنی Clinical Study Guide ماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

توضیحات * کیفیت برنامه درسی دانشکده پزشکی می تواند مدت آموزش کارورزان پس از این چرخش، به شرط اطمینان از تحقق اهداف یادگیری تعیین شده در مدت یک ماه، و متناسب با شرایط بومی به مدت حداقل یک ماه کاهش دهد و از این زمان برای افزایش طور مدت کارورزی در چرخش طب اورژانس و/یا کارورزی در بخش ارتوپدی استفاده نماید.

** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی توین و در اختیار فرایگران قرار گیرد.

*** میزان و نحوه ارائه کلاسها باید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختار کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری مورد انتظار نگردد.

**** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی و اورژانس اختصاص یابد. ***** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر پ مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای زنان و مامایی

علائم و شکایات شایع در این بخش:

- ۱- خونریزی های غیرطبیعی و اژینال در زنان باردار و غیرباردار
- ۲- درد شکمی در زنان باردار و غیر باردار
- ۳- ترشح غیر طبیعی و اژینال
- ۴- تشنیج در زنان باردار
- ۵- تب در زنان باردار
- ۶- احساس توده در شکم در زنان باردار و غیر باردار
- ۷- احساس خروج توده از واژن
- ۸- بی اختیاری ادراری
- ۹- ترشح غیر طبیعی و اژینال در زنان باردار و غیر باردار
- ۱۰- ضایعه یا زخم سستگاه ژنیتال
- ۱۱- دیس شارژ از پستان

* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشها در اختلالات و بیماریهای شایع زنان و مامایی آموزش داده شود.

** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماریهای شایع زنان و مامایی آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینکه بیماران را یادبگیرند و عمل تمرین کنند.

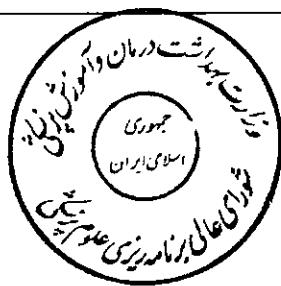
سندرمهای و بیماریهای مهم در این بخش:

موارد ترجیحی (Better to know)

موارد الزامی (Must Know):

۱. دیستوژنی زایمان بارداری چند قلوئی	۱. فیزیولوژی بارداری و مراقبت های دوران بارداری
۲. درد لگنی - آندوتروپوز اختلالات کف لگن	۲. اداره زایمان طبیعی - مراقبت های پس از زایمان ارزیابی سلامت جنین در طی لیبر
۳. عفونت های سستگاه تناسلی - STD - عفونت ادراری در زنان پری منوپری - منوپوز	۳. خونریزی های دوران بارداری
۴. نازالی - سندروم AKT - PCOS آمنوره - اولیگومنوره	۴. عوارض سه ماهه اول و دوم و سوم بارداری اختلالات هاپر تانسیو در بارداری
۵. GTD کانسروهای و ولو واژن پرویکس و رحم و تخدمانها	۵. اختلالات آلوایمونیزاسیون RH اختلالات شایع طبی و جراحی در بارداری
۶. بلوغ و اختلالات آن بیماریهای خوش خیم پستان	۶. اختلالات شایع خوش خیم ولو، واژن، سرویکس، رحم، تخدمانها
۷. EP	۷. سقط
۸. AVB	۸. انجام پاپ اسیمیر
۹. Family Planning	۹. انجام تست ادراری بارداری

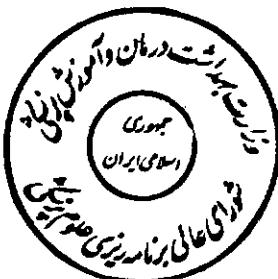
پروسیجرهای ضروری در این بخش

۱. معاینات بارداری
۲. معاینات زنان
۳. اداره زایمان طبیعی
۴. اداره تخلیه سقط ناقص با پنس جفت در موارد خونریزی تهدیدکننده حیات
۵. اداره خونریزی بعد از زایمان
۶. انجام پاپ اسیمیر
۷. انجام تست ادراری بارداری

* دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس	۲۰۸
نام درس	بیماریهای زنان و مامایی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۸ ساعت
هدف های کلی	<p>در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):</p> <p>الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معایینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. <p>ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تعریف، اتیولوژی، و ایدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. <p>۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدالینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.</p> <p>۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.</p> <p>ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.</p>
شرح درس	<p>در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص نسبت باید.</p>
فعالیت های آموزشی	<p>فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.</p> <p>زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.</p>
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که تمرینهای بالینی دانشجو را مختل کند.</p> <p>*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

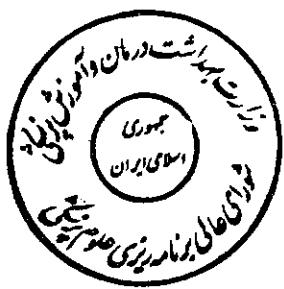

پیوست درسی نظری نیمادینهای زنان و مامایی

(الف) مامایی:

۱. مقدمات کلی و تعاریف در مامایی و زنان، برقراری ارتباط و ملاحظات اخلاقی- منهی در معاینات زنان و مامایی
۲. مروری بر تشريح و فیزیولوژی کاربردی دستگاه تناسلی
۳. فیزیولوژی جفت
۴. علائم و روشاهی مختلف تشخیص بارداری
۵. معاینات دوره بارداری و گرفتن شرح حال
۶. فیزیولوژی بارداری
۷. ساختمان لگن و انواع غیر طبیعی آن
۸. مراقبتهای دوران بارداری (مشتمل بر برنامه های کشوری مراقبت قبل از تولد)
۹. شکایات شایع دوران بارداری
۱۰. فیزیولوژی زایمان، سیر زایمان و مراقبتهای حین زایمان
۱۱. مراقبتهای بعد از زایمان (مشتمل بر برنامه کشوری مراقبتهای بعد از تولد)
۱۲. زایمان در نمایشهای غیر معمول
  ۱۳. تحریک زایمانی
  ۱۴. دیستوژی زایمانی
  ۱۵. زجر جنین و مراقبت های مرتبط
  ۱۶. زایمان زودرس، حاملگی بعد از ترم
  ۱۷. تاخیر رشد داخل رحمی
  ۱۸. چندقولی
  ۱۹. خونریزیهای سه ماهه سوم
  ۲۰. انواع جفت و ناهنجاریهای جفت و بند ناف
  ۲۱. عوارض بعد از زایمان (عفونت، خونریزی، تروکوبوفلیت، مشکلات پستان)
  ۲۲. عدم تجانس گروههای خونی
  ۲۳. بیماریهای تروفوبلاستیک
  ۲۴. زایمان فیزیولوژیک، کاربرد وسایل کمکی در زایمان (واکیوم، فورسپس)
  ۲۵. سزارین و انواع آن
  ۲۶. هیدرآمنیوس، اولیگوآمنیوس
  ۲۷. بیماریهای هیپرتانسیو در حاملگی
  ۲۸. پارگی زودرس کیسه آب
  ۲۹. بیماریهای قلبی و سیستم ادرری در حاملگی
  ۳۰. دیابت و بارداری
  ۳۱. سقط جنین
  ۳۲. بارداری خارج رحمی
  ۳۳. احیای نوزاد
- ب) زنان

۱. معاینات بالینی و پاراکلینیک در بیماریهای زنان
۲. بلوغ و یاشگی
۳. دیسمنوره
۴. بیماریهای ولو و واژن
۵. واژینیتها و سرویسیتها
۶. بیماریهای خوش خیم سرویکس و رحم
۷. بیماریهای بدخیم سرویکس
۸. بیماریهای بدخیم جسم رحم و لوله ها

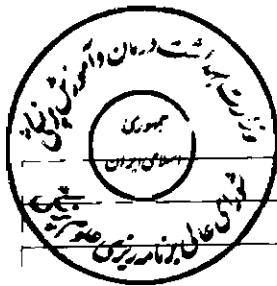

پیوست: دارسی نظری بیماریهای زنان و ناهمانی

۹. تومورهای خوش خیم تخدمان
۱۰. تومورهای بد خیم تخدمان
۱۱. خونریزیهای غیر طبیعی زنانه
۱۲. عفونتهای لگن
۱۳. آمنوره
۱۴. نازایی
۱۵. اندومتریوز
۱۶. ناهنجاریهای مادرزادی دستگا تناسلی
۱۷. روشهای جلوگیری از بارداری

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم در این درس را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی پزشکی اجتماعی و خانواده
کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده
کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده

کد درس ۲۰۹

نام درس کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده	کارآموزی (۱ یا ۲) مراحله ارائه
مدت چرخش آموزشی یک ماه (۴ هفته)	تعداد واحد ۲ واحد

پیش نیاز

هدف های کلی در پایان این چرخش آموزشی در راستای تحقق توانمندیهای مورد انتظار از دانش آموز خنگان پزشکی عمومی کارآموز
باشد: باید بتواند:

با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.

با شناخت ساختار، عملکرد و ارتباط اجزای نظام سلامت و مراقبتهای اولیه سلامت قادر به انجام موارد زیر باشد:

۱. ساختار سطوح مختلف نظام مراقبت سلامت را بررسی و با استانداردها مقایسه و گزارش کند.

۲. فعالیت های ارائه خدمات سلامت باروری، کوبکان، مادران، فوجوانان، جوانان، میانسالان و سنتمندان در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل های کشوری و تحت نظارت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۳. فعالیت های آموزش سلامت فرد، خانواده و جامعه در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۴. فعالیت های بهداشت محیط و حرفه ای در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۵. فعالیت های بهداشت دهان و دندان در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۶. فعالیت های بهداشت مدارس در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۷. فعالیت های مربوط به این سازی در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظرت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۸. فعالیت های مربوط به پیشگیری و غربالگری بیماری های غیر واکیر در سطح اول ارائه خدمات را بر اساس دستورالعمل کشوری و تحت نظارت آموزش دهندگان ذی صلاح انجام دهد.

۹. نظام اطلاعات سلامت الکترونیکی را بشناسد و تابع آنرا تحلیل نماید.

۱۰. روش ها و شیوه های ارتباط با جامعه هدف و مشارکت اجتماعی را در سطح اول ارائه خدمات به کار بینند.

در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در خانه های بهداشت و پایگاههای سلامت و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاس های آموزش نظری مورد نیاز در قاب کارگاههای توجیهی توسط گروه پزشکی اجتماعی برگزار شود. *

فعالیت های فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متواری از آموزش در عرصه، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه گزارش فعالیت، آموزشی انجام مهارت های عملی مرتبط با اهداف فوق الذکر تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامز شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از خانه های بهداشت و پایگاههای سلامت در ا Rahنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide) توسط هر دانشکده و همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی تعیین می شود.

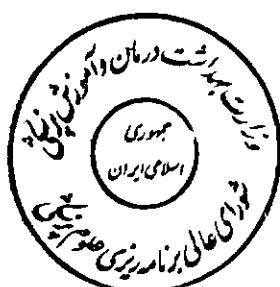
توضیحات ضروری * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموز خنگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روش های مراقبت و مشاوره و آموزش که کارآموز باید اشناخت کافی و مهارت در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو در عرصه و کسب مهارت های عملی وی را تحت اشتعاع قرار دهد و مختل کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، ا

اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

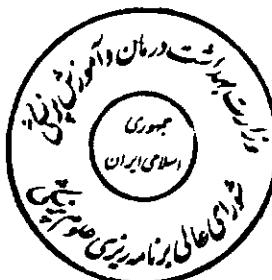
**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراحت ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروتکل های ضروری مندرج در سند توانمندی های مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروتکل یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

نام درس	۲۱۰
درس	کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده
مرحله ارائه	کارورزی چرخش آموزشی
پیش نیاز	کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی در راستای تحقق توانمندیهای مورد انتظار از دانش آموختگان پزشکی عمومی کارورز باید بتواند:
۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.	
۲- ارزیابی مدیریت و کاهش عوامل خطر را به درستی و با موفقیت برای مراجعین انجام دهد	
۳- برنامه های سلامت کشوری را به درستی اجرا و حسب مورد نقد نماید	
۴- مهم ترین عوامل خطر و مشکلات سلامت جمعیت یا منطقه تحت پوشش در فیلدهای آموزشی را بدرسی و اولویت بندی نماید و با توجه به امکانات موجود راهکارهای مناسب و برنامه عملیاتی لازم را با عنایت به همکاری های درون و بروون بخشی تدوین و ارائه نماید	
۵- خدمات غربالگری و پیشگیری از بیماری های شایع و اولویت دار را در سطح فرد، خانواده و جامعه نقد کند	
۶- یک طرح در قالب تحلیل، اولویت بندی و حل مشکل را اجرا کند	
۷- شاخص های بهداشتی را بر اساس کار با سیستم الکترونیکی سلامت محاسبه و تحلیل نماید	
۸- راهکارهای ارتقای شاخص های سلامت را با استفاده از راهکارهای پایش و ارزشیابی در منطقه را پیشنهاد نماید	
۹- توانایی اخذ شرح حال جامع، یکپارچه و کامل را در بزرگسالان، کودکان، زنان باردار و سالمندان در کلینیک پزشکی خانواده یا مراکز جامع خدمات سلامت داشته باشد	
۱۰- توانایی معاینه فیزیکی عمومی و جامع بزرگسالان، کودکان (برحسب تقسیم بندی رایج سنی)، زنان باردار و سالمندان با رعایت حریم خصوصی بیمار و آگاهی از حدود شرعی مرتبط در کلینیک پزشکی خانواده یا مراکز جامع خدمات سلامت داشته باشد	
۱۱- اصول و راهکارهای صحیح ارجاع به سطح بالاتر را به کار بند	
۱۲- ارزیابی عوامل اجتماعی موثر بر سلامت را در سطح فرد، خانواده و جامعه انجام دهد	
۱۳- روش ها و شیوه های جلب حمایت همه جانبه Advocacy را در حل مشکلات بکار بیند	
۱۴- روش های تشخیص زوردر و غربالگری بیماری های شایع را در سطح فرد، خانواده و جامعه به کار بیند	
۱۵- نسخه های لازم را بر اساس اصول تجویز منطقی داروها بنویسد	
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارورز باید از طریق حضور در عرصه های پیشنهادی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز در قالب کارگاههای توجیهی توسط گروه پزشکی اجتماعی و خانواده برگزار شود. *
عرصه های پیشنهادی آموزشی:	<ul style="list-style-type: none"> مراکز خدمات جامع سلامت شهری یا شهری و روستایی خانه های بهداشت کلینیک پیشگیری کلینیک پزشکی خانواده خانه های سلامت و سرای محله شهرداری ها (در صورت امکان) مرکز بهداشت شهرستان بازید از مراکز نگهداری سالمندان، کودکان بی سرپرست، زندان ها، ..... (در صورت امکان)
فعالیت های آموزشی	در صورت امکان و ایجاد اینست و اینست برای دانشجویان ترجیحا بیتوت در مناطق روستایی توصیه می شود
فعالیت های آموزشی	فعالیت، انجام مهارت های عملی مرتبط با اهداف فوق الذکر تحت نظر استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل

شود.	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide توسط هر دانشکده و هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تدوین و در اختیار فراغیان قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت‌های فوق، روش‌های مراقبت و مشاوره و آموزش که کارآموز باید شناخت کافی و مهارت در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در عرصه و کسب مهارت های عملی وی را تحت الشاعع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارورز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوهاء، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراقبات اینی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروویزیون های ضروری مندرج در سند توانمندی های مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروویزیون یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

دروس آموزش بالینی روانپزشکی:

کارآموزی روانپزشکی

کارورزی روانپزشکی

درس نظری بیماریهای روانپزشکی

کد درس ۲۱۱

درس

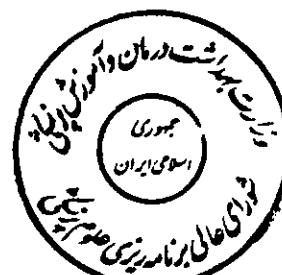
مرحله ارائه

پیش نیاز

هدف های کلی

نوع چرخش آموزشی	کارآموزی روانپزشکی	کارآموزی روانپزشکی
یک ماه (۴ هفته)	مدت چرخش آموزشی	کارآموزی - ترجیحا کارآموزی ۲
۲ واحد	تعداد واحد	

در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست باید. برای تامین دانش نظری کلاسها آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست باید. برای تامین دانش نظری کلاسها آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیت های آموزشی	شرح درس
** میزان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	فعالیت های آموزشی	
توضیحات ضروری	توضیحات ضروری	توضیحات ضروری
** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیگران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.	توضیحات ضروری	
** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشاع قرار دهد و مختل کند.	توضیحات ضروری	توضیحات ضروری
*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.	توضیحات ضروری	توضیحات ضروری
**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضا نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقیق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.	توضیحات ضروری	توضیحات ضروری

کد درس	عنوان	نوع چرخش:	الزامی	کارورزی روانپردازی	درس
مرحله ارائه	کارورزی	مدت چرخش آموزشی	یک ماه(۴ هفت)	کارورزی	کارورزی روانپردازی
پیش نیاز	تعداد واحد	۴ واحد			هدف های کلی
در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:					
۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند. ۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مستنولیت پذیری، ورزیدگی و اعتناد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است. ۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معایینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد. ۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتعل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد. ۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد					
در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، . . .)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.					شرح چرخش آموزشی
* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشاعع قرار دهد و مخل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری مورد انتظار نگردد. *** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.					توضیحات ضروری
پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بالینی روانپردازی علائم و شکایات شایع در این بخش					
۱. اضطراب ۲. پرخاشگری ۳. افسردگی ۴. وابستگی به مواد ۵. مشکلات ارتباطی ۶. فراموشی ۷. بیش فعالی ۸. رفتار نامتناسب با هنجارهای اجتماعی ۹. کفتار ناهنجار					

۱۰. اختلالات خواب
۱۱. مشکلات عملکرد جنسی
۱۲. اختلالات جسمی با منشا روانی
۱۳. اقدام به خودکشی
۱۴. عوارض دارویی
۱۵. بی اختیاری ادرار و مدفوع (کودکان)
۱۶. مشکلات شخصیتی

سندرها و بیماریهای مهی در این بخش

۱. اختلالات اضطرابی (اختلال اضطراب منتشر، اختلال هراس، اختلال ترس، اختلال استرس پس از سانحه، اختلال اضطراب ناشی از سوء مصرف مواد، اختلال اضطرابی ناشی از بیماریهای جسمی)
۲. اختلالات خلقی (افسردگی عمدی، افسرده خوبی، دوقطبی، سوگ و فقدان، اختلال تطابق، اختلال پیش از قاعده، اختلال افسردگی و سایکوز بعد از زایمان، اختلال خلقی ناشی از سوء مصرف مواد، اختلال خلقی ناشی از بیماریهای جسمی)
۳. اختلالات سایکوتیک (اسکیزوفرنی، سایر اختلالات سایکوتیک، اختلال هذیانی، Brief Psychotic Disorder، اختلالات سایکوتیک ناشی از سوء مصرف مواد، اختلالات سایکوتیک ناشی از بیماریهای جسمی نظیر تومورها و بیماریهای متابولیک)
۴. سوء مصرف مواد (شناخت مواد شایع، علائم سوء مصرف، اعتیاد و علائم ترک)
۵. اختلالات جنسی (چرخه طبیعی، اختلالات عملکردی)
۶. اختلالات خواب
۷. اختلالات جسمی در بیماریهای روانی
۸. مسائل روانپزشکی در بیماریهای جسمی و اختلالات روان تن
۹. اختلالات سوماتوفرم (اختلال جسمی سازی، اختلال تبدیلی، اختلال بدشکی بدن، اختلال خوبی بیمارانگاری)
۱۰. اختلالات روانی
۱۱. اختلالات شناختی (دمانس، دلیریوم)
۱۲. اختلالات روانپزشکی سالمندار
۱۳. اورژانسیهای روانپزشکی (خودکشی، دیگرکشی، ارزیابی عوامل خطر)
۱۴. اختلالات شایع روانپزشکی در کودک و نوجوان (اختلال بیش فعالی، کم توجهی، اختلال سنوت و رفتار ایدزی، اختلال تیک، افسردگی، اضطراب، بی اختیاری ادرار و مدفوع، عقب ماندگی ذهنی)

سایر موضوعات:

۱۵. درمانهای دارویی و غیر دارویی در روانپزشکی
  - * در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشها در اختلالات و بیماریهای شایع سیستم اعصاب آموزش داده شود.
  - ** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن سخن در اختلالات و بیماریهای شایع سیستم اعصاب آموزش داده شود.
  - *** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یادگیرند و عمل تمرین کنند.

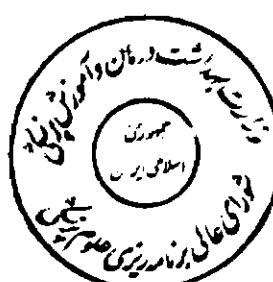
پروسیجرهای ضروری در این بخش:

ندارد.

در دوره کارورزی: مشاهده و کمک به مراقبت از بیمار در طی ECT

* دیپرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری

در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر ندهد.

کد درس	۲۱۲
نام درس	بیماریهای روانپزشکی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۲۶ ساعت

هدف های در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
 الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:
 ۱- تعریف آن را بیان کند.
 ۲- شرح حال و معاینات لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داشت آموخته شده را برای استدلال بانیی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

شرح بسته در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و آموزشی: انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست بیاند.

فعالیت های فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متواننی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و آموزشی: انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab و عرصه های بانیی، در راهنمای یادگیری Study Guide ماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی توسط هر دانشکده پژوهشی تعیین می شود.

توضیحات * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژوهشی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی توسط دانشکده پژوهشی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.

** میزان و زمان ارائه کلاسها نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژوهشی است.

ریوس مطابق درس نظری بیماریهای روانپزشکی

۱. اختلالات اضطرابی اختلال اضطرابی منتشر، اختلال هراس، اختلال استرس پس از سانحه، اختلال اضطراب ناشی از سوء مصرف مواد، اختلال اضطرابی ناشی از بیماریهای جسمی

۲. اختلالات خلقی (افسردگی عده، افسرده خوبی، دوقطبی، سوگ و فدان، اختلال تطبیق، اختلال پیش از قاعده‌گی، اختلال افسرده و سایکوز بعد از زایمان، اختلال خلقی ناشی از مصرف مواد، اختلال خلقی ناشی از بیماریهای جسمی)

۳. اختلالات سایکوتیک (اسکیزوفرنی، سایر اختلالات سایکوتیک، اختلال هذیانی، Brief Psychotic Disorder، اختلالات سایکوتیک ناشی از مصرف مواد، اختلالات سایکوتیک ناشی از بیماریهای جسمی نظریتومورها و بیماریهای متابولیک)

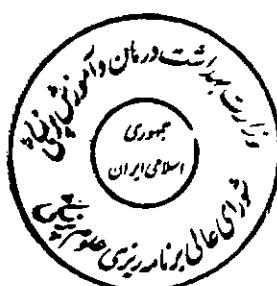
۴. سوء مصرف مواد (شناخت مواد شایع، علائم سوء مصرف، اعتیاد و علائم ترک)

۵. اختلالات جنسی (چرخه طبیعی، اختلالات عملکردی)

۶. اختلالات خواب

۷. اختلالات جسمی در بیماریهای روانی
۸. مسائل روانپزشکی در بیماریهای جسمی و اختلالات روان تنی
۹. اختلالات سوماتوفرم(اختلال جسمی سازی، اختلال تبدیلی، اختلال بدشکلی بدن، اختلال خودبیمارانگاری)
۱۰. اختلالات روانی
۱۱. اختلالات شناختی (دمانس، دلیریوم)
۱۲. اختلالات روانپزشکی سالمندان
۱۳. اورژانسیهای روانپزشکی(خودکشی، دیگرکشی، ارزیابی عوامل خطر)
۱۴. اختلالات شایع روانپزشکی در کودک و نوجوان (اختلال بیش فعالی، کم توجهی، اختلال سلوک و رفتار ایذایی، اختلال تیک، افسردگی، اضطراب، بی اختیاری ادرار و مدفع، عقب ماندگی ذهنی)
۱۵. درمانهای دارویی و غیر دارویی در روانپزشکی

۶۶ دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست سرفصلهای این درس را در مقطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی طب اورژانس
کارآموزی طب اورژانس
کارورزی طب اورژانس

کد درس ۲۱۴

نام درس کارآموزی طب اورژانس	نوع چرخش آموزشی الزامی
مرحله ارائه کارآموزی: بهتر است در کارآموزی ۲ ارائه شود.	مدت چرخش آموزشی ۲ هفته
دروس مقدمات بالینی پیش نیاز	تعداد واحد ۱/۵ واحد

هدف های کلی در پایان ایز چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:

۱. با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
۲. از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع در این بخش (فهرست پیوست) زیر شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را بر اساس پروتکلهای طب اورژانس پیشنهاد دهد.
۳. پروسیجرهای ضروری (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظرات مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

شرح درس

در این چرخش آموزشی کارآموز باید همراه با تیم پزشکی (استاد، دستیار و کارورز بخش) بر بالین بیمار حاضر شده و از طریق انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود. جلسات آموزشی می تواند همچنین شامل شرکت در گزارش صبحگاهی، کارگاههای آموزش عملی مهارتها (جمله کارگاه احیا باشد.

فعالیت های آموزشی فعالیتی های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظرات استاد. شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیت ها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

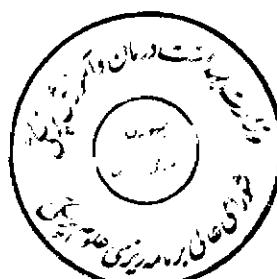
توضیحات ضروری

* با توجه به شرایط متقاضات آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآنگران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارت های فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بايستی مشخص شود.

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت انشعاع قرار دهد و مختل کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرای شود. تبیین برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمان شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توامندی های مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست درس کارآموزی طب اورژانس

علام و شکایات شایع در این سخن

۱. ایست قلبی تنفسی،
۲. مولتیپل ترومما،
۳. درد قفسه سینه،
۴. درد شکم،
۵. تنگی نفس،
۶. ضعف و بی حالی،
۷. کاهش سطح هوشیار
۸. علائم شایم نزولوژی

۸. علام شایع نرولوژیک: سردرد، سرگیجه و تشنج

۱. انجام و تمرین تریاچ استاندارد بیمار در شرایط عادی بر اساس پروتوكل(شامل دسته بندی/ طبقه بندی و تعیین میزان نیاز بیمار)
۲. مانورهای پایه اداره راه هوایی و به کارگیری تجهیزات کمکی راه هوایی مانند Oral Airway
۳. احیای قلبی ریوی پایه (BLS) شامل ماساژ قلبی، تنفس دهان به دهان، تنفس با ماسک، مانور هیملینغ و AED
۴. نوار قلب و مانیتوریگ قلبی تنفسی
۵. رگ گیری
۶. آشنایی با وسایل لازم جهت سوندایز مثانه و لوله نازوگاستریک
۷. تزریقات زیر جلدی و عضلانی و وریدی
۸. مراقبت از زخم(شست و شو، پانسمان، انواع زخم و وسایل مورد نیاز جهت ترمیم)
۹. مراقبت اولیه بیمار ترومایی (Primary Trauma Care)

دیبرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی می تواند فهرست علائم و نشان های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پژوهشی عمومی و دانشکده های پژوهشی تغییر دهد.

کد درس ۲۱۵

نام درس کارورزی طب اورژانس	نوع چرخش: الزامی	کارورزی ارائه مدت چرخش آموزشی یک ماه (۴ هفته)
پیش نیاز	حداقل شش ماه از دوره کارورزی را تعداد واحد ۴ واحد	گذرانده باشد
هدف های کلی	در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:	

- ۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.
- ۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف باتینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی، اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.
- ۳- ضمن آنها و تثبیت بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم (فهرست پیوست) از وی شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند و کامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد امربوده انجام دهد.
- ۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در مورد اقدامات تشخیصی و درمانی را مطابق پروتوكلهای طب اورژانس در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
- ۵- پروسیجرهای ضروری (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
- ۶- تریاژ بیماران در شرایط عادی و حوادث غیر مترقبه را طبق پروتوكلهای تأیید شده در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی انجام دهد.

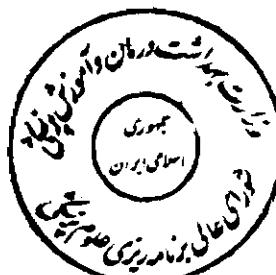
شرح چرخش در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه مرتبط (اورژانس)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطابعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با طب اورژانس در حیطه طب عمومی را متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند. جلسات آموزشی می تواند شامل گزارش صیغه‌گاهی، کلاس‌های نظری، کارگاه‌های مهارت عملی از جمله کارگاه اداره راه هوایی، احیای قلبی ریوی پیش‌رفته، تزوما، و کارگاه پروسیجرهای شایع از جمله آتل کیری، باشد.

فعالیت های زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (نعم از اورژانس، مرکز یادگیری مهارت‌های باتینی آموزشی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هم‌اهمگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

توضیحات با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری باتینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در ضروری اختیار فراگیران قرار گیرد.

** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور کارورز در کار بیمار را تحت انتشار قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت‌های ضروری مورد انتظار نگردد.

*** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر از دستیاران، فلوها، استادان، اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراحت ایمنی و حقوق بیماران، امکن تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری امندگ در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست درس کارورزی طب اورژانس

علام و شکایات شایع در این بخش

۱. ایست قلبی تنفسی
۲. شوک.
۳. کاهش هوشیاری،
۴. گاز گرفتگی،
۵. گزیدگی،
۶. زخم،
۷. تشنیج،
۸. سردرد،
۹. سرگیجه،
۱۰. تنگی نفس،
۱۱. درد قفسه سینه،
۱۲. درد شکم، ...

سندرها و بیماریهای مهم در این بخش

۱. ترومای متعدد
۲. سوختگی های حرارتی، الکتریکی، رادیواکتیو،
۳. عوارض تزریق خون،
۴. اورژانس های پروفشاری خون،
۵. بیماری های محیطی شامل: سرمازدگی، گرمایشی، بیماری های مرتبط با تغییر فشار (کوه گرفتگی، غواصی)، غرق شدگی، هایپوترمی، هایپرترمی
۶. سمومیت ها شامل: استامینوفن، الکل، ضد افسردگی های سه حلقه ای، گاز مونوکسید کربن، اوپیوئید ها، مواد روان گردان، سموم دفع آفات نباتی، حشره کش ها، هیدروکربن ها، سمومیت با قارچ ها آنافیلاکسی
۷. بیوتوریسم و سلاح های کشتار جمعی
۸. دیس ریتمی های شایع،

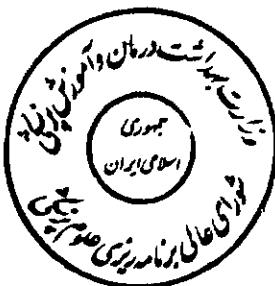
* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع در شرایط اورژانس آموزش داده شود.

** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات شایع در اورژانس آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینمی بیماران را یادبگیرند و عمل تمرین کنند.

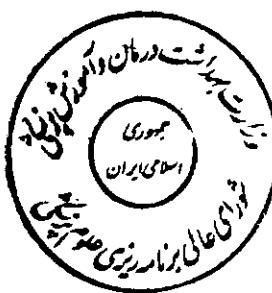
پروسیجرهای ضروری در این بخش

۱. انجام دقیق و کامل تریاژ استاندارد بیمار در شرایط عادی و حوادث غیر مترقبه بر اساس پروتوكل (شامل دسته بندی / طبقه بندی و تعیین میزان نیاز بیمار)
۲. مانورهای پایه انداره راه هوایی
۳. به کارگیری تجهیزات کمکی راه هوایی مانند LMA, BMV, Nasal Airway, Oral Airway
۴. اینتوباسیون
۵. احیای قلبی ریوی پایه (BLS) شامل ماساژ قلبی، تنفس دهان به دهان، تنفس با ماسک، مانور هیملیخ و AED
۶. احیای قلبی ریوی پیشرفته و شوک الکتریکی
۷. انجام و تفسیر نوار قلب و مانیتوریگ قلبی تنفسی
۸. رگ گیری
۹. سوندایز مثانه
۱۰. تعییه لوله نازوگاستریک

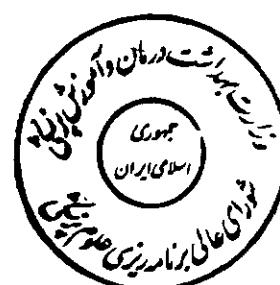
پیوست نس کاروزنی طبق اورزانی	
۱۱. تزریقات زیر جلدی و عضلانی و وریدی و اینترا استووس	
۱۲. انجام و تفسیر ABG	
۱۳. بی حرکت سازی اندام ها (آتل گیری) و ستون فقرات (بک بورد و کولار)	
۱۴. مراقبت از زخم (شست و شو، کمپرسیون، تورنیک)، بی حسی موضعی، پاسمنان انواع زخم و کاربرد وسایل مورد نیاز جهت ترمیم و بخیه)	
۱۵. توراکوستنتر	
۱۶. آبدومینوستنتر	
۱۷. لومبار پانکچر LP	
۱۸. مراقبت از چشم و کاهش آسیب های اولیه (شستشوی چشم)	
۱۹. اپیستاکسیس	

دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

آموزش بالینی رادیولوژی

کد درس	درس	مرحله ارائه	پیش نیاز
۲۱۶	کارآموزی رادیولوژی	کارآموزی	در کارآموزی رادیولوژی
	نوع چرخش آموزشی	مدت چرخش آموزشی	۱ ماه (۴ هفت)
	تعداد واحد	واحد	۲ واحد
	هدف های کلی		در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:
			۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
			۲- در خصوص تصویربرداری های رادیولوژیک مهم اندامها و سنتگاههای مختلف بدن (فهرست پیوست) دانش کافی بدهست آورد.
			۳- تصویربرداری های رادیولوژیک مهم در موارد شایع را بر اساس اندیکاسیون های رادیولوژی از نظر ارزش تشخیصی، هزینه ایجاد شده، میزان پرتوودهی به بیمار و حیطه مرتبط با فعالیت پزشک عمومی انتخاب بهینه و درخواست نماید.
			۴- تصویربرداری و علم رادیولوژی را به عنوان روش علمی برای تشخیص و درمان بیمار (به ویژه همراه با مشاوره های قبل و بعد آن) و نه صرفاً به عنوان یک ابزار مهارتی حرفه ای به کار بکیرد.
			۵- موارد نرمال و گوناگونی های (Variations) طبیعی را در گرافی های مهم شایع (فهرست پیوست) تجسم و شناسایی کند بطوری که مانع از اقدامات اضافی تشخیصی-درمانی گردد.
			۶- یافته های مهم تصویربرداری در موارد اورژانس شایع را بهنگام تشخیص دهد.
			۷- نکات مهم گزارشات تصویربرداری (متخصصین و بخش رادیولوژی) را با یافته های موجود در کلیشه ها تطبیق دهد.
			۸- یافته های مهم موجود در کلیشه ها و نکات مرتبط در گزارش رادیولوژی را با یافته های بالینی بیمار اطباق دهد و در مراحل مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.
			۹- پروسیجرهای ساده رادیولوژیک را بشناسد
	شرح درس		در این چرخش آموزشی کارآموز باید با اصول، تکنیکها و کاربردهای رادیولوژی؛ آناتومی نرمال در تصویربرداری قسمه صدری، شکم، دستگاه گوارش و سیستم ادراری، سیستم اعصاب مرکزی، ستون فقرات و سیستم اسکلتال؛ استفاده از مدلاتی های تصویربرداری مختلف موجود برای هر یک از قسمت های ذکر شده در مورد ضایعات، اختلالات و آسیب ها شایع و اورژانسی در رادیولوژی دانش کافی کسب کند تا بتواند یافته های مهم موجود در کلیشه ها و نکات مرتبط در گزارش رادیولوژی را با یافته های بالینی بیمار اطباق دهد. برای تامین دانش نظری کلاس های آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
	فعالیت های آموزشی		فعالیتهای یادگیری این بخش باید مترکب متوازنی از آموزش بر بالینی بیمار، آماده سازی بیمار قبل از تصویربرداری، جلسات کلیشه خوانی و شرکت در جلسات آموزشی گروه را شامل شود.
			زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت در راهنمای یادگیری بالینی Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
	توضیحات ضروری		* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست درس کارآموزی رادیولوژی

تصويربرداری های رادیولوژیک مهم اندامها و دستگاههای مختلف بدن

۱- تصویربرداری دستگاه گوارش hollow viscus (شامل: نمای طبیعی بررسی با باریم، سی تی اسکن طبیعی، معرفی CT Colonography، سونوگرافی، ضایعات شایع و نحوه approach به هر بیماری)

۲- تصویربرداری استخوان، مفاصل و نسج نرم (بیماری های شایع و نحوه approach به هر بیماری)

۳- تصویربرداری استخوان، مفاصل و نسج نرم (کلیشه ساده، سی تی اسکن، MRI)

۴- تصویربرداری بیماری های شایع سر و گردن و نحوه approach به هر بیماری

۵- تصویربرداری سیستم ادراری اسونوگرافی نرمال IVP نرمان، سی تی اسکن نرمال، بیماری های شایع و (approach)

۶- تصویربرداری پستان (شامل: دستگاه، ماموگرافی نرمال، view های مخصوص، سیستم BIRADS و نحوه approach به هر BIRADS، نقش سونوگرافی در MRI)

۷- تصویربرداری زنان و مامایی (شامل: سونوگرافی، CT و MRI نرمان، هیسترو سالپتکوگرافی نرمال، ضایعات شایع و نحوه approach به هر بیماری، اندیکاسیون های درخواست سونوگرافی ترانس واژین)

۸- تصویربرداری مدیاستن و قلب و عروق (شامل: CXR، MRI نرمال، بیماری ها و نحوه approach به هر بیماری)

۹- تصویربرداری کودکان

* در پن این چرخش لازم است تصویربرداری های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بانیین پزشک عمومی، و نحوه درخونست و تفسیر نتایج آن ها در اختلالات و بیماری های مهم و شایع آموزش داده شود.

** در پن این دوره لازم است دانشجویان نحوه معراجات اینمی بیماران را یادگیرند و عمل تمرین کنند.

مدالیته ها و انواع تصویربرداری های مهم رادیولوژیک

حداکثر یادگیری در هریک از مدالیته های رادیولوژی به شرح زیر هستند:

✓ رادیوگرافی ساده - مواردی که باید دیده شود:

- PA : Chest x-ray
- erect ,supine : Abdominal x-ray
- occipitomental ,lateral ,AP :Skull x-ray
- AP :Spine x-ray
- Extremities : اندام های فوقانی و تحتانی

✓ فلوروسکوپی: مطالعات با ماده حاجب - مواردی که باید دیده شود:

- دستگاه گوارش:

- Barium Swallow ۱
- Barium follow Through ۲
- Barium enema ۳
- دستگاه ادراری - تناضی:

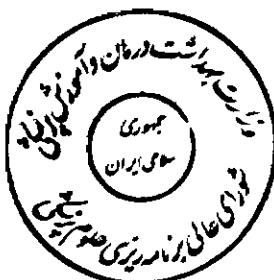
✓ سونوگرافی: مطالعات با ماده حاجب - مواردی که باید دیده شود:

- کبد و مجاری صفراوی
- پانکراس
- طحال
- کلیه و مثانه
- رحم و تخمدان ها

✓ سی تی اسکن - مواردی که باید دیده شوند:

- قفسه صدری: حداکثر ۲ سی تی اسکن توراکس با اندیکاسیون و دارای پروتکل متفاوت
- شکم و لگن: حداکثر ۳ سی تی اسکن شکم و لگن با اندیکاسیون و دارای پروتکل متفاوت
- مغز: حداکثر ۳ سی تی اسکن مغز با تشخیص های متفاوت
- سی تی آنژیوگرافی: نئدام، مزانتر، قلب

* در اغاز هر مبحث اصلی چرخش لازم است مروری بر آناتومی بخش مربوطه با تاکید بر کاربرد بالینی در حیطه وظایف پزشک عمومی انجام

پیوست دوین کارآموزی و رادیولوژی

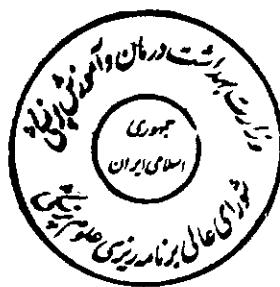
گیرد.

** نحوه نوشتن درخواست رادیولوژیک در موارد شایع دارای کاربرد در فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

رُؤس مطالب نظری این بخش

- ۱- معرفی انواع روش‌های رادیولوژی و تکنیک‌های رادیوگرافی
- ۲- رادیولوژی و حفاظت در برابر اشعه
- ۳- آشنایی با انواع مواد حاچب استفاده شده در رادیولوژی
- ۴- نشانه شناسی رادیولوژیک و اندیکاسیون‌های کاربرد انواع روش‌های رادیولوژیک در بیماری‌های استخوانی و تراومای استخوان
- ۵- گرافی طبیعی قفسه صدری (پوزیشن‌ها، اندیکاسیون عکس ساده، سی‌تی اسکن و سایر روش‌های تصویر برداری قفسه صدری)
- ۶- نشانه شناسی رادیولوژیک و معرفی اجمالی بیماری‌های قفسه صدری (مدیاستن، پلور، بیماری‌های پارانشیمال، بیماری‌های عفونی، تومورال پولمونر)
- ۷- رادیولوژی ساده شکم و اندیکاسیون روش‌های تصویر برداری مختلف در بررسی دستگاه گوارش
- ۸- معرفی اجمالی بیماری‌های دستگاه گوارش و شکم حاد
- ۹- معرفی اجمالی بیماری‌های دستگاه ادراری تناسلی و اندیکاسیون روش‌های تصویر برداری مختلف در بررسی دستگاه
- ۱۰- تصویر برداری اطفال
- ۱۱- آشنایی با اقدامات آماده‌سازی برای انجام مطالعات تصویر برداری مختلف مطالعات با استفاده از مواد حاچب خوراکی و تزریقی، سونوگرافی، CT اسکن و MRI و Nuclear medicine
- ۱۲- آشنایی با عوارض احتمالی اقدامات مختلف تصویر برداری
- ۱۳- آشنایی با انواع مواد حاچب و داروهای رایج استفاده شده در تصویر برداری؛ اندیکاسیون‌ها و ممنوعیت‌ها و عوارض مواد حاچب
- ۱۴- آشنایی با مزایا و محدودیت‌های رادیولوژی در تشخیص و درمان بیماری‌ها
- ۱۵- آشنایی با آثار سوء پرتوهای یونیزان روی انسان (از جمله بارداری) و روش‌های حفاظت در مقابل پرتوها

دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست موضوعات، و پرسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی بیماریهای عفونی
کارآموزی بیماریهای عفونی
کارورزی بیماریهای عفونی
بیماریهای عفونی (درس نظری)

کد درس ۲۱۷

نام درس کارآموزی بیماریهای عفونی	کارآموزی بیماریهای عفونی
مرحله ارائه کارآموزی ۲	کارآموزی ۴ هفته
پیش نیاز دروس مقدمات بالینی	تعداد واحد ۳ واحد
هدف های کلی در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:	

۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.

۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (افهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینهای فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (افهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینها بومی در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.

۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (افهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

شرح درس در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاهی آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.

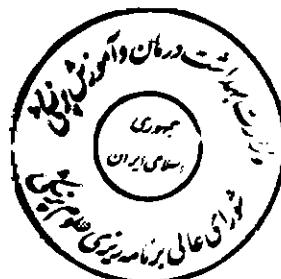
فعالیت های فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Lab Skill) بر این نسبت داشته باشد. برای تامین دانش نظری کلاسهاهی آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود. همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

توضیحات * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بشیوه مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید باستی مشخص شود.

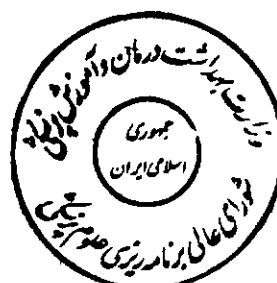
** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور دانشجو بر کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت اشتعاع قرار دهد و مختن کند.

*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموز را نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	۲۱۸
درس	کارورزی بیماریهای عفونی
مرحله ارائه	کارورزی
پیش نیاز	مقدمات و کارآموزی بالینی بیماریهای عفونی
هدف های کلی	<p>در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:</p> <p>۱- با کارکنان و سایر اعضا تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.</p> <p>۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مستولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.</p> <p>۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد موردن انتظار از پزشکان عمومی و مناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.</p> <p>۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد موردن انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.</p> <p>۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینترنتی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.</p>
شرح چرخش آموزشی	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی مناسب با سند توانمندیهای موردن انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.
فعالیت های آموزشی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط مقاومت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های موردن انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید مناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارتهای ضروری موردن انتظار نگردد.</p> <p>*** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی اختصاص یابد.</p> <p>**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات اینترنتی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای موردن انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

پیوست: دروین کارآموزی و کارآورزی بیماریهای عفونی

علائم و شکایات شایع در این بخش

علایم عمومی:

احساس تب - لرز - درد ژنرالیزه - سوزش (چشم - گلو - سر دل - مجرای ادرار) - خارش (چشم - حلق - پوست - ناحیه تناسلی) - اختلالات هوشیاری

علایم اختصاصی اعضا:

- سر: سردرد - سرگیجه - خارش سر
- چشم: تاری دید - کاهش بینایی - دویینی - اسکوتوم - چسبیدن صبحگاهی پلک ها - کل مژه مکرر
- گوش: کاهش شنوایی - درد - ترشحات - اختلال تعادلی
- بینی: آبریزش بینی - گرفتگی بینی - ترشحات رنگی بینی
- حلق و گلو: احساس ترشح ته حلقی - گلودرد - اوبدینوفازی - گرفتگی صدا
- ریه: سرفه (خشک - خلط دار - خرسکی) - خلط (بی رنگ - زرد یا سبزرنگ - خونی) - خس خس - درد قفسه صدری که با تنفس یا سرفه تشدید می شود - تنگی نفس (دیس پنه - ارتونه) - سیانوز مرکزی - رتراکشن عضلات بین دنده ای
- کوارش: بی اشتیایی - تهوع - استقراغ - ارکتیشن - تلخی دهان - دیسفلزی - ترش کردن - هماتمز - نفخ شکم - دلپیجه و تنسم - اسهال (ساده - دیزانتری) - پیوست - مدفوع (حیجم - چرب - بدبو - رنگ پریده - ملنا) - دفع بلغم - رکتوراژی - خارش مقد
- سیستم ادراری: سوزش مجرای ادرار - فریکوئنسی - اورژنسی - دریبلینگ - رنگ ادرار (بی رنگ - زرد پر رنگ - زرد کدر - قرمز) - هماچوری
- سیستم تناسلی: ترشحات تناسلی - دیسپاروئیا - واژینوز - دیسمنوره - لکه بینی - خونریزی واژینال - درد بیضه - ترشح تناسلی
- پوست: خارش

نشانه های شایع در بیماری های عفونی:

نشانه های عمومی:

- حال عمومی
- منحنی های تب
- مشاهده شبورینگ
- تعريق شبانه
- اختلال هوشیاری
- تشنج تونیک و کلونیک
- ترمور
- بارزی و پلژی اندام ها
- بزرگی ژنرالیزه غدد لنفاوی

نشانه های اختصاصی اعضا:

- سر: مشاهده رشک و شپش - کریون - ضایعات پوسته ریزان قارچی - موخوره
- چشم: چشم سرخ - کونژونکتیویت - کل مژه و شالازیون - آینزوکوریا - میوزیس و میدریازیس - استرایسم - خونریزی شبکیه - ادم پاپی

- گوش: بمباسیون پرده صماخ - سوراخ شدگی پرده - خروج ترشحات چرکی
- بینی و سینوس ها: رینوره ساده و چرکی - آزردگی شبکه کسلباغ - بالوتمان پره های بینی در هنگام تنفس - ایلومیناسیون مثبت سینوس ها - کورت سینوس های پارانازال دورادیوگرافی
- دهان و حلق و گلو: سیانوز لب ها - تبخال لابیال - کی لایتیس - زبان توت فرنگی - ژنژیویت - پیوره - آبسه دندانی - فارنژیت روز یا اکزوداتیو - پتشی کام - لکه های فورش هایمر - تاش کوپلیک - التهاب و انحراف زبان کوچک - بول نک - بزرگی غدد لنفاوی گردنی -

- گردن: تورتیکولی - توده های گردنی - ردور گردنی -

- ریه، قفسه صدری: آپنه - رال خشک ریه - رال مرطوب ریه - کاهش صدای ریوی - ویزینگ - ماتیته ریوی - ماستیت -
- شکم: حساسیت شکم در معاینه - ریباند تندرس - مورفی ساین مثبت - هپاتومکالی - اسپلنومکالی - آسیت - فتق اینکوینال -

بیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای عفونی

- باسن و مقدع: هموروئید - فیشر مقدع - سینوس پایلو نیدال - ...
- سیستم تناسلی: مآنتهای ابیدیمیت - اورکیت - پروستاتیت (در توشه رکتال) - ترشحات تناسلی - قطره صبحگاهی - زخم ناحیه تناسلی - شانکر - بثورات ماکولوپاپولوزیکولر شدیداً خارش دارناییه زهار - سرویسیت - بارتویلیت - ...
- اندام ها، پوست: بد شکل مفاصل - تورم مفصلی - اریتم نسبی - اختلال کیتینگ - اسپاسم عضلات پاراورتبرال - پارونیشیا - قارچ بین انگشتان - سلولیت - اریتم نودوزا - واسکولیت - آنژیوما - اولسیرهای پوستی - توده های زید پوستی - بثورات ماکولوپاپولوزیکولوپوستولر - طاول - پتشی - پورپورا - واسکولیت - اکیموز - کهیر - و ...
- تست های بالینی: کرنیگ - بروزینسکی - بابسکی - ترسوس و شوستک - آزمایش رفلکس های عصبی - ایلومیناسیون سینوس ها - شیفتینگ دالنس آسیت - تست لازک - اندازه گیری اسپن کد - و ...

سندرها و بیماریهای مهم در این بخش

بیماری های شایع:

موارد ترجیحی (Better to Know)

بیماری های باکتریال شایع: عفونت های قارچی شایع همانند موکور استریتوکوکی (فارنژیت استرپتوكوکی - تب روماتیسمی) -	۱. بوتولیسم عفونت های قارچی شایع همانند موکور سالمونلوز
عفونت های استافیلکوکوکی (آبسه ها - پنومونی ها - فولیکولیت ها و کل مژه) - متزیت ها - اوئیت - سینوزیت -	۲. تب خونریزی دهنده CCHF
سل - بروسلوز - تیفویید - شیکلوز - وبا - سلولیت - اورکیت - عفونت های ادراری - پنومونی - سپسیس و سندرم شوک سپتیک - مسمومیت های حاد غذایی - بیماری های مقاربی - و ...	۳. هپاتیت
بیماری های ویروسی شایع: سرماخوردگی - آنفلوآنزا - آبله مرغان و زونا - هرپس - اچ آئی وی ایدز - هپاتیت ها -	۴. ایدز
بیماری های انگلی رایج: مالاریا - کیست هیداتیک - بیماری های انگلی روده - کال - پدیکولوزیس	۵. کزان
	۶. اندوکاردیت
	۷. استوتومیلیت

* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع، عفونی آموزش داده شود.

** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماریهای شایع عفونی آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یادگیرند و عملاً تمرین کنند.

پروسیجرهای ضروری در این بخش

- تهیه و رنگ آمیزی لام خون محیطی
- انجام و تفسیر تست توپرکولین
- رنگ آمیزی گرم نمونه ها
- احتیاطات استاندارد به منظور کنترل عفونت همانند شستن صحیح دست و اسفاده از وسایل محافظت شخصی
- گرفتن صحیح نمونه کشت خون
- نمونه گیری حلق
- نمونه گیری صحیح از زخمهای پوستی
- پونکسیون مایع نخاع بر روی مدل یا تحت نظارت

* دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندرم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

کد درس ۲۱۹

نام درس	بیماریهای عفونی
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز:	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۳۴ ساعت

هدف های در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست):
کلی الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:

۱- تعریف آن را بیان کند.

۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.

۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.

۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.

۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد.

۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاینها بومی در حد مورد انتظار از پژوهش عمومی توضیح دهد.

۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بانی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بانی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

شرح بسته در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بانی Skill Lab کارگاه آموزشی، و آموزشی: انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.

فعالیت های فعالیت‌های فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوانی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و آموزشی: انجام سیزده تکالیف یادگیری را شامل شود.

زمان بندی و ترکیب این فعالیت‌ها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بانی Skill Lab، و عرصه های بانی، در راهنمای یادگیری Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دییرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی توسط هر دانشکده پژوهشی تعیین می شود.

توضیحات ضروری * با توجه به شرایط متفاوت آموزش بانی این در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بانی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پژوهشی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دییرخانه شورای آموزش پژوهشی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی توسط دانشکده پژوهشی تدوین و در اختیار فراکیران قرار گیرد.

** میزان و زمان زمانهای کلاسها نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بانی دانشجو را مختل کند.
*** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پژوهشی است.

ریویس مطالب درس نظری بیماریهای عفونی

۱- علائم و شکایات شایع در بیماریهای عفونی

۲- بیماریهای شایع باکتریال:

عفونت های استرپتوكوکی (فارنژیت استرپتوكوکی - تپ روماتیسمی) عفونت های استافیلکوکی (آپسه ها - پنومونی ها - فولیکولیت ها و گل مژه) منزیت ها - اوئیت - سینوزیت - سر - بروسلوز - تیفوبیید - شیگلوز - وبا - سلولیت - اورکیت عفونت های امراری - پنومونی سپسیس و سندروم شوک سپتیک - مسمومیت های حاد غذایی - بیماری های مقاربتی -

۳- بیماری های ویروسی شایع: سرماخوردگی - آنفلوآنزا - آبله مرغاز و زوتا - هرپس آچ آی وی ایدز - هپاتیت ها -

۴- بیماری های انگلی شایع: مالاریا - کیست هیداتیک - بیماری های انگلی روده - گال - پدیکولوزیس

۵- کنترل عفونت در مرکز بهداشتی درمانی و بیمارستانها

۶- تجویز منطقی آنتی بیوتیکها

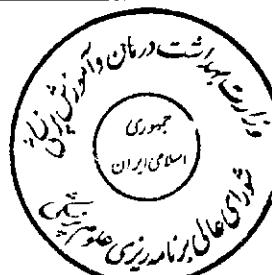
* در ارائه درس بیماریهای عفونی لازم است پرتوکلهای کشوری و اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی در ایران و منطقه مورد توجه ویژه قرار گیرد.

* دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علائم و نشانه‌های شایع و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

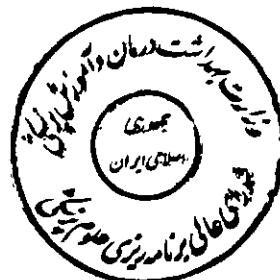

دروس آموزش بالینی بیماریهای اعصاب (نورولوژی):
 کارآموزی بیماریهای اعصاب
 کارورزی بیماریهای اعصاب
 بیماریهای اعصاب (درس نظری)

کد درس	نام درس	دیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
۲۲۰	کارآموزی بیماریهای اعصاب	دروس آموزش بالینی بیماریهای اعصاب (نورولوژی): کارآموزی بیماریهای اعصاب کارورزی بیماریهای اعصاب بیماریهای اعصاب (درس نظری)
مرحله ارائه	کارآموزی (ترجیحا کارآموزی ۲)	کارآموزی داخلي (۲ ماه)، کارآموزی کودکان (۲ ماه) کارآموزی
پیش نیاز	یک ماه (۴ هفته)	تعداد واحد
		در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاین های بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند. ۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاس های آموزش نظری موردنیاز برگزار شود.	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاس های آموزش نظری موردنیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های موردنیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های موردنیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های موردنیاز انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدبیین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های موردنیاز انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدبیین و در اختیار فراغیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	۲۲۱
درس	کارورزی بیماریهای اعصاب
مرحله ارائه	کارورزی
پیش فیاز	متناوب با طول مدت چرخش، یک واحد به ازای هر هفته
هدف های کلی	<p>در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند. ۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان ندهد. خصوصاً در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است. ۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد موردن انتظار از پزشکان عمومی و متناوب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد. ۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، برآسانش شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد موردن انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مرافق مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد. ۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح چرخش آموزشی	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناوب با سند توانمندیهای موردن انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.
فعالیت های آموزشی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide فماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	<p>* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های موردن انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.</p> <p>** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناوب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری موردن انتظار نگردد.</p> <p>*** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی اختصاص یابد.</p> <p>**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (ستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای موردن انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.</p>

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای اعصاب(نورولوژی)

علائم و شکایات شایع در این بخش

- ۱- سردرد
- ۲- سرگیجه
- ۳- تشنج
- ۴- ضعف عضلانی
- ۵- اختلالات حسی
- ۶- اختلالات تعادلی و راه رفتن
- ۷- کاهش سطح هوشیاری
- ۸- اختلال شناختی و حافظه
- ۹- اختلالات خواب
- ۱۰- حرکات غیرطبیعی (هیپو و هیپرکیتنیک)
- ۱۱- کمردرد، درد گردن، و درد اندامها
- ۱۲- اختلال تکلم
- ۱۳- تاری دید

سندرمهای و بیماریهای مهم در این بخش

موارد ترجیحی (Better to Know)

۱. سردرد کلاستر و سایر سردردهای اتونومیک، آرتربیت تمپورال، نورالری تریمینال
۲. سندروم افزایش فشار داخل جمجمه شامل تومورهای مغزی پارکینسون
۳. مولتیپل اسکلروزیس
۴. آلزایمر، دماسن عروقی و دماسنها دژنراتیو میاستینی گراویس
۵. میوپاتی التهابی
۶. انسفالیتهای شامل انسفالیت هرپسی
۷. ALS

مولود الزامی (Must Know)

- ۱- کوما
- ۲- سکته مغزی
- ۳- تشنج، صرع، و استاتوس اپی لپتیک
- ۴- میگرن و سردرد تشنج
- ۵- گیلن باره
- ۶- منژیت حاد باکتریال

* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای در اختلالات و بیماریهای شایع سیستم اعصاب آموزش داده شود.

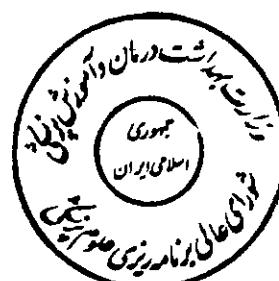
** در طی این چرخش لازم است داروهای رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه نوشتن نسخه در اختلالات و بیماریهای شایع سیستم اعصاب آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینی بیماران را یادگیرند و عملاً تمرین کنند.

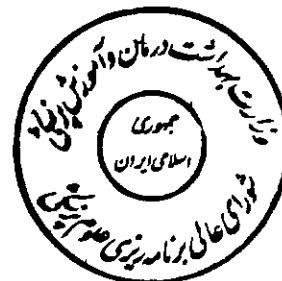
پروسیجرهای ضروری در این بخش:

۱- پروسیجرهای پایه مانند تعییه لوله معده، سوند ادراری، خونگیری و ریدی و شریانی، در این بخش نیز حسب مورد تمرین می شود
۲- انجام پونکسیون لومبر (حداقل بر روی مولاژ برای کارآموزان و روی بیمار تحت نظر مستقیم برای کارورزان الزامی است)

* دیبرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و شناخته های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

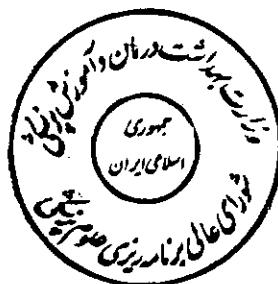
کد درس	۲۲۲
نام درس	بیماریهای اعصاب
مرحله ارائه	کارآموزی
پیش نیاز	
نوع درس	نظری
مدت آموزش	۲۵ ساعت
هدف های کلی	در پایان این درس، دانشجو باید بتواند (بر اساس فهرست پیوست): الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم: ۱- تعریف آن را بیان کند. ۲- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. ۳- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم: ۱- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. ۲- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. ۳- روشاهای تشخیص بیماری را شرح دهد. ۴- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و کایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد. ۵- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، داشت آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بند. ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.
شرح بسته آموزشی	در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab و عرصه های بالینی، در راهنمای یادگیری Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.	
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. ** میزان و زمان ارائه کلاسها نظری باید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

رئویس مطالعه درس بطری بیماریهای اعصاب

۱. رویکرد به بیماریهای نورولوژیک
۲. سکته مغزی (رویکرد تشخیصی، درمانی)
۳. تشنج و صرع (اصول تشخیص، درمان و پیگیری)
۴. بیماریهای سردرد (میگرن، تشن، خوش‌ای، ...)
۵. اختلالات شناختی و دماسن
۶. میوپاتی‌ها و اختلالات محل اتصال عصب و عضله
۷. نوروپاتی و بیماریهای نورون محرک
۸. آشنایی با بیماریهای خواب (آپنه، پرخوابی، بیخوابی، نارکولپسی، پاراسومنیا)
۹. عفونتهای سیستم اعصاب مرکزی (منژیت، آسفالیت، آبسه)
۱۰. MS و سایر بیماریهای میلین زدای سیستم اعصاب مرکزی
۱۱. اختلالات حرکتی (پارکینسون، کره آتنوز، دیستونی، میوکلونوس)
۱۲. آشنایی با اقدامات پاراکلینیک (آزمایشگاهی، تصویربرداری، الکتروفیزیولوژی و پونکسیون لومبر) در بیماریهای اعصاب (ضرورت کاربرد، فیزیولوژی، تکنیک و تفسیر)
۱۳. عوارض نورولوژیک بیماریهای داخلی
۱۴. برخورد با بیمار دچار افت هوشیاری (کوما و مرگ مغزی)

*دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علام و نشانه‌های شایع، سندروم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

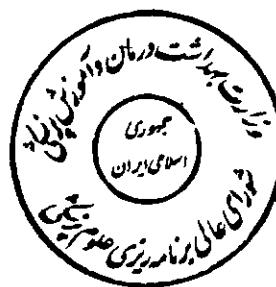

آموزش بالینی بیماریهای پوست

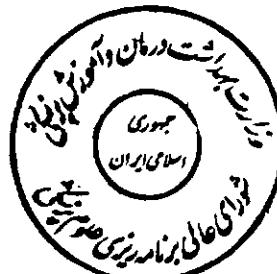
کارآموزی بیماریهای پوست

کارورزی بیماریهای پوست

کد درس	درس	نوع چرخش آموزشی	الزامي
۲۲۲	کارآموزی بیماریهای پوست	کارآموزی	یک ماه (۴ هفته)
	مرحله ارائه	مدد	۲ واحد
	پیش نیاز	تعداد واحد	
در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:			هدف های کلی
۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضا تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.			
۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معایینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.			
۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایداینها بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، بیکاری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.			
۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.			
در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاهی آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.			شرح درس
فعالیتهاي يادگيري اين بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، راشامل شود.			فعالیت های آموزشی
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، اتاق عمل، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همراه با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.			
* توصیه شود فرآگیران دوره پزشکی عمومی عمدتاً (۶۰ تا ۷۰ درصد آموزش بالینی) را در درمانگاهها، و بخش های جنرال و اورژانس حضور یابند.			توضیحات ضروری
** با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توامندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود.			
*** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند.			
**** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.			
***** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضا ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.			

کد درس	نام درس	کارورزی بیماریهای پوست	نوع چرخش:	انتخابی
۲۲۴	کارورزی ارائه	کارورزی	مدت چرخش آموزشی	دو هفته تا یک ماه
	پیش نیاز		تعداد واحد	۲ تا ۴ واحد (یک واحد به ازای هر هفته کارورزی)
	هدف های کلی	در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:		
		۱- با کارکنان و سایر اعضا تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.		
		۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.		
		۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.		
		۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.		
		۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد		
درس	شرح درس	در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.		
	فعالیت های آموزشی	زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.		
	توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراگیران قرار گیرد. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارتهای ضروری مورد انتظار نگردد. *** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی اختصاص یابد. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.		

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بالینی پوست دوره دکترای پزشکی عمومی

علام و شکایات شایع در این بخش

۱- ضایعات پوستی (ماکول، اکیموز، پتشی، پورپورا، ماکولوبایولار، پاپول، وزیکول، پوستول، بول/ طاول، ندول/ اریتم ندولار، اولسرا نکروتیک، گانگرن، اکسفلیاسیون/ پوسته ریزی، واسکولیت/ کروت، کهیر، اسکار، جوش)

۲- خارش پوستی

۳- ریزش مو

* در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشها در اختلالات و بیماریهای شایع پوست آموزش داده شود.

سندرمهای و بیماریهای مهم در این بخش

۱- آکنه و روزاسه

۲- درماتیت‌ها (شامل اتوپیک، سبوره ایک، تماسی، سکه‌ای، فوتودرماتیت، درماتیت کهنه شیرخوار)

۳- بیماری‌های قارچی سطحی پوست (شامل درماتوفیتوز، کاندیدیازیس و پیتریازیس و رسیکال)

۴- بیماریهای باکتریال پوست (شامل زرد رخم، سلولیت، فولیکولیت، کورک، کلگیرک و اریتراسما)

۵- بیماریهای ویروسی پوست (شامل تب خال، زونا، آبله مرغان، زکل، مولوسکوم کوتناژیوزوم)

۶- بیماریهای شایع مو (ریزش مو: ریزش موی منطقه‌ای، آندروژنیک، سیکاتریسیل)

۷- بیماریهای شایع ناخن

۸- بیماریهای انگلی پوست (شامل گال-شپش-سالک) (بیماریهای ناشی از گزش)

۹- بیماریهای مایکو-باکتریال پوستی (سل پوستی - جذام)

۱۰- بیماریهای مقاریتی: سیفلایس، ایدز

۱۱- بیماریهای ایمونوبولوز پوستی (پمفیگوس، بولوز پمفیگوئید، درماتیت هرپتیفرم)

۱۲- بیماریهای اریتماتوسکارومی پوستی (شامل پسوریازیس، لیکن پلان و پیتریازیس روزه آ)

۱۳- اورژانس‌های پوستی (کهیر - آنژیوادم - اریترودرمی و سندرم استیویش جانسون -

۱۴- بیماریهای رنگدانه‌ای پوست (بیماری برص/ پیسی Vitiligo)

۱۵- بیمار مبتلا به خارش ژنرالیزه

۱۶- بیماریهای شایع بومی منطقه

* در آغاز هر مبحث اصلی چرخش لازم است مروری بر آنatomی، هیستولوژی و فیزیولوژی بخش مربوطه با تاکید بر کاربرد بالینی در حیطه وظایف پزشک عمومی انجام گیرد.

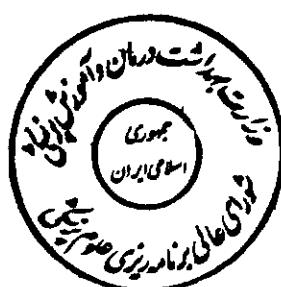
** در پایان چرخش لازم است فهرست داروهای رایج پوست و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع این حیطه دارای کاربرد در فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینمی بیماران را یادبگیرند و عمل تمرین کنند.

پروسیجرهای این بخش

تخلیه هماتوم زیر ناخن (انتخابی کارورزی)

* دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علام و نشانه‌های شایع، سندرم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

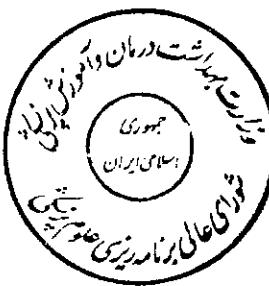

دروس آموزش بالینی بیماریهای چشم:
کارآموزی بیماریهای چشم
کارورزی بیماریهای چشم

کد درس	۲۲۵
نام درس	کارآموزی بیماریهای چشم
مرحله ارائه	کارآموزی (کارآموزی ۲)
پیش نیاز	کارآموزی داخلی، جراحی، کودکان، ۱/۵ واحد
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. ۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایداینها بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند. ۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظرات مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.
فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظرات استاد، شرکت در جلسات آموزش گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همراهی با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توافقنامه های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فرآیگران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشاعع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظرات بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظرات می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظرات مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

کد درس	نام درس	کارورزی بیماریهای چشم	نوع چرخش:	انتخابی
۲۲۶	مرحله ارائه	کارورزی	مدت چرخش آموزشی	۲ تا ۴ هفته
	پیش نیاز	کارآموزی بالینی چشم	تعداد واحد	یک واحد به ازای هر هفت
در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:				هدف های کلی
۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.				
۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصاً در شرایط مختلف بالینی، نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.				
۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استاندارهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.				
۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایدالینهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استاندارهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.				
۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.				
در این چرخش آموزشی کارورز از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت...) حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کند.				شرح چرخش آموزشی
زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارت های بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.				فعالیت های آموزشی
* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.				توضیحات ضروری
** میزان و نحوه ارائه کلاس ها باید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارت های ضروری مورد انتظار نگردد.				
*** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورز از سوی دانشکده پزشکی تعیین شود.				
**** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراجعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورز از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.				

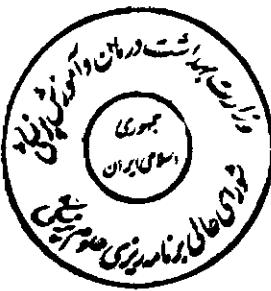

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای چشم

علامه و شکایات شایع در این بخش

۱- قرمزی چشم (Red eye)

۲- کاهش بینایی، خطاهای انکساری (دوربینی و نزدیک بینی) / تاری دید

۳- احساس جسم خارجی ملتحمه و قرنیه

۴- احساس جسم خارجی داخل چشم

۵- افتادگی پلک

۶- دوربینی و انحراف چشم

۷- سوختگی چشم (حرارتی و شیمیایی)

۸- آسیب‌های ترموماتیک چشم (امانند پارگی پلک)

۹- ضربه نافذ و غیر نافذ به چشم و اربیت (خونریزی‌های داخل چشمی و پارگی‌های دیواره چشم)

۱۰- مکس پران و جرقه (Floaters and flashes)

۱۱- ناخنک (Pterygium)

۱۲- مشکلات چشم ناشی از کار با رایانه (Computer vision syndrome): احساس خشکی چشم و پخش نور

۱۳- کورونگی، اشک ریزش، درد چشم (رمد) (Eye strain)

۱۴- افزایش فشار چشم

ستندردها و بیماریهای مهم در این بخش

۱- اورژانس‌های شایع چشم پزشکی شامل: کاهش دید ناکهانی، پارگی پلک، جسم خارجی ملتحمه و قرنیه، جسم خارجی درون چشم،

سوختگهای شیمیایی و حرارتی چشم، خونریزی‌های داخل چشمی، پارگی‌های دیواره چشم، اثر اشعه‌های مختلف بر چشم، گلکوم زاویه بسته، اندافتالمیت، شکستگی‌های اربیت، انسداد عروق شبکیه، آنفارکتوس عصب بینایی، نقص اپیتلیوم قرنیه، جداشکی شبکیه

۲- چشم و بیماریهای سیستمیک: رتینوپاتی دیابتیک، رتینوپاتی هایپرتانسیو، افتالموپاتی وابسته به تیروئید، بیماریهای خود ایمنی (شامز لوپوس، روماتوئید آرتریت، وکتر، سندروم شوگرن، سندروم بهشت)، بیماریهای ارثی بافت همبند (سندروم مارfan)، نقص آنزیمی کالاکتوزی

۳- استرایبیسم و آمبیلیوپی

۴- خطاهای انکساری و اپتیک: خطاهای شکست نور (نزدیک بینی، دوربینی و آستیگماتیسم)، پیروچشمی و اختلال تطبیق.

۵- کاتاراکت (آب مروارید)

۶- گلکوم (آب سیاه)

۷- بیماریهای پنک و مجرای اشکی: عفونتها و آماسهای پلک (شامل گل مژه، شالازیون و بلفاریت)، افتادگی پلک، تومورهای پلک (شامل خان، پاپیلوم، گزانتلاسم، همانژیوم و کارسینوماها)، اختلالات سستگاه اشکی (شامل داکریوآدنیت، انسداد حاد، مزمن و مادرزادی مجرای اشکی) و سندروم خشکی چشم (اشک)

۸- بیماریهای ملتحمه و اسکلر: کوئنکتیویت‌های میکروبیار و آرژیک، ناخنک، تومورهای ملتحمه و اسکلریت، آپی اسکلریت

۹- بیماریهای قرنیه: کراتیت، بیماریهای دژنراتیو قرنیه، (شامل کراتوکونوس و آرکوس سنتیلیس)

۱۰- بیماریهای یووه: یوویت و ملانوم

۱۱- بیماریهای ویتره و رتین: بیماریهای عروقی رتین، تومورهای داخل چشم.

۱۲- اختلالات نوروافتالمولوئیک: التهاب و ورم عصب بینایی، اپتیک نوروپاتی ها (ایسکمیک، توکسیک و تغذیه‌ای)، بیماریهای سیستم پاراسینپاتیک، سندروم هورنر و نیستاگموس

۱۳- بیماریهای اربیت: عفونت‌ها (شامل سلولیت)، درموئید و تومورها (شامل: همانژیوم، نوروفیبروماتوز، ملانوم، رتینوبلاستوم و رابدومیوسارکوم)

در اغاز چرخش لازم است مرواری بر آناتومی و فیزیولوژی چشم با تاکید بر کاربرد بانیتی انجام گیرد.

پرسویجرهای ضروری در این بخش

۱- آزمون دید مرکزی (Central visual acuity)

۲- آزمون دید رنگ

۳- آزمون روزنه (Pinhole test)

۴- آزمون کاهش بینایی

۵- آزمون دید محیطی

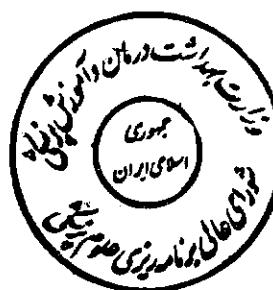
پیوست از دوین کارآموزی و کاروگزی تیمارهای چشم

- ۶- آزمون رویاروئی (Confrontation)
- ۷- معاینه مردمک ها
- ۸- معاینه حرکات ماهیچه های خارج چشمی
- ۹- معاینه خارج چشم
- ۱۰- معاینه با اسلیت لامپ (سکمان قدامی - اختیاری)
- ۱۱- افتالموسکوپی مستقیم
- ۱۲- خارج کردن جسم خارجی سطحی از چشم با اسلیت لامپ (اختیاری)
- ۱۳- تونومتری چشم (اختیاری)

* در پایان چرخش لازم است فهرست داروهای رایج چشم پزشکی و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع چشم پزشکی دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

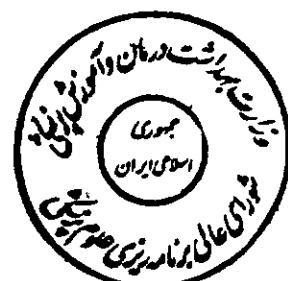
** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینمی بیماران را یادبگیرند و عمل تمرین کنند.

* دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست علائم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

دروس آموزش بالینی بیماریهای گوش گلو و بینی
کارآموزی بیماریهای گوش گلو و بینی
کارورزی بیماریهای گوش گلو و بینی

کد درس	نام درس	کارآموزی بیماریهای گوش گلو و بینی	نوع چرخش آموزشی	الزامي
۲۲۷	مرحله ارائه	کارآموزی (کارآموزی ۲)	مدت چرخش آموزشی	یک ماه (یا ۴ هفته)
	پیش نیاز	کارآموزی داخلی، کارآموزی جراحی عمومی، کارآموزی کودکان	تعداد واحد	۲ واحد
	هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:		
		۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.		
		۲- از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.		
		۳- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را شناسایی کند، براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.		
		۴- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.		
	شرح درس	در این چرخش آموزشی کارآموز باید از طریق حضور در راندهای بالینی، درمانگاههای آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تامین دانش نظری کلاسهاهای آموزش نظری مورد نیاز برگزار شود.		
	فعالیت های آموزشی	فعالیتهای یادگیری این بخش باید ترکیب متوازنی از آموزش بر بالین بیمار، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه موارد بیماری، انجام پروسیجرهای عملی تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه، را شامل شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.		
	توضیحات ضروری	* با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف، لازم است راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی و با درنظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط دانشکده پزشکی توانی و در اختیار فرآگیران قرار گیرد. در هر راهنمای یادگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فرق، روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی و داروهای ضروری که کارآموز باید شناخت کافی در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. ** میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در کنار بیمار و تمرینهای بالینی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. *** لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارآموز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، نستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای نیصلح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.		

کد درس ۲۲۸

نام درس کارورزی بیماریهای گوش کلو و بینی	نوع چرخش: انتخابی	محله ارائه کارورزی	کد درس ۲۲۸
مدت چرخش آموزشی ۲ تا ۴ هفته	تعداد واحد یک واحد به ازای هر هفته	پیش نیاز	
هدف های در پایان این دوره آموزشی کارورز باید بتواند:			

۱- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.

۲- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بانین، نشان دهد که مستولیت پذیری، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.

۳- از بیمار مبتلا به علائم و شکنیات شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) شرح حائز بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و مناسب با استانداردهای بخش بالینی محل آموزش، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.

۴- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم در این بخش (فهرست پیوست) را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و کایداینیهای بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را بر اساس استانداردهای بخش با نظارت سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.

۵- پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش (فهرست پیوست) را با رعایت اصول اینمی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد

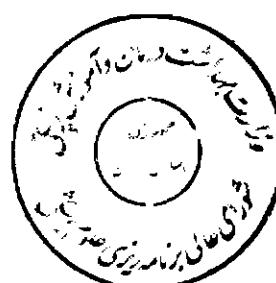
شرح درس در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی مناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کند.

فعالیت های زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت...) اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی (Skill Lab) در راهنمای یادگیری بالینی Clinical Study Guide همانگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.

توضیحات با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در بخش ها و دانشکده های مختلف لازم است برنامه و راهنمای یادگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی توسط دانشکده پزشکی تدوین و در اختیار فراغیران قرار گیرد.

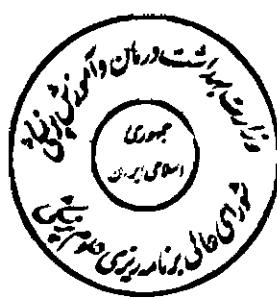
** میزان و نحوه زانه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشاعع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی مولوی به کارورز در هر چرخش بالینی باید مناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارتهای ضروری مورد انتظار نگردد.

*** لازم است حداقل یک سوم از زمان آموزش کارورزان به آموزش درمانگاهی اختصاص یابد. **** نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، فلوها، استادان) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات اینمی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسیو نظارت مناسب برای هر پروسیجر به مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای گوش کلو و بینی

علائم و شکایات شایع در این بخش

۱. درد گوش
۲. ترشی از گوش
۳. فلیج عصب صورت
۴. کاهش شنوایی
۵. وزوز گوش
۶. سرگیجه
۷. ترشی از بینی
۸. تندرنی روی صورت
۹. گرفتگی بینی
۱۰. اختلالات بوبایی
۱۱. خشوت صدا
۱۲. استریدور
۱۳. دیسفاری
۱۴. ادینوفاژی
۱۵. ادینوفونی
۱۶. توده های گردنی
۱۷. انسداد حاد تنفسی
۱۸. ندوز تیروژید
۱۹. ضایعات مخاطی ناحیه حفره دهانی و فارنکس
۲۰. ضایعات پوستی نواحی سر و گردن

سندرمهای و بیماریهای مهم در این بخش

۱. بیماری های گوش خارجی
۲. بیماریهای گوش میانی
۳. بیماریهای گوش داخلی
۴. ترومای استخوان گیگاهمی
۵. اپیستاکسی
۶. رینوسینوریت
۷. تومورهای بینی و سینوس های پارانازار
۸. بیماریهای عفونی و التهابی حفره دهانی
۹. تومورها و کیست های حفره دهانی
۱۰. ترومای بمندیبل
۱۱. ضایعات مادرزادی ناحیه حلق
۱۲. بیماریهای عفونی و التهابی ناحیه حلق
۱۳. نئوپلاسمها و کیست های حلق
۱۴. بیماریهای نازو فارنکس
۱۵. بیماریهای مادرزادی و عفونی حنجره
۱۶. تومورهای حنجره
۱۷. ترومای حنجره
۱۸. ضایعات مادرزادی و التهابی و عفونی غدد برازقی
۱۹. کیستها و تومورهای غدد برازقی
۲۰. ترومای غدد برازقی

* در آغاز هر مبحث اصلی چرخش لازم است مروری بر آناتومی و فیزیولوژی بخش مربوطه با تاکید بر کاربرد بالینی در حیطه و طایف پزشک

ا) پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای گوش کلو و بینی
عمومی انجام گیرد.

** در طی این چرخش لازم است آزمایشها و روشهای تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایشها و روشهای اختلالات و بیماریهای شایع گوش، کلو و بینی آموزش داده شود.

*** در پایان چرخش لازم است فهرست داروهای رنیج گوش، کلو و بینی و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع این حیطه دارای کاربرد در فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

**** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات اینمی بیماران را یادگیرند و عملاً تمرین کنند.
پروسیجرهای ضروری در این بخش

(الف) پروسیجرهای الزامی (کارآموزی)

۱. معاینه عمومی بیماران گوش و کلو و بینی
۲. معاینه کامل گوش
۳. شرح حار گیری و معاینه مجرأ و پرده ملتهب، استفاده از آئینه حنجره و آبسلانگ.
۴. معاینه بینی
۵. معاینه حفره دهانی و حلق
۶. معاینه گردان و غدد لنفاوی
۷. معاینه تیروئید
۸. خارج کردن جسم خارجی ساده از حلق و بینی
۹. تهیه کشت کلو
۱۰. تفسیر گرافی های پایه بینی و سینوسهای پارانازال
۱۱. اتوسکوپی
۱۲. آزمون های دیاپازونی
۱۳. خارج کردن سرومن از گوش
۱۴. کنترل خونریزی از بینی (تامپون گذاری جهت کنترل خونریزی)
۱۵. کریکو تیروتو می (در آزمایشگاه مهارت‌های بالینی Skill Lab)
۱۶. تراکثوستومی (در آزمایشگاه مهارت‌های بالینی Skill Lab)
۱۷. مانور هیمیلیش (در آزمایشگاه مهارت‌های بالینی Skill Lab)

(ب) پروسیجرهای ترجیحی (جهت کارورزی)

۱. معاینه نازوفارنکس از جمله نازوفارنگوسکوپی غیر مستقیم (کارورزی انتخابی)
۲. معاینه حنجره از جمله لارنگوسکوپی غیر مستقیم (کارورزی انتخابی)
۳. تفییر گرافی های بیمار با ترومای تاحیه ماکزیلوفاسیاز (کارورزی انتخابی)
۴. شستشوی گوش (کارورزی انتخابی)
۵. جا اندازی شکستگی بینی (کارورزی انتخابی)
۶. جا اندازی در رفتگی فک تحتانی (کارورزی انتخابی)

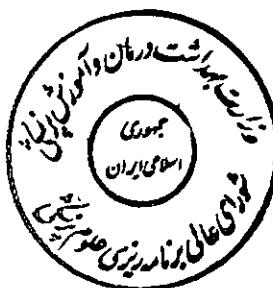
* دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می تواند فهرست عالم و نشانه های شایع، سندروم ها و بیماری های مهم و پروسیجرهای ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویتها با نظر و هماهنگی بورد پزشکی عمومی و دانشکده های پزشکی تغییر دهد.

درس اخلاق پزشکی

کد درس	۲۲۹
نام درس	اخلاق پزشکی
مرحله ارائه درس	کارآموزی (ترجیحا در ماههای اول کارآموزی)
نیاز	ندارد
نوع درس	نظری
تعداد واحد و ساعت	۲ واحد ۲۴ ساعت
آموزشی	کل
هدف های کلی	<p>انتظار می رود دانشجوی پزشکی پس از گذراندن این درس:</p> <p>الف - در حیطه دانش</p> <ol style="list-style-type: none"> جنبه های انسانی و اخلاقی حرفه ای پزشکی را بشناسد. از مجموعه انتظاراتی که آموزه های اسلامی و فقه پزشکی از یک طیب شایسته دارد آگاهی یابد. توانایی تشخیص موضوعات اخلاق پزشکی را در حرفه ای خود داشته باشد. زیربنای دانشی به منظور اتخاذ تصمیمات اخلاقی در پزشکی را کسب نماید. به تعهدات خود به عنوان یک پزشک آگاهی داشته باشد. <p>ب - در حیطه مهارت</p> <p>لازم است توانمندی های زیر ایجاد شود.</p> <ol style="list-style-type: none"> ارتباط صحیح حرفه ای با مراجعین را براساس موازین اخلاق پزشکی برقرار نماید. تصمیم اخلاقی را در حرفه ای خود اتخاذ نماید. همکاری و مشارکت بیماران / خانواده بیمار را در تصمیم گیری جلب نماید. تعامل صحیح با سایر همکاران در حوزه سلامت داشته باشد. به تعهدات خود به عنوان یک پزشک عمل نماید. <p>ج - در حیطه نکرش</p> <ol style="list-style-type: none"> توجه خاص به شان و کرامت انسانی مراجعین داشته باشد. وظیفه شناسی، مسؤولیت پذیری، عدالت و انصاف در ارائه خدمات سلامت مد نظر قرار دهد. اولویت منافع بیمار بر منافع شخصی خود به عنوان پزشک را در نظر بگیرد. احترام به حقوق مراجعین را ضروری بداند. به ابعاد فرهنگی و مذهبی مراجعین توجه نماید.
شرح درس	در این درس، مباحث اخلاق پزشکی به شکل کاربردی و با مراعات ظرفات های لازم در آموزش آن ارائه می شود به گونه ای که بتوان انتظار داشت تا آموزه های اخلاقی بتوانند منجر به تغییر رفتار حرفه ای و نگرش پزشکان گردد. توصیه می شود از روشهای تعاملی برای ارائه درس استفاده شود تا مشارکت دانشجویان به بهترین وجه ممکن تأمین گردد.
محتوای ضروری	<ol style="list-style-type: none"> مقدمه، تاریخچه و بیان اهمیت اخلاق پزشکی اخلاق پزشکی از دیدگاه اسلام و تئوری های اخلاقی تعهد حرفه ای اصول چهارگانه و ایزارهای تحلیل اخلاقی ارتباط پزشک و بیمار، پزشک و جامعه و پزشک و همکاران ضوابط پوشش و آراستگی - حریم خصوصی رازداری و حقیقت گویی اتونومی و رضایت آگاهانه حقوق بیمار و رضایتمندی اخلاق در آموزش اخلاق در پژوهش تعارض منافع در سه حوزه آموزش، پژوهش و ارائه خدمات سلامت

<p>۱۳. اخلاق در نظام سلامت (شامل مولفه تخصیص منابع)</p> <p>۱۴. خطاهای پزشکی و مسؤولیت پزشک</p> <p>۱۵. ملاحظات اخلاقی ارائه خدمت در شرایط بحرانی</p> <p>۱۶. گفتن خبر بد</p> <p>۱۷. ملاحظات اخلاقی در آغاز حیات</p> <p>۱۸. ملاحظات اخلاقی در پایان حیات</p> <p>۱۹. آشنایی با حقوق پزشکی و قوانین و مقررات</p> <p>۲۰. فن آوری های نوین (شامل استفاده از سلول های بنیادی) و مسائل مستحدثه در پزشکی - فقه</p>	توضیحات:
--	----------

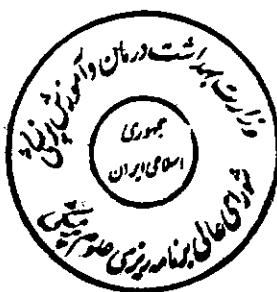

درس پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها

نام درس	کد درس
پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها	۲۲۰
کارآموزی	نام درس
دروس پیش نیاز	مرحله ارائه درس
نوع درس	نوع درس
تعداد واحد و ساعت	تعداد واحد و ساعت
آموزشی	آموزشی
هدف‌های کلی	هدف‌های کلی
انتظار می‌رود دانشجوی پزشکی پس از گذراندن این درس به توانمندی‌های زیر دست یابد	شناختی:
۱- با ضوابط و الزامات قانونی مرتبط با مسائل کلی قانونی کار پزشکی در حیطه پزشکی عمومی آشنا باشد.	۱- با قوانین و مقررات حرفه پزشکی (از قبیل نحوه صدور گواهی‌ها مانند گواهی عمومی استعلامی و استراحت، گزارش قوت، گزارش اجباری بیماری‌ها، نسخه نویسی، بستری اجباری، بکارت بنا به درخواست شخصی) آشنایی کامل داشته باشد.
۲- با جنبه‌های قانونی رضایت، برائت و خطاهای پزشکی آشنا باشد.	۲- با جنبه‌های ارائه گواهی خلاف واقع را بداند.
۳- مجازات‌های ضرورت ارجاع به پزشکی قانونی کاملاً آشنا باشد.	۳- با موارد پزشکی ضرورت ارجاع به پزشکی قانونی کاملاً آشنا باشد.
نگرشی:	نگرشی:
۱. تعهدات حرفه‌ای پزشکی را بپذیرد و در طبایت خود به کار بند.	۱. تعهدات حرفه‌ای پزشکی را بپذیرد و در طبایت خود به کار بند.
۲. باید با سوگندنامه و راهنمایی‌های پزشکی قانونی آشنا باشد تا آن‌ها در کار پزشکی رعایت کند.	۲. باید با سوگندنامه و راهنمایی‌های پزشکی قانونی آشنا باشد تا آن‌ها در کار پزشکی رعایت کند.
۳. به رعایت مقررات و وظایف حرفه‌ای که از سوی مؤسسه محل خدمت و یا نظام سلامت به او محول شده است پایی بند باشد.	۳. به رعایت مقررات و وظایف حرفه‌ای که از سوی مؤسسه محل خدمت و یا نظام سلامت به او محول شده است پایی بند باشد.
۴. خود را نسبت به مراجع نظارتی نظام سلامت پاسخ‌گو بداند.	۴. خود را نسبت به مراجع نظارتی نظام سلامت پاسخ‌گو بداند.
مهارتی:	مهارتی:
۱- بتواند ضوابط و الزامات قانونی را هنگام معاینه عمومی و موارد خاص (تروما، تعیین هویت، خفگی‌ها، مشکلات جنسی و مسمومیت‌ها) بیماران رعایت کند.	۱- بتواند ضوابط و الزامات قانونی را هنگام معاینه عمومی و موارد خاص (تروما، تعیین هویت، خفگی‌ها، مشکلات جنسی و مسمومیت‌ها) بیماران رعایت کند.
۲- بتواند با توجه به ضوابط و الزامات قانونی در مورد مسائل پزشکی بیماران و خانواده آن‌ها تحلیل و تصمیم‌گیری مناسب انجام دهد.	۲- بتواند با توجه به ضوابط و الزامات قانونی در مورد مسائل پزشکی بیماران و خانواده آن‌ها تحلیل و تصمیم‌گیری مناسب انجام دهد.
شرح درس	درس پزشکی قانونی باید برای آشنایی کارآموزان با مسائل قانونی پزشکی و توانمندی در رعایت دقیق آن‌ها در کار و حرفه پزشکی در چارچوب صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای پزشک عمومی با رعایت ضوابط مندرج در این شناسنامه طراحی و اجرا گردد. انتظار می‌رود با ذکر مثالهای واقعی و موارد کاربردی، نگرش دانشجو نسبت به مراعات مقررات و الزامات قانونی نیز ارتقا یابد.
محتوای ضروری	<p>۱- کلیات پزشکی قانونی</p> <p>۲- اصول اخلاقی، قوانین و مقررات مربوط به اشتغال پزشکی</p> <p>۳- مرگ‌شناسی، نوشتن گزارش قوت و صدور جواز دفن</p> <p>۴- تعیین هویت و شناسایی بقايا و آثار انسانی</p> <p>۵- خفگی‌ها</p> <p>۶- مسائل جنسی</p> <p>۷- ترماتولوژی: کلیات و ضرب و جرح، حوادث و تصادفات، گرما و سرما، تشعشعات و الکتریسیته، سر و صدا</p> <p>۸- مسمومیت‌ها</p> <p>۹- مسائل جنسی در پزشکی قانونی / انحرافات جنسی و مسائل قانونی مربوط به آن</p> <p>۱۰- سلاح گرم</p> <p>۱۱- بارداری، سقط جنین، بچه کشی</p> <p>۱۲- مرگ‌های ناگهانی طبیعی</p> <p>۱۳- کودک آزاری و مرگ‌های دوره نوزادی</p>

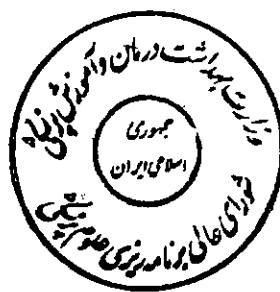
۱۴- اصول قانونی مربوط به گواهی نویسی و پرونده نویسی	
۱۵- رضایت نامه و برائت نامه	
۱۶- قانون دیات (بر اساس کتاب قانون مجازات اسلامی)	

فصل چهارم

ارزشیابی برنامه آموزشی رشته پزشکی

مقطع دکتری عمومی

ارزشیابی برنامه پزشکی عمومی با دو رویکرد تکوینی و تراکمی انجام میشود.

الف) رویکرد تکوینی یا سازنده (Formative) به ارزشیابی برنامه پزشکی عمومی:

در رویکرد تکوینی، هدف از ارزشیابی، اصلاح برنامه های در حال اجرا از طریق بررسی میزان مطابقت برنامه اجرا شده (Implemented Curriculum) با برنامه تدوین شده (Planned Curriculum) و استانداردهای آن است.

به این منظور، تدوین شاخصهای پایش اجرای برنامه و استقرار نظام پایش در دو سطح دانشگاهی (با محوریت کمیته برنامه درسی پزشکی عمومی در دانشکده پزشکی)، و وزارتی (با مسئولیت دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی) انجام می شود.

بر اساس نتایج حاصل از پایش، اتخاذ تصمیم های اصلاحی در سطح دانشکده انجام می شود. در صورت فراگیر بودن مشکلات و ضرورت انجام تغییرات در سطح ملی، دبيرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی موظف به پیگیری اقدامات و اصلاحات مورد نیاز برای اطمینان از اجرای مناسب برنامه است.

ب) رویکرد تراکمی (Summative) به ارزشیابی برنامه پزشکی عمومی:

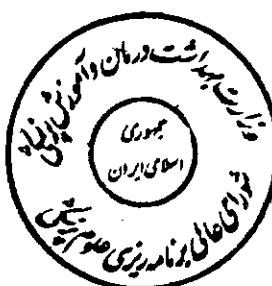
رویکرد تراکمی هر ۵ سال یک بار، و با هدف تعیین میزان مراجعات استانداردهای برنامه در دانشکده های پزشکی انجام می شود.

مدل اعتباربخشی برای این تحقق این رویکرد به کار گرفته خواهد شد. سند استانداردهای برنامه دوره پزشکی عمومی (بیوست ۳) که با طی مراحل علمی و مشارکت خبرگان آموزش پزشکی عمومی از سراسر کشور تدوین شده است مبنای اعتباربخشی برنامه های آموزش پزشکی عمومی در دانشکده های پزشکی جمهوری اسلامی ایران می باشد.

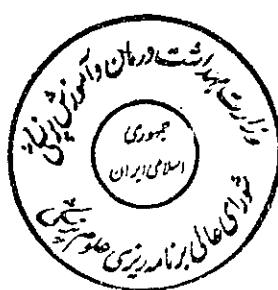
تواتر انجام ارزشیابی:

- ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر

- ارزشیابی تراکمی (اعتباربخشی برنامه) هر ۵ سال

پیوستها

فهرست پیوست ها:

پیوست شماره ۱: سند توانمندیهای مورد انتظار از دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی در جمهوری اسلامی ایران- مصوب شصت و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۴/۱۰/۲۰ (ابلاغیه شماره ۵۱۸/۱۳/د مورخ ۹۵/۱/۱۶

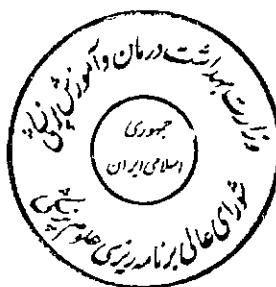
پیوست شماره ۲: استانداردهای کالبدی دوره پزشکی عمومی- مصوب دویست و چهل و نهمین جلسه شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی مورخ ۹۴/۷/۲۶ (ابلاغیه شماره ۱۱۳۰/۵۰۰ مورخ ۹۴/۱۰/۲۲

پیوست شماره ۳: استانداردهای دوره پزشکی عمومی در جمهوری اسلامی ایران

پیوست شماره ۴: منشور حقوق بیمار در ایران

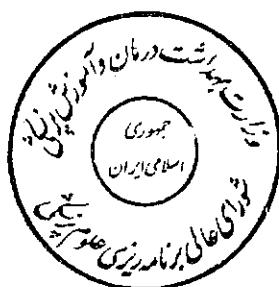
پیوست شماره ۵: آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی- بالینی

پیوست شماره ۶: مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی

پیوست شماره ۳

استانداردهای ملی دوره دکترای پزشکی عمومی
جمهوری اسلامی ایران
(ویرایش ۱۳۹۶)

حوزه ۱: رسالت و اهداف ۱۲

زیرحوزه ۱-۱: رسالت و اهداف

استانداردهای الزامی ۱۲

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۱ رسالت خود در رابطه با آموزش پزشکی عمومی را با در نظر گرفتن نیازهای سلامت جامعه، نظام ارائه خدمات سلامت، بر اساس اسناد بالادستی، ارزشها و پاسخگویی اجتماعی تدوین کند.

پ-۱-۱-۲ رسالت خود را با مشارکت ذینفعان اصلی تدوین، و به آنها اعلام کند.

پ-۱-۱-۳ در رسالت خود اهداف و راهبردهای آموزشی را به نحوی تعیین کند که اجرای برنامه بتواند منجر به تربیت دانش آموختگانی توانمند برای ایفای نقش به عنوان پزشک عمومی، و ارتقای حرفه‌ای از طریق یادگیری مادام‌العمر، و با آمادگی تحصیل در مقاطع بعدی (در صورت تمایل) شود.

استانداردهای ترجیحی ۱۴

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱ در تدوین و بازنگری رسالت خود از گستره‌ی وسیع‌تری از نظرات سایر ذینفعان استفاده کند.

ت-۱-۲ در بیانیه رسالت خود، دستاوردهای نوین حوزه پزشکی و جوانب فراملی سلامت را لحاظ کند.

توضیحات:

❖ نیازهای سلامت جامعه و نظام ارائه خدمات سلامت بر اساس گزارش‌های رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به خصوص گزارش‌های معاونت‌های بهداشتی و درمانی تعیین می‌شود.

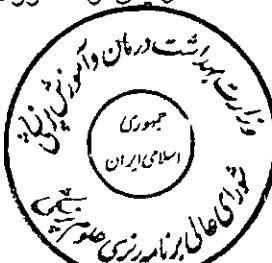
❖ اسناد بالادستی کلیه استناد ملی در ارتباط با آموزش پزشکی عمومی مانند سیاست‌های کلی سلامت (ابlagi مقام معظم رهبری)، نقشه جامع علمی کشور، سند سلامت، سند تحول آموزش و توانمندی‌های مورد انتظار از پزشکان عمومی را شامل می‌شود.

❖ ارزش‌ها شامل ارزش‌های متعالی دین مبین اسلام در زمینه کسب رضایت الهی، حفظ کرامت انسان، شرافت خدمت به انسان‌ها، ضرورت حفظ حیات و احیای نفوس، ارتقای سلامت و کیفیت زندگی، عدالت در سلامت، اهمیت تسکین آلام دردمدان، مراعات احکام الهی و شئون انسانی، التزام به احکام پزشکی و مراعات حقوق انسانی، طلب علم، کفایی بودن و جوب حرفه طب، تأمین و تضمین اولویت‌ها و ضروریات تشخیص داده شده و اعلام شده از سوی نظام خدمات سلامت و داشتن انعطاف لازم برای رعایت التزامات فقهی و طراحی و تدریس مسائل مستحدثه در دنیای پزشکی می‌باشد.

❖ حدود و جوانب پاسخگویی اجتماعی در ارتباط مستقیم با آموزش پزشکی عمومی در نظر گرفته می‌شود.

❖ منظور از یادگیری مادام‌العمر این است که دانشجو متناسب با نیازهای جامعه و تغییرات علمی و فناوری رشته پزشکی، مسؤولانه در یادگیری و روزآمدی دانش و توانمندی‌های خود مشارکت داشته باشد.

❖ منظور از ذینفعان اصلی مدیریت ارشد دانشگاه، رئیس و مسؤولان دانشکده پزشکی، اعضای هیأت علمی و دانشجویان و دانش آموختگان، می‌باشد.

12 Mission & objectives

۳ استانداردهای الزامی که با واژه "باید" در متن مشخص شده‌اند استانداردهایی است که دانشکده پزشکی ملزم به رعایت همه آن موارد است.

۴ استانداردهای ترجیحی که با واژه "بهتر است" در متن مشخص شده‌اند استانداردهایی است که نشان دهنده بهترین عملکرد دانشکده پزشکی در دوره آموزشی پزشکی عمومی است. بنابراین، دانشکده پزشکی باید شواهدی نشان دهد که حداقل برقی از این استانداردها را رعایت می‌کند.

- ❖ منظور از سایر ذینفعان بیماران، نمایندگان سایر حرف پزشکی، نهادهای ذیربطر (مانند نظام پزشکی و بیمه‌ها) و افراد جامعه (مانند دریافتکنندگان خدمات سلامت)، بورد آموزش پزشکی عمومی و مسئولان ذیربطر وزارت متبع می‌باشند.
- ❖ منظور از پزشک عمومی توانمند ۱۵ فردی است که بر اساس توانمندی‌های ۱۶ پزشکی عمومی مندرج در آخرین سند توانمندی‌های دانش آموختگان دوره دکترای پزشکی عمومی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی توانمندی طبابت مستقل و ایفای نقش به عنوان پزشک عمومی را دارد.
- ❖ منظور از دستاوردهای نوین پزشکی نوآوری‌های رشته پزشکی اعم از نوآوری در تجهیزات، روش‌ها، دانش پزشکی و آموزش پزشکی می‌باشد.
- ❖ جواب فرامی‌در مرتبه اول شامل اولویت‌های منطقه‌ای و سپس معضلات بهداشت جهانی است.

زیرحوزه ۲-۱: اختیارات
استانداردهای الزامی
دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱ برای طراحی و اجرای برنامه آموزشی پزشکی عمومی، از اختیارات و منابع لازم برخودار باشد.

حوزه ۲: برنامه آموزشی ۱۷

زیرحوزه ۲-۲: چارچوب برنامه
استانداردهای الزامی
دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۲ بر اساس چارچوب و محتوای برنامه درسی ملی پزشکی عمومی ابلاغ شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برنامه آموزشی کل دوره خود را تدوین نموده، به تأیید شورای آموزشی دانشگاه برساند و به راه‌های مناسب، از جمله قرار دامن در پایگاه اطلاع رسانی دانشکده، اطلاع رسانی کند.

پ-۱-۲-۱ نشان دهد که در تنظیم و اجرای برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی خود، در راستای تحقق آموزش مبتنی بر توانمندی تلاش می‌کند.

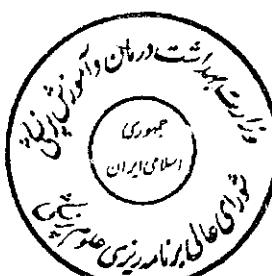
پ-۱-۲-۲ برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی را بر اساس اصول عدالت آموزشی تنظیم و اجرا کند.
استانداردهای الزامی
دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱ برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی را منطبق با توانمندی‌های مصوب در سند توانمندی‌های دانش آموختگان پزشکی عمومی کشور به گونه‌ای تنظیم و اجرا کند که از توانمندی‌های دانش آموختگان، اطمینان حاصل شود، به این منظور لازم است کلیه اجزای اصلی برنامه منطبق با توانمندی‌های مصوب تنظیم و به مرحله اجرا درآید.

توضیحات:

❖ منظور از برنامه درسی دوره آموزش پزشکی عمومی، برنامه درسی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

❖ برنامه آموزشی دوره آموزش پزشکی عمومی دانشکده پزشکی حاوی اجزای اصلی برنامه آموزشی شامل توانمندی‌ها (تلفیقی از دانش، مهارت و نگرشی که دانشجویان باید کسب کنند)، محتوا و تجربیات آموزشی، روش‌های یادگیری و یاددهی، ارزیابی دانشجو و ارزشیابی دوره است.

- ❖ منظور از اصول عدالت آموزشی، برخورد عادلانه بین دانشجویان و اساتید بدون توجه به جنس، ملیت، قومیت، نژاد، دین، مذهب، وضعیت اجتماعی، اقتصادی و توانمندی‌های جسمی بر اساس حداقل‌های قابل قبول مطابق با مصوبات و آیین نامه‌های موجود است.

زیرحوزه ۲-۲: محتواهای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

- پ-۲-۱ در برنامه آموزشی خود محتواهای ضروری علوم پایه مندرج برنامه درسی ملی مصوب که مورد نیاز برای طبابت پزشک عمومی است را بگنجاند. این محتوا شامل دانش حفظی ۱۸، مفاهیم ۱۹ و اصولی ۲۰ می‌شود که برای کسب و به کارگیری علوم بالینی مورد نیاز است.

- پ-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتواهای ضروری علوم بالینی مندرج برنامه درسی ملی مصوب که مورد نیاز برای طبابت پزشک عمومی است را بگنجاند. این محتوا شامل دانش و مهارت‌های حرفه‌ای و بالینی مورد نیاز برای طبابت مستقل پس از دانش آموختگی به عنوان پزشک عمومی در کشور است.

- پ-۲-۳ در برنامه آموزشی خود محتواهای مرتبط با علوم رفتاری و اجتماعی، اخلاق پزشکی، اخلاق حرفه‌ای، حقوق پزشکی، طب مکمل و به ویژه طب سنتی مورد نیاز برای پزشک عمومی را بگنجاند.

- پ-۲-۴ در برنامه آموزشی خود محتواهای دروس عمومی مورد نیاز برای تربیت پزشکی عمومی را بگنجاند.

- پ-۲-۵ در برنامه آموزشی خود محتواهای مرتبط با روش‌های علمی مورد نیاز برای طبابت پزشکی عمومی را بگنجاند. این محتوا شامل تفکر نقاد، پژوهش و پزشکی مبتنی بر شواهد است.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

- ت-۱-۲ نسبت به پایش و بازنگری محتواهای آموزشی (علوم پایه، علوم رفتاری و اجتماعی، علوم بالینی و روش علمی) متناسب با نیازهای فعلی و آینده جامعه، پیشرفت‌های علمی و فناوری، بدون افزایش حجم کلی محتواهای دوره، در چارچوب برنامه درسی ملی اقدام نماید.

توضیحات:

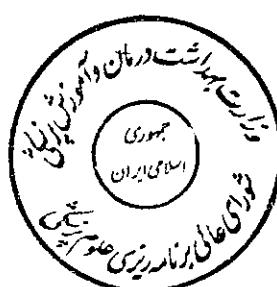
- ❖ منظور از محتواهای ضروری ۲۱ محتواهای آموزشی است که همه دانشجویان باید آن را فرا گیرند.

- ❖ علوم پایه شامل مواردی نظیر علوم تشريح (مشتمل بر آناتومی، بافت‌شناسی و جنین‌شناسی)، بیوشیمی، فیزیولوژی، فیزیک پزشکی، ژنتیک، ایمونولوژی، میکروب‌شناسی (شامل باکتری‌شناسی، انگل‌شناسی و ویروس‌شناسی) بیولوژی مولکولی و پاتولوژی می‌باشد.

- ❖ علوم رفتاری و علوم اجتماعی شامل مواردی نظیر پزشکی اجتماعی، اپیدمیولوژی و آمار حیاتی، سلامت جهانی ۲۲، روانشناسی پزشکی، جامعه‌شناسی پزشکی، بهداشت عمومی و علوم اجتماعی می‌شود.

- ❖ علوم بالینی شامل مواردی نظیر بیماری‌های داخلی، جراحی عمومی، بیماری‌های کودکان، بیماری‌های زنان و زایمان، روانپزشکی، طب اورژانس، پوست، ارتوپدی، ارولوژی، چشم‌پزشکی، گوش و حلق و یینی، طب تسکینی، رادیولوژی، طب کار می‌باشد.

- ❖ طب مکمل شامل طب سنتی و طب جایگزین است.

18 facts

19 concepts

20 principles

21 core content

22 Global Health

برنامه آموزشی رشته پزشکی در مقطع دکتری عمومی

- ❖ مهارت‌های بالینی شامل شرح حال گیری، معاینه فیزیکی، مهارت‌های ارتباطی، پروسیجرهای تشخیصی و درمانی است.
- ❖ دانش حفظی چیزی است که شناخته شده یا ثابت شده است. دانش حفظی در آموزش پزشکی به منظور بازخوانی در آینده به خاطر سپرده می‌شود. مفهوم به منظور ساده‌سازی جهان و طبقه بندی چیزها مورد استفاده قرار می‌گیرد. اصول روابط بین مفاهیم را بیان می‌کنند.
- ❖ دروس عمومی دروسی است که تحت عنوان واحدهای عمومی شامل معارف اسلامی، اخلاق اسلامی، متون اسلامی، ادبیات فارسی، زبان انگلیسی، تربیت بدنی و موارد دیگر به دانشجویان دوره دکترای پزشکی عمومی ارائه می‌شود.
- ❖ روش علمی ۲۲ فرآیندی است ترکیبی از روش استقرایی و استدلال قیاسی. به این صورت که محقق ابتدا به صورت استقرایی با استفاده از مشاهدات خود، فرضیه را صورت‌بندی می‌کند و سپس با اصول استدلال قیاسی به کاربرد منطقی فرضیه می‌پردازد.
- ❖ منظور از طبابت تمام نقش‌ها و وظایف مورد انتظار ذکر شده در سند توانمندی‌های ملی دانش‌آموختگان پزشکی است.

زیرحوزه ۲-۳: راهبردهای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

- پ-۱-۲-۳ درجاتی از ادغام افقی علوم مرتبط را انجام دهد.
- پ-۲-۳-۲ بخشی از آموزش خود را در راستای آموزش مبتنی بر جامعه در عرصه‌های سرپایی داخل و خارج بیمارستانی و با رویکرد ارتقاء سلامت همه جانبه اجرا کند.

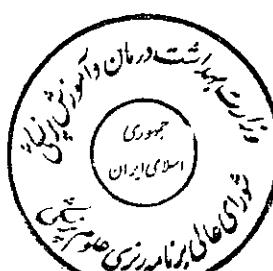
استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

- ت-۱-۲-۲ ادغام عمودی علوم بالینی، علوم پایه، علوم رفتاری و اجتماعی و دیگر محتوای دوره دکترای پزشکی عمومی را انجام دهد.
- ت-۲-۳-۲ واحدهای انتخابی ۲۴ را بر اساس برنامه درسی ملی و با توجه به اولویت‌های دانشگاه، تعیین و ارائه دهد.
- ت-۳-۲-۲ برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی را در راستای تحقق دانشجوی محوری و یادگیری مادام‌العمر تنظیم و اجرا کند.

توضیحات:

- ❖ منظور از ادغام افقی (همزمان)، ادغام بین دروس علوم پایه مثل آناتومی و فیزیولوژی یا ادغام رشته‌های بالینی داخلی و جراحی مانند نفرولوژی و اورولوژی است.
- ❖ منظور از ادغام عمودی (طولی)، ادغام دروس در مقاطع مختلف مانند ادغام دروس بیوشیمی و بیماری‌های متابولیک و یا فیزیولوژی و بیماری‌های سیستم عصبی است.
- ❖ منظور از محتوای انتخابی محتوایی از برنامه آموزشی است که دانشجویان می‌توانند بر اساس علاقه فردی یا احساس نیاز برای یادگیری عمیق‌تر انتخاب کنند.
- ❖ یادگیری مادام‌العمر (مراجعه به توضیحات حوزه رسالت و اهداف)

❖ منظور از دانشجو محوری رویکردهای آموزشی و فراهم کردن فرصت‌های یادگیری است که با هدف انتقال مسؤولیت یادگیری به خود دانشجو و تبدیل او به یک یادگیرنده مستقل و خودراهبر به اجرا در می‌آید. در این چارچوب مشارکت دانشجو یک ضرورت جدی برای یادگیری است.

زیرحوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۴-۱ روش‌های آموزشی متناسب با اهداف آموزشی برای تحقق توانمندی‌های مورد نظر را مورد استفاده قرار دهد.

پ-۱-۴-۲ در جهت ارتقای کیفیت و افزایش تعامل با دانشجویان در روش‌های مرسوم آموزشی نظری سخنرانی اقدام کند.

پ-۱-۴-۳ در مرحله بالینی، فرصت‌های یادگیری مشخصی را در قالب چرخش‌های بالینی در محیط‌های داخل و خارج بیمارستانی متناسب با نیازهای پزشک عمومی فراهم کند.

پ-۱-۴-۴ در مرحله بالینی، شرایطی فراهم کند که دانشجو با مشارکت در تیم ارائه خدمت به بیمار، ضمن پذیرش مسؤولیت تدریجی و متناسب با سطح خود از نظارت مناسب برخوردار بوده و بازخورد کافی دریافت کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۴-۱ از روش‌های آموزشی فعال نظری یادگیری مبتنی بر تیم، مبتنی بر مورد، مبتنی بر مساله، یادگیری در گروه‌های کوچک، یادگیری الکترونیکی، یادگیری با استفاده از شبیه‌سازها و روش‌های فعال دیگر در ارائه محتوای آموزشی مورد نظر به شکل مناسب و متناسب با توانمندی‌ها و اهداف آموزشی استفاده کند.

توضیحات:

❖ پذیرش تدریجی مسؤولیت به این معنی است که دانشجو به صورت تدریجی از مشاهده‌گر، به همکار و در نهایت به عامل فعال در یادگیری در محیط بالین تبدیل شود.

❖ منظور از فرصت‌های آموزشی مشخص، فرصت‌های آموزشی برنامه‌ریزی شده‌ای است که بر اساس زمان و اهداف مورد انتظار ارائه می‌شود.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو ۲۵

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

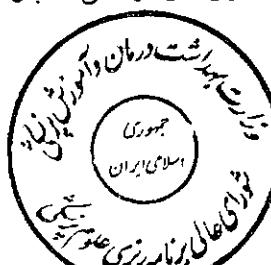
پ-۱-۱-۳ نظام ارزیابی دانشجویان را تدوین، اعلام و اجرا کند.

پ-۱-۲-۳ اطمینان دهد ارزیابی‌های دانشجویان سنجش تمام ابعاد توانمندی شامل هر سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرشی را پوشش می‌دهد.

پ-۱-۳-۲ متناسب با اهداف و توانمندی‌های مورد انتظار از فرآگیران و سودمندی ۲۶ ابزارهای ارزیابی، از روش‌های متناسب و متنوع استفاده کند.

پ-۱-۴-۳ نشان دهد از ساز و کار مشخصی برای گزارش نتایج ارزیابی و پاسخگویی به اعتراضات فرآگیران استفاده می‌کند.

پ-۱-۵-۳ به دانشجویان بر اساس نتایج آزمون‌های تراکمی ۲۷ بازخورد دهد.

پ-۲-۱-۶ نتایج تحلیل کمی و کیفی آزمون‌های چندگزینه‌ای را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون‌ها بازخورد دهد.

پ-۲-۱-۷ نشان دهد که فرآیندها و مستندات آزمون‌های اجرا شده، توسط متخصص بیرونی قابل بررسی است.

استانداردهای ترجیحی
دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۱ نتایج تحلیل کمی و کیفی دیگر آزمون‌های برگزار شده (غیر از آزمون‌های چندگزینه‌ای) را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون‌ها بازخورد دهد.

ت-۱-۱-۲ نشان دهد برنامه مدونی برای پایش کیفیت آزمونها وجود دارد و آن را اجرا می‌کند

ت-۱-۱-۳ با سازماندهی ارزیابی تکوینی ۲۸ و ارائه بازخورد مؤثر و مستمر به دانشجویان آنان را فراهم کند.

توضیحات:

❖ نظام ارزیابی ۲۹ شامل اصول و اهداف ارزیابی، ابزارهای ارزیابی، برنامه زمان‌بندی، روش تعیین حد نصاب، ارائه بازخورد، حراست آزمون، مکانیسم‌های جبران ردی و ملاحظات اخلاقی (روش اجتناب از تصاد منافع آزمون‌گران ارزیابی) در فازهای مختلف دوره دکترای پزشکی عمومی است.

❖ ابعاد مختلف توانمندی علاوه بر جنبه‌های شناختی مواردی چون مراقبت بالینی، رفتارهای اخلاقی و حرفة‌ای و مهارت‌های ارتباطی را نیز شامل می‌شود.

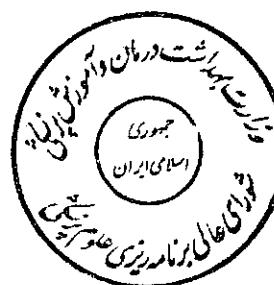
❖ با توجه به پیچیده بودن پیامدها در دوره پزشکی، یک ابزار برای سنجش کافی نیست و باید از ابزارهای متنوع برای سنجش حیطه‌های شناختی، مهارتی و عاطفی استفاده شود. این ابزارها می‌توانند شامل آزمون‌های کتبی بازپاسخ، بسته‌پاسخ، شفاهی، OSCE، Mini-CEX، DOPS، لگ بوک، ۳۰، پورتفولیو ۳۱، ارزیابی ۳۶ درجه و سایر ابزارها و روش‌های معتبر باشد.

❖ منظور از سودمندی ۳۲ ابزار پنج شاخص روایی، پایایی، تاثیر آموزشی، مقبولیت ۳۵، هزینه اثربخشی ۳۷ است که برای هر ابزار در هر موقعیت بررسی می‌شود. سنجش برخی از این معیارها از طریق روش‌های آماری و برخی دیگر از طریق روش‌های کیفی امکان‌پذیر است.

❖ بازخورد علاوه بر اعلام نمره، شامل مواردی چون اعلام پاسخنامه تفصیلی، مشخص کردن موارد خطای دانشجو و ارائه راهکار برای بهبود عملکرد است.

❖ منظور از ارزیابی تراکمی، آزمون‌هایی است که با هدف تصمیم گیری در خصوص عملکرد فرآگیران اجرا می‌شود.

❖ منظور از تحلیل کمی و کیفی آزمون‌ها بررسی تک تک سؤال‌ها و تعیین میزان دقت و نارسایی‌های آن قبل (با استفاده از چک لیست‌های مربوط و از طریق جلسات مرور همگان یا متخصصان ارزیابی) و پس از برگزاری آزمون (با تعیین ضریب دشواری و ضریب تمیز سؤالات و دیگر شاخص‌های مرتبط) است. علاوه بر تحلیل هر

28 Formative assessment

29 Assessment Program

30 Logbook

31 Portfolio

32 Utility

33 Validity

34 Reliability

35 Educational Impact

36 Acceptability

37 Cost Effectiveness

یک از سوالات و آیتمها لازم است سودمندی هر روش یا ابزار ارزیابی دانشجو و همچنین سیستم ارزیابی دانشجو در کل مشخص شود.

❖ منظور از متخصص بیرونی، افراد متخصص خارج از دانشکده، خارج از دانشگاه یا سازمانهای بینالمللی هستند.

❖ منظور از ارزیابی تکوینی، آزمونهایی است که در طول دوره با هدف ارائه بازخورد و بهبود عملکرد فرآگیر انجام می‌شود و نتیجه آن در ارزیابی نهایی لحاظ نمی‌شود.

حوزه ۴: دانشجویان ۳۸

زیرحوزه ۱-۴: پذیرش و انتخاب دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۴ برنامه مشخصی برای بررسی ویژگی‌های دانشجویان جدیدالورود خود داشته و ضمن استفاده از نتایج آن در سیاست‌گذاری‌های آتی دانشگاه و برنامه‌ریزی برای دانشجویان، آن را به طور مستمر در اختیار نهادهای بالادستی ذی‌ربط نیز قرار دهد.

پ-۱-۲-۴ در چارچوب قوانین و سیاست‌های بالادستی موجود و با اتکا به بررسی شواهد مناسب برای تعیین ظرفیت و ترکیب پذیرش دانشجو، برنامه مشخصی برای تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان جدیدالورود، طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پ-۱-۳-۴ باید برنامه‌ای برای معرفی رشته پزشکی و ظرفیت‌های دانشکده به دانشجویان جدیدالورود خود داشته باشد. همچنین آگاهسازی دانشجویان از مقررات آموزشی، مقررات حرفه‌ای، مقررات انتسابی و وظایف حرفه‌ای مورد انتظار از ایشان نیز باید در قالب همین برنامه اجرا شود.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۴ برنامه‌ای برای معرفی رشته پزشکی و ظرفیت‌های دانشکده به دانشآموزان مقطع متوسطه حوزه تحت پوشش خود داشته باشد.

ت-۱-۲-۴ به منظور انطباق با تغییرات دوره دکترای پزشکی عمومی و تناسب تعداد دانشجویان پذیرفته شده با ظرفیت دانشکده، به نهادهای مرتبط با پذیرش دانشجو در جهت اصلاح سیاست‌های مربوط بازخورد دهد.

توضیحات:

❖ برنامه مربوط به دانشجویان جدیدالورود می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی مناسب با حرفه پزشکی
- گرایش به کسب شایستگی، رشد و تعالی فردی
- آگاهی و نگرش مناسب درباره مسؤولیت‌های تحصیلی، نقش و جایگاه حرفه‌ای- اجتماعی پزشک
- توانمندی‌های عمومی لازم برای عملکرد مناسب در حرفه پزشکی که می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

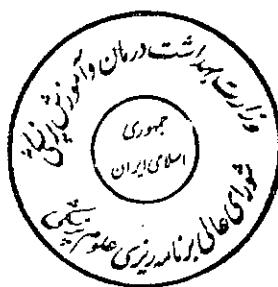
۵ مهارت‌های ارتباطی

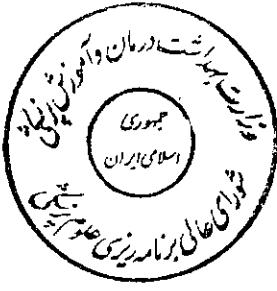
۵ مهارت‌های تصمیم‌گیری و تفکر نقادانه

۵ مهارت کار تیمی

۵ مهارت رهبری و مدیریت

۵ خلاقیت

۵ مهارت‌های مدیریت شخصی

۶ مهارت‌های استدلال منطقی

۷ مهارت‌های بازاریابی

- پردازندگی جغرافیایی و دموگرافیک دانشجویان جدیدالورود
- سوابق علمی پیش از ورود به دانشگاه

۸ این سوابق شامل معدل دوران تحصیل فرد در مقطع متوسطه، عملکرد وی در آزمون سراسری، شرکت در المپیادهای دانشآموزی و سایر دستاوردهای علمی (نظیر شرکت در جشنواره‌های دانشآموزی) است.

❖ شواهد مناسب برای تعیین ظرفیت‌های پذیرش دانشجو و ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با پذیرش دانشجو می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

۹ استناد و سیاست‌های بالادستی

۱۰ منابع انسانی دانشکده شامل اعضای هیأت علمی، کارکنان و مدیران

۱۱ منابع سرمایه‌ای دانشکده پزشکی شامل فضاهای فیزیکی دانشکده، بیمارستان‌ها و دیگر موارد

۱۲ منابع مصرفی دانشکده پزشکی شامل بودجه نقدی، وسائل و امکانات دیگر

۱۳ نیازهای جامعه (به خصوص در استان و شهرستان مربوطه دانشکده)

۱۴ پایش اثربخشی ظرفیت دانشجویان ورودی به دانشکده پزشکی در سال‌های گذشته

❖ منظور از ظرفیت‌های دانشکده، فرصت‌هایی چون منابع فیزیکی، فرصت‌های یادگیری، گروه‌های دانشکده و مواردی مانند آن است.

زیرحوزه ۲-۴: مشاوره و حمایت از دانشجویان

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۴ برنامه مناسبی برای حمایت از امنیت اجتماعی، حقوقی، اخلاقی، روانی و پیشگیری از آسیب‌های احتمالی دانشجو در این حوزه‌ها را طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پ-۲-۴ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان را طراحی و پیاده کرده و نتایج اجرای آن را با حفظ محترمانه بودن اطلاعات دانشجویان مستند نماید. این نظام باید به صورت فعالانه دانشجویان را از جهت نیاز به این خدمات شناسایی و پایش کند و دانشجویان نیز امکان مراجعه به نظام مشاوره‌ای دانشکده را داشته باشند.

پ-۳-۴ مجموعه فعالیت‌های فوق برنامه خود را به منظور تحقق رشد فردی، شخصیتی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی، افزایش انگیزه و نشاط تحصیلی و منش حرفة‌ای ۴۰ در دانشجویان طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پ-۴-۴ حداقل شرایط مطلوب حمایت‌های رفاهی برای دانشجویان پزشکی عمومی تعیین و برای تامین آن برنامه‌ریزی و حمایت‌طلبی نماید.

پ-۵-۴ ساز و کار مشخصی برای شناسایی رفتارهای حرفة‌ای، ارتقای این رفتارها در دانشجویان و برخورد با رفتارهای نامناسب، ضمن رعایت مقررات جاری داشته باشد.

پ-۶-۴ برنامه مشخصی را برای حمایت از گروه‌های دانشجویی خاص طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پ-۷-۴ در چارچوب قوانین و سیاست‌های بالادستی، برنامه‌های مشخصی برای ایجاد هماهنگی بین واحدهای ذی ربط در جهت حمایت از فعالیت‌های علمی فرهنگی سازمان یافته دانشجویی طراحی و پیاده‌سازی نماید.

استاندارد های ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۴-۲ در نظام ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان علاوه بر اعضای هیأت علمی و متخصصان خدمات مشاوره‌ای، از دانشجویان واجد شرایط نیز برای ارائه خدمات مشاوره‌ای و منتورشیپ بهره‌برداری کند.

ت-۲-۴-۲ مشاوره‌های صورت گرفته در در نظام ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان را پیگیری و اثربخشی آنها را پایش کند.

ت-۲-۴-۳ مجموعه‌ی برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حمایت از دانشجو را به طور مستمر بازبینی نموده و ارتقا دهد.

توضیحات:

❖ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان شامل مجموعه‌ای از افراد، قوانین و فرآیندهاست که می‌تواند در چارچوب یک نهاد خاص دانشکده‌ای یا با همکاری چند نهاد محقق شود.

❖ حمایت‌های رفاهی می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- خوابگاه‌های دانشجویی

- وام دانشجویی

- تغذیه

- بیمه سلامت

- امکانات و فضاهای تفریحی و ورزشی

- تمهیدات فوق برنامه

- کار دانشجویی در داخل و خارج دانشگاه

- دسترسی به تسهیلات فناوری اطلاعات ۴۱

- تمهیدات لازم جهت تردد و اقامت دانشجویان در محیط‌های دانشگاهی و بیمارستانی

❖ گروه‌های دانشجویی خاص شامل موارد زیر می‌باشد:

- نخبگان و استعدادهای درخشان

- دانشجویان با وضع تحصیلی نامناسب

- دانشجویان با نیازهای ویژه جسمی و روانی

- دانشجویان با شرایط اقتصادی و رفاهی نامطلوب

❖ حمایت‌ها می‌تواند در قالب فعالیت‌های یک نهاد متولی واحد و یا با همکاری چند نهاد صورت گیرد، در هر حال توصیه می‌شود تا انسجام، شفافیت و پاسخگویی این نهادها در بالاترین سطح و در هماهنگی با یکدیگر حفظ گردد.

❖ ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حمایت از دانشجو باید مبتنی بر شواهد زیر صورت گیرد:

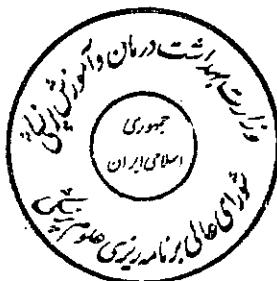
- اسناد و سیاست‌های بالادستی

- نیازهای دانشکده و جامعه

- نیازهای دانشجویان

- درخواست‌های دانشجویان

- رضایت دانشجویان از حمایت‌های دریافتی

• متابع دانشکده

❖ دانشجویان و اجد شرایط به دانشجویانی گفته می شود که از جهت علمی، اخلاقی و رفتاری مورد تایید دانشکده باشند.

زیرحوزه ۳-۴: حضور نمایندگان دانشجویی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۴-۲-۱ زمینه سازی لازم برای مشارکت سازمان یافته دانشجویان در فرآیندهای سیاستگذاری و اجرایی مرتبط با برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی را فراهم آورد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۴-۳-۱ مجموعه های مرتبط با حضور نمایندگان دانشجویی را به طور مستمر بازبینی نموده و ارتقا دهد به گونه ای که در حد امکان و متناسب با فرآیند، منجر به ارتقای سطح مشارکت دانشجویان شود.

توضیحات:

❖ مشارکت دانشجویان: منظور از مشارکت دانشجویان در یک فرآیند، ایفای نقش نمایندگان ایشان در برنامه ریزی ها، اجرا و ارزشیابی آن فرآیند است که می تواند از سطح مشورت گرفتن فعالانه تا عضویت ثابت نمایندگان دانشجویی در نهادهای تصمیم گیرنده دانشکده ای متفاوت باشد.

❖ ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه های مرتبط با استانداردهای حضور نمایندگان دانشجویی باید مبتنی بر شواهد زیر صورت گیرد:

• استناد و سیاست های بالادستی

• نیازهای دانشکده

• نیازهای جامعه

• درخواست های دانشجویان و اعضای هیأت علمی

• رضایت دانشجویان از میزان مشارکت خود

حوزه ۵: هیأت علمی ۴۲

زیرحوزه ۱-۵: فراخوان و جذب اعضای هیأت علمی

استانداردهای الزامی

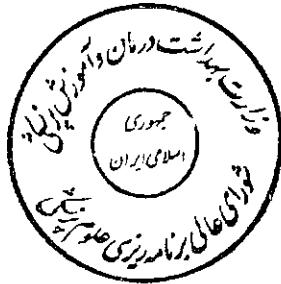
دانشکده پزشکی باید:

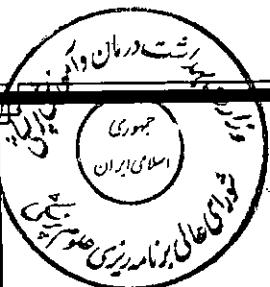
پ-۱-۱-۵ سیاست های فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی / مدرسان را به روشنی تبیین و اجرا نماید.

پ-۱-۲-۵ برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی / مدرسان براساس برنامه درسی پزشکی عمومی و تعداد مورد نیاز از اعضای هیأت علمی بالینی، علوم پایه و علوم رفتاری و اجتماعی وجود داشته باشد. در این برنامه باید تناسب اعضای هیأت علمی تمام وقت جغرافیایی، تمام وقت و پاره وقت و نیز تناسب بین اعضای هیأت علمی گروه پزشکی و گروه غیرپزشکی و تناسب بین تعداد عضو هیأت علمی به دانشجو وجود داشته باشد.

پ-۱-۳-۵ برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی / مدرسان بر اساس شایستگی های علمی / عملی، آموزشی، پژوهشی اخلاقی و منش حرفه ای باشد.

پ-۱-۴-۵ برنامه مدون پایش و ارزشیابی مستمر بر اساس شرح وظایف و مسؤولیت های محوله به اعضای هیأت علمی / مدرسان داشته باشد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۵ برنامه‌ای برای فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان در راستای ماموریت دانشکده و توجه به ویژگی‌های منطقه‌ای داشته باشد.

ت-۱-۲-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان بودجه و درآمدهای اختصاصی دانشکده را در نظر بگیرد.

توضیحات:

❖ منظور از سیاست‌های گزینش و تأمین اعضای هیأت علمی اطمینان بخشی از کارآمدی اعضای هیأت علمی در رشته‌های بالینی، علوم پایه و علوم رفتاری و اجتماعی بر اساس برنامه آموزشی پزشکی عمومی در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات بالینی می‌باشد.

❖ منظور از تعداد، تنوع و تناسب، انطباق برنامه گزینش و تأمین اعضای هیأت علمی با برنامه استانداردهای کالبدی کشوری می‌باشد.

❖ شایستگی‌های علمی/عملی، آموزشی، پژوهشی، اخلاقی و منش حرفه‌ای منطبق بر معیارهای آیین‌نامه جذب اعضای هیأت علمی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.

❖ ویژگی‌های منطقه‌ای به ویژگی‌های ذکر شده در سند آمایش سرزمهینی گفته می‌شود.

❖ ارزشیابی جذب متقاضیان هیأت علمی در بدو ورود به خدمت بر اساس رزومه فردی و آیین نامه جذب هیأت علمی می‌باشد.

❖ پایش و ارزشیابی اعضای هیأت علمی در مراحل تبدیل وضعیت استخدامی بر اساس رزومه آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمت در سال‌های قبلی خدمت عضو هیأت علمی می‌باشد.

زیرحوزه ۲-۵: ارتقا مرتبه و فعالیت‌های اعضای هیأت علمی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۲-۵ برنامه‌ای برای اطمینان از وجود تعادل بین فعالیت‌های مختلف اعضا مبتنی بر شرح وظایف استخدامی و آیین نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی ارائه دهد و آن را اجرا کند.

پ-۲-۲-۵ از تداوم صلاحیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و ارائه خدمات سلامت توسط اعضای هیأت علمی اطمینان یابد.

پ-۲-۳-۵ برنامه‌ای برای اطمینان از استفاده از فعالیت‌های بالینی و پژوهشی در فرآیند یاددهی و یادگیری ارائه دهد و آن را اجرا کند.

پ-۴-۲-۵ برنامه‌ای مدون برای توانمندسازی و حمایت اعضای هیأت علمی/مدرسان مبتنی بر آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی داشته باشد و آن را اجرا کند.

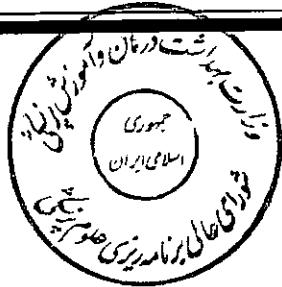
پ-۵-۲-۵ اطمینان یابد اعضای هیأت علمی/مدرسان با برنامه درسی پزشکی عمومی آشنایی کافی داشته باشند و متناسب با مسؤولیت محوله در آموزش پزشکی عمومی، وقت و توجه کافی را صرف می‌کنند.

پ-۶-۲-۵ نشان دهد که برای ایجاد انگیزه و افزایش توانمندی اعضای هیأت علمی/مدرسان در زمینه ارزیابی داشجو برنامه دارد.

پ-۷-۲-۷ نشان دهد جهت تأمین رفاه حداقلی اعضای هیأت علمی/مدرسان برنامه دارد.

توضیحات:

❖ صلاحیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و ارائه خدمات مبتنی بر آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی قابل تعریف می‌باشد.

حوزه ۶: منابع آموزشی ۴۳
زیرحوزه ۱: تسهیلات فیزیکی
استانداردهای الزامی
دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۶ تسهیلات فیزیکی کافی و مناسب برای اعضای هیأت علمی و دانشجویان فراهم نماید، تا تضمین نماید برنامه آموزشی می‌تواند به نحو مناسب پیاده شود.

پ-۱-۲-۶ محیط آموزشی فراهم نماید که برای کارکنان، دانشجویان، بیماران و همراه بیماران اصول ایمنی متناسب در آن لحاظ شده باشد.

پ-۱-۳-۶ با روزآمد کردن و گسترش منظم تسهیلات متناسب با پیشرفت‌های به وجود آمده در زمینه روش‌های آموزشی، محیط آموزشی دانشجویان را ارتقا دهد.

توضیحات:

❖ تسهیلات فیزیکی شامل سالن‌های سخنرانی، کلاس‌های درس، اتاق‌های کار گروهی، آزمایشگاه‌های پژوهش و آموزش، آزمایشگاه مهارت‌های بالینی، امور اداری، کتابخانه‌ها، تسهیلات فناوری اطلاعات، سالن امتحانات، غذاخوری، سالن‌های ورزشی، تسهیلات تقریحی، ایاب و ذهاب و محل استراحت (خوابگاه‌ها و پاویون‌ها) خواهد بود.

❖ حداقل تسهیلات فیزیکی مورد نیاز در سند استانداردهای کالبدی برنامه پزشکی عمومی مشخص شده است.
❖ محیط ایمن (ایمنی محیط کار) شامل ارائه اطلاعات ضروری و حفاظت از مواد مضر، نمونه‌ها، مقررات و ایمنی آزمایشگاه و تجهیزات ایمنی است.

زیرحوزه ۲-۶: منابع آموزش بالینی
استانداردهای الزامی
دانشکده پزشکی باید:

پ-۲-۱-۶ نسبت به تأمین موارد ذیل جهت کسب تجربه بالینی کافی توسط دانشجویان اطمینان داشته باشد:

- تعداد کافی و تنوع مناسب بیماران
- تسهیلات آموزش بالینی
- نظارت بر آموزش بالینی

استانداردهای ترجیحی
دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۲-۱-۶ امکانات آموزش بالینی را متناسب با نیازهای جمعیت تحت پوشش، مورد ارزشیابی قرار داده و جهت تأمین آن بکوشد.

توضیحات:

❖ منظور از بیمار در آموزش بالینی بیمار واقعی است، اما در صورت لزوم، بیمار شبیه‌سازی شده، بیمار استاندارد شده و یا دیگر تکنیک‌ها، می‌تواند به عنوان جایگزین استفاده شود.

❖ امکانات آموزش بالینی مورد نیاز در سند استانداردهای کالبدی برنامه پزشکی عمومی مشخص شده است.
❖ تسهیلات آموزش بالینی شامل ترکیب مناسبی از بیمارستان‌های رده اول و دوم و سوم، خدمات سرپایی، کلینیک‌ها، پایگاه‌های مراقبت سلامت اولیه، مراکز مراقبت سلامت و سایر پایگاه‌های مراقبت سلامت جامعه به علاوه مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی خواهد بود.

❖ در ارزشیابی تسهیلات آموزش بالینی باید ضمن توجه به برنامه‌های آموزش پزشکی به طور منظم از نظر تناسب کیفیت تجهیزات، تعداد و تنوع بیماران، شیوه‌های درمانی، نظارت، و مدیریت آن‌ها ارزشیابی شود.

زیرحوزه ۳-۶: فناوری اطلاعات

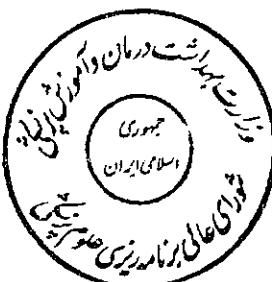
استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۳-۱-۶ سیاست‌هایی برای استفاده موثر و اخلاقی از امکانات فناوری اطلاعات، توسط دانشجویان و اعضای هیأت علمی تدوین و اجرا نماید.

پ-۳-۲-۶ دسترسی آسان به رسانه‌های الکترونیکی و امکان استفاده اعضای هیأت علمی و دانشجویان از فناوری اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر شبکه و یا غیر آن را تأمین نماید.

پ-۳-۳-۶ امکان استفاده اعضای هیأت علمی و دانشجویان از فناوری نوین اطلاعات را با تعیین سطح دسترسی و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در موارد زیر فراهم نماید:

• مدیریت بیماران

• دسترسی به اطلاعات بیماران

• کار در سیستم‌های مراقبت سلامت

• آموزش مهارت‌های بالینی

استانداردهای ترجیحی:

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۳-۱-۶ امکانات و تجهیزات فناوری‌های نوین آموزشی مثل انواع شبیه‌سازهای پیشرفته ۴۴ از جمله واقعیت مجازی ۴۵ را برای آموزش دانشجویان پزشکی فراهم نماید.

توضیحات:

❖ سیاست استفاده موثر و اخلاقی از فناوری اطلاعات و ارتباطات شامل استفاده از رایانه، تلفن/تلفن همراه، شبکه‌های داخلی و خارجی، دیگر ابزارها؛ هماهنگی با خدمات کتابخانه شامل دسترسی مشترک به همه منابع و موارد آموزشی از طریق یک سیستم مدیریت آموزش ۴۶ و همچنین کاربرد فناوری اطلاعات است. کاربرد فناوری اطلاعات ممکن است بخشی از آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد و آماده‌سازی دانشجویان برای یادگیری مدام‌العمر و توسعه حرفه‌ای مداوم باشد.

❖ استفاده اخلاقی به چالش‌های مرتبط با پژوهش و حریم خصوصی بیمار و محترمانه بودن اطلاعات در مواجه با پیشرفت فناوری اطلاعات در آموزش پزشکی و مراقبت‌های بهداشتی اشاره دارد. اتخاذ سیاست‌های مرتبط با توانمندسازی آن‌ها برای استفاده صحیح از ابزار جدید می‌تواند کمک کننده باشد.

زیرحوزه ۴-۶: پژوهش و دانش پژوهی

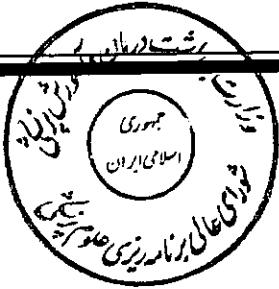
استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۴-۱-۶ زیرساخت‌های پژوهشی ضروری اجرای برنامه پزشکی عمومی را برای دانشجویان پزشکی فراهم نماید.

پ-۴-۲-۶ تسهیلات پژوهشی و اولویت‌های پژوهش مشخصی داشته باشد و اطلاع رسانی لازم برای دانشجویان و اعضای هیأت علمی انجام گردد.

پ-۴-۳-۶ با تدوین سیاست‌های مشخص و اجرای آن، ارتباط پژوهش و آموزش را تقویت نماید.

ب-۴-۴-۶ پژوهش و دانش پژوهی پزشکی را مبنای اصلاح برنامه آموزشی قرار دهد.

استانداردهای ترجیحی:

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۴-۶ از طریق تسهیل یادگیری روش‌های علمی و آموزش مبتنی بر شواهد مطمئن شود فعالیت‌های پژوهشی و دانش پژوهی پزشکی بر آموزش جاری تأثیر می‌گذارد.

توضیحات:

❖ پژوهش و دانش پژوهی مشتمل بر تحقیقات علمی در علوم پایه، بالینی، رفتاری و اجتماعی است. دانش پژوهی پزشکی به معنی دستیابی به دانش و پژوهش پزشکی پیشرفتی است. پژوهش‌های پزشکی می‌تواند مبنای برنامه آموزشی باشد.

زیرحوزه ۵-۶: تبحر آموزش پزشکی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

ب-۱-۵-۶ به افراد متبحر در آموزش پزشکی دسترسی داشته باشد.

ب-۲-۵-۶ سیاست مشخصی را جهت استفاده از افراد متبحر در آموزش پزشکی برای طراحی و توسعه روش‌های آموزش و ارزشیابی، و توانمندسازی اعضای هیأت علمی تدوین و اجرا نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۵-۶ به توسعه پژوهش در حوزه آموزشی پزشکی توجه کند.

ت-۲-۵-۶ افراد متبحر آموزش پزشکی در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشد و به مشاوره در سطح ملی و بین‌المللی با افراد متبحر دسترسی داشته باشد.

توضیحات:

❖ افراد متبحر آموزش پزشکی شامل افرادی با تجربه فعالیت‌های توسعه‌ای و پژوهشی در آموزش پزشکی از گروه‌های مختلف علوم پزشکی (پزشکان، پرستاران، داروسازان، دندانپزشکان و دیگر گروه‌ها)، متخصصان آموزشی (شامل دانش‌آموختگان آموزش پزشکی، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، متخصصان برنامه‌ریزی درسی، ارزشیابی و دیگر متخصصان) و نظری آن خواهند بود.

❖ پژوهش در آموزش پزشکی، اثربخشی جنبه‌های مختلف فرایند یاددهی و یادگیری را بررسی می‌کند.

زیرحوزه ۶-۶: تبادلات آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

ب-۱-۶-۶ سیاستی برای همکاری ملی و بین‌المللی با سایر مؤسسات آموزشی از جمله تبادل استاد و دانشجو، معادل‌سازی واحدهای گذرانده شده در سایر مؤسسات تدوین نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۶-۶ تبادل اعضای هیأت علمی/مدرسان، دانشجویان و کارشناسان در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی و معادل‌سازی واحدهای گذرانده شده در سایر مؤسسات را با تدارک منابع مناسب اجرا نماید.

توضیحات:

❖ سایر مؤسسات آموزشی شامل دیگر دانشکده‌های پزشکی و سایر دانشکده‌ها و مؤسسات آموزشی (دندانپزشکی، داروسازی، بهداشت عمومی و دامپزشکی) و حرفه‌های وابسته به آن خواهد بود.

❖ کارشناسان شامل مدیریت و کارشناسان فنی می باشند.

❖ معادل سازی واحدهای درسی می تواند از طریق برنامه کاری بین دانشکده های پزشکی تسهیل شود.

حوزه ۷: ارزشیابی دوره ۴۷

زیرحوزه ۱-۷: نظام پایش ۴۸ و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۷ برنامه ای برای ارزشیابی نظام مند دوره دکترای پزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.

پ-۱-۲-۷ برنامه ای برای پایش فرآیندها و پیامدهای دوره دکترای پزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.

پ-۱-۳-۷ از نتایج ارزشیابی به منظور اصلاح دوره دکترای پزشکی عمومی استفاده کند.

پ-۱-۴-۷ ذینفعان اصلی ارزشیابی را در فعالیت های پایش و ارزشیابی دوره آموزشی مشارکت دهد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۷ به صورت ادواری در فواصل مشخص (حداقل هر ۵ سال) سایر جنبه های دوره آموزشی پزشکی عمومی خود را به طور جامع مورد ارزشیابی قرار دهد.

توضیحات:

❖ منظور از ارزشیابی دوره فرآیند نظام مند و مستمر گردآوری و تحلیل اطلاعات به منظور قضایت در مورد اثربخشی و کفایت برنامه آموزشی و اجزای اصلی آن (شامل مدل برنامه درسی، ساختار برنامه، ترکیب و طول دوره و بخش های ضروری و انتخابی) است. گردآوری اطلاعات با استفاده از روش های مختلف مانند پرسشنامه، بحث گروهی، مصاحبه و بررسی مستندات، با استفاده از ابزارهای معتبر و پایا و از منابع مختلف شامل دانشجویان، مدرسان و مسئولان برنامه صورت می گیرد.

❖ پایش دوره شامل گردآوری مستمر اطلاعات در مورد جنبه های کلیدی آن و در راستای حصول اطمینان از صحت اجرای فرآیند آموزشی می باشد، تا حیطه های نیازمند مداخله مشخص شود. منظور از فرآیندهای آموزشی فعالیت هایی است که اجرا می شود تا برنامه آموزشی به نتایج مورد نظر خود برسد. منظور از پیامدهای آموزشی، نتایج حاصل از برنامه است که معمولاً به صورت پیامدهای فوری، میان مدت و بلند مدت تعریف می شود.

❖ منظور از سایر جنبه های دوره آموزشی منابع، ساختار، محیط آموزشی، فرهنگ حاکم بر برنامه، پیامدهای طولانی مدت، موارد خاص دوره (به طور مثال استفاده از روش های خاص آموزشی و ارزیابی) و پاسخگویی اجتماعی است.

❖ ذینفعان اصلی (مراجعه به توضیحات در حوزه رسالت و اهداف)

زیرحوزه ۷-۲: عملکرد دانشجویان و دانش آموختگان

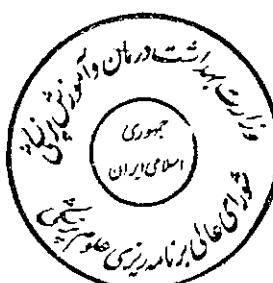
استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۲-۱ عملکرد دانشجویان تمام ورودی ها را در رابطه با پیامدهای آموزشی موردنظر و برنامه آموزشی تحلیل کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۷-۲-۱ عملکرد دانشجویان و دانشآموختگان تمام ورودی‌ها را در رابطه با شرایط، پیش‌زمینه و قابلیت‌های ورودی آن‌ها تحلیل کند.

ت-۱-۷-۲-۲ نتایج تحلیل عملکرد دانشجویان و دانشآموختگان را به مراجع مربوطه مانند وزارت متبوع، سازمان سنجش، کیته برنامه‌ریزی درسی و مشاوره دانشجویی بازخورد دهد.

توضیحات:

❖ منظور از تحلیل عملکرد دانشجویان بررسی طول مدت تحصیل، نمرات امتحانات، میزان رد و قبولی، میزان موفقیت یا مشروطی و دلایل آن، بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان بر اساس خودگزارش‌دهی، توجه به علاقه شخصی از جمله دوره‌های اختیاری، مصاحبه با دانشجویان تجدید دوره شده، مصاحبه با دانشجویان انصرافی و اخراجی و سایر موارد بنابر شرایط دانشکده است.

❖ منظور از تحلیل عملکرد دانشآموختگان بررسی نتایج عملکرد در آزمون‌های ملی، شغل انتخابی و عملکرد بعد از دانشآموختگی و سایر موارد بنابر شرایط موجود است.

حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی ۴۹

زیرحوزه ۸-۱: مدیریت عالی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۱ مجوز تاسیس از شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دریافت کرده باشد.

پ-۱-۲-۱ به منظور تحقق اهداف دوره پزشکی عمومی، ساختار، تشکیلات، اختیارات، مسؤولیت‌ها و ارتباطات سازمانی درون دانشگاهی خود را تعریف، تدوین، اجرا و پایش نماید.

پ-۱-۳-۱ در مدیریت عالی از ساختار شوراهای شرکت‌گذاری فنی و اجرایی با شرح وظایف مشخص و تعریف شده (برای تصمیم سازی و سیاست گذاری) و ساختار کمیته‌ای (برای فعالیت‌های فنی و اجرایی) با مشارکت ذینفعان اصلی استفاده کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۱ تصمیمات و عملکرد مدیریت عالی را شفاف و به نحو مقتضی به ذینفعان اطلاع‌رسانی کند.

توضیحات:

❖ ساختار مدیریت عالی: مشتمل بر هیأت رئیسه، شورای سیاست‌گذاری و فرآیندهای استقرار سیاست‌های برنامه‌ای، موسسه‌ای، اجرا و پایش آن است.

❖ ساختار کمیته‌ای: منظور ساختاری برای اجرایی شدن برنامه‌های پزشکی عمومی و سیاست‌ها مثل کمیته برنامه درسی، کمیته جذب و دیگر موارد است.

❖ ذینفعان اصلی (مراجعه به توضیحات حوزه رسالت و اهداف)

❖ سیاست‌های برنامه‌ای و موسسه‌ای شامل ماموریت دانشکده پزشکی، برنامه آموزشی، نظام پذیرش، جذب پرسنل، انتخاب سیاست‌ها و تصمیمات موثر در تعامل و ارتباط با بخش سلامت و بالین است.

زیرحوزه ۸-۲: مدیریت آموزش

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۲-۱ مسئولین مرتبط با دوره دکترای پزشکی عمومی را مشخص و مسؤولیت‌های هر یک از ایشان را در قبال مدیریت این دوره توصیف و تدوین نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۸ برنامه مشخصی جهت ارزشیابی عملکرد تیم مدیریت داشته باشد و به طور دوره‌ای عملکرد این تیم را در میزان دستیابی به مأموریت و پیامد مورد انتظار خود پایش و ارزشیابی کند.

توضیحات:

تیم مدیریت آموزش: افراد حقیقی و حقوقی هیأت رئیسه و ساختار حاکمیتی که در برابر موضوعات آموزشی، پژوهشی، خدمات و تصمیم‌گیری‌ها پاسخگو هستند. این افراد شامل رئیس دانشکده پزشکی، معاون آموزش پزشکی عمومی (پایه و بالینی) دانشکده، کمیته پیاده‌سازی استانداردهای پایه دوره پزشکی عمومی، مدیران گروه‌های آموزشی، شوراهای آموزشی گروه‌ها (اعم از علوم پایه و بالینی)، رئسای بخش‌های آموزشی (اعم از علوم پایه و بالینی)، رئسای بیمارستان‌های آموزشی و معاونین آموزش بالینی بیمارستان‌های آموزشی می‌باشد.

زیرحوزه ۸-۱: بودجه آموزشی و تخصیص منابع

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۸ بودجه مشخصی برای تحقق اهداف و اجرای برنامه پزشکی عمومی داشته باشد.

پ-۲-۸ تفویض اختیارات مالی و اداری مورد نیاز برای تحقق و توسعه فعالیت‌های مرتبط با آموزش پزشکی عمومی مبتنی بر استانداردهای این دوره را داشته باشد.

توضیحات:

بودجه مشخص: منظور بودجه آموزشی بر اساس فعالیت‌های بودجه‌ای در دانشکده پزشکی وصل شود.

زیرحوزه ۸-۲: مدیریت و اجرا

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۸-۱ از کادر اجرایی حرفه‌ای لازم برای اجرای برنامه آموزشی برخوردار باشد.

پ-۱-۸-۲ برنامه مشخصی را برای تأمین منابع انسانی، سرمایه‌ای و مصرفی لازم جهت استمرار و ارتقای فعالیت‌های دانشجویی در حوزه‌های زیر با همکاری معاونت دانشجویی فرهنگی دانشگاه، طراحی و اجرا نماید:

- فعالیت‌های دینی، فرهنگی و ورزشی دانشجویان

- فعالیت‌های علمی دانشجویان

- فعالیت‌های اجتماعی و رشد فردی دانشجویان

پ-۱-۸-۳ ساختار و متولی مشخصی برای مدیریت فرآیند ارزیابی دانشجویان و ارزشیابی مستمر به منظور بهبود و ارتقای کیفیت ارزیابی فرآگیران داشته باشد.

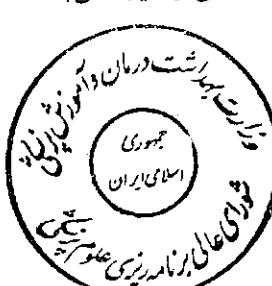
توضیحات:

منظور از کادر اجرایی حرفه‌ای مناسب افراد متخصص متناسب با نیازهای دانشکده شامل مدیر مالی، کارمندان بودجه، کارشناسان آموزشی، پژوهشی و غیره می‌باشد.

زیرحوزه ۸-۳: تعامل با بخش سلامت

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۵-۸ فرایند مشخص و مناسبی برای تعامل سازنده و مستمر با بخش سلامت (بهداشت و درمان، غذا و دارو) و بخش‌های مرتبط با آن در جامعه داشته باشد.

توضیحات:

❖ تعامل سازنده: شامل تبادل اطلاعات، تشریک مساعی و همکاری با سازمان‌های مرتبط، به منظور تربیت پزشکان جهت پاسخگویی اجتماعی به نیازهای آتی جامعه.

حوزه ۹: بازنگری مستمر ۵۰

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۹-۱ دوره دکترای پزشکی عمومی و اجزای آن را به صورت مستمر مورد بررسی و بازنگری قرار دهد.

پ-۱-۹-۲ در جهت رفع کمبودهای شناسایی شده در دوره دکترای پزشکی عمومی و اجزای آن اقدام کند.

پ-۱-۹-۳ بودجه مناسبی برای بازنگری مستمر دوره دکترای پزشکی عمومی درنظر بگیرد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده پزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۹ فرایند بازنگری مستمر خود را مبتنی بر نتایج مطالعات آینده‌نگر، ارزشیابی‌های انجام شده و مرور بر متون آموزش پزشکی انجام دهد.

در فرایند بازنگری مستمر خود به موارد زیر توجه کند:

ت-۱-۲-۹ اصلاح بیانیه رسالت متناسب با تحولات علمی، اجتماعی- اقتصادی و فرهنگی جامعه خود

ت-۱-۳-۹ بازنگری توانمندی‌های دانش‌آموختگان متناسب با نیازهای محیط‌های کاری که به آنها وارد می‌شوند

ت-۱-۴-۹ بازنگری در مدل برنامه آموزشی و روش‌های آموزشی به منظور حصول اطمینان از مناسب و متناسب بودن آنها

ت-۱-۵-۹ اصلاح محتوای آموزشی متناسب با پیشرفت‌های علمی در حوزه‌های علوم پایه، بالینی، علوم رفتاری و اجتماعی، تغییرات پیش آمده در ویژگی‌های جمعیتی و وضعیت بیماری‌ها به صورت وارد شدن موارد جدید و خارج شدن موارد قدیمی شده از برنامه آموزشی

ت-۱-۶-۹ ارتقای کیفیت نظام ارزیابی فرآگیران و نیز روش‌ها و تعداد آزمون‌ها بر اساس تغییرات ایجاد شده در پیامدهای یادگیری و روش‌های آموزشی

ت-۱-۷-۹ ارائه بازخورد به نهادهای مرتبط با پذیرش دانشجو در جهت اصلاح سیاست‌های مربوط به منظور انطباق با تغییرات دوره دکترای پزشکی عمومی و تناسب تعداد دانشجویان پذیرفته شده با ظرفیت دانشکده

ت-۱-۸-۹ اصلاح روند فراخوان و جذب هیأت علمی در دانشکده بر اساس نیازهای به وجود آمده

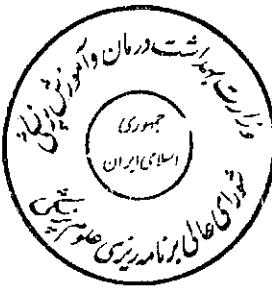
ت-۱-۹-۹ نوسازی امکانات و تجهیزات آموزشی بر اساس نیازهای به وجود آمده از جمله ظرفیت پذیرش دانشجو، تعداد و مشخصات اعضای هیأت علمی و ویژگی‌های برنامه آموزشی

ت-۱-۱۰-۹ بازنگری در نظام پایش و ارزشیابی دوره

ت-۱-۱۱-۹ اصلاح و توسعه ساختار سازمانی و تشکیلات مدیریت عالی و اجرایی دوره دکترای پزشکی عمومی برای مواجهه مناسب با شرایط و نیازهای در حال تغییر و نیز با در نظر گرفتن علایق گروه‌های مختلف ذی‌نفع

توضیحات:

❖ منظور از اجزای دوره دکترای پزشکی عمومی رسالت و اهداف، ساختار، فرایندها، پیامدها، محتوا، روش‌های یاددهی و یادگیری، ارزیابی و ارزشیابی، و محیط یادگیری است.

پیوست شماره ۴

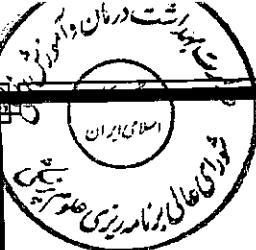
منشور حقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.
- ارائه خدمات سلامت باید:

- ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
- ۱-۲) بر پایهٔ صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
- ۱-۳) فارغ از هرگونه تبعیض از جملهٔ قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
- ۱-۴) بر اساس داشت روز باشد؛
- ۱-۵) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
- ۱-۶) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛
- ۱-۷) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
- ۱-۸) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
- ۱-۹) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
- ۱-۱۰) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
- ۱-۱۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
- ۱-۱۲) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
- ۱-۱۳) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهر فراهم گردد؛
- ۱-۱۴) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می‌باشد هدف حفظ آسایش وی می‌باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

- ۲-۱) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
  - ۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
  - ۲-۲-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
  - ۲-۲-۳) نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
  - ۲-۲-۴) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛
  - ۲-۲-۵) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛
  - ۲-۲-۶) کلیه اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.
  - ۲-۲-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛

۲-۲) نحوه ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :

۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که :

- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود.)

- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۲-۳) حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۲-۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد :

۲-۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده خدمات سلامت در چارچوب ضوابط ؛

۲-۳-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور ؛

۲-۳-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از این‌که تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت ؛

۲-۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛

۲-۳-۱-۵) اعلام نظر قبلي بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۲-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد :

۲-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد ؛

۲-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.

۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.

۱- رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنای کرده باشد ؛

۲- در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام کذاشته شود. ضروری است بین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛

۳- فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند می‌توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

۴- بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کوک در تمام مراحل درمان حق کوک می‌باشد مگر این‌که این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

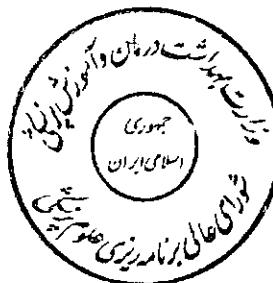
۱- هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید ؛

۲- بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند ؛

۳-۵) خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاهترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیمگیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهدهی تصمیمگیرندهی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیمگیرندهی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک میتواند از طریق مراجع ذیربظ درخواست تجدید نظر در تصمیمگیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیمگیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

پیوست شماره ۵

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان

در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

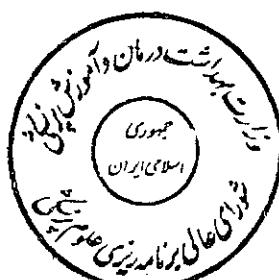
نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشت، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آيین نامه اجرایي پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه اي دانشجويان در محیط های آزمایشگاهی-باليني

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

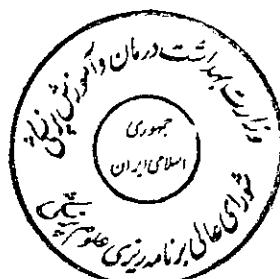
- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برجسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شанс انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرهای با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجويان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه اي، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجويان و کارکنان الزامي است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدمس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی باليني بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه اي و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ایندا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انصباطی دانشجويان ارجاع داده می شوند.

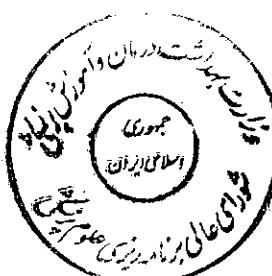

پيوست شماره ۶

مقررات کار با حيوانات آزمایشگاهی

حيوانات نقش بسیار مهمی در ارتقاء و گسترش تحقیقات علوم پزشکی داشته و مبانی اخلاقی و تعالیم ادیان الهی حکم می کند که به رعایت حقوق آنها پایبند باشیم. بر این اساس محققین باید در پژوهش هایی که بر روی حيوانات انجام می دهند، ملزم به رعایت اصول اخلاقی مربوطه باشند، به همین علت نیز بر اساس مصوبات کمیسیون نشریات، ذکر کد کیته اخلاق در مقالات پژوهشی ارسالی به نشریات علمی الزامی می باشد. ذیلا به اصول و مقررات کار با حيوانات آزمایشگاهی اشاره می شود:

- ۱- فضا و ساختمان نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حيوانات باشد.
- ۲- قبل از ورود حيوانات، بر اساس نوع و گونه، شرایط لازم برای نگهداری آنها فراهم باشد.
- ۳- قفس ها، دیوار، کف و سایر بخش های ساختمانی قابل شستشو و قابل ضد عفونی کردن باشند.
- ۴- در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت و دما فراهم شود.
- ۵- در صورت نگهداری در فضای باز، حيوان باید دارای پناهگاه باشد.
- ۶- فضا و قفس با گونه حيوان متناسب باشد.
- ۷- قفس ها امکان استراحت حيوان را داشته باشند.
- ۸- در حمل و نقل حيوان، شرایط حرارت و برودت، نور و هوای تنفسی از محل خرید تا محل دائم حيوان فراهم باشد.
- ۹- وسیله نقلیه حمل حيوان، دارای شرایط مناسب بوده و مجوز لازم را داشته باشد.
- ۱۰- سلامت حيوان، توسط فرد تحويل گیرنده کنترل شود.
- ۱۱- قرنطینه حيوان تازه وارد شده، رعایت گردد.
- ۱۲- حيوانات در مجاورت حيوانات شکارچی خود قرار نگیرند.
- ۱۳- قفس ها در معرض دید فرد مراقب باشند.
- ۱۴- امکان فرار حيوان از قفس وجود نداشته باشد.
- ۱۵- صدای اضافی که باعث آزار حيوان می شوند از محیط حذف شود.
- ۱۶- امکان آسیب و جراحت حيوان در اثر جابجایی وجود نداشته باشد.
- ۱۷- بستر و محل استراحت حيوان بصورت منظم تمیز گردد.
- ۱۸- فضای نگهداری باید به طور پيوسته شستشو و ضد عفونی شود.
- ۱۹- برای تمیز کردن محیط و سالم سازی وسایل کار، از مواد ضد عفونی کننده استاندارد استفاده شود.
- ۲۰- غذا و آب مصرفی حيوان مناسب و بهداشتی باشد.
- ۲۱- تهویه و تخليه فضولات به طور پيوسته انجام شود به نحوی که بوی آزار دهنده و امکان آلرژی زایی و انتقال بیماری به کارکنان، همچنین حيوانات آزمایشگاهی وجود نداشته باشد.
- ۲۲- فضای مناسب برای دفع اجسام و لاشه حيوانات وجود داشته باشد.
- ۲۳- فضای کافی، راحت و بهداشتی برای پرسنل اداری، تکنیسین ها و مراقبین وجود داشته باشد.

۲۴- در پژوهشها از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نشود.

۲۵- قبل از هرگونه اقدام پژوهشی، فرصت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد فراهم باشد.

۲۶- کارکنان باید آموزش کار با حیوانات را دیده باشند.

شرایط اجرای پژوهش های حیوانی

- ✓ گونه خاص حیوانی انتخاب شده برای آزمایش و تحقیق، مناسب باشد.
- ✓ حداقل حیوان مورد نیاز برای صحت آماری و حقیقی پژوهشی مورد استفاده قرار گیرد.
- ✓ امکان استفاده از برنامه های جایگزینی بهینه به جای استفاده از حیوان وجود نداشته باشد.
- ✓ در مراحل مختلف تحقیق و در روش اتلاف حیوان پس از تحقیق، حداقل آزار بکار گرفته شود.
- ✓ در کل مدت مطالعه کدهای کار با حیوانات رعایت شود.
- ✓ نتایج باید منجر به ارتقاء سطح سلامت جامعه گردد.

